

EFEKTYWNE DZIAŁANIE PRZEZ MAPOWANIE

Podsumowanie mapy potrzeb zdrowotnych dla województwa wielkopolskiego w zakresie 30 grup chorób

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Ministerstwo Zdrowia

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

www.mapypotrzebzdrowotnych.mz.gov.pl

Spis treści

I	Aspekty demograficzne i epidemiologiczne	7
1.1	Szacowanie wskaźników epidemiologicznych	8
II	Lecznictwo szpitalne - moduł A	15
2.1	Choroby układu kostno-mięśniowego	16
2.2	Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego)	20
2.3	Choroby układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego)	22
2.4	Choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego	27
2.5	Choroby układu oddechowego (przewlekłe)	34
2.6	Choroby układu oddechowego (ostre)	38
2.7	Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	42
2.8	Choroby dziecięce	46
2.9	Zaburzenia psychiczne	47
2.10	Ciąża, poród i połóg oraz opieki nad noworodkiem	51
2.11	Cukrzyca	54
2.12	Nowotwory układu krwiotwórczego i chłonnego	56
2.13	Choroby krwi i układu odpornościowego	58
2.14	Nowotwory niezłośliwe	60
2.15	Wrodzone wady rozwojowe	61
III	Lecznictwo szpitalne - moduł B	63
3.1	Choroby metaboliczne	64
3.2	Choroby oka i okolic	67
3.3	Choroby skóry	71
3.4	Choroby układu płciowego mężczyzn (nienowotworowe)	71
3.5	Choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	73
3.6	Choroby nerek i dróg moczowych	74
3.7	Choroby wątroby, dróg żółciowych i trzustki	77

3.8	Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego	78
3.9	Choroby dolnego odcinka układu pokarmowego (bez nowotworów złośliwych i niezłośliwych)	79
3.10	Choroby nosa, zatok przynosowych, ucha, gardła i krtani	80
3.11	Choroby zakaźne - Wirusowe zapalenie wątroby	81
3.12	Choroby zakaźne - HIV	82
3.13	Choroby zakaźne (z wyłączeniem HIV i WZW)	83
3.14	Choroby jamy ustnej i stomatologia	83
3.15	Urazy, zatrucia, objawy i inne określone skutki działań zewnętrznych	84
3.16	Wielochorobowość pacjentów w wieku podeszłym	88
IV	Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna	90
V	Podstawowa opieka zdrowotna	99
VI	Wykorzystanie nagłej opieki medycznej	102
VII	Pozostałe formy leczenia	104
7.1	Rehabilitacja zdrowotna	105
7.2	Lecznictwo uzdrowiskowe	107
7.3	Opieka paliatywna i hospicyjna	108
7.4	Opieka długoterminowa	109
VIII	Prognozy	110
8.1	Prognoza zapadalności rejestrowanej	111
8.1.1	Choroby układu kostno-mięśniowego	111
8.1.2	Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego)	113
8.1.3	Choroby układu nerwowego (pozostałe choroby)	115
8.1.4	Choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego . .	117
8.1.5	Choroby układu oddechowego (przewlekłe)	119
8.1.6	Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	121
8.1.7	Choroby psychiczne	123
8.1.8	Cukrzyca	126
8.1.9	Nowotwory układu krwiotwórczego i chłonnego	128

8.1.10	Choroby krwi, układu krwiotwórczego i odpornościowego	130
8.1.11	Choroby metaboliczne	132
8.1.12	Choroby oka i okolic	134
8.1.13	Choroby skóry	136
8.1.14	Choroby męskich narządów płciowych	138
8.1.15	Choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	140
8.1.16	Choroby układu moczowego	142
8.1.17	Choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)	145
8.1.18	Choroby układu trawiennego (górnny odcinek bez wątroby i trzustki)	147
8.1.19	Choroby dolnego odcinka układu pokarmowego	149
8.1.20	Choroby nosa, zatok przynosowych, ucha, gardła i krtani	151
8.1.21	Choroby zakaźne (WZW)	153
8.1.22	Choroby zakaźne (AIDS/HIV)	155
8.1.23	Choroby zakaźne (inne)	157
8.1.24	Wrodzone wady rozwojowe	159
8.2	Prognozy dedykowane wybranym grupom chorób	160
8.2.1	Prognoza zapotrzebowania w zakresie pediatrii ogólnej	160
8.2.2	Prognoza zapotrzebowania na placówki położnicze	160
8.2.3	Prognoza liczby miejsc w opiece paliatywno-hospicyjnej	160

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Część I

Aspekty demograficzne i epidemiologiczne

1.1 Szacowanie wskaźników epidemiologicznych

Modelowanie liczby zachorowań jest istotnym działaniem wpływającym na ocenę funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej. Umożliwia określenie obecnej sytuacji epidemiologicznej, zbadanie zachodzących zależności i zjawisk oraz zidentyfikowanie czynników kształtujących sytuację zdrowotną całej populacji. Jednakże, ze względu na to, że badania epidemiologiczne w Polsce są niewystarczające, koniecznym było zastosowanie pewnych przybliżeń i oszacowanie wskaźników epidemiologicznych w oparciu o dane Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej: zapadalności rejestrowanej oraz chorobowości rejestrowanej).

Na potrzeby szacowania zapadalności rejestrowanej oraz chorobowości rejestrowanej analizowane w ramach grup chorób podgrupy podzielono na ostre oraz przewlekłe. Działanie to było poczynione, aby wskazać choroby nieprzemijające tj. dla których zasadne jest obliczanie zapadalności rejestrowanej, chorobowości rejestrowanej oraz choroby przemijające tj. dla których wartości epidemiologiczne przybliża wskaźnik chorobowości szpitalnej opisany w odpowiednim rozdziale.

Na potrzeby analizy liczby zachorowań w chorobach przewlekłych oszacowano wskaźnik zapadalności rejestrowanej - liczby nowych pacjentów z danym rozpoznaniem pojawiających się w systemie publicznej służby zdrowia. W przypadku chorób przewlekłych zapadalność rejestrowana będzie obliczana dla roku 2014, na podstawie danych NFZ z lat 2009–2015 (możliwość analizy historii pacjenta co najmniej pięć lat wstecz i rok w przód - w przypadku gdy reguły zdefiniowane przez ekspertów dotyczą większej liczby wystąpień pacjenta w systemie niż jedno). Pacjent pojawiający się w systemie sprawozdawczości NFZ w tym okresie będzie uznany za nowego pacjenta (pacjenta pierwszorazowego), jeżeli wystąpił z danym rozpoznaniem po raz pierwszy w roku 2014.

Chorobowość rejestrowaną oszacowano na dzień 31.12.2014 r. Za chorych w tym dniu uznano wszystkich pacjentów, zaklasyfikowanych jako nowe przypadki zachorowania w publicznym systemie opieki zdrowotnej od 2009 roku i którzy nie zmarli do 31.12.2014 r.

Tabela 1.1: Zapadalność i chorobowość rejestrowana w województwie wielkopolskim

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
choroby układu kostno-mięśniowego		
Artropatie związane z zakażeniami ¹	7,4	65,0
Artropatie wielostawowe zapalne	249,6	1 786,4
Choroby układowe tkanki łącznej	142,9	1 275,9
Choroby mięśni	23,2	175,6
Choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (zapalne)	233,6	1 764,9
Choroby stawów	1 305,7	10 524,3
Choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (niezapalne)	1 030,3	7 107,8
Zaburzenia mineralizacji i struktury kości	115,3	957,0
Inne choroby kości i tkanki chrzęstnej	94,3	627,4
Inne choroby układu kostno-mięśniowego i tkanki łącznej	139,8	986,6
Choroby kręgosłupa	1 383,5	11 687,4
choroby układu nerwowego (neurologicznych wieku podeszłego)		

¹Należy zauważyć, że wykazywanie przez oddziały leczące powikłania chorób z grupy 'M', choroby z grupy 'M' jako głównej przyczyny hospitalizacji (zamiast leczonego powikłania) zaburza zapadalność rejestrowaną (np. J84 - choroba śródmiąższowa płuc a M34 - twardzina układowa)

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
Choroba Alzheimera i inne otępienia	94,6	610,2
Choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe ²	97,2	663,0
choroby układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego)		
Choroby nerwowo-mięśniowe ³	79,0	515,2
Choroby demielinizacyjne ⁴	13,0	164,0
Padaczka ⁵	111,3	1 242,7
Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa ⁶	1 102,5	8 773,6
Mononeuropatie, zespoły cieśni i radikulopatie ⁷	1 005,5	7 216,3
choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego		
Nadciśnienie tętnicze	751,8	6 389,6
Nadciśnienie tętnicze odporne	329,6	2 574,3
Miażdżycy tętnic	250,2	1 700,4
Miażdżycy tętnicy nerkowej	2,2	9,5
Tętniak i tętniak rozwarstwiający tętnicy głównej (z wyłączeniem tętniaka odcinka brzusznego)	11,2	56,3
Tętniak odcinka brzusznego i tętnicy biodrowej	17,2	110,5
Tętniak innych tętnic	13,4	76,4
Zakrzepica i/lub zatorowość płucna	198,5	1 381,8
Zapalenie naczyń	58,6	367,0
Zator i zakrzep tętniczy	12,2	70,3
Żylaki kończyn	512,8	4 239,2
Owrzodzenia	82,5	556,9
Obrzęk chłonny	22,9	124,3
Niedrożność i zwężenie tętnic przedmózgowych	109,8	855,1
choroby układu oddechowego (przewlekłe)		
Astma	620,6	5 333,4
Przewlekła obturacyjna choroba płuc	204,8	1 799,4
Choroby śródmiąższowe płuc	49,6	320,6
Zaburzenia oddychania w czasie snu	52,6	267,8
Przewlekłe choroby zapalne płuc	201,0	1 728,4
Niewydolność oddychania	48,4	102,5
Inne choroby układu oddechowego	417,6	1 950,0
choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego		

²Biorąc pod uwagę znaczne różnice w liczbie nowych przypadków pojawiających się w publicznym systemie opieki zdrowotnej, można wnioskować o zaniżonej rozpoznawalności chorób otępiennych w niektórych województwach.

³W opinii ekspertów medycznych współpracujących z Ministerstwem Zdrowia ustalono, że bardzo wysoka liczba nowych przypadków chorób nerwowo-mięśniowych może wynikać z uwzględnienia w analizie pacjentów z polineuropatiami, w tym szczególnie różnicowania polineuropatii cukrzycowej z polineuropatiami o innej etiologii.

⁴W wyniku konsultacji ze środowiskiem medycznym otrzymanych wartości, należy stwierdzić, że rozbieżności między danymi analizowanymi w ramach map potrzeb zdrowotnych a wynikami publikowanych badań epidemiologicznych mogą wynikać z przyjętej metodyki szacowania wskaźników.

⁵Większa liczba pacjentów z rozpoznaną padaczką niż wynika to z wiedzy ekspertów medycznych na temat wyników badań epidemiologicznych może świadczyć o nieprawidłowej diagnozie lub nieprawidłowym kodowaniu.

⁶Ocena powyższych wyników przez konsultantów krajowych oraz wojewódzkich wskazuje na relatywnie niską liczbę zidentyfikowanych nowych przypadków, co może wynikać z nieuwzględnienia radikulopatii (były analizowane wspólnie z mononeuropatiami).

⁷Ocena wyników szacowania przez konsultantów krajowych oraz wojewódzkich wskazuje na to, że wysoka liczba nowych przypadków może wynikać z włączenia do tej grupy pacjentów z radikulopatiami.

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
choroby gonad	102,2	785,5
choroby nadnerczy	8,0	64,5
choroby przysadki	87,6	385,7
choroby przytarczyc	8,4	56,0
choroby tarczycy	365,1	3 482,4
choroby trzustki	23,1	108,3
choroby z niezakwalifikowanym rozpoznaniem endokrynologicznym	97,2	527,9
otyłość	83,0	543,1
nowotowory niezłośliwe endokrynologiczne	321,7	3 315,9
zaburzenia psychiczne		
Zaburzenia organiczne	221,3	1 799,7
Uzależnienia	279,3	2 341,1
Schizofrenia	37,8	523,2
Psychozy inne niż schizofrenia	22,6	208,8
Zaburzenia nastroju	270,6	2 500,5
Zaburzenia lękowe	754,4	6 277,3
Zaburzenia odżywiania	10,3	75,8
Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	19,0	151,0
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	49,2	371,8
Zaburzenia identyfikacji płciowej i preferencji seksualnych	3,7	21,8
Niepelnosprawność intelektualna	48,6	568,2
Zaburzenia rozwoju psychologicznego	172,6	1 435,5
Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i wieku młodzieńczym	163,3	1 290,7
cukrzyca		
cukrzyca ⁸	316,7	3 162,3
nowotowory układu krwiotwórczego i chłonnego		
Ostre nowotowory układu krwiotwórczego	5,1	27,8
Przewlekłe nowotowory układu krwiotwórczego ⁹	22,6	139,4
Nowotowory z prekursorowych komórek B i T ¹⁰	0,5	3,9
Nowotowory z dojrzałych komórek B ¹¹	20,9	138,9

⁸Według źródeł literatury przyjmujących inną metodologię określania zapadalności rejestrowanej dla cukrzycy, tj. na podstawie danych o pacjentach korzystających z leków i pasków dedykowanych tej chorobie, wartość oszacowanej zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności była znacznie wyższa i dla Polski wynosiła 1008.

⁹Zapadalność rejestrowana na przewlekłe nowotowory układu krwiotwórczego odnotowana w systemie opieki zdrowotnej w 2014 roku w Polsce jest ok. 1,5 - 2 razy większa niż wynikałoby to z epidemiologicznych danych literaturowych. Przeszacowanie zapadalności może być spowodowane niedostateczną jakością raportowanych danych czy niedostosowaniem kodów ICD-10 do aktualnie obowiązującej klasyfikacji nowotworów układu krwiotwórczego według WHO. Uwagę zwraca fakt częstsze niż by to wynikało z epidemiologii stosowanie ogólnego kodu D47.9 (nowotowory o niepewnym lub nieznanym charakterze układu krwiotwórczego, limfatycznego i tkanek pokrewnych, nieokreślone) dla chorych z rozpoznania mi określonych nowotworów układu chłonnego.

¹⁰Wartości zapadalności rejestrowanej zaobserwowane w polskim systemie opieki zdrowotnej w 2014 roku były niższe niż analogiczne wartości pochodzące z literatury amerykańskiej i europejskiej. Może być to związane z niską rozpoznawalnością tych nowotworów, zwłaszcza w populacji osób starszych (w wieku powyżej 74 lat).

¹¹Liczby te należy uznać za górne granice przedziałów. Według danych SEER NCI liczba nowych zachorowań na nowotowory z dojrzałych komórek B, T i NK dla populacji amerykańskiej wynosi 19,5 przypadków na 100 tys. mieszkańców na 1 rok w oparciu o dane z lat 2009 - 2013. Przeszacowanie zapadalności na nowotowory z dojrzałych komórek B może być spowodowane takimi przyczynami, jak: niedostateczna jakość raportowanych danych, niedostosowanie kodów ICD-10 do aktualnie obowiązującej klasyfikacji nowotworów układu chłonnego według WHO.

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
Nowotwory z dojrzałych komórek T i NK ¹²	1,2	7,1
Chłoniak Hodgkina ¹³	3,1	35,2
Nowotwory z komórek histiocytarnych i dendrytycznych	1,3	8,7
choroby krwi i układu odpornościowego		
Niedokrwistości niedoborowe ¹⁴	55,1	400,0
Niedokrwistości hemolityczne (wrodzone) ¹⁵	1,8	15,4
Niedokrwistości hemolityczne (nabyte)	3,0	18,1
Niedokrwistości aplastyczne	1,6	8,9
Inne niedokrwistości	32,5	123,2
Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (wrodzone)	1,0	9,4
Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (nabyte)	43,0	263,2
Inne choroby krwi	77,1	458,9
Choroby układu odpornościowego (pierwotne)	5,4	37,6
Choroby układu odpornościowego (wtórne)	1,0	6,9
Choroby układu odpornościowego (nieokreślone)	2,4	17,9
Porfiria	0,2	1,5

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ.

Tabela 1.2: Zapadalność i chorobowość rejestrowana w województwie wielkopolskim

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
choroby metaboliczne		
Niedożywienie	14,9	42,1
Inne niedobory pokarmowe	11,5	42,3
Otyłość	83,2	462,5
Zaburzenia metaboliczne	156,3	840,0
Osteoporoza i inne choroby metaboliczne kości	129,7	951,2
Niedobór witaminy D	2,6	7,6
choroby oka i okolic		
stany pozaćmowe	127,7	455,4
schorzenia siatkówki i ciała szklanego z wyłączeniem AMD	526,9	4 049,5
zez oraz niedowidzenie	2 388,1	22 493,3
jaskra	306,0	2 480,6

¹²Liczby te należy uznać za górne granice przedziałów. Prawie dwukrotna różnica we wskaźnikach zapadalności rejestrowanej w poszczególnych województwach wymaga dalszej, szczegółowej analizy zapadalności na poszczególne typy nowotworów z komórek T i NK.

¹³Zapadalność i chorobowość rejestrowana w Polsce są zbliżone do danych SEER NCI.

¹⁴Wskaźniki rejestrowanej zapadalności i chorobowości szpitalnej dla chorych na niedokrwistości niedoborowe, a zwłaszcza na niedokrwistość z niedoboru żelaza są najprawdopodobniej niedoszacowane.

¹⁵W opinii ekspertów współpracujących z Ministerstwem Zdrowia niska rejestrowana zapadalność i chorobowość w Polsce wynika najprawdopodobniej z niedostatecznej rozpoznawalności tych chorób. Zwraca uwagę koncentracja pacjentów nowozdiagnozowanych w województwie mazowieckim i slaskim, co może wskazywać na odpowiednie zaplecze diagnostyczne w tych województwach.

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
AMD	80,7	329,6
schorzenia rogówki	198,3	1 226,4
zaćma	546,4	4 023,2
schorzenia aparatu ochronnego oka i oczodołu	1 198,5	8 387,7
inne	428,4	2 514,7
choroby skóry		
Zapalenie skóry i wyprysk	1 414,2	10 240,3
Autoimmunizacyjne choroby pęcherzowe	9,4	46,4
Skórny chłoniak z komórek T	0,7	2,7
Wybrane zakażenia	1 533,6	9 806,1
Nieczerniakowe złośliwe nowotwory skóry, stany przedrakowe, raki in situ	93,7	495,8
Choroby tkanki łącznej oraz wybrane układowe	89,5	487,0
Choroby zapalne skóry	807,8	6 061,4
Inne choroby skóry, włosów i paznokci	1 364,7	8 655,7
Zakażenia przenoszone głównie drogą płciową	9,5	47,3
Łuszczyca	138,5	1 120,7
Wybrane nowotwory niezłośliwe	1 258,1	6 623,5
Oparzenia, odmrożenia, odleżyny, owrzodzenia	241,8	1 371,9
Pokrzywka i obrzęk naczyńioruchowy	167,6	1 057,8
Wrodzone wady skóry	11,9	74,9
nienowotworowe choroby układu płciowego mężczyzn		
Rozrost łagodny gruczołu krokowego	389,8	3 549,8
Niepłodność męska	1,8	28,2
Nadmiar napletka, stulejka i załupek	181,8	1 219,1
choroby układu moczowo-płciowego kobiet		
nienowotworowe choroby gruczołu piersiowego	451,5	3 762,3
nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego	538,9	4 389,0
niezapalne, nienowotworowe choroby narządu płciowego	385,4	2 675,3
przetoki	2,3	17,2
zaburzenia miesiączkowania	1 058,7	11 299,7
zaburzenia płodności	90,2	648,7
zaburzenia statyki narządu płciowego	130,5	940,8
choroby nerek i dróg moczowych		
Choroby kłębuszków nerkowych	27,5	218,8
Zaburzenia przemiany mineralnej	3,7	16,8
Inne zaburzenia bilansu płynów, elektrolitów i równowagi kwasowo-zasadowej	34,2	113,0
Nadciśnienie tętnicze	741,0	5 419,1
Infekcja układu moczowego	245,2	1 646,9
Nietrzymanie moczu	124,1	823,4
Choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek	51,8	362,5
Niewydolność nerek	172,8	665,5
Kamica moczowa	330,7	2 541,7
Inne zaburzenia nerki i moczowodu	118,8	765,9

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
Inne choroby dolnego układu moczowego	36,6	235,7
Objawy i cechy chorobowe dotyczące układu moczowego	69,1	361,8
Wady układu moczowego	137,6	746,2
choroby wątroby, dróg żółciowych i trzustki (z wyłączeniem nowotworów złośliwych i niezłośliwych)		
Marskość wątroby (niezwiązana z alkoholem)	17,0	77,2
Choroby stłuszczeniowe wątroby	16,5	65,1
Alkoholowa choroba wątroby	58,4	242,5
Powikłania chorób wątroby	1,2	3,3
Niewydolność wątroby	4,9	17,3
Toksyczne choroby wątroby (z wyłączeniem alkoholowej choroby wątroby)	9,8	49,9
Choroby pęcherzyka żółciowego (z kamicą lub bez)	272,8	1 474,3
Choroby dróg żółciowych (z kamicą lub bez)	351,5	1 968,5
Wady wrodzone wątroby, trzustki i dróg żółciowych	1,9	14,8
Przewlekłe zapalenia trzustki (włącznie z powikłaniami)	37,6	184,6
choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego (z wyłączeniem nowotworów złośliwych i niezłośliwych)		
Choroba refluksowa przełyku	171,5	965,1
Inne choroby przełyku (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)	13,9	64,2
Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy	105,9	754,3
Inne choroby żołądka i dwunastnicy (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)	631,5	3 993,8
Choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego	1 028,1	6 044,5
Zaburzenia wchłaniania z przewodu pokarmowego	185,1	922,8
choroby dolnego odcinka przewodu pokarmowego (z wyłączeniem nowotworów złośliwych i niezłośliwych)		
Choroby wymagające pilnej operacji chirurgicznej w dopp	156,1	901,0
Pozostałe choroby wymagające operacji chirurgicznej w dopp	417,8	2 308,1
Nienowotworowe choroby proktologiczne	396,4	2 426,3
Choroba Leśniowskiego-Crohna	11,8	72,4
Wrzodziejące zapalenie jelita grubego (WZJG)	29,1	219,7
Zapalenia jelita w tym infekcyjne i pasożytnicze (bez choroby Leśniowskiego-Crohna i WZJG)	373,3	2 065,1
Krwawienia z dopp w tym choroby naczyniowe	182,0	899,7
Choroby czynnościowe jelit	778,4	4 723,3
Choroba uchyłkowa	114,1	529,2
Inne przyczyny hospitalizacji (Badania kontrolne i przesiewowe)	10,4	25,5

Grupa chorobowa	Współczynnik zapadalności rejestrowanej na 100 tys. ludności	Współczynnik chorobowości rejestrowanej na 100 tys. ludności
Inne choroby jelit	322,1	1 776,2
choroby nosa, zatok przynosowych, ucha, gardła i krtani		
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego	1 363,3	9 370,4
Choroby jamy ustnej i gardła	1 201,0	8 595,0
Choroby nosa i zatok przynosowych	1 646,8	11 881,9
Choroby krtani i tchawicy	557,4	3 656,3
Zaburzenia głosu, mowy i języka	31,6	355,3
Bezdech senny	34,3	161,6
Choroby narządu słuchu i równowagi	1 095,1	6 431,2
choroby zakaźne (WZW)		
Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B	8,6	80,8
Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C	13,1	115,7
Inne i nieokreślone postacie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby	38,9	371,0
choroby zakaźne (HIV)		
choroby zakaźne (z wyłączeniem HIV i WZW)	3,1	24,2
gruźlica	13,1	92,4
borelioza	12,5	75,9

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ.

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Ministerstwo Zdrowia

Część II

Lecznictwo szpitalne - moduł A

2.1 Choroby układu kostno-mięśniowego

Choroby układu kostno-mięśniowego zostały podzielone na rozpoznania zapalne i niezapalne. Do grupy rozpoznań niezapalnych zaliczono grupy: choroby stawów, choroby kręgosłupa, choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (niezapalne), zaburzenia mineralizacji i struktury kości, choroby układowe tkanki łącznej oraz inne choroby układu kostno-mięśniowego i tkanki łącznej a do zapalnych: choroby układowe tkanki łącznej, artropatie wielostawowe zapalne, choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (zapalne), artropatie związane z zakażeniami oraz choroby mięśni. W niniejszym dokumencie przedstawiono analizy dla grup chorób stawów, chorób kręgosłupa, chorób układowych tkanki łącznej oraz artropatii wielostawowych zapalnych ze względu na największy udział tych grup rozpoznań. Szczegółowa analiza dla pozostałych grup została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu kostno-mięśniowego.

Hospitalizacje grup zapalnych i niezapalnych można obserwować na różnych oddziałach i zakresach. Wyróżniono najważniejsze grupy zakresów: reumatologia, ortopedia, neurologia i neurochirurgia. Warty uwagi jest fakt, że udział rozpoznań zapalnych w ramach zakresów reumatologicznych (reumatologia - hospitalizacja i reumatologia dziecięca - hospitalizacja) wahał się między 66,9% a 95,9% (dla województwa wielkopolskiego średni udział to 89,4%).

Choroby stawów

W przypadku dzieci: w województwie wielkopolskim sprawozdano 0,60 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. dolnośląskim (40,54), najwięcej w lubelskim (230,57). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 90,53. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa kujawsko-pomorskie i lubelskie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł odpowiednio 5,0% i 5,1%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 57,15 i 230,57. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 6 na 38 świadczeniodawców (16% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 59,8% wszystkich hospitalizacji. Udział JGP zabiegowych w województwie to 73,8%, w tym specjalistycznych zabiegowych¹⁶ 35,7% (w Polsce to odpowiednio 68,8% i 24,7%). U jednego świadczeniodawcy, który sprawozdał powyżej 50 hospitalizacji, udział JGP zabiegowych wyniósł 68,9%.

W przypadku dorosłych (do 64 r. ż.): w województwie wielkopolskim sprawozdano 8,82 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. lubelskim (274,77), najwięcej w warmińsko-mazurskim (500,44). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 380,81. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa opolskie i warmińsko-mazurskie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł odpowiednio 15,6% i 16,3%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 365,17 i 500,44. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 27 na 56 świadczeniodawców (48% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 11,2% wszystkich hospitalizacji. Udział JGP zabiegowych w województwie to 92,2%, w tym specjalistycznych zabiegowych¹⁷ 24,7% (w Polsce to odpowiednio 88,0% i 25,6%). Istnieją różnice pomiędzy świadczeniodawcami. U tych gdzie odnotowano co najmniej 50 hospitalizacji (43 w województwie) udział JGP zabiegowych wahał się między 39,5% a 100,0%. Średni czas hospitalizacji w województwie wyniósł 4,0 dnia, a jego wartość standaryzowana 4,1 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 4,2 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 4,0 dnia (wahał się między 1,0 a 8,4 dnia).

¹⁶Tj. takie, których sprawozdanie nie było możliwe w zakresie chirurgia ogólna.

¹⁷Tj. takie, których sprawozdanie nie było możliwe w zakresie chirurgia ogólna.

W przypadku osób w wieku podeszłym: w województwie wielkopolskim sprawozdano 4,03 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Udział JGP zabiegowych w województwie to 86,3%, w tym specjalistycznych zabiegowych¹⁸ 73,2% (w Polsce to odpowiednio 77,7% i 69,4%). Istnieją różnice pomiędzy świadczeniodawcami. U tych gdzie odnotowano co najmniej 50 hospitalizacji (24 w województwie) udział JGP zabiegowych wahał się między 12,2% a 100,0%. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 8,0 dnia i był równy wartości standaryzowanej (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 7,6 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 8,5 dnia (wahając się między 2,0 a 13,0 dnia). Średni wiek pacjenta z tej grupy hospitalizowanego w tym województwie to 72,1 lat, natomiast udział hospitalizacji dla pacjentów ze współczynnikiem wielochorobowości różnym od 0 wyniósł 26,6%.

Choroby kręgosłupa

W przypadku dzieci: w województwie wielkopolskim sprawozdano 0,18 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. lubuskim (12,87), najwięcej w małopolskim (82,08). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 26,98. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa pomorskie i świętokrzyskie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł odpowiednio 3,1% i 3,8%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 14,50 i 48,32. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 6 na 21 świadczeniodawców (29% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 55,6% wszystkich hospitalizacji. Udział JGP zabiegowych w województwie to 50,8%, w tym specjalistycznych zabiegowych¹⁹ 94,5% (w Polsce to odpowiednio 42,5% i 91,9%). U jednego świadczeniodawcy, który sprawozdał powyżej 50 hospitalizacji, udział JGP zabiegowych wyniósł 88,0%.

W przypadku dorosłych (do 64 r. ż.): w województwie wielkopolskim sprawozdano 4,75 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. pomorskim (161,41), najwięcej w lubelskim (402,60). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 204,87. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa dolnośląskie i podkarpackie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł odpowiednio 6,6% i 6,2%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 173,99 i 396,87. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 12 na 51 świadczeniodawców (24% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 13,5% wszystkich hospitalizacji. Udział JGP zabiegowych w województwie to 49,6%, w tym specjalistycznych zabiegowych²⁰ 55,3% (w Polsce to odpowiednio 47,6% i 81,2%). Istnieją różnice pomiędzy świadczeniodawcami. U tych gdzie odnotowano co najmniej 50 hospitalizacji (20 w województwie) udział JGP zabiegowych wahał się między 0,0% a 100,0%. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 6,0 dnia i był równy wartości standaryzowanej (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 6,0 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 6,2 dnia (wahając się między 1,0 a 11,1 dnia).

W przypadku osób w wieku podeszłym: w województwie wielkopolskim sprawozdano 1,43 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Udział JGP zabiegowych w województwie to 43,7%, w tym specjalistycznych zabiegowych²¹ 42,6% (w Polsce to odpowiednio 33,5% i 71,4%). Istnieją różnice pomiędzy świadczeniodawcami. U tych gdzie odnotowano co najmniej 50 hospitalizacji (9 w województwie) udział JGP zabiegowych wahał się między 0,0% a 93,0%. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 6,1 dnia, a jego wartość standaryzowana 6,0 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 7,1 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 6,5 dnia (wahając się między 3,3 a 12,9 dnia). Średni wiek pacjenta z tej grupy hospitalizowanego w tym województwie to 73,1 lat, natomiast udział hospitalizacji dla pacjentów ze współczynnikiem wielochorobowości różnym od 0 wyniósł 36,2%.

¹⁸Tj. takie, których sprawozdanie nie było możliwe w zakresie chirurgia ogólna.

¹⁹Tj. takie, których sprawozdanie nie było możliwe w zakresie chirurgia ogólna.

²⁰Tj. takie, których sprawozdanie nie było możliwe w zakresie chirurgia ogólna.

²¹Tj. takie, których sprawozdanie nie było możliwe w zakresie chirurgia ogólna.

Choroby układowe tkanki łącznej

W przypadku dzieci: w województwie wielkopolskim sprawozdano 0,41 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. świętokrzyskim (24,16), najwięcej w łódzkim (175,56). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 61,60. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa łódzkie i pomorskie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł odpowiednio 10,4% i 10,3%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 175,56 i 67,38. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 2 na 20 świadczeniodawców (10% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 69,6% wszystkich hospitalizacji. Pacjenci byli hospitalizowani najczęściej w zakresach reumatologia dziecięca - hospitalizacja (62,3%) i pediatria - hospitalizacja (31,6%). Natomiast dominujące oddziały pod względem hospitalizacji to oddział reumatologiczny dla dzieci (62,3%) i pediatryczny (27,7%).

W przypadku dorosłych (do 64 r. ż.): w województwie wielkopolskim sprawozdano 4,08 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. lubuskim (45,64), najwięcej w lubelskim (203,35). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 176,29. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa małopolskie i wielkopolskie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł w nich ok. 12,7%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 88,04 i 176,29. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 7 na 47 świadczeniodawców (15% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 27,8% wszystkich hospitalizacji. Pacjenci byli hospitalizowani najczęściej w zakresie reumatologia - hospitalizacja (87,1%). Natomiast dominujące oddziały pod względem hospitalizacji to oddział reumatologiczny (79,2%) i chorób wewnętrznych (11,7%). Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 7,7 dnia, a jego wartość standaryzowana 7,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 7,3 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 7,7 dnia (wahając się między 2,4 a 10,2 dnia).

W przypadku osób w wieku podeszłym: w województwie wielkopolskim sprawozdano 1,61 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Pacjenci byli hospitalizowani najczęściej w zakresach reumatologia - hospitalizacja (86,2%) i choroby wewnętrzne - hospitalizacja (7,6%). Natomiast dominujące oddziały pod względem hospitalizacji to oddział reumatologiczny (81,5%) i chorób wewnętrznych (11,8%). Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 8,8 dnia i był równy wartości standaryzowanej (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 9,4 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 9,0 dnia (wahając się między 7,0 a 10,6 dnia). Średni wiek pacjenta z tej grupy hospitalizowanego w tym województwie to 72,1 lat, natomiast udział hospitalizacji dla pacjentów ze współczynnikiem wielochorobowości różnym od 0 wyniósł 32,3%.

Artropatie wielostawowe zapalne

W przypadku dzieci: w województwie wielkopolskim sprawozdano 0,24 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. opolskim (19,79), najwięcej w mazowieckim (81,98). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 36,72. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa mazowieckie i podlaskie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł odpowiednio 10,7% i 10,8%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 81,98 i 44,19. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 8 na 25 świadczeniodawców (32% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 39,2% wszystkich hospitalizacji. Pacjenci byli hospitalizowani najczęściej w zakresach pediatria - hospitalizacja (42,4%) i reumatologia dziecięca - hospitalizacja (38,8%). Natomiast dominujące oddziały pod względem hospitalizacji to oddział pediatryczny (41,2%) i reumatologiczny dla dzieci (39,2%). Natomiast oddział reumatologiczny dla dzieci stanowił 39,2% wszystkich hospitalizacji.

W przypadku dorosłych (do 64 r. ż.): w województwie wielkopolskim sprawozdano 1,47 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Widoczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. warmińsko-mazurskim (27,27), najwięcej w lubelskim (111,83). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 63,43. Na wartości tego wskaźnika może mieć wpływ migracja pacjentów. Jednak przy podobnym poziomie migracji, nadal są widoczne różnice między województwami np. województwa lubelskie i łódzkie: udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł odpowiednio 5,9% i 6,3%, podczas gdy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 111,83 i 39,05. 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 9 na 40 świadczeniodawców (22% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 23,1% wszystkich hospitalizacji. Pacjenci byli hospitalizowani najczęściej w zakresach reumatologia - hospitalizacja (77,7%) i choroby wewnętrzne - hospitalizacja (8,9%). Natomiast dominujące oddziały pod względem hospitalizacji to oddział reumatologiczny (71,4%) i chorób wewnętrznych (14,4%). Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 7,7 dnia i był równy wartości standaryzowanej (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 8,4 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 7,7 dnia (wahając się między 5,8 a 9,9 dnia).

W przypadku osób w wieku podeszłym: w województwie wielkopolskim sprawozdano 0,40 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Pacjenci byli hospitalizowani najczęściej w zakresach reumatologia - hospitalizacja (70,9%) i choroby wewnętrzne - hospitalizacja (13,8%). Natomiast dominujące oddziały pod względem hospitalizacji to oddział reumatologiczny (67,7%) i chorób wewnętrznych (16,8%). Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 9,0 dnia i był równy wartości standaryzowanej (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10,3 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji średni czas pobytu wyniósł 8,8 dnia (wahając się między 7,5 a 10,1 dnia). Średni wiek pacjenta z tej grupy hospitalizowanego w tym województwie to 72,6 lat, natomiast udział hospitalizacji dla pacjentów ze współczynnikiem wielochorobowości różnym od 0 wyniósł 32,8%.

Endoprotezoplastyki stawu biodrowego, kolanowego i rewizyjne tych stawów

Przeanalizowano świadczenia endoprotezoplastyki stawu biodrowego, kolanowego oraz endoprotezoplastyki rewizyjne tych stawów. W 2014 roku, w województwie wielkopolskim, przynajmniej jedną hospitalizację z wymienionymi procedurami sprawozdało 32 świadczeniodawców. Dla wybranych typów endoprotezoplastyk, poniżej 90% minimalnej liczby świadczeń wykonywanych rocznie określonych rozporządzeniem²², sprawozdało odpowiednio 11 (34,4%), 9 (33,3%) i 9 (50,0%) świadczeniodawców wykonujących dane endoprotezoplastyki w województwie.

Istotnym elementem leczenia jest rehabilitacja w ciągu 42 dni po zabiegu endoprotezoplastyki. Województwa różnią się pod względem udziału pacjentów, którzy w tym czasie po zabiegu byli rehabilitowani:

- endoprotezoplastyki biodra: między 5,4% i 40,1%, średnio w Polsce 20,5%, w woj. wielkopolskim 19,0%,
- endoprotezoplastyki kolana: między 10,8% i 56,5%, średnio w Polsce 37,5%, w woj. wielkopolskim 27,5%,
- endoprotezoplastyki rewizyjne: między 5,4% i 19,6%, średnio w Polsce 12,8%, w woj. wielkopolskim 15,0%.

W województwie występowały różnice między świadczeniodawcami pod względem odsetka pacjentów, którzy w ciągu 42 dni po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego, kolanowego czy rewizyjnej, byli poddani rehabilitacji (między 0 a 83,3% wśród świadczeniodawców, którzy wykazali więcej niż 90% minimalnej liczby świadczeń danego typu). Wysokie wartości tego odsetka mogą wskazywać na posiadanie własnego oddziału rehabilitacyjnego, albo dobrą współpracę z ośrodkiem rehabilitacyjnym.

²²Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 czerwca 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego

2.2 Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego)

Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego) zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na choroby naczyniowe mózgu oraz choroby zwyrodnieniowe mózgu. W ramach chorób naczyniowych mózgu analizie poddano udar niedokrwienny mózgu, krwotoki śródczaszkowy śródmózgowy oraz podpajęczynówkowy, przemijający atak niedokrwienny (ang. TIA, Transient Ischemic Attack) i inne choroby naczyń mózgowych. W przypadku chorób zwyrodnieniowych mózgu były to choroby zaburzeń ruchowych, w tym głównie choroba Parkinsona. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla wyżej wymienionych podgrup. Bardziej szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego).

Udar niedokrwienny mózgu

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem Udar niedokrwienny mózgu wyniosła 6,8 tys..

W Polsce 14,3% hospitalizacji z powodu udaru niedokrwiennego mózgu odbyło się poza oddziałem neurologicznym. W województwie wielkopolskim odsetek ten był niższy od wartości ogólnopolskiej i wyniósł 25,1%. W województwie były 2 szpitale hospitalizujące znaczną liczbę pacjentów z udarem niedokrwiennym rocznie (powyżej 100 pacjentów), gdzie nie realizuje się zakresu neurologia – hospitalizacja A48, A51.

Odnotowano różnice w zakresie częstości leczenia trombolitycznego między ośrodkami hospitalizującymi chorych z udarem niedokrwiennym. Najmniejszy udział wyniósł 0,9% największy 50,0%. Należy zauważyć, że 8 szpitali charakteryzowało się odsetkiem pacjentów leczonych trombolitycznie przekraczającym 10%. Odsetek pacjentów z udarem niedokrwiennym hospitalizowanych w ośrodkach, które nie stosują leczenia trombolitycznego wyniósł 28,2% i był wyższy w stosunku do średniej wartości tego wskaźnika w Polsce (19,0%).

Śmiertelność standaryzowana wiekiem, płcią i współczynnikiem Charlson do 90 dni po przyjęciu z powodu choroby Udar niedokrwienny mózgu w województwie wielkopolskim wyniosła 20,1%, natomiast średnia w Polsce wyniosła 22,3%.

W województwie wielkopolskim odsetek pacjentów rehabilitowanych do 90 dni po przyjęciu wyniósł 31,2%, natomiast w Polsce wartość ta wyniosła 31,5%. Należy zwrócić uwagę, że wartość tego wskaźnika różni się pomiędzy poszczególnymi szpitalami.

Krwotok śródczaszkowy śródmózgowy

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem Krwotok śródczaszkowy śródmózgowy wyniosła 0,9 tys..

Śmiertelność standaryzowana wiekiem, płcią i współczynnikiem Charlson do 90 dni po przyjęciu z powodu choroby Krwotok śródczaszkowy śródmózgowy w województwie wielkopolskim wyniosła 41,9%, natomiast średnia w Polsce wyniosła 47,7%.

Odsetek hospitalizacji pacjentów z krwotokiem śródmózgowym śródczaszkowym, które odbyły się na oddziale neurochirurgicznym wyniósł 8,5% i była to wartość niższa niż średnia w kraju (9,1%).

W województwie wielkopolskim odsetek pacjentów rehabilitowanych do 90 dni po przyjęciu wyniósł 24,0%, natomiast w Polsce wartość ta wyniosła 23,9%. Należy zwrócić uwagę, że wartość tego wskaźnika różni się pomiędzy poszczególnymi szpitalami.

TIA

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem TIA wyniosła 2,9 tys..

W województwie wielkopolskim odnotowano wyższy odsetek pacjentów (25,1%) z TIA hospitalizowanych poza oddziałami neurologicznymi niż średnia wartość tego parametru w Polsce (16,6%). Udział hospitalizacji dla których sprawozdano JGP A47 wyniósł 55,8% i był niższy niż średnia w kraju (64,2%). Jednocześnie odsetek ten różnił się między poszczególnymi szpitalami w analizowanym województwie.

Odsetek pacjentów, u których do 365 dni po hospitalizacji z rozpoznaniem TIA wystąpił Udar niedokrwienny mózgu, w województwie wielkopolskim wyniósł 3,3%, przy średniej w Polsce równej 3,0%.

Choroba Alzheimera i inne otępienia

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem Choroba Alzheimera i inne otępienia wyniosła 0,3 tys..

Biorąc pod uwagę znaczne różnice w liczbie nowych przypadków pojawiających się w publicznym systemie opieki zdrowotnej, można wnioskować o zaniżonej rozpoznawalności chorób otępiennych w niektórych województwach.

W przypadku hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem głównym z grupy Choroba Alzheimera i inne otępienia tylko u 52% pacjentów w Polsce wykonano konsultację psychologiczną, natomiast w województwie wielkopolskim było to 45,0%.

Powyższe dane mogą wynikać z braku systemowych rozwiązań dla tej grupy chorych, przede wszystkim brakiem dedykowanych procedur ambulatoryjnych oraz brakiem wyspecjalizowanych ośrodków medycznych.

Choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem Choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe wyniosła 0,4 tys..

Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców w grupie 'Choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe' jest znacznie zróżnicowana w poszczególnych województwach. W województwie wielkopolskim wyniosła 11,3 i była to 6 wartość w Polsce pod względem najwyższej wartości współczynnika.

Odnotowano zróżnicowany dostęp do procedur w różnych województwach, zwłaszcza biorąc pod uwagę sprawozdawczość JGP A03 (wszczepienie stymulatora struktura głębokich mózgu/stymulatora nerwu błędnego). W województwie wielkopolskim sprawozdano 2 hospitalizacji z tym JGP. W całym kraju natomiast odnotowano ich 273.

Krwotok śródczaszkowy podpajęczynówkowy

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem Krwotok śródczaszkowy podpajęczynówkowy wyniosła 0,4 tys..

Śmiertelność standaryzowana wiekiem, płcią i współczynnikiem Charlson do 90 dni po przyjęciu z powodu choroby Krwotok śródczaszkowy podpajęczynówkowy w województwie wielkopolskim wyniosła 27,1%, natomiast średnia w Polsce wyniosła 29,3%.

Na terenie województwa wielkopolskiego hospitalizacje z wykazaniem procedury zabiegowej były sprawozdawane przez 6 szpitali. Odsetek hospitalizacji, dla których sprawozdano procedurę embolizacji w

województwie wielkopolskim wyniósł 50,1% (w Polsce 23,1%), natomiast odsetek hospitalizacji w czasie których sprawozdano procedurę neurochirurgia wyniósł 2,4% (w Polsce 18,2%).

W województwie wielkopolskim odsetek pacjentów rehabilitowanych do 90 dni po przyjęciu wyniósł 20,4%, natomiast w Polsce wartość ta wyniosła 20,9%. Należy zwrócić uwagę, że wartość tego wskaźnika różni się pomiędzy poszczególnymi szpitalami.

2.3 Choroby układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego)

Choroby układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego) zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na bóle głowy, choroby demielinizacyjne, choroby nerwowo-mięśniowe, choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa, mononeuropatie, zespoły cieśni i radikulopatie, mózgowie porażenie dziecięce, padaczka, urazy głowy, urazy kręgosłupa, zapalenia mózgu, rdzenia i opon mózgowych. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla powyżej wymienionych podgrup. Szczegółowa analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego).

Bóle głowy

Bóle głowy to problem zdrowotny o zróżnicowanej etiologii. Zwraca uwagę wysoka liczba chorych hospitalizowanych w skali kraju (34,77 tys. hospitalizacji, czyli 10,8% z analizowanej grupy rozpoznań) oraz zróżnicowanie wskaźnika między województwami (od 7,5% w województwie pomorskim do 16,6% w województwie świętokrzyskim). W województwie wielkopolskim wyniósł on 14,9% (4,3 tys. hospitalizacji). Z powodu bólów głowy odnotowano 124,69 hospitalizacji na 100 tys. ludności.

W 2 z 20 szpitali w województwie, które sprawozdały powyżej 50 hospitalizacji, pobyty z powodu bólów głowy stanowiły ponad 25% wszystkich hospitalizacji z powodu analizowanej grupy chorób.

W Polsce rezonans magnetyczny wykonywany jest w przypadku 29,3% hospitalizacji dorosłych z bólami głowy i w 31,8% hospitalizacji u dzieci. W województwie wartości te wynosiły odpowiednio 27,6% i 29,8%.

Jedynie 13,8% dorosłych pacjentów z bólem głowy w Polsce stanowili pacjenci powyżej 65 roku życia. U 91,6% z nich nie stwierdzono współwystępowania innych chorób określonych współczynnikiem wielochorobowości Charlson.

Choroby demielinizacyjne

W chorobach demielinizacyjnych zwraca uwagę odsetek chorych hospitalizowanych w skali kraju (15,60 tys. hospitalizacji, czyli 4,9% z analizowanej grupy rozpoznań) oraz zróżnicowanie wskaźnika między województwami (od 2,0% w województwie zachodniopomorskim do 7,1% w województwie kujawsko-pomorskim). W województwie wielkopolskim wyniósł on 5,5% (1,6 tys. hospitalizacji).

Występują istotne migracje pomiędzy województwami (nawet do 18,7% hospitalizacji pacjentów spoza województwa w woj. kujawsko-pomorskim), co przejawia się wysokimi wskaźnikami hospitalizacji w tych województwach na 100 tys. populacji. W województwie wielkopolskim udział hospitalizacji spoza województwa wyniósł 10,8%. Zwraca uwagę wojewódzka koncentracja świadczeń, co oznacza, że w województwie znajduje się co najwyżej kilka ośrodków dominujących w leczeniu chorób demielinizacyjnych. W województwie wielkopolskim 3 z 21 szpitali zrealizowały w sumie ponad 50% hospitalizacji dorosłych dla tego województwa. Pozostałe szpitale wykazały mniej niż 101 hospitalizacji w ciągu roku.

W Polsce rezonans magnetyczny wykonywany jest w przypadku 44,9% hospitalizacji dorosłych z chorobami demielinizacyjnymi. W województwie wartość ta kształtowała się na poziomie 45,9%.

Średnia wieku hospitalizowanych dorosłych pacjentów wynosiła 43,89, a wśród hospitalizowanych chorych przeważały kobiety (68,0%).

Zróznicowany jest dostęp pacjentów do programów lekowych I i II linii. Zwraca uwagę zróżnicowana wartość wskaźnika liczby leczonych do populacji danego województwa. Ośrodki są nierównomiernie rozłożone jeśli chodzi o odległość (w niektórych miejscach odległość przekracza nawet 100 km). Również dostępność do rehabilitacji w poszczególnych województwach jest zróżnicowana (od 19,2% w województwie opolskim do 34,3% w województwie podkarpackim). W województwie wielkopolskim udział pacjentów hospitalizowanych, którzy w ciągu 90 dni byli rehabilitowani wyniósł 23,7%. Należy również zwrócić uwagę, że wartość wskaźnika różni się pomiędzy poszczególnymi szpitalami w województwie, co wskazuje na potrzebę poprawy dostępu do rehabilitacji.

Choroby nerwowo-mięśniowe

Do grupy chorób nerwowo-mięśniowych włączono polineuropatie o różnej etiologii, choroby rdzenia, miastenię i miopatie. Polineuropatie były przyczyną 50,1% hospitalizacji w tej podgrupie. Łącznie w chorobach nerwowo-mięśniowych odnotowane zostało 11,87 tys. hospitalizacji, co stanowiło 3,7% z analizowanej grupy rozpoznań. Zwraca uwagę zróżnicowanie wskaźnika udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 1,5% w województwie lubuskim do 4,7% w województwie małopolskim). W województwie wielkopolskim wynosił on 3,7% (1,1 tys. hospitalizacji).

Występują istotne migracje pomiędzy województwami (nawet do 25,9% hospitalizacji pacjentów spoza województwa w woj. mazowieckim), co przejawia się wysokimi wskaźnikami hospitalizacji w tych województwach na 100 tys. populacji. W województwie wielkopolskim udział hospitalizacji spoza województwa wynosił 7,1%. W województwie z powodu chorób nerwowo-mięśniowych odnotowano 30,62 hospitalizacji na 100 tys. ludności.

Zwraca uwagę wojewódzka koncentracja świadczeń. W województwie wielkopolskim 4 szpitale zrealizowały w sumie ponad 50% hospitalizacji dla tego województwa. Pozostałe szpitale wykazały mniej niż 58 hospitalizacji w ciągu roku. Koncentracja jest uzasadniona ze względu na charakter chorób nerwowo-mięśniowych.

Polineuropatia jest diagnozowana w większości szpitali, natomiast inne choroby nerwowo-mięśniowe głównie w wyspecjalizowanych ośrodkach. W 3 szpitalach (ze wszystkich, które sprawozdały ponad 50 hospitalizacji w ciągu roku) hospitalizacje z powodu chorób nerwowo-mięśniowych innych niż polineuropatie stanowiły więcej niż 50%.

Bardzo szczegółowa diagnostyka, jak na przykład biopsja mięśnia, wykonywana jest tylko w wyspecjalizowanych szpitalach. W województwie wielkopolskim procedura biopsji była wykonywana w 2 szpitalach.

Zwraca uwagę duże zróżnicowanie standaryzowanej (wiekiem, płcią i wskaźnikiem Charlson) śmiertelności pomiędzy województwami w perspektywie 365 dni po hospitalizacji (od 7,2% w województwie podkarpackim do 15,8% w województwie warmińsko-mazurskim). W województwie wielkopolskim śmiertelność kształtowała się na poziomie 9,5%. Wysoka śmiertelność nie musi świadczyć o jakości leczenia wewnątrzszpitalnego. Może być warunkowana stopniem zaawansowania choroby lub dostępem do opieki długoterminowej w miejscu zamieszkania. W kolejnym kroku analizę śmiertelności należy pogłębić o analizę względem miejsca zamieszkania pacjenta.

W Polsce 578 (5,3%) dorosłych pacjentów jest ponownie przyjmowana do dowolnego szpitala z rozpoznaniem z analizowanej grupy chorób w ciągu 30 dni, co jest jednym z najwyższych obserwowanych wskaźników rehospitalizacji w analizowanej grupie. W województwie wartość ta wyniosła 5,2%.

Różnice w odsetku hospitalizacji z plazmaferezą mogą wynikać z różnej dostępności do plazmaferezy. W 2 województwach (pomorskie oraz lubuskie) nie było żadnej hospitalizacji z leczeniem plazmaferezą. W 2014 roku leczenie immunoglobulinami nie było jeszcze objęte programem terapeutycznym. Zwraca uwagę duże zróżnicowanie odsetka hospitalizacji z leczeniem immunoglobulinami (od 4,0% w województwie małopolskim do 25,8% w województwie łódzkim).

Również zwraca uwagę zróżnicowana dostępność do rehabilitacji 90 dni po hospitalizacji w poszczególnych województwach (od 22,5% w województwie zachodniopomorskim do 41,2% w województwie podkarpackim). W województwie wielkopolskim udział pacjentów hospitalizowanych, którzy w ciągu 90 dni byli rehabilitowani wyniósł 24,1%.

Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa

Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa były najliczniejszą grupą pod względem liczby hospitalizacji w Polsce spośród analizowanych grup chorób. W chorobach zwyrodnieniowych kręgosłupa było 68,23 tys. hospitalizacji w Polsce, co stanowiło 21,3% z analizowanej grupy rozpoznań. Zwraca uwagę zróżnicowanie wskaźnika udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 16,3% w województwie dolnośląskim do 30,9% w województwie warmińsko-mazurskim). W województwie wielkopolskim wyniósł on 18,2% (5,3 tys. hospitalizacji).

Uwagę zwracają wysokie wartości wskaźnika hospitalizacji na 100 tys. ludności we wschodnich województwach. W województwie wielkopolskim z powodu chorób zwyrodnieniowych kręgosłupa odnotowano 152,31 hospitalizacji na 100 tys. ludności.

W ramach tej podgrupy hospitalizacje są równomiernie rozłożone (brak silnej koncentracji). Pacjenci z chorobami zwyrodnieniowymi kręgosłupa byli głównie hospitalizowani na oddziałach neurochirurgicznym (41,1%), chirurgii urazowo-ortopedycznej (14,3%) oraz neurologicznym (31,5%).

Leczenie jest zróżnicowane pomiędzy województwami i między świadczeniodawcami - zarówno co do liczby hospitalizacji jak i sposobu leczenia (zachowawcze lub zabiegowe). Odsetek hospitalizacji zabiegowych stanowił 50,1% w Polsce. W województwie wielkopolskim było to 54,8%. Wartość tego wskaźnika dla świadczeniodawców z województwa, którzy wykazali ponad 100 hospitalizacji przyjmowała wartości od 0,0% do 100,0%. W kolejnym kroku należałoby poszerzyć analizę o przepływ chorych z oddziałów zachowawczych na oddziały zabiegowe w perspektywie roku.

Zauważyć można, że w Polsce 49,9% stanowiły hospitalizacje zachowawcze, a tylko w przypadku 32,7% wszystkich hospitalizacji sprawozdano wykonanie rezonansu magnetycznego lub tomografii komputerowej kręgosłupa. W województwie odsetki te wynosiły odpowiednio 45,2% i 31,3%. Niski odsetek może wynikać z braku wymogu raportowania tej procedury w ramach określonych grup JGP. Wydaje się, że część procedur zachowawczych mogłaby odbywać się w AOS.

Ze względu na duże rozpowszechnienie epidemiologiczne choroby należy zastanowić się nad sposobem kontroli efektywności leczenia. W dalszym etapie należy przeanalizować wpływ leczenia na aktywność zawodową pacjenta, co mogłoby być wskaźnikiem efektywności leczenia lub też można by wykorzystać metodologię stosowaną w International Spine Registry "Spine Tango", w którym to projekcie bierze już udział kilka szpitali polskich.

Mononeuropatie, zespoły cieśni i radikulopatie

W Polsce było 55,22 tys. hospitalizacji z powodu mononeuropatii, zespołów cieśni lub radikulopatii (co stanowiło 17,2% hospitalizacji z analizowanej grupy). Zróżnicowany jest wskaźnik udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 11,3% w województwie kujawsko-pomorskim do 24,3% w województwie pomorskim). W województwie wielkopolskim wyniósł on 14,0% (4,1 tys. hospitalizacji). Z powodu mononeuropatii, zespołów cieśni i radikulopatii odnotowano 116,94 hospitalizacji na 100 tys. ludności.

Odsetek hospitalizacji zabiegowych stanowił 72,1% w Polsce. W województwie wielkopolskim było to 59,7%. Wartość tego wskaźnika dla świadczeniodawców z województwa, którzy wykazali ponad 100 hospitalizacji przyjmowała wartości od 0,0% do 98,2%.

Należałoby się zastanowić nad proporcją hospitalizacji zabiegowych. W kolejnym kroku należałoby przeanalizować jednostki chorobowe najczęściej leczone operacyjnie. Wydaje się, że część z procedur

zachowawczych, które w województwie wielkopolskim stanowiły 40,3% mogłaby odbywać się w AOS.

Brak jest wskaźnika określającego skuteczność leczenia. W dalszym etapie należy przeanalizować wpływ leczenia na aktywność zawodową pacjenta, co mogłoby być wskaźnikiem efektywności leczenia w odniesieniu do radikulopatii oraz zespołów cieśni.

Mózgowe porażenie dziecięce, wczesne zaburzenia rozwoju i encefalopatie

W Polsce było 17,83 tys. hospitalizacji z powodu mózgowego porażenia dziecięcego, wczesnych zaburzeń rozwoju i encefalopatii (co stanowiło 5,6% hospitalizacji z analizowanej grupy). Zróżnicowany jest wskaźnik udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 3,9% w województwie świętokrzyskim do 9,2% w województwie kujawsko-pomorskim). W województwie wielkopolskim wynosił on 6,4% (1,9 tys. hospitalizacji).

Z powodu mózgowego porażenia dziecięcego, wczesnych zaburzeń rozwoju i encefalopatii odnotowano 60,40 hospitalizacji dzieci na 100 tys. dzieci oraz 51,98 hospitalizacji dorosłych na 100 tys. dorosłych.

W przypadku dzieci zwraca uwagę wojewódzka koncentracja świadczeń. W województwie wielkopolskim 4 szpitale zrealizowały w sumie ponad 80% hospitalizacji dzieci. Pozostałe szpitale wykazały mniej niż 13 hospitalizacji w ciągu roku.

Mediana czasu pobytu w szpitalu dzieci w Polsce wynosi 2 dni, co może wskazywać, że duża część pacjentów jest hospitalizowana jedynie w celach diagnostycznych. Mogłoby to być podstawą do stworzenia kompleksowej diagnostyki w ramach jednodniowej hospitalizacji z uwzględnieniem kosztów koniecznych badań (m.in. neuroobrazowych, metabolicznych i genetycznych).

Ograniczony jest dostęp do rehabilitacji finansowanej ze środków publicznych. W województwie wielkopolskim jedynie 14,4% spośród hospitalizowanych dzieci miało zapewnioną rehabilitację w ciągu 90 dni od zakończenia hospitalizacji (od 14,4% w województwie wielkopolskim do 49,5% w województwie świętokrzyskim).

Aktualny system raportowania nie uwzględnia kosztochłonnych procedur, takich jak badania metaboliczne czy genetyczne. Eksperti medyczni wskazują, że zasadne jest wprowadzenie systemu analizowania tych procedur.

Padaczka

Padaczka jest heterogennym zespołem chorobowym charakteryzującym się różnym przebiegiem choroby. W Polsce było 37,65 tys. hospitalizacji z powodu padaczki (co stanowiło 11,7% hospitalizacji z analizowanej grupy). Zróżnicowany jest wskaźnik udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 6,3% w województwie podlaskim do 14,7% w województwie małopolskim). W województwie wielkopolskim wynosił on 12,9% (3,7 tys. hospitalizacji).

W Polsce 1012 (6,1%) dzieci było ponownie przyjmowanych do dowolnego szpitala z rozpoznaniem z analizowanej grupy chorób w ciągu 30 dni, co jest jednym z najwyższych obserwowanych wskaźników rehospitalizacji w analizowanej grupie. W województwie wartość ta wyniosła 6,6%.

Występują istotne migracje pomiędzy województwami (nawet do 22,1% hospitalizacji pacjentów poniżej 18 r.ż. spoza województwa w woj. mazowieckim), co przejawia się wysokimi wskaźnikami hospitalizacji w tych województwach na 100 tys. populacji. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wynosił 7,8%. W województwie z powodu padaczki odnotowano 261,40 hospitalizacji dzieci na 100 tys. dzieci oraz 71,31 hospitalizacji dorosłych na 100 tys. dorosłych.

Stwierdza się zbliżone odsetki hospitalizacji ze sprawozdaną grupą JGP a67 padaczka - diagnostyka i leczenie > 3 dni (45,2%) i a66 padaczka - diagnostyka i leczenie (46,9%) w województwie wielkopolskim.

skim. Zwraca uwagę odsetek raportowanych badań USG przezczaszkowa - doppler (15,1%). Podstawą diagnostyki padaczki lekoopornej powinno być długoterminowe badanie wideo EEG (12h lub rejestracja napadu), jednak analizując dostępne dane nie można stwierdzić ile z wykonanych badań wideo EEG (które były wykonywane w 9 z 41 ośrodków hospitalizujących pacjentów z padaczką w województwie) spełniało powyższe wymagania, a co za tym idzie, nie można określić stopnia wykorzystania wideo EEG do diagnostyki padaczki lekoopornej. Co więcej, województwie wielkopolskim w przypadku 23,8% hospitalizacji z JGP A67 nie wykonano badania wideo EEG, a wykonano USG.

Analiza dostępnych danych z NFZ nie pozwala na całościową ocenę opieki nad chorymi z padaczką w Polsce, w tym dostępności do leczenia operacyjnego z uwzględnieniem implantacji stymulatorów nerwu błędnego.

Zwraca uwagę brak raportowania konsultacji psychologicznych niezbędnych do diagnostyki różnicowej padaczki, co jest prawdopodobnie wynikiem braku wymogu raportowania w celu rozliczenia danych grup JGP. Dodatkowo, brak jest dostępnych danych do analizy przeprowadzonej diagnostyki różnicowej u pacjentów z niepadaczkowymi zaburzeniami napadowymi (np. psychogennymi napadami rzekomo-padaczkowymi). Aktualny system raportowania nie uwzględnia kosztochłonnych procedur, takich jak kwalifikacja pacjentów do leczenia dietą ketogenną, ani samego leczenia dietą ketogenną, stąd też nie można dokonać analizy ich stosowania.

Udział rozpoznania stan padaczkowy (G41 wg klasyfikacji ICD-10) jest różny w poszczególnych szpitalach w województwie (0,00% - 15,2% w przypadku dorosłych i 0,00% - 4,9% w przypadku hospitalizacji dzieci wśród szpitali sprawozdających co najmniej 50 hospitalizacji z powodu padaczki).

Zwracają uwagę również zróżnicowane odsetki śmiertelności wewnątrzszpitalnej w stanie padaczkowym. W przypadku dorosłych było to od 2,3% w województwie dolnośląskim do 21,1% w województwie lubelskim. Jedynie 2 województwa raportowały zgony wewnątrzszpitalne dzieci z rozpoznaniem stanu padaczkowego. Powyższe obserwacje mogą świadczyć o niewłaściwej diagnozie oraz braku dostępu do badań diagnostycznych, w tym zwłaszcza EEG.

Brak jest wskaźnika określającego skuteczność leczenia. W dalszym etapie należy przeanalizować wpływ leczenia na aktywność zawodową pacjenta, co mogłoby być wskaźnikiem efektywności leczenia.

Urazy głowy

W Polsce było 46,52 tys. hospitalizacji z powodu urazów głowy (co stanowiło 14,5% hospitalizacji z analizowanej grupy). Zróżnicowany jest wskaźnik udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 9,9% w województwie warmińsko-mazurskim do 21,1% w województwie świętokrzyskim). W województwie wielkopolskim wynosił on 15,3% (4,4 tys. hospitalizacji). Z powodu urazów głowy odnotowano 127,60 hospitalizacji na 100 tys. ludności.

Zwraca uwagę duża różnica między średnim czasem pobytu (6,22 dni) a medianą czasu pobytu (4 dni) w województwie, co może sugerować obciążenie oddziałów pacjentami z długim czasem hospitalizacji. Może to wskazywać na problem z przekazaniem pacjentów do opieki długoterminowej.

Ze względu na brak raportowania wskaźników (np. skali śpiączki Glasgow) pozwalających na ocenę typu oraz ciężkości urazu, a w związku z tym odniesienia się do wyników leczenia oraz dalszej ścieżki leczenia i rehabilitacji pacjentów (w szczególności w przypadku ciężkich urazów czaszkowo-mózgowych) nie ma możliwości jednoznacznego porównania placówek.

Brak jest wskaźnika określającego skuteczność leczenia. W dalszym etapie należy przeanalizować wpływ leczenia na aktywność zawodową pacjenta, co w powiązaniu ze wskaźnikiem określającym ciężkość urazu mogłoby być wskaźnikiem efektywności leczenia.

Urazy kręgosłupa

W Polsce było 16,83 tys. hospitalizacji z powodu urazów kręgosłupa (co stanowiło 5,2% hospitalizacji z analizowanej grupy). Zróżnicowany jest wskaźnik udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 3,8% w województwie kujawsko-pomorskim do 6,4% w województwie śląskim). W województwie wielkopolskim wynosił on 4,5% (1,3 tys. hospitalizacji). Z powodu urazów kręgosłupa odnotowano 37,53 hospitalizacji na 100 tys. ludności.

Zwraca uwagę zróżnicowana dostępność do rehabilitacji w poszczególnych województwach (od 13,4% w województwie świętokrzyskim do 30,7% w województwie lubuskim). W województwie wielkopolskim udział pacjentów dorosłych hospitalizowanych, którzy w ciągu 90 dni byli rehabilitowani wyniósł 16,1%.

Ze względu na brak raportowania wskaźników pozwalających na ocenę ciężkości urazu trudne jest odniesienia się do wyników leczenia oraz dalszej ścieżki leczenia i rehabilitacji pacjentów, w szczególności w przypadku ciężkich urazów kręgosłupa.

W dalszym etapie należy przeanalizować wpływ leczenia na aktywność zawodową pacjenta, co w powiązaniu ze wskaźnikiem określającym ciężkość urazu mogłoby być wskaźnikiem efektywności leczenia.

Zapalenia mózgu, rdzenia i opon mózgowych

W Polsce było 8,14 tys. hospitalizacji z powodu zapalenia mózgu, rdzenia lub opon mózgowych (co stanowiło 2,5% hospitalizacji z analizowanej grupy). Zróżnicowany jest wskaźnik udziału tej podgrupy chorób między województwami (od 1,0% w województwie lubelskim do 9,2% w województwie podlaskim). W województwie wielkopolskim wynosił on 2,1% (0,6 tys. hospitalizacji). Z powodu zapaleń mózgu, rdzenia i opon mózgowych odnotowano 17,57 hospitalizacji na 100 tys. ludności.

W grupie dominują infekcyjne zapalenia mózgu. Brak raportowania zapaleń o podłożu autoimmunologicznym, ponieważ nie istnieją odpowiednie kody rozpoznania ICD-10 i procedur ICD-9.

W Polsce 319 (5,6%) dorosłych pacjentów jest ponownie przyjmowana do szpitala z rozpoznaniem z analizowanej grupy chorób w ciągu 30 dni, co jest jednym z najwyższych obserwowanych wskaźników rehospitalizacji w analizowanej grupie. W województwie wartość ta wyniosła 3,6%.

Leczenie tych chorób jest mocno skoncentrowane w szpitalach z oddziałami zakaźnymi. W województwie wielkopolskim hospitalizacje w oddziałach zakaźnych stanowiły 7,5%.

Zwraca uwagę duże zróżnicowanie standaryzowanej (wiekiem, płcią i wskaźnikiem Charlson) śmiertelności pomiędzy województwami w perspektywie 365 dni po hospitalizacji (od 5,0% w województwie podlaskim do 14,6% w województwie łódzkim). W województwie wielkopolskim śmiertelność kształtowała się na poziomie 9,7%.

2.4 Choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego

Choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na nadciśnienie tętnicze i nadciśnienie tętnicze odporne oraz choroby aorty i naczyń obwodowych. W nadciśnieniu wyodrębniono nadciśnienie tętnicze i nadciśnienie tętnicze odporne. W chorobach aorty i naczyń obwodowych miażdżycę tętnic, niedrożność i zwężenie tętnic szyjnych, tętniak odcinka brzuszego i tętnicy biodrowej niepęknięty oraz pęknięty, tętniak i tętniak rozwarstwiający aorty (z wyłączeniem tętniaka odcinka brzuszego) niepęknięty oraz pęknięty, tętniak innych tętnic, zator i zakrzep tętniczy, zakrzepica lub zatorowość płucna, owrzodzenia, żyłaki kończyn, obrzęk chłonny, miażdżycę tętnicy nerkowej oraz inne choroby naczyń, a także amputacje kończyn z przyczyn naczyniowych, niezależnie od rozpoznania.

W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla nadciśnienia tętniczego i nadciśnienia tętniczego opornego, miażdżycy tętnic, amputacji kończyn, niedrożności i zwężenia tętnic szyjnych, tętniaka odcinka brzuszego i tętnicy biodrowej niepekniętego oraz pękniętego, tętniaka i tętniaka rozwarstwiającego aorty (z wyłączeniem tętniaka odcinka brzuszego), zatoru i zakrzepu tętniczego, zakrzepicy lub zatorowości płucnej, żyłaków kończyn i owrzodzeń kończyn. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób aorty, naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego.

Nadciśnienie tętnicze i nadciśnienie tętnicze oporne

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem nadciśnienie tętnicze (w tym nadciśnienie tętnicze oporne) wyniosła 6,20 tys. Nadciśnienie tętnicze najczęściej leczone jest w warunkach ambulatoryjnych i hospitalizacje z jego powodu stanowią stosunkowo niewielki odsetek wśród wszystkich hospitalizacji (0,80% w województwie). Należy mieć jednak na uwadze fakt, że obserwuje się duży odsetek hospitalizacji, gdzie nadciśnienie tętnicze jest rozpoznaniem współlistniejącym (w województwie było 6,20 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem głównym nadciśnienie tętnicze i 80,07 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem współlistniejącym), co sprawia że rzeczywista liczba chorych leczonych w warunkach szpitalnych jest wyższa.

Przyjęcia do szpitali z rozpoznaniem głównym nadciśnienie tętnicze (z wyłączeniem nadciśnienia opornego) odbywały się głównie w trybie nagłym. W województwie przyjęcia w trybie nagłym stanowiły 51,68%, zaś w Polsce 63,24%. Można zaobserwować zróżnicowany czas hospitalizacji z powodu nadciśnienia tętniczego (z wyłączeniem nadciśnienia opornego) pomiędzy świadczeniodawcami (najdłuższy w województwie średni czas pobytu (w dniach) wynosił 6,7, najkrótszy 1,0. Zwracają uwagę świadczeniodawcy z dłuższym czasem hospitalizacji i większym odsetkiem ponownych przyjęć. W Polsce średni czas hospitalizacji wynosił (w dniach) 4,30, zaś w województwie 3,92. Odsetek ponownych przyjęć (w ciągu 90 dni w dowolnym szpital z rozpoznaniem z grupy) wynosił w Polsce 2,82%, zaś w województwie 2,77%.

W województwie liczba hospitalizacji z powodu nadciśnienia tętniczego opornego wyniosła 0,75 tys. Liczba ta wydaje się być zaniżona w stosunku do rzeczywistej liczby chorych. Wynika to prawdopodobnie z jakości danych dostępnych w systemie sprawozdawczości. W województwie hospitalizacje pacjentów z rozpoznaniem nadciśnienie tętnicze oporne charakteryzują się niższym odsetkiem przyjęć w trybie nagłym niż hospitalizacje z powodu pozostałych przypadków nadciśnienia tętniczego (w województwie 50,00% w przypadku nadciśnienia tętniczego opornego i 51,68% w przypadku nadciśnienia tętniczego), przy czasie oczekiwania na przyjęcie (mediana czasu oczekiwania od wystawienia skierowania do przyjęcia w dniach) równemu 16 dni i jednocześnie wyższym współczynnikiem rehospitalizacji w ciągu 90 dni (5,32% w przypadku nadciśnienia tętniczego opornego, 2,77% w pozostałych przypadkach). Obecnie dostępne dane odnoszą się do liczby chorych, którzy pojawili się w systemie sprawozdawczości, co przy długim okresie oczekiwania na wizytę w AOS jak również na hospitalizacje oraz przy dużym odsetku chorych hospitalizowanych w trybie nagłym wskazuje na znaczne potrzeby w zakresie opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym.

Choroby aorty i naczyń obwodowych

Zaobserwowano, że w przypadku niektórych świadczeniodawców istnieją duże różnice w zakresie sprawozdanych procedur na terenie Polski. W niektórych ośrodkach mimo kontraktu w zakresie chirurgia naczyniowa - hospitalizacja, wykonywane są jedynie pojedyncze procedury w poszczególnych zakresach, co może wpływać na wyniki leczenia, w szczególności w przypadku procedur wymagających określonej liczby zabiegów w celu utrzymania określonego poziomu doświadczenia ośrodka, jak również możliwości szkolenia w zakresie chirurgii naczyń (np. zabiegi na tętnicach szyjnych, zabiegi na aorcie).

Niewielki odsetek sprawozdanych hospitalizacji z powodu chorób aorty i naczyń obwodowych realizowany jest na oddziałach angiologicznych/ w ramach zakresu angiologia. W województwie wielkopolskim chorzy z chorobami naczyń obwodowych hospitalizowani są jednak często w oddziałach o profilu angio-

gicznym nie mających możliwości sprawozdawania w zakresie angiologia. W województwie nie sprawozdano hospitalizacji w oddziałach angiologicznych. Równocześnie 0,94% wśród wszystkich hospitalizacji z powodu chorób aorty i naczyń obwodowych sprawozdano w ramach zakresu angiologia. W dalszych analizach należy zwrócić uwagę na dostępność do lekarzy angiologów w ramach publicznej opieki zdrowotnej.

W dalszej analizie konieczna jest ocena porad zakończonych skierowaniem na hospitalizację oraz porad, w przypadku których wykonano badania diagnostyczne lub też skierowano na badania umożliwiające postawienie ostatecznego rozpoznania, kwalifikację lub też dyskwalifikację do leczenia zabiegowego. Powyższe wiąże się również z koniecznością oceny wyposażenia tego typu poradni w aparaturę diagnostyczną jak również dostępności specjalistycznych badań diagnostycznych dla pacjentów w danym regionie (województwie).

W ramach dalszych analiz konieczna jest także ocena dostępności oraz zasobów możliwych do wykorzystania w zakresie kompleksowego leczenia pacjentów z zespołem stopy cukrzycowej - z uwzględnieniem dostępności do leczenia chirurgicznego i wewnątrznaczyniowego oraz wielospecjalistycznej opieki nad tą grupą chorych.

W aspekcie starzejącej się ludności oraz coraz większej liczby chorych wymagających leczenia nerkowego zastępczego oraz chorych z cukrzycą i współistniejącą niewydolnością nerek, analizy wymaga również dostępność i zasoby w zakresie wytwarzania dostępu do dializ w poszczególnych województwach i regionach kraju. Analiza ta powinna uwzględniać potrzeby w tym zakresie oparte o ocenę aktualnej epidemiologii niewydolności nerek w populacji polskiej.

Nie istnieją w Polsce oddziały chirurgii naczyń dedykowane populacji pacjentów pediatrycznych - w dalszych analizach konieczne jest określenie możliwości zaopatrzenia naczyniowego tej grupy pacjentów zarówno w ośrodkach pediatrycznych jak i innych ośrodkach posiadających potencjalne możliwości leczenia tej grupy chorych. Podobny problem dotyczy poradnictwa w ramach AOS dla tej grupy pacjentów w skali całego kraju.

Miażdżyca tętnic

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem miażdżycy tętnic wyniosła 4,92 tys. W oparciu o obecnie dostępny system sprawozdawczości brak jest możliwości rozróżnienia w sprawozdawczości pomiędzy chorymi przyjmowanymi z kończącą zagrożoną amputacją z powodu krytycznego niedokrwienia a chorymi hospitalizowanymi z powodu chromania przestankowego. Brak także możliwości wiarygodnej weryfikacji obecności schorzeń współistniejących oraz ich zaawansowania w populacji chorych hospitalizowanych co w istotny sposób utrudnia realną ocenę jakości leczenia w poszczególnych ośrodkach. W hospitalizacjach z powodu miażdżycy tętnic dominują przyjęcia w trybie nagłym (52,38% w województwie, 59,67% w Polsce). 34,97% hospitalizacji w województwie z rozpoznaniem miażdżycy tętnic było realizowanych w oddziałach chirurgii ogólnej (definiowanej wg VIII części kodu resortowego).

W województwie hospitalizacje z wyróżnionymi procedurami zabiegowymi²³ stanowią 33,98% hospitalizacji z powodu miażdżycy tętnic. W Polsce udział ten wynosił 30,82%.

Spośród 43 ośrodków hospitalizujących w 2014 roku pacjentów z rozpoznaniem miażdżycy tętnic w województwie wielkopolskim 4 sprawozdały hospitalizacje z tym rozpoznaniem w ramach oddziału naczyniowego lub zakresu chirurgii naczyniowej (w tym: 4 ośrodki sprawozdające hospitalizacje w ramach zakresu 'Chirurgia naczyniowa - hospitalizacja' w tym: 2 ośrodki sprawozdające hospitalizacje w ramach zakresu 'Chirurgia Naczyniowa hospitalizacja II poziom referencyjny'). Czas oczekiwania na hospitalizację planową w oddziałach chirurgii naczyniowej/w ramach zakresu chirurgii naczyniowej pacjentów z miażdżycą tętnic w województwie wyniósł 64 dni (mediana czasu oczekiwania liczona od daty wystawienia skierowania do przyjęcia do szpitala). W aspekcie tych danych zwrócić należy uwagę na odsetek przyjęć nagłych - ośrodki te sprawozdały 24,88% hospitalizacji w trybie nagłym.

²³Kody wg klasyfikacji ICD9-CM: 38.124, 38.126, 38.146, 38.324, 38.424, 38.426, 39.251, 39.252, 39.253, 39.254, 39.255, 39.256, 39.257, 39.261, 39.262, 39.492, 39.493, 39.496, 38.113, 38.120, 38.123, 38.128, 38.140, 38.143, 38.148, 38.318, 38.320, 38.323, 38.328, 38.418, 38.423, 38.428, 39.231, 39.29, 39.291, 39.292, 39.293, 39.294, 39.295, 39.296, 39.297, 39.298, 39.299, 39.491, 39.494, 39.495, 39.497, 39.56, 39.57, 00.45, 00.46, 00.47, 00.48, 00.634, 00.671, 00.672, 39.427, 39.501, 39.502, 39.503, 39.504, 39.507, 39.521, 39.528, 39.529, 39.751, 39.904, 39.905,

Można zaobserwować zróżnicowanie między świadczeniodawcami pod względem liczby sprawozdawanych zabiegów, zarówno zabiegów chirurgicznych naczyniowych (w tym zabiegów obwodowych²⁴ lub w odcinku brzuszny²⁵), jak i zabiegów wewnątrznaczyniowych²⁶. Szczególne różnice dotyczą chorych, u których wykonywane są chirurgiczne zabiegi naczyniowe w odcinku brzuszny. Powyższe obserwacje tłumaczyć można zarówno stałym rozwojem metod wewnątrznaczyniowych w ośrodkach naczyniowych jak i selekcją chorych wymagających leczenia w ośrodku dysponującym możliwościami leczenia zarówno choroby podstawowej, jak i jej szeroko pojętych powikłań.

Należy zwrócić uwagę na niepokojący z punktu widzenia możliwości zapewnienia dostępu do pełnego zakresu leczenia fakt, że w województwie 1 ośrodek sprawozdał wykonanie mniej niż 10 (i więcej niż zero) zabiegów tego typu w roku 2014 (chirurgiczne zabiegi naczyniowe w obszarze brzuszny). Z punktu widzenia dostępności do leczenia specjalistycznego uzasadnione jest oparcie systemu opieki nad tą grupą chorych o ośrodki dysponujące pełnym zakresem wykonywanych zabiegów w stopniu umożliwiającym uzyskanie odpowiedniego doświadczenia i jakości wykonywanych świadczeń.

Coraz większa liczba zabiegów w ośrodkach naczyniowych wykonywanych jest wewnątrznaczyniowo – w województwie odsetek chorych, u których wykonano zabieg wewnątrznaczyniowy z powodu miażdżycy tętnic wyniósł 20,88%, przy 21,54% dla całej Polski (dotyczy całej populacji chorych hospitalizowanych z tym schorzeniem). W poszczególnych ośrodkach występuje zróżnicowany odsetek pacjentów leczonych chirurgicznie i wewnątrznaczyniowo. Zwraca uwagę występująca w niektórych ośrodkach przewaga jedynie jednego typu leczenia.

Obserwuje się zróżnicowanie w śmiertelności po operacjach naczyniowych w odcinku brzuszny pomiędzy województwami. Województwo charakteryzowało się niższą standaryzowaną śmiertelnością wewnątrzszpitalną (5,24%) niż wartość ogólnopolska (6,23%). Obecne dane w sprawozdawczości uniemożliwiają określenie charakterystyki leczonej populacji (krytyczne niedokrwienie, chromanie przestankowe, choroby współistniejące) a przyjęta w analizie ocena śmiertelności standaryzowanej wymaga weryfikacji w prospektywnej obserwacji klinicznej uwzględniającej aktualnie występujące u pacjentów czynniki ryzyko powikłań i zgonów.

Niewielki odsetek hospitalizacji był poprzedzony w ciągu 90 dni wizytą w poradni (35,87% w województwie, 27,62% w Polsce). W dalszym etapie konieczna jest analiza skąd kierowani są chorzy do ośrodków chirurgii naczyń w trybie planowym i nagłym jak również u ilu z nich wykonano badania diagnostyczne, w tym badania obrazowe w okresie przed hospitalizacją.

Analiza wyników leczenia pod postacią odsetka amputacji w poszczególnych typach zabiegów wymaga uwzględnienia stopnia niedokrwienia kończyny (krytyczne niedokrwienie) – tego rodzaju dane nie są jednak dostępne na obecną chwilę w systemie sprawozdawczości. Obserwacje te wskazują na konieczność modyfikacji obecnego systemu raportowania dla celów dalszych analiz niezbędnych dla oceny funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w tym aspekcie.

Amputacje

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji ze sprawozdaniem amputacji dużej wyniosła 0,75 tys. Obserwuje się wysoki odsetek pierwotnych dużych amputacji²⁷ kończyny dolnej z przyczyn naczyniowych. W województwie odsetek amputacji pierwotnych (tj. niepoprzedzonych interwencją naczyniową w okresie 4 lat przed amputacją – wg przyjętej definicji warunkowanej dostępnością danych systemu sprawozdawczości) wyniósł 54,9% amputacji dużych (w porównaniu do wartości dla Polski 51,6%).

W dalszej analizie należy zwrócić uwagę na: wcześniejszą hospitalizację lub konsultację w poradni chorób naczyń/chirurgii naczyń oraz wykonane uprzednio badania obrazowe, w tym m.in. angio-CT umożliwia-

²⁴ICD9-CM:38.113, 38.120, 38.123, 38.128, 38.140, 38.143, 38.148, 38.318, 38.320, 38.323, 38.328, 38.418, 38.423, 38.428, 39.231, 39.29, 39.291, 39.292, 39.293, 39.294, 39.295, 39.296, 39.297, 39.298, 39.299, 39.491, 39.494, 39.495, 39.497, 39.56, 39.57

²⁵ICD9-CM:38.124, 38.126, 38.146, 38.324, 38.424, 38.426, 39.251, 39.252, 39.253, 39.254, 39.255, 39.256, 39.257, 39.261, 39.262, 39.492, 39.493, 39.496

²⁶ICD9-CM:00.45, 00.46, 00.47, 00.48, 00.634, 00.671, 00.672, 39.427, 39.501, 39.502, 39.503, 39.504, 39.507, 39.521, 39.528, 39.529, 39.751, 39.904, 39.905

²⁷ICD9-CM:84.05, 84.06, 84.07, 84.08, 84.09, 84.13, 84.14, 84.151, 84.169, 84.171, 84.172, 84.173, 84.174, 84.18, 84.003, 84.101, 84.31

jące podjęcie decyzji o rewaskularyzacji lub dyskwalifikacji do leczenia rekonstrukcyjnego (znaczna część amputacji pierwotnych wykonana została w oddziałach chirurgii ogólnej). Należy mieć na uwadze, że analiza amputacji „pierwotnych” może być obciążona błędem wynikającym z braku dostępu do danych dotyczących leczonych chorych w okresie wcześniej niż 4 lata, który wynika z dostępności danych. Niemniej jednak należy regularnie monitorować wartość tego wskaźnika.

Dostępne obecnie dane dotyczące liczby amputacji, w tym liczby amputacji po zabiegach naczyniowych jak również liczby „małych” amputacji kończyny, mogą być niedoszacowane. Wynika to bowiem ze sposobu sprawozdawczości powodowanego systemem rozliczeń i raportowaniem jedynie najdroższej wykonanej w danym ośrodku procedury (z pominięciem innych procedur np. amputacji) – powyższe uwagi powinny zostać uwzględnione w aspekcie modyfikacji systemu sprawozdawczości.

Niedrożność i zwężenie tętnic szyjnych

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem niedrożności i zwężenia tętnic szyjnych wyniosła 0,84 tys. Można zaobserwować zróżnicowaną liczbę zabiegów (zarówno chirurgicznych²⁸ jak i wewnątrznaczyniowych²⁹) w ośrodkach. Największa liczba sprawozdanych zabiegów zarówno chirurgicznych jak i wewnątrznaczyniowych) z analizowanym rozpoznaniem u świadczeniodawcy funkcjonującego w województwie wyniosła 322 zabiegów, a najmniejsza (poza 0) 1. Zwraca uwagę występująca w niektórych ośrodkach przewaga jedynie jednego typu leczenia.

Istotną obserwacją w aspekcie nie tylko dostępności leczenia, ale potencjalnie również w aspekcie jego jakości jest fakt wykonywania w niektórych ośrodkach niewielkiej liczby zabiegów na tętnicach szyjnych. W 2014 roku w Polsce w 14 ośrodkach wykonano poniżej 10 (i jednocześnie więcej niż zero) zabiegów chirurgicznych³⁰ oraz odpowiednio w 24 ośrodkach wykonano więcej niż 0 i mniej niż 10 zabiegów wewnątrznaczyniowych na tętnicach szyjnych.³¹ w województwie liczba ośrodków, które sprawozdały wykonanie poniżej 10 i więcej niż zero zabiegów chirurgicznych wynosi 4. Jednocześnie 4 sprawozdały wykonanie poniżej 10 i więcej niż zero zabiegów wewnątrznaczyniowych). Powyższe obserwacje stawiają pod znakiem zapytania realną możliwość zachowania właściwej jakości leczenia jak również zapewnienia możliwości szkolenia personelu w tym zakresie.

W Polsce w hospitalizacjach z powodu niedrożności i zwężenia tętnic szyjnych przeważają przyjęcia w trybie planowym (63,29% w Polsce, 72,60% w województwie). Brak możliwości weryfikacji w roku 2014 pilnego trybu przyjęć hospitalizowanych chorych uniemożliwia identyfikację populacji chorych objawowych ze zwężeniem tętnic domózgowych. Obecny system sprawozdawczości nie umożliwia odpowiedzi na pytanie jaki odsetek chorych hospitalizowanych z tym schorzeniem to chorzy objawowi, u ilu % wystąpił udar mózgu lub TIA przed hospitalizacją. Powyższe braki uniemożliwiają wiarygodną ocenę wyników leczenia z podziałem na zabiegi wykonywane u chorych objawowych i bezobjawowych

W Polsce 7,16% hospitalizacji w tej grupie chorych zakończyło się ponowną hospitalizacją na oddziale neurologicznym do 365 dni. W województwie wartość ta wynosiła 6,76%.

Brak jest wiarygodnych danych dotyczących rzeczywistej częstości występowania powikłań neurologicznych – odnotowywane są jedynie ponowne hospitalizacje z powodu udaru mózgu. Np. udar mózgu w oddziale naczyniowym nie jest raportowany w przypadku jeśli pacjent nie jest przekazany na oddział neurologiczny.

Tętniak odcinka brzuszego i tętnicy biodrowej (niepęknięty)

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem tętniak odcinka brzuszego i tętnicy biodrowej (niepęknięty) wyniosła 0,43 tys. Można zaobserwować zróżnicowanie między świadczeniodawcami pod względem liczby sprawozdawanych zabiegów chirurgicznych³² i wewnątrznaczyniowych³³ wykonywanych z powodu tętniaka aorty brzusznej i tętnicy biodrowej. W Polsce zaznacza się przewaga

²⁸ICD9-CM38.112, 38.122, 38.132, 38.142, 38.192, 38.312, 38.313

²⁹ICD9-CM00.631, 00.633, 00.634

³⁰ICD9-CM: 38.112, 38.122, 38.132, 38.142, 38.192, 38.312, 38.313.

³¹ICD9-CM: 00.631, 00.633, 00.634

³²ICD9-CM:38.324, 38.414, 38.424, 38.426, 38.64, 38.816, 39.251, 39.252, 39.255, 39.256, 39.257

³³ICD9-CM:39.711, 39.712, 39.713

leczenia wewnątrznacyniowego tętniaka aorty brzusznej i tętnicy biodrowej nad leczeniem chirurgicznym – 36,27% zabiegów wykonano wewnątrznacyniowo, a 20,91% w oparciu o otwarte zabiegi chirurgiczne (dane dla województwa odpowiednio: 21,66%, i 30,65%) - dotyczy całej populacji chorych hospitalizowanych z tym schorzeniem.

Zwraca uwagę duże zróżnicowanie w zakresie odsetka chorych leczonych wewnątrznacyniowo w poszczególnych ośrodkach w województwie. Równocześnie część ośrodków wykazała niewielką liczbę zabiegów wykonywanych przy pomocy tradycyjnego leczenia chirurgicznego tętniaka aorty brzusznej – liczba ośrodków, gdzie sprawozdano wykonanie mniej niż 10 i więcej niż zero tego typu zabiegów wyniosła 2.

Mimo, że zabiegi operacyjne tętniaka aorty brzusznej wykonywane są zarówno w ośrodkach pierwszego jak i drugiego stopnia referencyjności, w skali kraju zwraca uwagę istotna przewaga ośrodków posiadających drugi stopień referencyjności w chirurgii nacyniowej w zakresie zarówno całkowitej liczby chorych hospitalizowanych i leczonych zabiegowo z tego powodu jak i liczby sprawozdawanych zabiegów wykonywanych przy pomocy tradycyjnego leczenia chirurgicznego (przy równocześnie dużym odsetku pacjentów leczonych wewnątrznacyniowo także w tych ośrodkach).

Pogłębionej analizie wymaga zróżnicowana standaryzowana 30-dniowa śmiertelność w przypadku leczenia operacyjnego (chirurgicznego) z powodu tętniaka aorty brzusznej – w chwili obecnej sprawozdawane dane nie pozwalają ocenić zarówno wskazań do leczenia zabiegowego (np. chory objawowy, brak możliwości implantacji stentgraftu u chorego obciążonego z powodu uwarunkowań anatomicznych) jak i zweryfikować rzeczywistego zaawansowania schorzeń współistniejących co sprawia, że trudno jednoznacznie określić, czy różnice w śmiertelności wynikają z jakości opieki, czy ze specyfiki grupy leczonych pacjentów.

W dalszych etapach analizie, oceny wymaga wykrywanie jak również monitorowanie chorych z tętniakiem aorty brzusznej. W tym aspekcie istotne jest określenie ilu chorych skierowanych zostało do szpitala bez wcześniejszego leczenia w poradni chorób naczyń/poradni chirurgii nacyniowej – pacjenci u których wykryto tętniak aorty brzusznej lub tętnicy biodrowej o wymiarach uzasadniających pilną hospitalizację (w roku 2014 brak możliwości analizy przyjęć w trybie pilnym). Biorąc pod uwagę dużą liczbę chorych konsultowanych z tym rozpoznaniem w poradniach nacyniowych, jak również hospitalizowanych na terenie całego kraju uzasadnione są działania mające na celu określenie zasad screeningu (badania przesiewowe, profilaktyczne) w celu wczesnego wykrycia tętniaka aorty brzusznej w populacji chorych starszych (w szczególności, zgodnie z doniesieniami piśmiennictwa dotyczącego palących mężczyzn po 60 roku życia).

Tętniak odcinka brzuszego i tętnicy biodrowej (pęknięty)

W województwie sprawozdano 79 hospitalizacji z rozpoznaniem pęknięty tętniak aorty brzusznej lub tętnicy biodrowej, z czego w przypadku 53 sprawozdano wykonanie zabiegu, w tym: 51 zabiegów chirurgicznych i 2 zabiegi wewnątrznacyniowe. W Polsce z powodu pękniętego tętniaka aorty brzusznej i/lub tętnicy biodrowej odbyło się 870 hospitalizacji, z czego w przypadku 638 sprawozdano wykonanie zabiegu (w tym 513 związanych było z leczeniem operacyjnym i 125 z leczeniem wewnątrznacyniowym).

Istnieje znaczne zróżnicowanie pomiędzy ośrodkami w aspekcie liczby hospitalizowanych chorych z pękniętym tętniakiem aorty brzusznej lub tętnicy biodrowej – w poszczególnych ośrodkach leczeniu poddano w ciągu roku od 1 do 40 chorych z pękniętym tętniakiem aorty brzusznej lub tętnicy biodrowej (mediana dla województwa wyniosła 1, a średnia 5 pacjentów).

Zwraca uwagę fakt, że w niektórych ośrodkach wykonywane są jedynie pojedyncze operacje pękniętego tętniaka aorty brzusznej i/lub tętnicy biodrowej – w 4 ośrodkach wykonano więcej niż zero i mniej niż 5 operacji, a w 4 ośrodkach zaledwie 1 lub 2 tego rodzaju operacji w skali roku. W Polsce w 2014 r. funkcjonowały 62 ośrodki sprawozdające wykonanie co najmniej 1 i mniej niż 5 operacji pękniętego tętniaka aorty brzusznej lub tętnicy biodrowej, w tym 52 ośrodki sprawozdające wykonanie jednego lub dwóch zabiegów w skali roku.

Ze względu na niewielką liczbę operowanych pacjentów w ośrodkach raportujących jedynie pojedyncze operacje z tego zakresu nie jest możliwa ocena jakości leczenia w tym zakresie we wszystkich oddziałach nacyniowych. Analiza ta możliwa jest jedynie w ośrodkach o charakterze „high volume centre”, czyli centrach referencyjnych dedykowanych leczeniu tej grupy pacjentów, do których kierowani są pacjenci

z danego regionu. Standaryzowana śmiertelność wewnątrzszpitalna u chorych z pękniętym tętniakiem aorty brzusznej lub tętnicy biodrowej poddawanych leczeniu chirurgicznemu w Polsce wyniosła 57,89%, w przypadku zabiegów wewnątrznaczyniowych było to 32,54%. W województwie wartość dla leczenia chirurgicznego wynosiła 22,11%.

W dalszej części analizy podjąć należy działania mające na celu ocenę systemu ratownictwa dla tej grupy chorych z uwzględnieniem czynnika geograficznego – odległości od ośrodków specjalistycznych, kierowania chorych do ośrodków referencyjnych i zapewniających najwyższy standard opieki w tym wielospecjalistycznej opieki pooperacyjnej dla tej grupy pacjentów. Na poziomie województwa uzasadnione jest określenie zasad kierowania chorych i wyłonienie ośrodków dedykowanych tej grupie chorych. Równocześnie w analizie tej uwzględnić należy miejsce zamieszkania pacjenta i czas dojazdu chorego do ośrodka.

Tętniak i tętniak rozwarstwiający aorty (z wyłączeniem tętniaka odcinka brzuszego)

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem tętniak i tętniak rozwarstwiający aorty (z wyłączeniem tętniaka odcinka brzuszego) wyniosła 0,26 tys. W województwie odsetek chorych hospitalizowanych z tym rozpoznaniem w trybie nagłym wyniósł 52% (w Polsce odpowiednio 52%), a jedynie 9% wszystkich przyjęć z tym schorzeniem poprzedzonych było w ciągu 90 dni wizytą w AOS (w Polsce 8%). W oparciu o obecnie dostępny system raportowania brak jest możliwości oceny wyników leczenia wewnątrznaczyniowego w odniesieniu do rodzaju stwierdzonej patologii (rozwarstwienie, tętniak aorty zstępującej, tętniak na tle przewlekłego rozwarstwienia), jego rozległości (odcinkowe rozwarstwienie aorty lub rozwarstwienie całej aorty zstępującej) i czasu trwania (rozwarstwienie ostre, podostre, przewlekłe). W tym aspekcie uzasadnione jest uszczegółowienie rozpoznań i grup pacjentów. W dalszej analizie uzasadniona jest ocena u ilu chorych hospitalizacja (w trybie planowym, w trybie pilnym) poprzedzona była diagnostyką obrazową podejrzaną patologii (analiza dostępu do badań diagnostycznych).

Zator i zakrzep tętniczy

Liczba hospitalizacji w powodu obwodowych zakrzepów i zatorów tętniczych w Polsce wynosi 6,03 tys., w województwie 0,36 tys. w roku 2014. Wymagane jest zapewnienie odpowiedniej dostępności do tego rodzaju leczenia na terenie całego kraju, jak również na terenie całego województwa. Uzasadniona jest analiza różnic w zakresie liczby hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców populacji z tym rozpoznaniem pomiędzy województwami.

Większość pacjentów z rozpoznaniem zakrzep i zator tętniczy hospitalizowanych jest w trybie nagłym (w Polsce 91%, w województwie 93%).

Leczenie chorych z zaturem i zakrzepem tętniczym nadal wiąże się z relatywnie wysoką śmiertelnością oraz wysokim odsetkiem amputacji w Polsce. Odpowiednio po leczeniu chirurgicznym: standaryzowana śmiertelność 8,64%, amputacje 5,96%; po leczeniu wewnątrznaczyniowym: standaryzowana śmiertelność 3,31%, amputacje 4,62%. Dane dla województwa to odpowiednio: po leczeniu chirurgicznym: standaryzowana śmiertelność: 8,85%, amputacje 3,38%; po leczeniu wewnątrznaczyniowym: standaryzowana śmiertelność 15,22%, amputacje 8,33%.

Ze względu na sposób sprawozdawczości i sprawozdawanie najlepiej wycenionych procedur, a nie wszystkich wykonywanych zabiegów (w tym amputacji) rzeczywista liczba amputacji (w tym amputacji dużych) w obecnej analizie opartej o sprawozdane zabiegi może okazać się zaniżona.

W aspekcie analizy wyników leczenia zabiegowego tej grupy chorych istotna wydaje się ocena sposobu kierowania chorych do szpitala – przyjęcia nagłe, przyjęcia w trybie pilnym, skąd chory jest kierowany i w jakim czasie przyjmowany jest do szpitala od momentu wystawienia skierowania. Dane te powinny zostać zestawione z odsetkiem amputacji w tej grupie pacjentów.

Istotną informacją jest również odsetek chorych, którzy wcześniej podlegali leczeniu i kontroli w poradniach chorób naczyń i poradniach chirurgii naczyń. W województwie 19,2% hospitalizacji planowych było poprzedzonych w ciągu 90 dni wizytą w tego typu poradni. W Polsce było to 21,0%.

Obecny system sprawozdawczości nie pozwala na wyciągnięcie wniosków dotyczących jakości leczenia

w odniesieniu do stopnia niedokrwienia i zagrożenia amputacją w momencie przyjęcia chorego do szpitala.

Zakrzepica lub zatorowość płucna

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem zakrzepica lub zatorowość płucna wyniosła 1,88 tys. Oddziałem o największej liczbie hospitalizacji z powodu zakrzepicy i/lub zatorowości płucnej w województwie był oddział chirurgiczny ogólny.

W dalszej analizie uzasadniona jest ocena dostępu do właściwej diagnostyki przedszpitalnej zakrzepicy i zatorowości płucnej – analiza skąd chory został skierowany (poradnia AOS, poradnia lekarza rodzinnego, zgłoszenie bez skierowania). Konieczne jest również określenie u jakiej części chorych i gdzie wykonane zostało badanie obrazowe potwierdzające lub sugerujące wystąpienia zakrzepicy. W tym aspekcie konieczna jest analiza dostępności diagnostyki USG dupleks doppler w ośrodkach funkcjonujących na terenie poszczególnych województw (w tym w ramach AOS, SOR i izby przyjęć).

Ze względu na sposób sprawozdawania brak jest w chwili obecnej możliwości określenia po jakim czasie od wystąpienia objawów pacjent uzyskał dostęp do badania potwierdzającego lub wykluczającego wystąpienia zakrzepicy. W tym aspekcie konieczna jest dalsza analiza zasobów jak również ich dostępności, w tym dostępności całodobowej badań diagnostycznych dla pacjentów z zakrzepicą żył głębokich.

Żyłaki kończyn

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem żyłaki kończyn wyniosła 5,70 tys. Większość zabiegów operacyjnych żyłaków kończyn dolnych w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej wykonano w 2014 roku poza ośrodkami naczyniowymi – największą liczbą hospitalizacji w województwie charakteryzował się oddział chirurgiczny ogólny.

Dostępny system sprawozdawczości uniemożliwia analizę wskazań do wykonywanych zabiegów z punktu widzenia stopnia zaawansowania choroby – pacjenci ze zmianami troficznymi, pacjenci po owrzodzeniach żylnych goleni, zabiegi ze wskazań kosmetycznych. Dodatkowo ze względu na brak danych nie ma możliwości oceny sposobu leczenia zachowawczego przewlekłej choroby żylniej. Brak informacji na temat stosowania leczenia uciskowego i innych form leczenia.

Na podstawie obecnie dostępnych danych brak możliwości oceny wyników i jakości leczenia – odsetek reoperacji, ocena ryzyka żyłaków nawrotowych.

Owrzodzenia kończyn

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z rozpoznaniem owrzodzenia wyniosła 1,08 tys. Na podstawie danych sprawozdawczych brak jest możliwości wnioskowania na temat liczby nowych przypadków owrzodzeń kończyn dolnych – w województwie zapadalność rejestrowana, która wskazuje na minimalną liczbę nowych przypadków wyniosła w 2014 r. 3 tys. Brak jest dostępnych informacji jaka populacja chorych z owrzodzeniem kończyny dolnej pozostaje pod opieką lekarza rodzinnego lub też pozostaje poza systemem opieki zdrowotnej – zapadalność rejestrowana bazująca na danych AOS, SOR i lecznictwie szpitalnym odnosi się jedynie do części populacji chorych.

Największą liczbą hospitalizacji z powodu owrzodzeń kończyny dolnej charakteryzuje się oddział chirurgiczny ogólny – dalszej analizie wymaga właściwa diagnostyka i leczenie przyczynowe chorych z owrzodzeniem kończyny dolnej z uwzględnieniem opieki wielospecjalistycznej dedykowanej konkretnej patogenecie owrzodzenia (owrzodzenia pochodzenia naczyniowego, zespół stopy cukrzycowej, schorzenia dermatologiczne, inne przyczyny).

2.5 Choroby układu oddechowego (przewlekłe)

Choroby układu oddechowego (przewlekłe) zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na astmę, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc, mukowiscydozę, choroby śródmiąższowe płuc, zaburzenia

oddychania w czasie snu, przewlekłe zapalne choroby płuc oraz niewydolność oddychania. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla astmy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, mukowiscydozy, choroby śródmiąższowej płuc, zaburzeń oddychania w czasie snu i niewydolności oddychania. Szczegółowa analiza dla wszystkich grup chorób oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie chorób układu oddechowego (przewlekłych).

Eksperti medyczni współpracujący z Departamentem Analiz i Strategii wskazali, że w większości przypadków oddział chorób płuc oraz oddział gruźlicy i chorób płuc pełnią te same funkcje w funkcjonowaniu szpitala, a różnica w nazewnictwie wynika z dawniej przyjętej konwencji. Należy rozważyć, czy obecnie ten podział powinien zostać utrzymany. Aby umożliwić potwierdzenie tej tezy, w Mapach Potrzeb Zdrowotnych oddziały te zostały wykazane odrębnie. W województwie wielkopolskim 19% hospitalizacji z rozpoznaniem głównym z grupy 'Choroby układu oddechowego (przewlekłe)' odbyło się na oddziałach chorób płuc, a 34% na oddziałach gruźlicy i chorób płuc.

Astma

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 3,25 tys. hospitalizacji z powodu astmy. Leczenie chorób populacyjnych nie musi być centralizowane, w związku z czym mała koncentracja świadczeń jest zjawiskiem prawidłowym, należy jednak podkreślić, że pacjenci z ciężkim przebiegiem tych schorzeń i powikłaniami powinni być kierowani do szpitali, które dysponują oddziałami specjalistycznymi. W województwie wielkopolskim 78% hospitalizacji z grupy Astma u dorosłych miało miejsce w 6 szpitalach (13% wszystkich szpitali z tego województwa). Wśród pacjentów poniżej 18. roku życia w województwie wielkopolskim 79% hospitalizacji miało miejsce w 13 szpitalach (38% wszystkich szpitali z tego województwa).

W przypadku omawianej grupy chorób występuje znacząca sezonowość liczby hospitalizacji, co wpływa na wariację w wykorzystaniu zasobów np. łóżek szpitalnych, kadry medycznej, a zatem stanowi wyzwanie dla organizacji elastycznej opieki zdrowotnej. W województwie wielkopolskim maksymalna dzienna liczba hospitalizowanych pacjentów powyżej 18. roku życia wyniosła 88 os., minimalna 3 os., natomiast średnia 49,0. W przypadku dzieci hospitalizowanych w województwie wielkopolskim maksymalna dzienna liczba hospitalizowanych pacjentów wyniosła 22 os., minimalna 1 os., natomiast średnia 8,4.

W przypadku dorosłych zauważalny jest porównywalny do reszty kraju odsetek pacjentów, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 9,8% w województwie wielkopolskim. Mimo iż omawiane województwo charakteryzuje się dostępnością do świadczeń rehabilitacyjnych na poziomie średniej krajowej, nadal oznacza to ograniczoną dostępność do rehabilitacji finansowanej przez płatnika publicznego. Analiza pacjentów poniżej 18. roku życia wykazała znikomy odsetek pacjentów, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 1,7% w województwie wielkopolskim, natomiast w Polsce 5,3%. Warto dodać, że analizowane są wszystkie zakresy rehabilitacji (a nie tylko pulmonologiczna).

Zarówno w grupie dorosłych jak i dzieci zastanawia duże zróżnicowanie udziału stanów astmatycznych (J46) wśród wszystkich hospitalizacji z powodu astmy obserwowane pomiędzy województwami (dla dorosłych - wartość minimalna: 1%, wartość maksymalna 13%; dla dzieci - wartość minimalna: 0,3%, wartość maksymalna 8%). W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie Astma u dorosłych wyniósł 60,6% (w Polsce: 43,8%). Pozostali pacjenci zostali przyjęci w trybie nagłym. Eksperti wskazują, że w tym trybie powinni być przyjmowani głównie pacjenci ze stanem astmatycznym (J46), podczas gdy odsetek pacjentów przyjętych w trybie nagłym jest zdecydowanie wyższy niż udział pacjentów ze stanem astmatycznym. W przypadku pacjentów poniżej 18. roku życia w województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych wyniósł 22,3% (w Polsce: 67,4%).

Analiza rozmieszczenia placówek realizujących program lekowy 'Leczenie ciężkiej astmy alergicznej IgE zależnej omalizumabem' wskazała, że dostępność do tego programu lekowego jest zabezpieczona we wszystkich województwach. Warto podkreślić, że dzieci od 12. roku życia mogą otrzymywać leczenie w programie lekowym we wszystkich ośrodkach (także tych leczących dorosłych).

W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji pacjentów powyżej 18. roku życia, w czasie któ-

rych sprawozdano procedury: Badania czynnościowe wynosił odpowiednio: 66,9% (w Polsce: 56,6%). W grupie pacjentów poniżej 18. roku życia odsetek hospitalizacji, w czasie których sprawozdano procedury: Badania czynnościowe wynosił odpowiednio: 11,7% (w Polsce: 35,8%).

Przewlekła obturacyjna choroba płuc

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 4,04 tys. hospitalizacji z powodu rozpoznania zakwalifikowanych jako Przewlekła obturacyjna choroba płuc. Leczenie chorób populacyjnych nie musi być centralizowane, w związku z czym mała koncentracja świadczeń jest zjawiskiem prawidłowym, należy jednak podkreślić, że pacjenci z ciężkim przebiegiem tych schorzeń i powikłaniami powinni być kierowani do szpitali, które dysponują oddziałami specjalistycznymi. W województwie wielkopolskim 79% hospitalizacji z grupy Przewlekła obturacyjna choroba płuc miało miejsce w 23 szpitalach (50% wszystkich szpitali z tego województwa).

W przypadku omawianej grupy chorób występuje znacząca sezonowość liczby hospitalizacji, co wpływa na wariację w wykorzystaniu zasobów np. łóżek szpitalnych, kadry medycznej, a zatem stanowi wyzwanie dla organizacji elastycznej opieki zdrowotnej. W województwie wielkopolskim maksymalna dzienna liczba hospitalizowanych pacjentów wyniosła 135 os., minimalna 20 os., natomiast średnia 86,5.

Śmiertelność do 30 dni po wypisie standaryzowana wiekiem, płcią i wielochorobowością pacjenta w województwie wielkopolskim była wyższa niż średnia wartość w Polsce i wyniosła 6,3% (w Polsce: 6,2%). Przeanalizowano też standaryzowaną śmiertelność do 60 dni po wypisie i w tym przypadku wartość dla województwa była również wyższa niż średnia wartość w Polsce i wyniosła 8,3% (w Polsce: 8,2%). Standaryzowana śmiertelność do 90 dni po wypisie dla danego województwa była niższa niż średnia wartość w Polsce i wyniosła 10,1% (w Polsce: 10,1%).

Zauważalny jest porównywalny do reszty kraju odsetek pacjentów, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 5,7% w województwie wielkopolskim.

W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie Przewlekła obturacyjna choroba płuc wyniósł 34,7% (w Polsce: 28,2%).

Analiza powtórnych hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem z grupy Przewlekła obturacyjna choroba płuc wskazuje, że 9,0% pacjentów w województwie wielkopolskim jest hospitalizowanych ponownie do 30 dni w tym samym szpitalu, co przy przemnożeniu przez liczbę pacjentów hospitalizowanych z tym rozpoznaniem daje 362 hospitalizacji w województwie (w Polsce 9,0% ponownych hospitalizacji - 3,9 tys. hospitalizacji w skali kraju).

W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji, w czasie których sprawozdano procedury: Gązometria, Spirometria wynosił odpowiednio: 34,4% (w Polsce: 19,6%), 22,9% (w Polsce: 25,6%).

Mukowiscydoza

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 397 hospitalizacji z powodu mukowiscydozy. Jest chorobą rzadką i jej leczenie powinno odbywać się w wysokospecjalistycznych ośrodkach zajmujących się kompleksową opieką. W województwie wielkopolskim występuje silna koncentracja świadczeń – 96% hospitalizacji z grupy Mukowiscydoza u dorosłych miało miejsce w 1 szpitalu (Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu) (33% wszystkich szpitali z tego województwa). Wskazane jest utrzymanie wysokiej koncentracji świadczeń w tym zakresie oraz wspieranie i rozwijanie ośrodków zajmujących się znaczną liczbą pacjentów z tym rozpoznaniem. Zgodnie z trendami obserwowanymi na świecie wzrasta liczba pełnoletnich chorych na mukowiscydozę (0,8 tys. hospitalizacji w Polsce). Analiza wykazała, że istnieją województwa, gdzie nie ma ośrodka zajmującego się takimi pacjentami. 97% hospitalizacji z grupy Mukowiscydoza u dzieci miało miejsce w 1 szpitalu (Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu) (11% wszystkich szpitali z tego województwa).

W województwie wielkopolskim odnotowano wyższą od wartości dla Polski liczbę hospitalizacji na 100 tys. ludności (dorośli), która wynosi ok. 4,92 hospitalizacji (w Polsce 2,66). Różnica w liczbie hospitalizacji może wynikać z jakości sprawozdawczości szpitalnej w tym województwie, niskiej dostępności specjalistycznej opieki ambulatoryjnej, uwarunkowań demograficznych i środowiskowych. Z tego względu rekomendacje dla działań powinny być podjęte przy współpracy z właściwym konsultantem wojewódzkim.

W przypadku dorosłych zauważalny jest znikomy odsetek pacjentów, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 1,4% w województwie wielkopolskim, natomiast w Polsce 3,1%. Z Map Potrzeb Zdrowotnych wynika bardzo ograniczona dostępność do rehabilitacji finansowanej przez płatnika publicznego. Analiza pacjentów poniżej 18. roku życia wykazała znikomy odsetek pacjentów, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 4,2% w województwie wielkopolskim, natomiast w Polsce 6,8%. Warto dodać, że analizowane są wszystkie zakresy rehabilitacji (a nie tylko pulmonologiczna).

W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie Mukowiscydoza u dorosłych wyniósł 78,3% (w Polsce: 62,8%).

W przypadku pacjentów poniżej 18. roku życia w województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych wyniósł 90,0% (w Polsce: 78,4%).

Choroby śródmiąższowe płuc

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 1,42 tys. hospitalizacji z powodu rozpoznanych jako Choroby śródmiąższowe płuc. Jest to problem zdrowotny, którego diagnostyka i leczenie wymagają specjalistycznego sprzętu i doświadczenia kadry medycznej, zatem powinny odbywać się w wysokospecjalistycznych ośrodkach zajmujących się kompleksową opieką (uwzględniającą hospitalizację i ambulatoryjną opiekę specjalistyczną). W województwie wielkopolskim występuje silna koncentracja świadczeń – 67% hospitalizacji z grupy Choroby śródmiąższowe płuc u dorosłych miało miejsce w 3 szpitalach (8% wszystkich szpitali z tego województwa). 76% hospitalizacji z grupy Choroby śródmiąższowe płuc u dzieci miało miejsce w 2 szpitalach (22% wszystkich szpitali z tego województwa). Wskazane jest utrzymanie wysokiej koncentracji świadczeń w tym zakresie oraz wspieranie i rozwijanie ośrodków zajmujących się znaczną liczbą pacjentów z tym rozpoznaniem.

W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji, w czasie których sprawozdano procedury: ANA, ANCA, Badania czynnościowe, Badania immunologiczne, Biopsja wyniósł odpowiednio: 3,0% (w Polsce: 3,4%), 0,9% (w Polsce: 1,0%), 75,5% (w Polsce: 67,8%), 3,6% (w Polsce: 3,7%), 7,5% (w Polsce: 5,9%).

Zaburzenia oddychania w czasie snu - dorośli

Warto podkreślić, że w przypadku 66% hospitalizacji nie sprawozdano żadnej choroby współistniejącej. Najczęściej występującym rozpoznaniem współistniejącym (sprawozdanym w przypadku 21% hospitalizacji) było I10 (samoistne (pierwotne) nadciśnienie). Drugim najliczniejszym rozpoznaniem współistniejącym towarzyszącym hospitalizacjom z rozpoznaniem głównym z analizowanej podgrupy było E66 (otyłość), sprawozdane w przypadku 10% hospitalizacji.

W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w czasie których sprawozdano Polisomnografię wyniósł: 72,9% (w Polsce: 78,7%).

W kolejnym kroku analiz zasadnym byłoby pogłębienie analizy czasu oczekiwania na diagnostykę i leczenie bezdechu sennego. Zasadna byłaby także analiza pacjentów leczonych za pomocą aparatu CPAP. Brak produktów finansowych (zarówno w lecznictwie szpitalnym (JGP), jak i w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej) dedykowanych leczeniu zaburzeń oddychania w czasie snu może wpływać na błędy w sprawozdawczości i uniemożliwia dokładną analizę tego problemu zdrowotnego w Polsce. Wpływa także na niską dostępność do rozpoczęcia i kontroli leczenia zaburzeń oddychania w czasie snu. Dodatkowo

jakość sprawozdawczości powyższych informacji może wynikać ze sposobu sprawozdawczości powodowanego systemem rozliczeń i raportowaniem jedynie najdroższej wykonanej w danym ośrodku procedury (z pominięciem innych procedur).

Niewydolność oddychania - dorośli

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 2,19 tys. hospitalizacji z powodu niewydolności oddychania. Leczenie chorób populacyjnych nie musi być centralizowane, w związku z czym mała koncentracja świadczeń jest zjawiskiem prawidłowym, należy jednak podkreślić, że pacjenci z ciężkim przebiegiem tych schorzeń i powikłaniami powinni być kierowani do szpitali, które dysponują oddziałami specjalistycznymi. W województwie wielkopolskim 80% hospitalizacji z grupy Niewydolność oddychania u dorosłych miało miejsce w 20 szpitalach (43% wszystkich szpitali z tego województwa). W województwie wielkopolskim odnotowano niższą od wartości dla Polski liczbę hospitalizacji na 100 tys. ludności (dorośli), która wynosi ok. 75,09 hospitalizacji (w Polsce 93,61). Różnica w liczbie hospitalizacji może wynikać z jakości sprawozdawczości szpitalnej w tym województwie, wysokiej dostępności specjalistycznej opieki ambulatoryjnej, uwarunkowań demograficznych i środowiskowych. Z tego względu rekomendacje dla działań powinny być podjęte przy współpracy z właściwym konsultantem wojewódzkim.

Zwraca uwagę ograniczony dostęp do nieinwazyjnej wentylacji mechanicznej (JGP D45: Leczenie niewydolności oddychania przy zastosowaniu nieinwazyjnej wentylacji mechanicznej) dla pacjentów z niewydolnością oddychania w analizowanym województwie. Odsetki hospitalizacji sprawozdanych z tym JGP istotnie różnią się między województwami. W województwie wielkopolskim sprawozdano go przy 1,4% hospitalizacji, zaś wartość dla Polski wynosi 1,0%. Należy również zwrócić uwagę na nierównomierny dostęp do przewlekłej tlenoterapii w warunkach domowych (Domowe Leczenie Tlenem - DLT). Liczba pacjentów, którym udzielano świadczenia w zakresie DLT na 100 tys. mieszkańców była najwyższa w województwie świętokrzyskim i wyniosła 63,8, najniższa w województwie zachodniopomorskim i wyniosła 10,6, natomiast średnio dla Polski było to około 24,3 pacjentów.

Jakość raportowania chorób współistniejących jest wysoce niezadowalająca. Warto podkreślić, że w przypadku 13% hospitalizacji nie sprawozdano żadnej choroby współistniejącej. Najczęściej występującym rozpoznaniem współistniejącym (sprawozdanim w przypadku 33% hospitalizacji) było J44 (inna przewlekła zaporowa choroba płuc). Drugim najliczniejszym rozpoznaniem współistniejącym towarzyszącym hospitalizacjom z rozpoznaniem głównym z analizowanej podgrupy było I50 (niewydolność serca), sprawozdane w przypadku 21% hospitalizacji. W przypadku niewydolności oddychania bardziej zasadne byłoby raportowanie chorób prowadzących do jej wystąpienia niż chorób współistniejących.

Śmiertelność do 30 dni po wypisie standaryzowana wiekiem, płcią i wielochorobowością pacjenta w województwie wielkopolskim była wyższa niż średnia wartość w Polsce i wyniosła 42,9% (w Polsce: 30,3%). Przeanalizowano też standaryzowaną śmiertelność do 60 dni po wypisie i w tym przypadku wartość dla województwa była również wyższa niż średnia wartość w Polsce i wyniosła 45,9% (w Polsce: 33,7%). Standaryzowana śmiertelność do 90 dni po wypisie dla danego województwa była także wyższa niż średnia wartość w Polsce i wyniosła 47,7% (w Polsce: 35,8%).

Analiza powtórnych hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem z grupy Niewydolność oddychania wskazuje, że 7,0% pacjentów w województwie wielkopolskim jest hospitalizowanych ponownie do 30 dni w tym samym szpitalu, co przy przemnożeniu przez liczbę pacjentów hospitalizowanych z tym rozpoznaniem daje 148 hospitalizacji w województwie (w Polsce 7,2% ponownych hospitalizacji - 2,1 tys. hospitalizacji w skali kraju).

W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji, w czasie których sprawozdano procedury: Nieinwazyjna wentylacja mechaniczna (NWM) wynosił odpowiednio: 1,2% (w Polsce: 1,1%).

2.6 Choroby układu oddechowego (ostre)

Choroby układu oddechowego (ostre) zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na zapalenia płuc, zapalenia oskrzeli, choroby opłucnej, ostrą niewydolność oddechową, gruźlicę, obrzęk płuc. W

niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla zapalenia płuc, zapalenia oskrzeli i chorób opłucnej u dorosłych. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie chorób układu oddechowego (ostre).

Zapalenia płuc dorośli i dzieci

Łączna liczba hospitalizacji z powodu zapalenia płuc u dzieci i dorosłych wyniosła 10,82 tys. W województwie wielkopolskim występuje słaba koncentracja świadczeń – 79% hospitalizacji z grupy Zapalenia płuc u dorosłych miało miejsce w 22 szpitalach (46% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem), a 66% hospitalizacji w województwie sprawozdawano na oddziałach chorób wewnętrznych. W przypadku zapalenia płuc u dzieci także występuje słaba koncentracja świadczeń – 80% hospitalizacji z grupy Zapalenia płuc u dzieci miało miejsce w 17 szpitalach (47% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem), a 82% hospitalizacji w województwie sprawozdawano na oddziałach ogólnopediatrycznych. Ze względu na dużą częstość ostrych schorzeń płuc i często gwałtowny przebieg wymagający natychmiastowej hospitalizacji konieczne jest utrzymanie łatwego i szybkiego dostępu do hospitalizacji na terenie całego województwa.

Jakość raportowania diagnostyki mikrobiologicznej dla grupy Zapalenia płuc jest wysoce niezadowalająca. W mapach potrzeb zdrowotnych zwraca uwagę bardzo wysoka liczba zapaleń płuc sprawozdanych jako zapalenia o nieokreślonej etiologii lub bakteryjne, ale wywołane nieokreśloną bakterią. Rozpoznania takie pojawiły się w przypadku 3,98 tys. (88%) hospitalizacji dorosłych i 4,10 tys. (65%) hospitalizacji dzieci.

Najczęściej rozliczonym produktem JGP przy hospitalizacji pacjentów dorosłych z rozpoznaniem z grupy Zapalenia płuc jest JGP D18 Zapalenie płuc nietypowe, wirusowe (39,1% hospitalizacji sprawozdanych z tym JGP w Polsce). Rozliczanie go w Polsce różni się istotnie między województwami. W województwie wielkopolskim sprawozdano go dla 24,0% hospitalizacji.

Jakość raportowania zrealizowanych procedur specjalistycznych istotnie powiązanych z trybem postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w grupie Zapalenia płuc jest wysoce niezadowalająca. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji dorosłych w czasie których sprawozdano procedury: Bronchoskopia, Gazometria, Mikrobiologia, Tlenoterapia wynosił odpowiednio: 10,6% (w Polsce: 8,6%), 46,1% (w Polsce: 22,1%), 17,1% (w Polsce: 16,4%), 22,6% (w Polsce: 14,9%). Odsetek hospitalizacji dzieci w czasie których sprawozdano procedury: Gazometria, Mikrobiologia, Tlenoterapia wynosił odpowiednio: 31,5% (w Polsce: 18,9%), 21,2% (w Polsce: 10,0%), 9,9% (w Polsce: 4,9%).

Jakość raportowania chorób współistniejących mogących odpowiadać za występowanie stanów ostrych będących przyczyną hospitalizacji jest niewystarczająca. Warto podkreślić, że w przypadku 19% hospitalizacji pacjentów dorosłych nie sprawozdano żadnej choroby współistniejącej. Najczęściej występującym rozpoznaniem współistniejącym (sprawozdanym w przypadku 23% hospitalizacji) było I50 (niewydolność serca). Drugim najliczniejszym rozpoznaniem współistniejącym towarzyszącym hospitalizacjom z rozpoznaniem głównym z analizowanej podgrupy było I10 (samoistne (pierwotne) nadciśnienie), sprawozdane w przypadku 16% hospitalizacji.

W przypadku omawianej grupy chorób występuje znacząca sezonowość liczby hospitalizacji. W województwie wielkopolskim maksymalna dzienna liczba hospitalizowanych wyniosła 177 os., minimalna 87 os., natomiast średnia 125,4 (dla dzieci odpowiednio: 302, 27, 128,2). Sezonowość wpływa na wariację w wykorzystaniu zasobów np. łóżek szpitalnych, kadry medycznej, co stanowi wyzwanie dla organizacji elastycznej opieki zdrowotnej.

Zaobserwowano szczególnie wysoki odsetek hospitalizacji pacjentów w wieku podeszłym (65+). Dla grupy Zapalenia płuc odsetek pacjentów 65+ wśród pacjentów dorosłych wyniósł: 64,1%. Dlatego też należy rozważyć wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych umożliwiających współpracę pomiędzy środowiskiem internistów, geriatrów i lekarzy rodzinnych. W województwie wielkopolskim mediana czasu pobytu chorych z grupy Zapalenia płuc wynosi 8 dni (w Polsce: 9 dni).

W przypadku dorosłych śmiertelność wewnątrzszpitalna standaryzowana wiekiem, płcią i wielocho-

robowością pacjenta była wyższa w województwie wielkopolskim niż średnia w Polsce i wyniosła 11,9% (w Polsce: 11,6%). Przeanalizowano także standaryzowaną śmiertelność do 30 dnia po wypisie i w tym przypadku wartość dla województwa była również wyższa niż średnia w Polsce i wyniosła 7,4% (w Polsce: 6,8%).

Rehabilitacja zmniejsza objawy chorobowe, poprawia wydolność oddechową i jakość życia, zapobiega nawrotom choroby. Wymagana jest u części dorosłych po przebytych zapaleniu płuc, w szczególności przebiegającym z powikłaniami. Zauważalny jest porównywalny do reszty kraju odsetek pacjentów dorosłych, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 4,3% w województwie wielkopolskim. Warto dodać, że analizowane są wszystkie zakresy rehabilitacji (a nie tylko pulmonologiczna). Mimo iż, omawiane województwo charakteryzuje się dostępnością do świadczeń rehabilitacyjnych na poziomie średniej krajowej, nadal oznacza to ograniczoną dostępność do rehabilitacji finansowanej przez płatnika publicznego.

Jakość sprawozdawczości trybu przyjęcia do szpitala jest wysoce niezadowalająca. W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie Zapalenia płuc u dorosłych wyniósł 17,3% (w Polsce: 14,6%), u dzieci 7,6% (w Polsce: 12,3%). Ekspertki wskazują, że chorzy z ostrymi chorobami układu oddechowego nie powinni być sprawozdawani jako przyjmowani do szpitala w trybie planowym.

Analiza powtórnych hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem z grupy Zapalenia płuc wskazuje, że 8,6% pacjentów dorosłych (6,5% dzieci) w województwie wielkopolskim jest hospitalizowanych ponownie do 30 dni w tym samym szpitalu, co przy przemnożeniu przez liczbę pacjentów hospitalizowanych z tym rozpoznaniem daje 388 hospitalizacji dorosłych (409 dzieci) w województwie (w Polsce 8,6% ponownych hospitalizacji dorosłych (5,5% dzieci) - 5,1 tys. hospitalizacji dorosłych (4,0 tys. dzieci) w skali kraju).

Zapalenia oskrzeli dorośli i dzieci

Łączna liczba hospitalizacji z powodu zapalenia oskrzeli u dzieci i dorosłych wyniosła 4,10 tys. W województwie wielkopolskim występuje słaba koncentracja świadczeń – 79% hospitalizacji z grupy Zapalenia oskrzeli u dorosłych miało miejsce w 22 szpitalach (50% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem), a 78% hospitalizacji w województwie sprawozdawano na oddziałach chorób wewnętrznych. W przypadku zapalenia oskrzeli u dzieci także występuje słaba koncentracja świadczeń – 78% hospitalizacji z grupy Zapalenia oskrzeli u dzieci miało miejsce w 15 szpitalach (45% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem), a 84% hospitalizacji w województwie sprawozdawano na oddziałach ogólnopediatrycznych. Ze względu na dużą częstość ostrych schorzeń płuc i często gwałtowny przebieg wymagający natychmiastowej hospitalizacji konieczne jest utrzymanie łatwego i szybkiego dostępu do hospitalizacji na terenie całego województwa.

Jakość raportowania chorób współistniejących mogących odpowiadać za występowanie stanów ostrych będących przyczyną hospitalizacji jest niewystarczająca. Warto podkreślić, że w przypadku 19% hospitalizacji dorosłych nie sprawozdano żadnej choroby współistniejącej. Najczęściej występującym rozpoznaniem współistniejącym (sprawozdanym w przypadku 23% hospitalizacji) było I10 (samoistne (pierwotne) nadciśnienie). Drugim najliczniejszym rozpoznaniem współistniejącym towarzyszącym hospitalizacjom z rozpoznaniem głównym z analizowanej podgrupy było I50 (niewydolność serca), sprawozdane w przypadku 15% hospitalizacji. Wiele wątpliwości budzi sprawozdawanie ostrego zapalenia oskrzeli u dorosłych jako przyczyny hospitalizacji, w sytuacji gdy ostre niepowikłane zapalenie oskrzeli u dorosłych nie wymaga nawet antybiotykoterapii. W tym kontekście istotną wydaje się analiza współczynnika Charlson pacjentów z zapaleniem oskrzeli. 43% pacjentów z tym rozpoznaniem w analizowanym województwie miało współczynnik wielochorobowości wyższy niż 0, co oznacza, że w przeciągu roku poprzedzającego daną hospitalizację byli przyjęci do szpitala z powodu innej choroby w znacznym stopniu wpływającej na prawdopodobieństwo zgonu, bądź też taka choroba była sprawozdana w ramach rozpoznania współistniejących.

W przypadku omawianej grupy chorób występuje znacząca sezonowość liczby hospitalizacji. W województwie wielkopolskim maksymalna dzienna liczba hospitalizowanych wyniosła 60 os., minimalna 6 os., natomiast średnia 23,6 (dla dzieci odpowiednio: 101, 4, 40,8). Sezonowość wpływa na wariację w wykorzystaniu zasobów np. łóżek szpitalnych, kadry medycznej, co stanowi wyzwanie dla organizacji elastycznej opieki zdrowotnej.

Zaobserwowano szczególnie wysoki odsetek hospitalizacji pacjentów w wieku podeszłym (65+). Dla grupy Zapalenia oskrzeli odsetek pacjentów 65+ wśród pacjentów dorosłych wyniósł: 62,5%. Dlatego też należy rozważyć wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych umożliwiających współpracę pomiędzy środowiskiem internistów, geriatrów i lekarzy rodzinnych.

W przypadku dorosłych śmiertelność wewnątrzszpitalna standaryzowana wiekiem, płcią i wielochorobowością pacjenta była wyższa w województwie wielkopolskim niż średnia w Polsce i wyniosła 2,3% (w Polsce: 1,7%). Przeanalizowano także standaryzowaną śmiertelność do 30 dnia po wypisie i w tym przypadku wartość dla województwa była niższa niż średnia w Polsce i wyniosła 3,8% (w Polsce: 3,9%).

Rehabilitacja zmniejsza objawy chorobowe, poprawia wydolność oddechową i jakość życia, zapobiega nawrotom choroby. Wymagana jest u większości dorosłych po incydencie ostrego zapalenia oskrzeli pod warunkiem, że u podłoża tego zapalenia leży przewlekła choroba płuc i/lub serca. Zauważalny jest niski odsetek pacjentów dorosłych, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 3,8% w województwie wielkopolskim, natomiast w Polsce 5,1%. Warto dodać, że analizowane są wszystkie zakresy rehabilitacji (a nie tylko pulmonologiczna). Z map potrzeb zdrowotnych wynika bardzo ograniczona dostępność do rehabilitacji finansowanej przez płatnika publicznego.

Jakość sprawozdawczości trybu przyjęcia do szpitala jest wysoce niezadowalająca. W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie Zapalenia oskrzeli u dorosłych wyniósł 10,3% (w Polsce: 16,4%), u dzieci 11,0% (w Polsce: 16,8%). Ekspertki wskazują, że chorzy z ostrymi chorobami układu oddechowego nie powinni być sprawozdawani jako przyjmowani do szpitala w trybie planowym.

Analiza powtórnych hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem z grupy Zapalenia oskrzeli wskazuje, że 8,3% pacjentów dorosłych (6,4% dzieci) w województwie wielkopolskim jest hospitalizowanych ponownie do 30 dni w tym samym szpitalu, co przy przemnożeniu przez liczbę pacjentów hospitalizowanych z tym rozpoznaniem daje 108 hospitalizacji dorosłych (180 dzieci) w województwie (w Polsce 7,6% ponownych hospitalizacji dorosłych (5,3% dzieci) - 1,1 tys. hospitalizacji dorosłych (1,7 tys. dzieci) w skali kraju). Jakość raportowania zrealizowanych procedur specjalistycznych istotnie powiązanych z trybem postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w grupie Zapalenia oskrzeli jest wysoce niezadowalająca. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji dorosłych w czasie których sprawozdano procedury: Bronchoskopia, Gazometria, Mikrobiologia, Tlenoterapia wyniósł odpowiednio: 3,2% (w Polsce: 2,2%), 38,4% (w Polsce: 15,7%), 6,6% (w Polsce: 7,4%), 22,9% (w Polsce: 11,4%). Odsetek hospitalizacji dzieci w czasie których sprawozdano procedury: Gazometria, Mikrobiologia, Tlenoterapia wyniósł odpowiednio: 23,6% (w Polsce: 16,3%), 16,7% (w Polsce: 10,7%), 4,9% (w Polsce: 3,5%).

Choroby opłucnej dorośli

Liczba hospitalizacji z powodu chorób opłucnej wyniosła 1,62 tys. W województwie wielkopolskim występuje słaba koncentracja świadczeń – 79% hospitalizacji z grupy Choroby opłucnej u dorosłych miało miejsce w 15 szpitalach (32% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem). Ponadto, aż 32% hospitalizacji w województwie sprawozdawano na oddziałach chorób wewnętrznych. Z literatury naukowej i doświadczenia klinicznego wynika, że wysoka koncentracja świadczeń w grupie Choroby opłucnej u dorosłych wpływa korzystnie na jakość i efektywność leczenia. Wskazane jest dążenie do wysokiej koncentracji świadczeń w tym zakresie.

W województwie wielkopolskim zwraca uwagę zdecydowanie niższa od wartości dla Polski liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności (dorośli), która wynosi ok. 56,51 hospitalizacji. Różnica w liczbie hospitalizacji może wynikać z jakości sprawozdawczości szpitalnej w tym województwie, wysokiej dostępności specjalistycznej opieki ambulatoryjnej, uwarunkowań demograficznych i środowiskowych. Z tego względu rekomendacje dla działań powinny być podjęte przy współpracy z właściwym konsultantem wojewódzkim.

Jakość raportowania chorób współistniejących mogących odpowiadać za występowanie stanów ostrych będących przyczyną hospitalizacji jest niewystarczająca. Warto podkreślić, że w przypadku 37% hospitalizacji nie sprawozdano żadnej choroby współistniejącej. Biorąc pod uwagę wysoką średnią wieku (w latach: 59) w grupie dorosłych z chorobą Choroby opłucnej jest mało prawdopodobne, aby pacjenci ho-

spitalizowani z powodu Choroby opłucnej rzadko chorowali na inne schorzenia przewlekłe. Najczęściej występującym rozpoznaniem współistniejącym (sprawozdanym w przypadku 11% hospitalizacji) było I10 (samoistne (pierwotne) nadciśnienie). Drugim najliczniejszym rozpoznaniem współistniejącym towarzyszącym hospitalizacjom z rozpoznaniem głównym z analizowanej podgrupy było I50 (niewydolność serca), sprawozdane w przypadku 11% hospitalizacji.

Zaobserwowano szczególnie wysoki odsetek hospitalizacji pacjentów w wieku podeszłym (65+). Dla grupy Choroby opłucnej odsetek pacjentów 65+ wśród pacjentów dorosłych wyniósł: 42,2%. Dlatego też należy rozważyć wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych umożliwiających współpracę pomiędzy środowiskiem internistów, geriatrów i lekarzy rodzinnych. W województwie wielkopolskim mediana czasu pobytu chorych z grupy Choroby opłucnej wynosi 8 dni (w Polsce też 8 dni).

W przypadku dorosłych śmiertelność wewnątrzszpitalna standaryzowana wiekiem, płcią i wielochorobowością pacjenta była niższa w województwie wielkopolskim niż średnia w Polsce i wyniosła 4,1% (w Polsce: 4,7%). Przeanalizowano także standaryzowaną śmiertelność do 30 dnia po wypisie i w tym przypadku wartość dla województwa była również niższa niż średnia w Polsce i wyniosła 5,1% (w Polsce: 6,4%).

Rehabilitacja zmniejsza objawy chorobowe, poprawia wydolność oddechową i jakość życia, zapobiega nawrotom choroby. Wymagana jest u większości chorych z chorobami opłucnej. Zauważalny jest wyższy w porównaniu do reszty kraju odsetek pacjentów, którym w ciągu 90 dni od daty zakończenia hospitalizacji udzielono świadczenia rehabilitacyjnego – 6,5% w województwie wielkopolskim, natomiast w Polsce 4,2%. Warto dodać, że analizowane są wszystkie zakresy rehabilitacji (a nie tylko pulmonologiczna). Omawiane województwo wyróżnia się dostępnością do świadczeń rehabilitacyjnych na tle kraju, jednak relatywnie wyższy odsetek osób rehabilitowanych w tym woj. w porównaniu do pozostałych absolutnie nie świadczy o wystarczającej dostępności do rehabilitacji finansowanej przez płatnika publicznego.

Jakość sprawozdawczości trybu przyjęcia do szpitala jest wysoce niezadowalająca. W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie Choroby opłucnej u dorosłych wyniósł 38,7% (w Polsce: 32,0%). Eksperci wskazują, że chorzy z ostrymi chorobami układu oddechowego nie powinni być sprawozdawani jako przyjmowani do szpitala w trybie planowym.

Jakość raportowania zrealizowanych procedur specjalistycznych istotnie powiązanych z trybem postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w grupie Choroby opłucnej u dorosłych jest wysoce niezadowalająca. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w czasie których sprawozdano procedury: Biopsja, Bronchoskopia, Drenaż, Nakłucie opłucnej wynosił odpowiednio: 0,7% (w Polsce: 2,5%), 15,4% (w Polsce: 15,3%), 26,4% (w Polsce: 25,7%), 24,1% (w Polsce: 20,6%).

2.7 Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego

Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na choroby gonad, choroby nadnerczy, choroby przysadki, choroby tarczycy, choroby przytarczyc, choroby trzustki, choroby z niezakwalifikowanym rozpoznaniem endokrynologicznym, nowotwory niezłośliwe endokrynologiczne oraz otyłość. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla chorób gonad, przysadki, tarczycy i otyłości. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego.

Choroby gonad

W 2014 roku, w ramach analizowanej podgrupy, odnotowano 15,5 tys. hospitalizacji w skali kraju. W województwie wielkopolskim sprawozdano 1,8 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem chorób gonad u dorosłych.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 62,9, przy wartości w skali kraju 40,9). Dodatkowo, odsetek hospi-

talizacji pacjentów spoza województwa waha się od 4,5% do 31,9%. Odsetek migracji może wynikać z istnienia lub nie istnienia w danym województwie i województwach sąsiadujących ośrodków wysokospecjalistycznych zajmującym się chorobami gonad, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest ok. 4-krotnie niższa niż liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci (wartości dla Polski). Spowodowane to jest faktem, że diagnostyka chorób gonad przeprowadzana jest często w wieku dziecięcym, a pacjenci dorośli wymagają częściej jedynie opieki ambulatoryjnej, a nie hospitalizacji.

Mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród pacjentów z rozpoznaniem głównym chorób gonad w województwie wielkopolskim wyniosła 15 dni, a mediana w Polsce wyniosła 20 dni. Niska mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród chorych z rozpoznaniem głównym choroby gonad może świadczyć o konieczności szybkiego przyjęcia nawet wśród chorych planowych. W tym kontekście warto wskazać rozkład hospitalizacji według oddziałów, a przedstawiał on się następująco: oddział położniczo-ginekologiczny (88,9%), oddział endokrynologiczny (7,5%) oraz oddział ginekologii onkologicznej (1,9%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 0,1% (wartość dla Polski: 0,7%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 12,5% (wartość dla Polski: 15,4%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 87,5% (średnia dla Polski: 83,9%). Ze względu na charakter schorzeń dominują przyjęcia w trybie planowym.

W województwie wielkopolskim 3 szpitale wykonywały 80% wszystkich hospitalizacji, gdzie rozpoznaniem głównym były choroby gonad. W województwie wielkopolskim dominującym szpitalem był Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (66,2% wszystkich hospitalizacji).

W przypadku chorób gonad u dzieci odnotowano następujące obserwacje:

W 2014 roku, w ramach analizowanej podgrupy, odnotowano 11,7 tys. hospitalizacji w skali kraju. W województwie wielkopolskim sprawozdano 1,1 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem chorób gonad u dzieci.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 163,8, przy wartości w skali kraju 168,5). Dodatkowo, odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 2,3% do 16,4%. Odsetek migracji może wynikać z istnienia lub nie istnienia w danym województwie i województwach sąsiadujących ośrodków wysokospecjalistycznych zajmującym się chorobami przysadki, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

Mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród pacjentów z rozpoznaniem głównym choroby gonad w województwie wielkopolskim wyniosła 56 dni, a mediana w Polsce wyniosła 35 dni. Niska mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród chorych z rozpoznaniem głównym chorób gonad może świadczyć o konieczności szybkiego przyjęcia nawet wśród chorych planowych. W tym kontekście warto wskazać rozkład hospitalizacji według oddziałów, a przedstawiał on się następująco: oddział chirurgiczny dla dzieci (68,3%), oddział endokrynologiczny dla dzieci (14,1%) oraz oddział położniczo-ginekologiczny (7,5%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta (dziecka) wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 0% (wartość dla Polski: 0,4%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 10,8% (wartość dla Polski: 7,7%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 87,5% (średnia dla Polski: 88,9%). Ze względu na charakter schorzeń dominują przyjęcia w trybie planowym.

W województwie wielkopolskim 5 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji dzieci, gdzie rozpoznaniem głównym były choroby gonad. W województwie wielkopolskim dominującym szpitalem był Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (44,9% wszystkich hospitalizacji dzieci).

Mediana czasu pobytu wyniosła 2,0 dni, a 0,9% pacjentów było hospitalizowanych powtórnie do 30 dni

od pierwszej hospitalizacji. Jest to spowodowane charakterem chorób gonad, które w wieku dziecięcym często wymagają kilku etapowej diagnostyki.

Choroby przysadki

W 2014 roku, w ramach analizowanej podgrupy, odnotowano 8,1 tys. hospitalizacji w skali kraju. W województwie wielkopolskim sprawozdano 3,1 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem chorób przysadki u dorosłych.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 109,2, przy wartości w skali kraju 21,1). Pod względem liczby hospitalizacji z głównym rozpoznaniem choroby przysadki dominowało województwo wielkopolskie (około 5 razy więcej hospitalizacji na 100 tys. ludności niż wartość dla Polski)

Mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród pacjentów z rozpoznaniem głównym choroby przysadki w województwie wielkopolskim wyniosła 31 dni, a mediana w Polsce wyniosła 28 dni. Niska mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród chorych z rozpoznaniem głównym choroby przysadki może świadczyć o konieczności szybkiego przyjęcia nawet wśród chorych planowych. W tym kontekście warto wskazać rozkład hospitalizacji według oddziałów, a przedstawiał on się następująco: oddział położniczo-ginekologiczny (92,4%), oddział endokrynologiczny (5,5%) oraz oddział audiologiczno-foniatryczny (0,6%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 0,1% (wartość dla Polski: 0,6%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 3,4% (wartość dla Polski: 8,3%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 96,5% (średnia dla Polski: 91,0%). Ze względu na charakter schorzeń dominują przyjęcia w trybie planowym.

W województwie wielkopolskim 1 szpital wykonywał 80% wszystkich hospitalizacji, gdzie rozpoznaniem głównym były choroby przysadki. W województwie wielkopolskim dominującym szpitalem był Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (85,4% wszystkich hospitalizacji).

W przypadku chorób przysadki u dzieci odnotowano następujące obserwacje:

W 2014 roku, w ramach analizowanej podgrupy, odnotowano 3,5 tys. hospitalizacji w skali kraju. W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,4 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem chorób przysadki u dzieci.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 60,0, przy wartości w skali kraju 47,3). Dodatkowo, odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 0,0% do 20,9%. Odsetek migracji może wynikać z istnienia lub nie istnienia, w danym województwie i województwach sąsiadujących, ośrodków wysokospecjalistycznych zajmującym się chorobami przysadki, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest 2 krotnie niższa niż liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci (wartości dla Polski). Spowodowane to jest faktem, że diagnostyka chorób gonad przeprowadzana jest często w wieku dziecięcym, a pacjenci dorośli wymagają częściej jedynie opieki ambulatoryjnej, a nie hospitalizacji.

Mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród pacjentów z rozpoznaniem głównym choroby przysadki w województwie wielkopolskim wyniosła 13 dni, a mediana w Polsce wyniosła 35 dni. Niska wartość mediany czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród chorych z rozpoznaniem głównym choroby przysadki może świadczyć o konieczności szybkiego przyjęcia nawet wśród chorych planowych. W tym kontekście warto wskazać rozkład hospitalizacji według oddziałów, a przedstawiał on się następująco: oddział endokrynologiczny dla dzieci (61,0%), oddział położniczo-ginekologiczny (34,5%) oraz oddział pediatryczny (3,0%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 0,2% (wartość dla Polski: 0,1%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 2,8% (wartość dla Polski: 4,6%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 97,0% (średnia dla Polski: 95,4%). Ze względu na charakter schorzeń dominują przyjęcia w trybie planowym.

W województwie wielkopolskim 1 szpital wykonywał 80% wszystkich hospitalizacji, gdzie rozpoznaniem głównym były choroby przysadki u dzieci. W województwie wielkopolskim dominującym szpitalem był Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (62,0% wszystkich hospitalizacji).

Choroby tarczycy

W 2014 roku, w ramach analizowanej podgrupy, odnotowano 12,1 tys. hospitalizacji w skali kraju. W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,8 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem chorób tarczycy u dorosłych.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 26,9, przy wartości w skali kraju 36,9). Dodatkowo, odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 1,6% do 17,7%. Odsetek migracji może wynikać z istnienia lub nie istnienia, w danym województwie i województwach sąsiadujących, ośrodków wysokospecjalistycznych zajmującym się chorobami tarczycy, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

Mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród pacjentów z rozpoznaniem głównym choroby tarczycy w województwie wielkopolskim wyniosła 17 dni, a mediana w Polsce wyniosła 15 dni. Niska mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród chorych z rozpoznaniem głównym choroby tarczycy może świadczyć o konieczności szybkiego przyjęcia nawet wśród chorych planowych. W tym kontekście warto wskazać rozkład hospitalizacji według oddziałów, a przedstawiał on się następująco: oddział chorób wewnętrznych (39,3%), oddział chirurgiczny ogólny (35,4%) oraz oddział endokrynologiczny (13,9%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 3,3% (wartość dla Polski: 3,9%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 34,2% (wartość dla Polski: 31,9%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 62,5% (średnia dla Polski: 64,1%). Ze względu na charakter schorzeń dominują przyjęcia w trybie planowym.

W województwie wielkopolskim 18 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji, gdzie rozpoznaniem głównym były choroby tarczycy u dorosłych. W województwie wielkopolskim dominującym szpitalem był Szpital Kliniczny im. Heliodora Święcickiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (16,8% wszystkich hospitalizacji).

Otyłość

W 2014 roku, w ramach analizowanej podgrupy, odnotowano 12,9 tys. hospitalizacji w skali kraju. W województwie wielkopolskim sprawozdano 1,0 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem otyłości u dorosłych.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 34,5, przy wartości w skali kraju 39,7). Dodatkowo, odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 5,0% do 34,3%. Odsetek migracji może wynikać z istnienia lub nie istnienia, w danym województwie i województwach sąsiadujących, ośrodków wysokospecjalistycznych zajmującym się otyłością, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

Mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród pacjentów z rozpoznaniem głównym

otyłość w województwie wielkopolskim wyniosła 61 dni, a mediana w Polsce wyniosła 22 dni (niska mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród chorych z rozpoznaniem głównym otyłość może świadczyć o konieczności szybkiego przyjęcia nawet wśród chorych planowych). W tym kontekście warto wskazać rozkład hospitalizacji według oddziałów, a przedstawiał on się następująco: oddział diabetologiczny (51,7%), oddział chorób wewnętrznych (30,8%) oraz oddział chorób metabolicznych (7,4%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 0,6% (wartość dla Polski: 3,9%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 25,1% (wartość dla Polski: 26,7%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 74,1% (średnia dla Polski: 69,3%). Ze względu na charakter schorzeń dominują przyjęcia w trybie planowym.

W województwie wielkopolskim 4 szpitale wykonywały 80% wszystkich hospitalizacji, gdzie rozpoznaniem głównym była otyłość. W województwie wielkopolskim dominującym szpitalem był Szpital Miejski im. Franciszka Raszei (51,9% wszystkich hospitalizacji).

W przypadku otyłości u dzieci odnotowano następujące obserwacje:

W 2014 roku, w ramach analizowanej podgrupy, odnotowano 3,5 tys. hospitalizacji w skali kraju. W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,3 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem otyłości u dzieci.

Liczba hospitalizacji nie odzwierciedla rzeczywistej epidemiologii otyłości u dzieci, ponieważ większość pacjentów z tymi schorzeniami jest leczona w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej lub przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 46,8, przy wartości w skali kraju 49,0). Dodatkowo, odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 0,0% do 25,4%. Odsetek migracji może wynikać z istnienia lub nie istnienia, w danym województwie i województwach sąsiadujących, ośrodków wysokospecjalistycznych zajmującym się otyłością u dzieci, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

Mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród pacjentów z rozpoznaniem głównym otyłość w województwie wielkopolskim wyniosła 36 dni, a mediana w Polsce wyniosła 39 dni (niska mediana czasu oczekiwania na hospitalizację planową wśród chorych z rozpoznaniem głównym otyłość może świadczyć o konieczności szybkiego przyjęcia nawet wśród chorych planowych). W tym kontekście warto wskazać rozkład hospitalizacji według oddziałów, a przedstawiał on się następująco: oddział endokrynologiczny dla dzieci (64,1%), oddział pediatryczny (23,1%) oraz oddział diabetologiczny dla dzieci (11,9%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 1,3% (wartość dla Polski: 1,0%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 15,7% (wartość dla Polski: 15,7%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 83,0% (średnia dla Polski: 83,3%). Ze względu na charakter schorzeń dominują przyjęcia w trybie planowym, jednak odsetek w trybie nagłym jest wyższy niż w przypadku chorób gonad i nadnerczy.

W województwie wielkopolskim 1 szpital wykonywał 80% wszystkich hospitalizacji, gdzie rozpoznaniem głównym była otyłość u dzieci. W województwie wielkopolskim dominującym szpitalem był Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (76,3% wszystkich hospitalizacji).

2.8 Choroby dziecięce

Choroby dziecięce uwzględniają hospitalizacje pacjentów poniżej 18. roku życia według rocznika urodzenia. Dla tej grupy pacjentów na podstawie klasyfikacji ICD-10 została wyodrębniona pediatria ogólna,

pediatria specjalistyczna i neonatologia³⁴. W mapie potrzeb skupiono się głównie na hospitalizacjach z rozpoznaniem ogólnopediatrycznymi. Szczegółowa analiza dotycząca hospitalizacji dzieci z rozpoznaniem zakwalifikowanymi do grupy pediatria specjalistyczna znajduje się w mapach potrzeb zdrowotnych dedykowanych poszczególnym grupom chorób. W przypadku neonatologii jest to mapa potrzeb w zakresie ciąży, porodu i położu oraz opieki nad noworodkiem.

W województwie wielkopolskim sprawozdano 123,3 tys. hospitalizacji osób poniżej 18. roku życia (dalej: dzieci), co przełożyło się na 18 484,18 hospitalizacji na 100 tys. dzieci. Dla Polski te statystyki wyniosły 1 374,8 tys. hospitalizacji i 19 801,61 hospitalizacji na 100 tys. dzieci.

W przypadku rozpoznania zakwalifikowanych jako ogólnopediatryczne, w województwie sprawozdano 47,0 tys. hospitalizacji, co przełożyło się na 7 039,37 hospitalizacji ogólnopediatrycznych na 100 tys. dzieci. Dla Polski te statystyki wyniosły 559,6 tys. hospitalizacji i 8 059,83 hospitalizacji na 100 tys. dzieci.

W województwie w ramach zakresu pediatria zostało sprawozdane 73,2% hospitalizacji z rozpoznaniem ogólnopediatrycznymi (wobec 70,8% w Polsce). Hospitalizacje ogólnopediatryczne odnotowuje się także w ramach zakresów specjalistycznych dziecięcych (26,8% w województwie, 29,2% w Polsce). Ponieważ w województwie na oddziałach pediatrycznych zostało sprawozdane 68% hospitalizacji z rozpoznaniem ogólnopediatrycznymi, należy wnioskować, że w województwie występowały oddziały specjalistyczne posiadające kontrakt na zakres pediatria.

Hospitalizacje ogólnopediatryczne charakteryzują się dużą sezonowością. Wpływa na nią przede wszystkim grupa 0-5 lat. W województwie wielkopolskim, w grupie wiekowej 0-5 zaobserwowano wahania dobowej liczby hospitalizacji ogólnopediatrycznych od 176 do 600 osób (o 424). W grupie 6-10 było to od 33 do 137 osób (o 104), a w grupie 11-18 - od 33 do 162 osób (o 129).

Liczba hospitalizacji ogólnopediatrycznych (niezależnie od oddziału oraz zakresu) waha się w poszczególnych szpitalach od 1 hospitalizacji do 8,7 tys. hospitalizacji, z czego 21 szpitali (z 47 w województwie, które sprawozdały co najmniej 1 hospitalizację ogólnopediatryczną) sprawozdało mniej niż 700 hospitalizacji ogólnopediatrycznych, a 12 szpitali sprawozdało mniej niż 100 hospitalizacji ogólnopediatrycznych.

Najczęstszą grupą rozpoznania ogólnopediatrycznych w Polsce były choroby układu oddechowego (32,4% wszystkich hospitalizacji ogólnopediatrycznych w kraju) i choroby układu pokarmowego (29,9%). Natomiast w województwie były to choroby układu oddechowego (31,6% wszystkich hospitalizacji ogólnopediatrycznych w województwie) i choroby układu pokarmowego (29,4%).

Istnieją znaczące różnice pomiędzy średnim czasem hospitalizacji pacjentów ogólnopediatrycznych. U świadczeniodawców, u których odnotowano co najmniej 100 hospitalizacji z rozpoznaniem ogólnopediatrycznymi najwyższą średnią długość pobytu wyniosła 6,98 dni, a najniższą 2,44 dni. Warto podkreślić, że nie istnieje istotna zależność pomiędzy liczbą hospitalizacji, a średnim czasem trwania hospitalizacji.

W województwie odsetek hospitalizacji zakończonych ponowną hospitalizacją w dowolnym szpitalu w ciągu 30 dni od dnia wypisu wyniósł 5,6%, podczas gdy w skali kraju wyniósł on 5,6%. Natomiast u świadczeniodawców, u których odnotowano co najmniej 100 hospitalizacji z rozpoznaniem ogólnopediatrycznymi najwyższy odsetek hospitalizacji zakończonych ponowną hospitalizacją w dowolnym szpitalu w ciągu 30 dni od dnia wypisu wyniósł 8,1%, a najniższy 3,2%.

2.9 Zaburzenia psychiczne

Zaburzenia psychiczne zostały przeanalizowane odrębnie dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży. W przypadku dorosłych na podstawie klasyfikacji ICD-10 wyodrębniono: zaburzenia organiczne, uzależnienia, schizofrenia, psychozy inne niż schizofrenia, zaburzenia nastroju, zaburzenia lękowe, zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych oraz niepełnosprawność intelektualna. Natomiast w przypadku dzieci i młodzieży: zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i postacią somatyczną, zaburzenia hiperkinetyczne i zaburzenia zachowania oraz mieszane zaburzenia zachowania i emocji. W niniejszym dokumencie przed-

³⁴Słownik rozpoznania, na podstawie których zostały wyodrębnione grupy jest dostępny jako załącznik do mapy potrzeb w zakresie chorób dziecięcych.

stawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla uzależnień, schizofrenii, zaburzeń organicznych i zaburzeń nastroju w przypadku osób dorosłych oraz zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem i postacią somatyczną dla dzieci i młodzieży. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie zaburzeń psychicznych.

W 2014 roku w województwie wielkopolskim obserwowano ujemne saldo migracji pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. W przypadku osób dorosłych wynosiło ono -52 na 100 tys. dorosłych, zaś w przypadku dzieci i młodzieży -17 na 100 tys. osób poniżej 18 roku życia. Były to odpowiednio 14. i 10. wartości w kraju pod względem najwyższej wartości wskaźnika migracji.

Zdecydowana większość hospitalizacji była sprawozdana w rodzaju 'opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień' - w województwie wielkopolskim - 95,1% hospitalizacji z powodu zaburzeń psychicznych. Hospitalizacje sprawozdane w rodzaju 'leczenie szpitalne' stanowiły 4,9% hospitalizacji w województwie. Hospitalizacje sprawozdane w ramach leczenia szpitalnego dominowały w przypadku świadczeniodawców sprawozdających mniej niż 20% hospitalizacji w województwie.

Główną przyczyną hospitalizacji osób dorosłych w województwie wielkopolskim były uzależnienia (43,7% hospitalizacji dorosłych). Natomiast wśród dzieci i młodzieży 'Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i postacią somatyczną' (21,4% hospitalizacji dzieci i młodzieży w województwie).

W województwie w 2014 roku przyjęto 1,3 tys. pacjentów na oddziałach dziennych psychiatrycznych dla dorosłych (w skali kraju: 23,6 tys. pacjentów). Liczba sprawozdanych osobodni w województwie wyniosła: 77,4 tys. Pacjenci przyjmowani byli głównie z powodu rozpoznania zwanego jako Zaburzenia lękowe (0,4 tys. pacjentów).

W 2014 roku w województwie wielkopolskim przyjęto 1,0 tys. pacjentów na oddziałach dziennych uzależnień dla dorosłych (w skali kraju: 12,6 tys. pacjentów). Liczba sprawozdanych osobodni w województwie wyniosła: 30,3 tys. Liczba świadczeniodawców z oddziałami dziennymi uzależnień dla dorosłych w województwie wielkopolskim, którzy sprawozdali świadczenia dla co najmniej jednego pacjenta wyniosła 17.

W Polsce w 2014 roku odnotowano 3,1 tys. hospitalizacji na oddziałach psychiatrii sądowej. Liczba świadczeniodawców w skali całego kraju, którzy hospitalizowali co najmniej jednego dorosłego pacjenta wyniosła 24, z czego ponad 80% hospitalizacji sprawozdała połowa z nich. Liczba świadczeniodawców, którzy hospitalizowali pacjentów poniżej 18 roku życia wyniosła 5. Najczęstszą przyczyną hospitalizacji w przypadku dorosłych była Schizofrenia (1,56 tys. hospitalizacji), natomiast wśród dzieci i młodzieży Zaburzenia hiperkinetyczne i zaburzenia zachowania.

Ważnym elementem z punktu widzenia leczenia zaburzeń psychicznych w Polsce jest kompleksowość placówek psychiatrycznych. Biorąc pod uwagę czy świadczeniodawca dysponował w 2014 roku oddziałem dziennym, poradnią psychiatryczną, izbą przyjęć lub szpitalnym oddziałem ratunkowym, zespołem leczenia środowiskowego oraz całodobowym oddziałem psychiatrycznym, można stwierdzić, iż na terenie Polski znajdowało się 25 placówek dysponujących wszystkimi wymienionymi formami leczenia na terenie jednego powiatu. W województwie wielkopolskim liczba placówek z 'kompleksową' formą leczenia wyniosła 1.

Biorąc pod uwagę czy świadczeniodawca dysponował w 2014 roku oddziałem dziennym dla dzieci i młodzieży, poradnią psychiatryczną dla dzieci i młodzieży, izbą przyjęć dla dzieci i młodzieży lub szpitalnym oddziałem ratunkowym dla dzieci i młodzieży, zespołem leczenia środowiskowego oraz całodobowym oddziałem psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży, można stwierdzić, iż na terenie Polski nie było żadnej placówki obejmującej wszystkie wymienione formy leczenia na terenie jednego powiatu.

Uzależnienia - dorośli

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z powodu uzależnień wyniosła 346,3 w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych (ogółem: 9,7 tys. hospitalizacji w skali województwa) i była 11. wartością wśród województw w Polsce. W analizowanej grupie rozpoznań występuje duże zróżnicowanie udziału pacjen-

tów spoza województwa od 5,9% w województwie świętokrzyskim do 38,6% w województwie opolskim. Natomiast w województwie wielkopolskim udział pacjentów spoza województwa wyniósł 13,3%.

Liczba świadczeniodawców, którzy hospitalizowali co najmniej jednego pacjenta z analizowaną przyczyną w województwie wielkopolskim wyniosła 18. Z kolei 80% wszystkich hospitalizacji uzależnień w województwie jest realizowana przez 5 świadczeniodawców.

W województwie wielkopolskim największym udziałem hospitalizacji charakteryzował się Oddział/ośrodki leczenia uzależnień (35,5%). Zwraca uwagę wysoki udział hospitalizacji uzależnień na oddziale psychiatrycznym ogólnym, niededykowanym bezpośrednio tej grupie rozpoznania (18,0%).

W Polsce w 2014 roku odsetek hospitalizacji z powodu uzależnień sprawozdanych w trybie nagłym wyniósł 47,8%. Natomiast w województwie wielkopolskim - 37,8%. W trybie planowym realizowanych było 44,7% hospitalizacji w skali kraju, zaś w województwie wielkopolskim - 58,8%. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji, po których nastąpiła ponowna hospitalizacja z rozpoznaniem uzależnień w ciągu 30 dni wynosi 8,6% i jest 8. wartością wśród województw. W 2014 roku w Polsce średnia długość pobytu pacjentów ze schorzeniem uzależnień wyniosła 22 dni i była taka sama jak w analizowanym województwie.

Schizofrenia - dorośli

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z powodu schizofrenii wyniosła 100,8 w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i była 16. wartością wśród województw w Polsce. Bezwzględna liczba hospitalizacji dorosłych z tą chorobą wyniosła 2,8 tys. W analizowanej grupie rozpoznania występuje duże zróżnicowanie udziału pacjentów spoza województwa od 4,4% w województwie śląskim do 16,4% w województwie lubuskim. Natomiast w województwie wielkopolskim udział pacjentów spoza województwa wyniósł 9,1%.

Liczba świadczeniodawców, którzy hospitalizowali co najmniej jednego pacjenta z analizowaną przyczyną w województwie wielkopolskim wyniosła 10. Z kolei 80% wszystkich hospitalizacji schizofrenii w województwie jest realizowana przez 4 świadczeniodawców.

W województwie wielkopolskim największym udziałem hospitalizacji charakteryzował się Oddział psychiatryczny (ogólny) (95,1% hospitalizacji w województwie).

W Polsce w 2014 roku odsetek hospitalizacji z powodu schizofrenii sprawozdanych w trybie nagłym wyniósł 69,9%. Natomiast w województwie wielkopolskim - 68,5%. W trybie planowym realizowanych było 23,9% hospitalizacji w skali kraju, zaś w województwie - 29,0%. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji, po których nastąpiła ponowna hospitalizacja z rozpoznaniem schizofrenii w ciągu 14 dni wynosi 4,2% i jest 13. wartością wśród województw. W 2014 roku w Polsce średnia długość pobytu pacjentów ze schorzeniem schizofrenii wyniosła 45 dni i była taka sama jak w analizowanym województwie.

Zaburzenia organiczne - dorośli

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z powodu zaburzeń organicznych wyniosła 111,8 w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i była 5. wartością wśród województw w Polsce. Bezwzględna liczba hospitalizacji zaburzeń organicznych w analizowanym województwie wyniosła 3,1 tys. W analizowanej grupie rozpoznania występuje duże zróżnicowanie udziału pacjentów spoza województwa od 3,7% w województwie świętokrzyskim do 15,2% w województwie opolskim. Natomiast w województwie wielkopolskim udział pacjentów spoza województwa wyniósł 7,1%.

Liczba świadczeniodawców, którzy hospitalizowali co najmniej jednego pacjenta z analizowaną przyczyną w województwie wielkopolskim wyniosła 19. Z kolei 80% wszystkich hospitalizacji zaburzeń organicznych w województwie jest realizowana przez 2 świadczeniodawców.

W województwie wielkopolskim największym udziałem hospitalizacji charakteryzował się Oddział

psychiatryczny (ogólny) (84,8% hospitalizacji w województwie).

W Polsce w 2014 roku odsetek hospitalizacji z powodu zaburzeń organicznych sprawozdanych w trybie nagłym wyniósł 60,6%. Natomiast w województwie wielkopolskim - 56,5%. W trybie planowym realizowanych było 33,9% hospitalizacji w skali kraju, zaś w województwie wielkopolskim - 42,5%.

W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji, po których nastąpiła ponowna hospitalizacja z rozpoznaniem zaburzeń organicznych w ciągu 30 dni wynosi 4,4% i jest 15. wartością wśród województw. W 2014 roku w Polsce średnia długość pobytu pacjentów ze schorzeniem zaburzeń organicznych wyniosła 34 dni i była taka sama jak w analizowanym województwie.

Zaburzenia nastroju - dorośli

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z powodu zaburzeń nastroju wyniosła 113,9 (ogółem: 3,2 tys. hospitalizacji w województwie) w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i była 1. wartością wśród województw w Polsce. W analizowanej grupie rozpoznawanych występuje duże zróżnicowanie udziału pacjentów spoza województwa od 5,4% w województwie śląskim do 21,6% w województwie opolskim. Natomiast w województwie wielkopolskim udział pacjentów spoza województwa wyniósł 7,5%.

Liczba świadczeniodawców, którzy hospitalizowali co najmniej jednego pacjenta z analizowaną przyczyną w województwie wielkopolskim wyniosła 14. Z kolei 80% wszystkich hospitalizacji zaburzeń nastroju w województwie jest realizowana przez 3 świadczeniodawców.

W województwie wielkopolskim największym udziałem hospitalizacji charakteryzował się Oddział psychiatryczny (ogólny) (97,8% hospitalizacji w województwie).

W Polsce w 2014 roku odsetek hospitalizacji z powodu zaburzeń nastroju sprawozdanych w trybie nagłym wyniósł 58,9%. Natomiast w województwie wielkopolskim - 54,0%. W trybie planowym realizowanych było 39,3%, hospitalizacji w skali kraju, zaś w województwie wielkopolskim - 45,2%. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji, po których nastąpiła ponowna hospitalizacja z rozpoznaniem zaburzeń nastroju w ciągu 30 dni wynosi 5,5% i jest 12. wartością wśród województw. W 2014 roku w Polsce średnia długość pobytu pacjentów ze schorzeniem uzależnień wyniosła 37 dni. Natomiast w województwie wielkopolskim - 33 dni.

Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i postacią somatyczną - dzieci

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji wśród dzieci i młodzieży z powodu zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem i postacią somatyczną wyniosła 51,7 w przeliczeniu na 100 tys. dzieci i była 4. wartością wśród województw w Polsce. Bezwzględna liczba hospitalizacji w analizowanym województwie wyniosła 345.

W analizowanej grupie rozpoznawanych występuje duże zróżnicowanie udziału hospitalizacji pacjentów spoza województwa od 5,1% w województwie śląskim do 14,7% w województwie zachodniopomorskim. Natomiast w województwie wielkopolskim udział pacjentów spoza województwa wyniósł 11,3%.

Liczba świadczeniodawców, którzy hospitalizowali co najmniej jednego pacjenta z analizowaną przyczyną w województwie wielkopolskim wyniosła 27. Z kolei 80% wszystkich hospitalizacji zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem i postacią somatyczną w województwie jest realizowana przez 6 świadczeniodawców.

2.10 Cięża, poród i połóg oraz opieki nad noworodkiem

W części dotyczącej leczenia szpitalnego odnośnie ciąży, porodu i pogołu przeanalizowano świadczenia finansowane ze środków publicznych w czterech blokach tematycznych: porody, patologia ciąży, cięża utracone i poronienia, a także komplikacje poporodowe. Przeanalizowano wszystkie świadczenia szpitalne z rozpoznaniem wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych edycja dziesiąta (ICD-10) z zakresów O00-O99, Z32-Z36 oraz Z39.

W części dotyczącej leczenia szpitalnego odnośnie opieki nad noworodkiem przeanalizowano świadczenia finansowane ze środków publicznych z rozpoznaniem wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych edycja dziesiąta (ICD-10) z zakresów P00-P96, R09 oraz Z38.

Wśród porodów wyróżniono cztery podgrupy: porody powikłane niezabiegowe, porody powikłane zabiegowe, porody niepowikłane niezabiegowe oraz porody niepowikłane zabiegowe. Powikłanie porodu stwierdzano na podstawie rozpoznania ICD-10 oraz sprawozdanych Jednorodnych Grup Pacjentów. Fakt, czy poród był zabiegowy stwierdzano na podstawie sprawozdanych procedur (na porody zabiegowe składają się te przeprowadzone za pomocą cięcia cesarskiego, próżnościągi położniczego i kleszczy położniczych).

Wśród patologii ciąży wyróżniono ciężką i lekką patologię.

Liczba ciąż obserwowana w leczeniu szpitalnym w 2014 roku w Polsce wyniosła prawie 430 tysięcy. Jest to minimalna wartość liczby ciąż w Polsce, gdyż nie uwzględniono w niej poronień nieobserwowanych w leczeniu szpitalnym ani ciąż w całości prowadzonych poza systemem opieki zdrowotnej finansowanej przez płatnika publicznego (NFZ).

W Polsce w 2014 roku w leczeniu szpitalnym zaobserwowano 61,5 tys. ciąż utraconych i poronień (5,7 tys. w województwie wielkopolskim).

W Polsce w 2014 roku w ramach umów z NFZ, sprawozdano około 365 tys. porodów (z czego 36,7 w województwie wielkopolskim). Spośród tych porodów około 160 tys. stanowiły porody niepowikłane niezabiegowe, 99 tys. porody niepowikłane zabiegowe, 59 tys. porody powikłane zabiegowe, a 47 tys. porody powikłane niezabiegowe. Zatem łącznie porodów zabiegowych odnotowano około 158 tys., zaś niezabiegowych 207 tysięcy. Dla województwa wielkopolskiego wartości te wyniosły 16,9 tys., 7,1 tys., 7,1 tys. i 5,6 tys., odpowiednio.

Wśród porodów powikłanych około 15,8 tys. było porodami przedwczesnymi (w skali kraju). W województwie wielkopolskim porodów przedwczesnych zaobserwowano 1,7 tys.

W Polsce w 2014 roku sprawozdano w przybliżeniu 359 tys. hospitalizacji neonatologicznych. Spośród nich 211 tys. sprawozdano w ramach Jednorodnej Grupy Pacjentów N20 (Noworodek wymagający normalnej opieki). Oznacza to, że na 100 hospitalizacji neonatologicznych zaledwie 59 stanowiła opieka nad w pełni zdrowymi noworodkami. W województwie wielkopolskim na 100 hospitalizacji neonatologicznych 55 było sprawozdanych z Jednorodną Grupą Pacjentów N20 i była to czwarta najniższa wartość wśród województw. Wśród świadczeniodawców wartości powyższego wskaźnika są bardzo zróżnicowane, w szczególności wyróżnić można takich, u których dominującą Jednorodną Grupą Pacjentów w przypadku noworodków nie jest N20, czyli takich świadczeniodawców, którzy sprawozdali większość hospitalizacji noworodkom wymagającym wzmoczonej opieki.

Wskaźniki opieki

Średnia długość hospitalizacji (ALOS)

Pod względem średniej długości hospitalizacji (ALOS) w grupie ciąż utracone i poronienia województwo wielkopolskie było siódmym ze średnio najkrótszym czasem hospitalizacji (1,97 dnia).

Pod względem średniej długości hospitalizacji w ramach ciężkiej i lekkiej patologii ciąży woje-

wództwo wielkopolskie plasowało się poniżej mediany dla województw w Polsce - drugi najniższy współczynnik wśród województw w przypadku lekkiej patologii (3,05 dnia) oraz najniższy w przypadku ciężkiej patologii (3,22 dnia). W przypadku lekkiej patologii ciąży znaczny wpływ na omawiany wskaźnik w województwie miały niskie wartości średniej liczby osobodni hospitalizacji notowane u trzech największych świadczeniodawców. Charakteryzowali się oni ALOS-ami równymi 1,5, 2,3 oraz 2,3 dni, czyli o 52%, 24% oraz 23% niższymi niż wartość wojewódzka.

Województwo wielkopolskie było jednym z województw o najkrótszych czasach hospitalizacji **dla porodów powikłanych**. Średnie długości hospitalizacji wyniosły w tym województwie 8,13 dnia dla porodów powikłanych zabiegowych (druga najniższa wartość wśród województw) oraz 6,46 dnia dla porodów powikłanych niezabiegowych (czwarta najniższa wartość wśród województw).

Województwo wielkopolskie plasowało się w przybliżeniu na poziomie całego kraju w przypadku długości hospitalizacji **dla porodów niepowikłanych**. Średnia długość hospitalizacji dla porodów niepowikłanych zabiegowych wyniosła 5,08 dnia (druga najniższa wartość wśród województw), a dla niezabiegowych 3,70 dnia (czwarta najniższa wartość wśród województw). Spośród wszystkich świadczeniodawców w województwie ponad 75% notowało niższy ALOS niż ogólnopolski w podgrupie porodów niepowikłanych niezabiegowych.

Pod względem średniej długości hospitalizacji (ALOS – average length of stay) **w ramach neonatologii** województwo wielkopolskie było ósmym ze średnio najkrótszym czasem hospitalizacji (4,51 dnia). Znaczący wpływ na podwyższenie omawianej statystyki w województwie ma wysoki ALOS u największego świadczeniodawcy 6,1, który był o 36% wyższy od wartości wojewódzkiej. Spośród wszystkich świadczeniodawców w województwie ponad 75% notowało niższy ALOS niż ogólnopolski.

Struktura porodów

W województwie wielkopolskim w 2014 roku częściej niż w skali kraju sprawozdawano **porody powikłane**. Spośród wszystkich porodów w województwie wielkopolskim 35% było powikłanych, podczas gdy w skali kraju udział ten wyniósł 29%. Z kolei co do **porodów zabiegowych** (grupy te nie są rozłączne) to sprawozdawano je w przybliżeniu tak samo często co w Polsce. W województwie wielkopolskim 41 na 100 porodów zostało przeprowadzonych zabiegowo. W całym kraju było to 43 na 100 porodów.

W strukturze porodów województwa wielkopolskiego **porody przedwczesne** stanowiły 4,6% i była to piąta najwyższa wartość tego współczynnika wśród województw.

Ważony ryzykiem współczynnik porodów fizjologicznych (WRWPF)

Ważony ryzykiem współczynnik porodów fizjologicznych (WRWPF) jest zestawieniem obserwowanej liczby porodów fizjologicznych (tj. niepowikłanych niezabiegowych) z oczekiwaną liczbą takich porodów w ośrodku. Oczekiwaną liczbę porodów fizjologicznych wyznaczono biorąc pod uwagę strukturę rodzących kobiet ze względu na patologię ciąży, wiek oraz uprzednio przebyte cięcia cesarskie. Interpretacja tego współczynnika jest następująca: wartość 1 oznacza, że w szpitalu porody fizjologiczne obserwowane były średnio tak samo często jak w Polsce na danym poziomie referencyjnym. Wartości poniżej 1 oznaczają częstsze niż w Polsce porody zabiegowe lub/i powikłane (po uwzględnieniu wspomnianej struktury), natomiast wartości powyżej 1 oznaczają częstsze porody fizjologiczne niż ogólnie w szpitalach na danym poziomie referencyjnym.

W skali kraju zaobserwować można następujące prawidłowości. Dla pierwszego i drugiego poziomu referencyjnego wartość WRWPF jest dodatnio skorelowana z roczną liczbą porodów w szpitalu, czyli innymi słowy im więcej porodów sprawozdaje szpital na pierwszym lub drugim poziomie referencyjnym tym większy udział tych porodów stanowią porody fizjologiczne. W przypadku trzeciego poziomu referencyjnego obserwowana jest odwrotna korelacja tj. im więcej porodów zostało sprawozdanych w 2014 roku, tym mniejszą część tych porodów stanowiły porody fizjologiczne.

Na poziomie ogólnokrajowym województwo wielkopolskie cechowało się wartościami WRWPF równymi 1,00 dla I poziomu referencyjnego, 0,95 dla II poziomu referencyjnego oraz 1,07 dla III poziomu referencyjnego. Wartość dla pierwszego poziomu referencyjnego była zatem (po uwzględnieniu struktury hospitalizowanych pacjentek) dokładnie równa wartości ogólnopolskiej. W przypadku drugiego poziomu referencyjnego obserwowano o 5% mniej porodów fizjologicznych niż w skali kraju, a w przypadku trzeciego poziomu referencyjnego o 7% więcej. Zróżnicowanie wartości WRWPF między województwami

wynika ze zróżnicowania między świadczeniodawcami. Wartości Wązonego Ryzykiem Współczynnika Porodów Fizjologicznych zaprezentowano w mapie potrzeb zdrowotnych.

Współczynnik cięć cesarskich w ciążach niepowikłanych, dla których nie stwierdzono wcześniejszych cięć cesarskich

Współczynnik cięć cesarskich w ciążach niepowikłanych, dla których nie stwierdzono wcześniejszych cięć cesarskich zdefiniowany jest jako liczba porodów za pomocą cięcia cesarskiego w przeliczeniu na 100 porodów w ciążach niepowikłanych, dla których nie stwierdzono wcześniejszych cięć cesarskich. Ciężę niepowikłaną definiuje się jako taką, podczas której nie wystąpiła hospitalizacja z powodu patologii (lekkiej lub ciężkiej) oraz nie sprawozdano porodu zakwalifikowanego jako powikłany. W założeniu jest to współczynnik w najlepszy możliwy sposób przybliżający skalę cięć cesarskich „na życzenie” w województwie i u poszczególnych świadczeniodawców.

W skali kraju zaobserwować można, że liczba porodów w szpitalu jest ujemnie skorelowana ze współczynnikiem cięć cesarskich w ciążach niepowikłanych, dla których nie stwierdzono wcześniejszych cięć cesarskich. Oznacza to, że średnio w Polsce im więcej porodów wykonywanych było przez świadczeniodawcę, tym rzadziej przeprowadzał on cięcia cesarskie w przypadku niepowikłanych ciąż, w których u rodzących kobiet nie stwierdzono wykonania cięcia cesarskiego w poprzednich latach.

Województwo wielkopolskie było pierwszym w Polsce z najniższą wartością współczynnika cięć cesarskich w ciążach niepowikłanych (19,7).

Wartości wskaźnika wśród świadczeniodawców w województwie są zróżnicowane. Wahają się od 0 cięć cesarskich na 100 ciąż niepowikłanych do 43 cięć cesarskich na 100 ciąż niepowikłanych. Wartość dla Polski wyniosła 28,9.

Współczynnik porodów fizjologicznych po przebytych cięciach cesarskich w ciążach niepowikłanych

Współczynnik porodów fizjologicznych po przebytych cięciach cesarskich w ciążach niepowikłanych zdefiniowany jest jako liczba porodów zakwalifikowanych jako fizjologiczne (tj. niepowikłane niezabiegowe) w przeliczeniu na 100 porodów w ciążach niepowikłanych (zdefiniowanych jak wyżej), dla których stwierdzono przebyte w przeszłości cięcia cesarskie.

W skali kraju zaobserwować można, że liczba porodów w szpitalu jest dodatnio skorelowana ze współczynnikiem porodów fizjologicznych w ciążach niepowikłanych. Oznacza to, że średnio w Polsce im więcej porodów wykonywanych było przez świadczeniodawcę, tym częściej przeprowadzał on porody fizjologiczne (niepowikłane niezabiegowe) w przypadku niepowikłanych ciąż, w których u rodzących kobiet stwierdzono wykonanie cięcia cesarskiego w poprzednich latach.

Województwo wielkopolskie pod względem omawianego współczynnika plasowało się na trzecim miejscu w Polsce (licząc od najwyższej wartości). Wartość współczynnika wyniosła 13,8, podczas gdy wartości dla województw mieściły się w przedziale 4,9–25,8.

Z racji niskiej wartości mianownika, współczynnik porodów fizjologicznych w ciążach niepowikłanych co do szpitala powinien być analizowany wyłącznie dla największych świadczeniodawców w województwie. Wśród pięciu o największym mianowniku omawianego wskaźnika wartości wahały się pomiędzy 2,0 a 20,2. Oznacza to, że część największych ośrodków w województwie w przybliżeniu podobnie często co w skali całego kraju przeprowadza porody fizjologiczne w przypadku stwierdzenia uprzednich cięć cesarskich (wartość wskaźnika dla Polski to 9,23), jednak istnieją wśród nich także tacy, którzy notują bardzo niskie wartości omawianego współczynnika.

Współczynnik nacięć krocza w niepowikłanych porodach fizjologicznych

Współczynnik nacięć krocza w niepowikłanych porodach fizjologicznych zdefiniowany jest jako liczba porodów, podczas których wykonano procedurę nacięcia krocza z następowym zszyciem w przeliczeniu na 100 niepowikłanych porodów fizjologicznych. Niepowikłany poród fizjologiczny definiuje się jako taki, który został zakwalifikowany jako fizjologiczny, ale dla którego podczas ciąży nie wystąpiła hospitalizacja z powodu patologii (lekkiej lub ciężkiej) oraz nie stwierdzono uprzednio przebytego cięcia cesarskiego.

W skali kraju zaobserwować można, że liczba porodów w szpitalu jest ujemnie skorelowana ze współczynnikiem porodów fizjologicznych w ciążach niepowikłanych.

W województwie wielkopolskim w przypadku 59 na 100 niepowikłanych porodów fizjologicznych sprawozdano procedurę nacięcia krocza z następowym zszyciem i była to szósta najwyższa wartość wśród województw.

Jakość danych sprawozdawczych

W dalszych pracach należałoby skupić się na zwiększeniu jakości danych sprawozdawanych przez poszczególnych świadczeniodawców. Dwa najistotniejsze przypadki przedstawiamy poniżej.

Jedną z najczęściej sprawozdawanych Jednorodnych Grup Pacjentów (JGP) w przypadku hospitalizacji związanych z ciążą, porodem i położeniem jest M16 („Zagrażające lub dokonane poronienie, zakończenie ciąży obumarłej”). Znaczenie niniejszej JGP jest niejednoznaczne, jako że nie pozwala określić, czy w trakcie hospitalizacji stwierdzono poronienie/utrata ciąży. W mapach potrzeb zdrowotnych problem ten próbowano rozwiązać analizując historię pacjentki, w szczególności sprawdzając, czy danej pacjentce sprawozdano poród w miesiącach następujących po hospitalizacjach z M16 – wtedy hospitalizację z M16 klasyfikowano jako lekką patologię ciąży. W przeciwnym przypadku taką hospitalizację klasyfikowano jako ciążę utraconą i poronienia. Taka metodyka może być jednak obciążona błędem, gdyż w przypadku, gdy M16 nie jest poronieniem, a w systemie publicznym nie zaobserwowano porodu (bo np. poród odbył się prywatnie lub za granicą), wtedy taka ciąża będzie błędnie klasyfikowana jako utracona. Dlatego też z punktu widzenia sprawozdawczości i analizy danych Narodowego Funduszu Zdrowia pożądanym byłoby rozbić grupy M16 tak, by możliwe było stwierdzenie, czy doszło do poronienia lub utraty ciąży. Pozwoliłoby to otrzymać w zestawieniach statystycznych bardziej zbliżony do rzeczywistości obraz opieki ginekologiczno-położniczej w Polsce.

Z punktu widzenia analiz dokonanych w ramach grupy ciąża, poród, połów problematycznym było wyróżnienie, spośród porodów, porodów przedwczesnych. Jako, że dane administracyjne nie pozwalają na stwierdzenie kiedy dokładnie ciąża się rozpoczęła, jedynie odpowiednio sprawozdane rozpoznanie ICD-10 (O60 – poród przedwczesny) pozwala określić, czy dany poród odbył się przedwcześnie, czy terminowo. Tymczasem wśród porodów zaledwie 15,8 tys. spośród około 365 tys. udało się zakwalifikować jako przedwczesne, co wydaje się wartością zaniżoną (4,3% porodów). Dodatkowym problemem sprawozdawczości w przypadku porodów przedwczesnych jest możliwość sprawozdawania O60 w ramach Jednorodnych Grup Pacjentów N04, N05, N06, N07 czyli w ramach patologii ciąży, a następnie, w kolejnej hospitalizacji sprawozdania porodu. W znacznym stopniu utrudnia to określenie rzeczywistej liczby porodów przedwczesnych w Polsce. Biorąc pod uwagę wysokie koszty opieki nad porodami przedwczesnymi zasadnym jest postulat o poprawie sprawozdawczości w tym zakresie.

2.11 Cukrzyca

Analiza cukrzycy została przeprowadzona w odrębnie dwóch grup pacjentów, dzieci oraz dorosłych. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dotyczących cukrzycy. Szczegóły analizy w podziale na dzieci i dorosłych znajdują się w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie cukrzycy.

Cukrzyca dorosłych

Liczba hospitalizacji z powodu cukrzycy u dorosłych w analizowanym województwie wynosiła 6,98 tys.. W hospitalizacjach z powodu cukrzycy u dorosłych odsetek hospitalizacji trwających jeden dzień był na poziomie 0,9%, w Polsce 1,4%. Analiza rozkładu hospitalizacji względem zakresów oraz oddziałów wskazuje, że w województwie wielkopolskim hospitalizacje z powodu cukrzycy u dorosłych odbywały się głównie na oddziałach chorób wewnętrznych (55% hospitalizacji).

Liczba hospitalizacji z powodu ostrych powikłań cukrzycy u dorosłych (cukrzyca ze śpiączką, cukrzyca z kwasicią ketonową oraz cukrzyca z innymi określonymi powikłaniami) wynosiła w województwie wielkopolskim 1 106, co stanowi 16% wszystkich hospitalizacji dorosłych z powodu cukrzycy w tym województwie. Hospitalizacje te odbywały się w 42 szpitalach w województwie (było to 84% świadczeniodawców sprawozdających hospitalizacje z powodu cukrzycy).

Z danych wynika, że cukrzyca jest chorobą, która towarzyszy wielu innym rozpoznaniom. W Polsce, najczęściej cukrzycę wykazano jako rozpoznanie współistniejące w hospitalizacjach z rozpoznaniem (wg klasyfikacji ICD-10):

- E66 - Otyłość (24% hospitalizacji)
- E78 - Zaburzenia metabolizmu lipoprotein i inne lipidemie (18% hospitalizacji)
- H26 Inne postacie zaćmy (14% hospitalizacji)
- I11 Nadciśnieniowa choroba serca (14% hospitalizacji).

W przypadku cukrzycy bardzo ważnym problemem są amputacje stopy cukrzycowej. W Polsce obserwuje się wysoki odsetek pierwotnych dużych amputacji kończyny dolnej z przyczyn naczyniowych (tj. nieopóźnionych interwencją naczyniową w okresie 4 lat przed amputacją – wg przyjętej definicji warunkowanej dostępnością danych systemu sprawozdawczości). Odsetek ten w Polsce wynosił 51,6% amputacji dużych. Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć w mapie szczegółowej dla analizowanego województwa w zakresie chorób aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego.

W województwie wielkopolskim wykazano założenie pompy insulinowej u 64 pacjentów dorosłych wg rocznika urodzenia (w ramach SOK, AOS oraz leczenia szpitalnego). Dodatkową informacją dotyczącą pomp insulinowych jest procedura 86.081 wg ICD-9-CM, która oznacza założenie lub korektę pompy insulinowej. W analizowanym województwie łącznie sprawozdano wykonanie tej procedury dla 510 pacjentów dorosłych wg rocznika urodzenia.

W analizowanym województwie udział trybów nagłych w przyjęciu pacjentów dorosłych do szpitala z powodu cukrzycy wyniósł 57,9% (w Polsce: 66,8%). Dla świadczeniodawców hospitalizujących powyżej 100 pacjentów, odsetek ten wahał się w przedziale od 10,8% do 97,0%.

Średni wiek dorosłego pacjenta hospitalizowanego z powodu cukrzycy w Polsce wynosił 63 lata, w województwie wielkopolskim 59 lat. Jednocześnie wykazano istotne różnice w średnim czasie pobytu w ośrodkach. Taka sytuacja może być spowodowana faktem, że szpitale różnią się między sobą wartością współczynnika Charlson, który opisuje wielochorobowość hospitalizowanych pacjentów.

Cukrzyca dzieci

Liczba hospitalizacji z powodu cukrzycy u dzieci w analizowanym województwie wynosiła 0,84 tys.. W hospitalizacjach z powodu cukrzycy u dzieci odsetek hospitalizacji trwających jeden dzień był na poziomie 23,9%, w Polsce 17,1%. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji dzieci spoza województwa wyniósł 4,7%.

W województwie wielkopolskim występuje silna koncentracja świadczeń – 88% hospitalizacji z powodu cukrzycy u dzieci miało miejsce w 1 szpitalu (Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu) (3% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów poniżej 18 r.ż. z tym rozpoznaniem).

Liczba hospitalizacji z powodu ostrych powikłań cukrzycy u dzieci (cukrzyca ze śpiączką, cukrzyca z kwasicią ketonową oraz cukrzyca z innymi określonymi powikłaniami) wynosiła w województwie wielkopolskim 276, co stanowi 33% wszystkich hospitalizacji dzieci z powodu cukrzycy w tym województwie, W Polsce było to 1,08 tys. (12,6% wszystkich hospitalizacji z powodu cukrzycy u dzieci). Hospitalizacje z powodu ostrych powikłań cukrzycy u dzieci odbywały się w 21 szpitalach w województwie (68% świadczeniodawców sprawozdających hospitalizacje z powodu cukrzycy u dzieci).

W województwie wielkopolskim wykazano założenie pompy insulinowej u 167 pacjentów poniżej 18 r.ż. wg rocznika urodzenia (w ramach SOK, AOS oraz leczenia szpitalnego). Dodatkową informacją dotyczącą pomp insulinowych jest procedura 86.081 wg ICD-9-CM, która oznacza założenie lub korektę pompy insulinowej. W analizowanym województwie łącznie sprawozdano wykonanie tej procedury dla 662 pacjentów poniżej 18 r.ż. wg rocznika urodzenia.

2.12 Nowotwory układu krwiotwórczego i chłonnego

Nowotwory układu krwiotwórczego i chłonnego zostały przeanalizowane odrębnie dla dzieci i dla dorosłych. W przypadku dorosłych na podstawie klasyfikacji ICD-10 wyodrębniono: Ostre nowotwory układu krwiotwórczego, Przewlekłe nowotwory układu krwiotwórczego, Nowotwory z prekursorowych komórek B i T, Nowotwory z dojrzałych komórek B, Nowotwory z dojrzałych komórek T i NK, Chłoniak Hodgkina, Nowotwory z komórek histiocytarnych i dendrytycznych i Transplantacje. W przypadku dzieci nie wyodrębniano poszczególnych podgrup chorób, jednak uwzględniono dodatkowo analizę transplantacji. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla podgrup Ostre nowotwory układu krwiotwórczego, Przewlekłe nowotwory układu krwiotwórczego i Nowotwory z dojrzałych komórek B. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie Nowotworów układu krwiotwórczego i chłonnego.

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 4,5 tys. hospitalizacji z powodu rozpoznań zakwalifikowanych jako Nowotwory układu krwiotwórczego i chłonnego u dorosłych. Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 131,1. Najliczniejszą w województwie wielkopolskim podgrupą pod względem liczby hospitalizacji jest zbiór rozpoznań ICD-10, któremu nadano nazwę Nowotwory z dojrzałych komórek B. Hospitalizacje z rozpoznaniem należącym do tej podgrupy stanowiły 45,89% wszystkich hospitalizacji z analizowanymi rozpoznaniem.

Ostre nowotwory układu krwiotwórczego

W województwie wielkopolskim sprawozdano 523 hospitalizacji dorosłych z katalogu 1a i 1b. Liczba hospitalizacji na 100 tys. osób dorosłych wynosiła 18,65 i była to 3. wartość wśród województw. 80% hospitalizacji było realizowanych przez 7 szpitali. Udział hospitalizacji spoza województwa wynosił 29,4%. 66,9% hospitalizacji sprawozdano na oddziałach hematologicznych a 24,1% na oddziałach chorób wewnętrznych (61,8% zakres hematologia i 27,2% zakres choroby wewnętrzne). Spośród tych hospitalizacji grupa 'INTENSYWNE LECZENIE OSTRYCH BIAŁACZEK > 17 R.Ż.' (S01) stanowiła 75 hospitalizacji i była realizowana w 3 ośrodkach w województwie wielkopolskim. Ponadto sprawozdano 232 hospitalizacji w ramach chemioterapii, w tym 90,1% hospitalizacji z chemioterapią było realizowanych w 2 ośrodkach.

Hospitalizacje z katalogu 1a i 1b dla chorych spoza województwa wykonywane są przez 2 świadczeniodawców realizujących więcej niż 50³⁵ hospitalizacji i obejmują od 12,9% do 49,3% wszystkich hospitalizacji. Z jednej strony może to świadczyć o wysokospecjalistycznym charakterze danego ośrodka, jeśli byłyby to hospitalizacje diagnostyczne, ale też może wskazywać na zbyt niską skuteczność w kierowaniu chorych do ośrodków bliżej ich miejsca zamieszkania, jeśli byłyby to hospitalizacje związane z przetoczeniami składników krwi bądź leczeniem infekcji. Wskazana jest dalsza, szczegółowa analiza przyczyn takich hospitalizacji.

Przewlekłe nowotwory układu krwiotwórczego

W województwie wielkopolskim sprawozdano 1445 hospitalizacji dorosłych z katalogu 1a i 1b. Liczba hospitalizacji na 100 tys. osób dorosłych wynosiła 51,52 i była to 12. wartość wśród województw. 80% ho-

³⁵ Arbitralnie ustalony próg pozwalający uniknąć opisywania ruchu pojedynczych pacjentów np. w ośrodkach na granicy województw.

spitalizacji było realizowanych przez 15 szpitali. Udział hospitalizacji spoza województwa wynosił 11,3%. 40,3% hospitalizacji sprawozdano na oddziałach hematologicznych a 39,3% na oddziałach chorób wewnętrznych (39,5% zakres hematologia i 41,8% zakres choroby wewnętrzne). Spośród tych hospitalizacji grupy S03 i S04 stanowiły odpowiednio 475 oraz 433 hospitalizacji.

Ponadto sprawozdano 232 hospitalizacji w ramach chemioterapii.

Hospitalizacje z katalogu 1a i 1b dla chorych spoza województwa wykonywane są przez 6 świadczeniodawców realizujących więcej niż 50 hospitalizacji i obejmują od 1,2% do 20,6% wszystkich hospitalizacji. Z jednej strony może to świadczyć o wysokospecjalistycznym charakterze danego ośrodka, jeśli byłyby to hospitalizacje diagnostyczne, ale też może wskazywać na zbyt niską skuteczność w kierowaniu chorych do ośrodków bliżej ich miejsca zamieszkania, jeśli byłyby to hospitalizacje związane z przetoczeniami składników krwi bądź leczeniem infekcji. Wskazana jest dalsza, szczegółowa analiza przyczyn takich hospitalizacji.

W województwie wielkopolskim było leczonych 203 chorych w ramach programu lekowego „Leczenie przewlekłej białaczki szpikowej”, co stanowi 8,96% wszystkich chorych leczonych w Polsce. Województwo charakteryzowało się dodatnim saldem migracji celem realizacji programu: 34. Obserwuje się duże zróżnicowanie w odsetkach wykorzystania hospitalizacji w celu realizacji tego programu lekowego przez świadczeniodawców w Polsce.

Liczba chorych na przewlekłe nowotwory układu krwiotwórczego poddanych chemioterapii w latach 2015 - 2016 najprawdopodobniej ulegnie zwiększeniu w związku z wprowadzeniem do katalogu chemioterapii leku stosowanego w leczeniu nowotworów kodowanych jako D46 (zespoły mielodysplastyczne).

Przetoczenia krwi w nowotworach układu krwiotwórczego

W województwie wielkopolskim sprawozdano 334 hospitalizacji na oddziałach hematologicznych wyłącznie w celu przetoczenia składników krwi, które stanowiły 35,80% wszystkich hospitalizacji z katalogu 1a i 1b u chorych na ostre i przewlekłe nowotwory układu krwiotwórczego zrealizowane na oddziałach hematologii.

Wskazana jest dalsza analiza dotycząca zasadności hospitalizacji wyłącznie celem przetoczenia w ośrodkach wysokospecjalistycznych.

Nowotwory z dojrzałych komórek B

W województwie wielkopolskim sprawozdano 2088 hospitalizacji dorosłych z katalogu 1a i 1b. Liczba hospitalizacji na 100 tys. osób dorosłych wynosiła 74,45 i była to 7. wartość wśród województw. 80% hospitalizacji było realizowanych przez 5 szpitali. Udział hospitalizacji spoza województwa wynosił 12,3%. 54,1% hospitalizacji sprawozdano na oddziałach hematologicznych a 21,4% na oddziałach chorób wewnętrznych (51,7% zakres hematologia i 22,5% zakres choroby wewnętrzne). Spośród tych hospitalizacji grupy S03 i S04 stanowiły odpowiednio 674 oraz 933 hospitalizacji.

Ponadto sprawozdano 2776 hospitalizacji w ramach chemioterapii, w tym 98,9% hospitalizacji z chemioterapią było realizowanych w 6 ośrodkach.

Hospitalizacje z katalogu 1a i 1b dla chorych spoza województwa wykonywane są przez 5 świadczeniodawców realizujących więcej niż 50 hospitalizacji i obejmują od 0,8% do 20,0% wszystkich hospitalizacji. Z jednej strony może to świadczyć o wysokospecjalistycznym charakterze danego ośrodka, jeśli byłyby to hospitalizacje diagnostyczne, ale też może wskazywać na zbyt niską skuteczność w kierowaniu chorych do ośrodków bliżej ich miejsca zamieszkania, jeśli byłyby to hospitalizacje związane z przetoczeniami składników krwi bądź leczeniem infekcji. Wskazana jest dalsza, szczegółowa analiza przyczyn takich hospitalizacji.

W województwie wielkopolskim było leczonych 165 chorych w ramach programu lekowego „Leczenie

chłoniaków złośliwych”, co stanowi 9,25% wszystkich chorych leczonych w Polsce. Województwo charakteryzowało się dodatnim saldem migracji celem realizacji programu: 2. Dodatkowo obserwuje się duże zróżnicowanie w odsetkach wykorzystania hospitalizacji (wartości wahające się od 60,6 do 100,0%) w celu realizacji tego programu lekowego przez świadczeniodawców w Polsce.

W województwie wielkopolskim było leczonych 56 chorych w ramach programu lekowego „Lenalidomid w leczeniu chorych na opornego lub nawrotowego szpiczaka mnogiego”, co stanowi 7,34% wszystkich chorych leczonych w Polsce. Województwo charakteryzowało się ujemnym saldem migracji celem realizacji programu: -14. Obserwuje się duże zróżnicowanie w odsetkach wykorzystania hospitalizacji w celu realizacji tego programu lekowego przez świadczeniodawców w Polsce.

Transplantacje

W 2014 r. wykonano w Polsce 1278 transplantacji szpiku u dorosłych (niezależnie od sprawozdanego rozpoznania), z czego 119 (9,31%) zrealizowano w województwie wielkopolskim. Realizacją zajmowało się 2 ośrodków, z czego 1 w pełnym zakresie (tj. produkty S21, S22, S23).

2.13 Choroby krwi i układu odpornościowego

Dane przedstawione w mapie potrzeb zdrowotnych dla grupy 'Choroby krwi i układu odpornościowego' w opinii ekspertów medycznych współpracujących z Ministerstwem Zdrowia oraz w porównaniu z danymi przedstawianymi w literaturze mogą być w mniejszym lub większym stopniu niedoszacowane, co wynika bezpośrednio z jakości sprawozdawanych danych, zwłaszcza w zakresie raportowanych rozpoznań ICD-10.

Choroby krwi i układu odpornościowego zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na: Niedokrwistości niedoborowe, Niedokrwistości hemolityczne (wrodzone), Niedokrwistości hemolityczne (nabyte), Niedokrwistości aplastyczne, Inne niedokrwistości, Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (wrodzone), Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (nabyte), Inne choroby krwi, Choroby układu odpornościowego (pierwotne), Choroby układu odpornościowego (wtórne), Choroby układu odpornościowego (nieokreślone), Porfiria. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla następujących podgrup: Niedokrwistości niedoborowe, Inne niedokrwistości, Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (nabyte) oraz Inne choroby krwi dla pacjentów dorosłych. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób krwi i układu odpornościowego.

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano u dorosłych 6,09 tys. hospitalizacji z powodu rozpoznań zakwalifikowanych jako 'Choroby krwi i układu odpornościowego'. Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych mieszkańców wyniosła 175. W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano u dzieci 1,36 tys. hospitalizacji z powodu rozpoznań zakwalifikowanych jako 'Choroby krwi i układu odpornościowego'. Liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci wyniosła 39.

Niedokrwistości niedoborowe

W województwie wielkopolskim sprawozdano 1039 hospitalizacji z katalogu 1a i 1b. Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wynosiła 29,93 i była to 12. wartość wśród województw. 80% hospitalizacji był realizowanych przez 17 szpitali. Udział hospitalizacji spoza województwa wynosił 2,1%. 1,8% hospitalizacji sprawozdano na oddziałach hematologicznych, a 84,5% na oddziałach chorób wewnętrznych (1,8% zakres hematologia i 89,7% zakres choroby wewnętrzne).

Dalszej analizie powinny zostać poddane przyczyny hospitalizacji z grupy S05, albowiem w przypadkach przedłużającej się diagnostyki, świadczenia mogłyby być realizowane w warunkach ambulatoryjnych (zwłaszcza jeśli dotyczy ona pacjentów poniżej 65. roku życia, którzy stanowią 30-80% hospitalizowanych pacjentów).

W opinii ekspertów współpracujących z Ministerstwem Zdrowia, diagnostyka i leczenie niedokrwistości niedoborowych nie wymagają wysokospecjalistycznych procedur hematologicznych, a zatem mogą być realizowane bliżej miejsca zamieszkania pacjenta w ramach POZ, a jeśli konieczna jest diagnostyka w warunkach szpitalnych, może być ona realizowana na oddziałach innych niż specjalistyczne oddziały hematologiczne.

Zdecydowana większość świadczeniodawców hospitalizuje pacjentów z niedokrwistościami niedoborowymi w oddziałach chorób wewnętrznych w trybie nagłym, w którym co do zasady powinni być przyjmowani pacjenci z głęboką niedokrwistością zagrażającą życiu. Wskazana jest dalsza, szczegółowa analiza, czy pacjenci hospitalizowani w trybie nagłym pojawili się po raz pierwszy w systemie opieki zdrowotnej. Prawdopodobnie przeprowadzona diagnostyka oraz wdrożone i monitorowane leczenie w ramach POZ prawie całkowicie wyklucza występowanie nagłych przypadków wymagających hospitalizacji.

Hospitalizacje planowe u chorych na niedokrwistości niedoborowe mogą wynikać z konieczności podawania dożylnych preparatów żelaza. W związku z ryzykiem ciężkiej reakcji nadwrażliwości, dożylny preparat żelaza musi być podawany przez wykwalifikowany personel w miejscu, gdzie dostępny jest sprzęt do resuscytacji chorego. Po podaniu dożylnych preparatów żelaza należy obserwować chorego przez co najmniej 30 minut.

Podawanie dożylnych preparatów żelaza w trybie hospitalizacji może stanowić obciążenie dla oddziałów hematologicznych realizujących chemioterapię w trybie jednodniowym. Podawanie dożylnych preparatów żelaza w trybie jednodniowym w ramach oddziałów innych niż specjalistyczna hematologia, np. w ramach oddziałów chorób wewnętrznych lub w przyszpitalnych gabinetach zabiegowych mogłoby odnieść pozytywny wpływ na dostępność tego świadczenia.

Inne niedokrwistości

W województwie wielkopolskim sprawozdano 2476 hospitalizacji z katalogu 1a i 1b. Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wynosiła 71,32 i była to 2. wartość wśród województw. 80% hospitalizacji było realizowanych przez 18 szpitali. Udział hospitalizacji spoza województwa wyniósł 3,2%. 0,8% hospitalizacji sprawozdano na oddziałach hematologicznych, a 91,0% na oddziałach chorób wewnętrznych (0,8% zakres hematologia i 93,9% zakres choroby wewnętrzne). Większość hospitalizacji realizowana jest w oddziałach z zakresu chorób wewnętrznych, co wynika z faktu, iż niedokrwistości kodowane jako D62, D63 i D64 w większości przypadków nie są związane z chorobami hematologicznymi.

W województwie wielkopolskim 0,8% sprawozdano w oddziałach hematologicznych z zakresu hematologia. Wskazana jest dalsza, pogłębiona analiza zasadności hospitalizacji na oddziałach hematologicznych w przypadku braku konieczności wykonania wysokospecjalistycznej diagnostyki, czy leczenia hematologicznego.

Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (nabyte)

W województwie wielkopolskim sprawozdano 714 hospitalizacji z katalogu 1a i 1b. Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wynosiła 20,57 i była to 3. wartość wśród województw. 80% hospitalizacji było realizowanych przez 10 szpitali. Udział hospitalizacji spoza województwa wyniósł 16,0%. 44,7% hospitalizacji sprawozdano na oddziałach hematologicznych, a 37,8% na oddziałach chorób wewnętrznych (44,7% zakres hematologia i 39,2% zakres choroby wewnętrzne).

Inne choroby krwi

W województwie wielkopolskim sprawozdano 683 hospitalizacji z katalogu 1a i 1b. Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wynosiła 19,67 i była to 6. wartość wśród województw. 80% hospitalizacji było realizowanych przez 8 szpitali. Udział hospitalizacji spoza województwa wyniósł 7,9%. 28,7% hospitali-

zacji sprawozdano na oddziałach hematologicznych, a 33,2% na oddziałach chorób wewnętrznych (28,6% zakres hematologia i 33,5% zakres choroby wewnętrzne).

2.14 Nowotwory niezłośliwe

Nowotwory niezłośliwe zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na 10 podgrup w zależności od umiejscowienia nowotworu. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji. Szczegółowa analiza dla podgrup została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie nowotworów niezłośliwych.

Ogólna liczba hospitalizacji z rozpoznaniem z zakresu nowotworów niezłośliwych oraz o niepewnym lub nieznanym charakterze (po wyłączeniu z analizy pacjentów, którzy później pojawili się z rozpoznaniem z zakresu onkologicznego i zostali już uwzględnieni w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie nowotworów złośliwych) wyniosła w Polsce 280,1 tys., z czego 80% z nich zostało sprawozdanych przez 314 świadczeniodawców (36,9% świadczeniodawców, którzy sprawozdali hospitalizacje z zakresu analizowanej grupy).

W przypadku poszczególnych podgrup, najwięcej hospitalizacji sprawozdano w przypadku podgrupy nowotworów niezłośliwych narządów płciowych (68,4 tys.), a najmniej w przypadku nowotworów niezłośliwych innych (1,6 tys.).

W województwie wielkopolskim odnotowano 27,1 tys. hospitalizacji z zakresu nowotworów niezłośliwych u 73 świadczeniodawców i była to 3. wartość w skali kraju. Mediana liczby hospitalizacji wyniosła 239. Liczbę hospitalizacji powyżej mediany odnotowano u 36 świadczeniodawców. Jednocześnie w przypadku 54 świadczeniodawców odnotowano mniej niż 100 hospitalizacji w ciągu roku.

W ramach analizy poszczególnych podgrup, najwięcej hospitalizacji w analizowanym województwie odnotowano w przypadku podgrupy nowotworów niezłośliwych narządów płciowych (7,4 tys.), a najmniej w przypadku nowotworów niezłośliwych innych (0,2 tys.).

W przypadku 6 województw odnotowano dodatnie saldo migracji, najwięcej w województwie mazowieckim. W analizowanym województwie, saldo migracji wyniosło 693 i była to 3. wartość w skali kraju. Dodatnie saldo migracji wskazuje na napływ pacjentów z ościennych województw i może wskazywać na dobrą dostępność do świadczeń. Na podstawie danych można wnioskować o dążeniu pacjentów do ośrodków akademickich oraz centrów onkologii.

Z analizy w zakresie nowotworów niezłośliwych zostały wyłączone dane pacjentów, którzy w późniejszym czasie pojawili się z rozpoznaniem z zakresu nowotworów złośliwych. Wymieniona grupa pacjentów została uwzględniona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie nowotworów złośliwych. Jednakże, celem ukazania zjawiska rozpoznań o niepewnym lub nieznanym charakterze, związanej z tym analizie poddano wszystkie dane dotyczące nowotworów o niepewnym lub nieznanym charakterze. W analizowanej grupie chorób odnotowano wysoki udział rozpoznań o niepewnym lub nieznanym charakterze (41,7% w skali kraju). Największy udział tychże rozpoznań wykazano w województwie świętokrzyskim (51,6%). W województwie wielkopolskim odnotowano 14,5 tys. hospitalizacji z powodu rozpoznania nowotworu o niepewnym lub nieznanym charakterze (41,7% wszystkich rozpoznań z analizowanej grupy w tym województwie), a najwięcej w podgrupie określonej jako nowotwory niezłośliwe układu oddechowego, klatki piersiowej i serca (91,6%). Na podstawie danych można wnioskować o niedokładnej sprawozdawczości w zakresie rozpoznań w zakresie analizowanej grupy chorób lub niemożności wykonania pełnej diagnostyki pacjenta, bądź otrzymania ostatecznego wyniku badania histopatologicznego przed wypisaniem pacjenta. Na zaistniałą sytuację może mieć również wpływ brak ujednoczonej klasyfikacji histopatologicznej (słownik klasyfikacji histopatologicznej) w pracowniach histopatologicznych. Jednocześnie, należy zauważyć, że w przypadku 84,0 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem o niepewnym lub nieznanym charakterze pacjenci pojawili się w późniejszym czasie z rozpoznaniem z zakresu nowotworów złośliwych (w województwie wielkopolskim wartość ta wyniosła 7,7 tys. hospitalizacji). Stanowiło to 55,1% hospitalizacji o niepewnym lub nieznanym charakterze w skali kraju. W województwie wielkopolskim odsetek ten wyniósł 53,1%.

W trakcie analizy zaobserwowano stosunkowo zróżnicowany odsetek hospitalizacji zabiegowych. W analizowanym województwie w poszczególnych podgrupach najwyższą wartość wykazano w przypadku

rozpoznań z podgrupy nowotwory niezłośliwe inne (92,1%), a najniższą - nowotwory niezłośliwe układu nerwowego (32,0%). W przypadku nowotworów niezłośliwych, wysoki wskaźnik hospitalizacji o charakterze zabiegowym należy uznać za prawidłowy.

Z danych wynika, że współczynnik 30-dniowej rehospitalizacji (z rozpoznaniem z analizowanej grupy, w dowolnym szpitalu) w województwie wielkopolskim był najwyższy w przypadku podgrupy określonej jako nowotwory niezłośliwe układu nerwowego (5,3%), a najniższy - nowotwory niezłośliwe skóry z dodatkami (0,3%). W przypadku 53 świadczeniodawców w województwie był on wyższy niż 5%. W tych przypadkach, wydaje się stosowne przeprowadzenie analizy przyczyn takiego zjawiska.

Zaobserwowano także różny średni czas pobytu u poszczególnych świadczeniodawców. W przypadku grupy nowotworów niezłośliwych (w tym o niepewnym lub nieznanym charakterze), średni czas pobytu dla Polski wynosi 3,9 dni. W analizowanych podgrupach najdłuższy średni czas pobytu odnotowano w przypadku podgrupy określonej jako nowotwory niezłośliwe układu nerwowego (9,9 dni), a najkrótszy w przypadku podgrupy określonej jako nowotwory niezłośliwe układu nerwowego (1,5 dnia). W województwie wielkopolskim czas pobytu dłuższy od średniej wojewódzkiej wykazano u 11 z 73 świadczeniodawców. W przypadku świadczeniodawców, u których stwierdzono długi średni czas pobytu, zasadnym jest przeanalizowanie tego zjawiska, z uwzględnieniem faktu, iż może on wynikać z oczekiwania na wynik ostatecznego badania histopatologicznego (co ma pozytywny wpływ jedynie na sprawozdawczość) lub ze współczynnika wielochorobowości (pacjenci charakteryzujący się większym obciążeniem wymagają dłuższego przygotowania do zabiegu i związanej z tym hospitalizacji.)

2.15 Wrodzone wady rozwojowe

Wrodzone wady rozwojowe zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na wady mnogie, w tym aberracje chromosomowe, wady naczyń krwionośnych, przepukliny, wady narządów płciowych, wady układu nerwowego, wady oka, ucha, twarzy i szyi, inne, w tym wady układu oddechowego, rozszczepy wargi i/lub podniebienia, wady przewodu pokarmowego, wady układu moczowego, wady układu mięśniowo-szkieletowego, wady powłok ciała. Liczba hospitalizacji w województwie z tytułu WWR wyniosła 7128. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla wad układu moczowego, wad przewodu pokarmowego i przepuklin. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych dla wrodzonych wad rozwojowych.

W województwie wielkopolskim w grupach wady układu moczowego (noworodki i niemowlęta), wady przewodu pokarmowego (noworodki i niemowlęta), wady układu moczowego (dzieci powyżej 1 r.ż.), wady przewodu pokarmowego (dzieci powyżej 1 r.ż.), przepukliny odpowiednio 65%, 71%, 76%, 81%, 78% hospitalizacji z grup miało miejsce w 2, 2, 1, 1, 4 szpitalach (odpowiednio 12%, 12%, 7%, 12%, 29% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem).

Najczęściej wykorzystywaną grupą JGP do sprawozdawania hospitalizacji w grupach wady układu moczowego (powyżej 1 r.ż.), wady przewodu pokarmowego (powyżej 1 r.ż.), przepukliny były odpowiednio L84 INNE CHOROBY NEREK, F26 CHOROBY JELITA CIENKIEGO (BEZ CHORÓB ZAPALNYCH), F73 OPERACJE PRZEPUKLIN BRZUSZNYCH (odpowiednio 35,3% i 41,3% i 79,8% hospitalizacji sprawozdanych z JGP w województwie).

W grupach wady układu moczowego, wady przewodu pokarmowego, przepukliny w województwie wielkopolskim istniało odpowiednio 1, 1, 3 świadczeniodawców, którzy sprawozdali przynajmniej jeden zabieg specjalistyczny, ale mniej niż dwanaście. Dane jednostki wykonały również mniej niż 50 zabiegów specjalistycznych we wszystkich WWR. Warto monitorować te statystyki pod kątem ewentualnego wpływu na gorszą jakość leczenia, ze względu na niskie doświadczenie świadczeniodawcy.

W województwie wielkopolskim mediana czasu pobytu chorych z grup wady układu moczowego (noworodki i niemowlęta), wady przewodu pokarmowego (noworodki i niemowlęta), wady układu moczowego (dzieci powyżej 1 r.ż.), wady przewodu pokarmowego (dzieci powyżej 1 r.ż.), przepukliny wynosi odpowiednio 3, 5, 2, 3, 2 dni (w Polsce natomiast 3, 6, 2, 2, 2 dni). W województwie wielkopolskim w grupach wady układu moczowego i wady przewodu pokarmowego istnieje odpowiednio 0 i 4 świadczeniodawców, którzy sprawozdali jednego bądź dwóch pacjentów z rozpoznaniem, które powinny być leczone w wieku noworodkowym. Należy analizować czemu nie są hospitalizowani w najbardziej doświadczonych

szpitalach w województwie.

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Ministerstwo Zdrowia

Część III

Lecznictwo szpitalne - moduł B

3.1 Choroby metaboliczne

Choroby metaboliczne zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na: niedożywienie, inne niedobory pokarmowe, otyłość, zaburzenia metaboliczne, zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej, osteoporoza i inne choroby metaboliczne kości oraz niedobory witaminy D. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla wymienionych grup chorób. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób metabolicznych.

Niedożywienie

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 14,51 hospitalizacji na 100 tys. dorosłych (liczba hospitalizacji niedożywienia ogółem w województwie wyniosła 407), przy wartości w Polsce 17,21). Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 1,75% do 6,78%. W województwie wielkopolskim wyniósł 4,67%. W przypadku pacjentów poniżej 18 roku życia liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci jest także zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 8,39 hospitalizacji na 100 tys. dzieci, przy wartości w Polsce 9,10). Eksperti medyczni stwierdzili, że prawdopodobnie występujące różnice nie wynikają z rzeczywistej epidemiologii, lecz z różnic w sprawozdawczości. Dodatkowo należy zauważyć, że powyższe zróżnicowanie może wynikać z istnienia lub nie istnienia w danym województwie i województwach sąsiadujących ośrodków wyspospecjalistycznych zajmujących się daną grupą chorób, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

W województwie wielkopolskim 16 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji, gdzie rozpoznaniem głównym było niedożywienie. Wśród dorosłych dominują pacjenci w wieku 55-85 lat. Natomiast wśród dzieci dominują pacjenci w wieku 0-3 lat. W województwie wielkopolskim rozkład hospitalizacji dorosłych według oddziałów przedstawiał się następująco: oddział chorób wewnętrznych (57,74%), oddział chirurgiczny ogólny (18,43%) oraz oddział geriatryczny (15,48%) (w przypadku dzieci: oddział pediatryczny (32,14%), oddział niemowlęcy (30,36%) oraz oddział gastroenterologiczny dla dzieci (19,64%)).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji dorosłych w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wyniósł 11,06% (w przypadku dzieci było to 5,36%) (wartość dla Polski: 22,42% - dorośli, 2,24% - dzieci), odsetek hospitalizacji dorosłych w trybie nagłym (inne przypadki) wyniósł 60,2% (w przypadku dzieci było to 55,36%) (wartość dla Polski: 57,41% - dorośli, 50,99% - dzieci), a odsetek hospitalizacji dorosłych w trybie planowym wyniósł 28,5% (w przypadku dzieci było to 39,29%) (wartość dla Polski: 19,81% - dorośli, 46,64% - dzieci).

Natomiast analiza trybów wypisu ze szpitala wskazuje, że występuje wysoki odsetek zgonów w trakcie hospitalizacji, gdzie główną przyczyną było niedożywienie u dorosłych (w województwie wielkopolskim 26,29%, w Polsce 26,05%). Wartości takie prawdopodobnie wynikają z charakteru schorzenia. Analiza trybów wypisu pokazuje, że nie odnotowano zgonów z powodu niedożywienia dzieci w województwie.

Duży udział ponownych hospitalizacji (w ciągu 30 dni w tym samym szpitalu z dowolnym rozpoznaniem) w województwie wielkopolskim (11,79%) może sugerować, że hospitalizowani pacjenci cierpią na kilka schorzeń i wymagają kompleksowej i częstej opieki. Tezę tę potwierdza wartość współczynnika Charlson (udział pacjentów ze współczynnikiem wyższym od 0 wyniósł w Polsce 56,80%).

Inne niedobory pokarmowe

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 12,55 hospitalizacji na 100 tys. dorosłych, przy wartości w Polsce 24,17. Ogółem liczba hospitalizacji z powodu analizowanej podgrupy w województwie wyniosła 352). Różnice

te nie mogą być tłumaczone migracją pacjentów - odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 0% do 6,51%, a w województwie wielkopolskim wyniósł 3,69%. Eksperti medyczni stwierdzili, że prawdopodobnie występujące różnice nie wynikają z rzeczywistej epidemiologii, lecz z różnic w sprawozdawczości.

W województwie wielkopolskim 11 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji dorosłych, gdzie rozpoznaniem głównym były inne niedobory pokarmowe. Analiza danych pokazuje, że rozkład hospitalizacji innych niedoborów pokarmowych według oddziałów przedstawiał się następująco: oddział chorób wewnętrznych (80,11%), oddział diabetologiczny (5,68%) oraz oddział kardiologiczny (5,11%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wynosił 3,41% (wartość dla Polski: 10,88%), odsetek hospitalizacji w trybie nagłym (inne przypadki) wynosił 70,74% (wartość dla Polski: 61,25%), a odsetek hospitalizacji w trybie planowym wynosił 25,57% (wartość dla Polski: 27,77%). Wśród dorosłych dominują pacjenci w wieku 65-90 lat. Tezę tę potwierdza wartość współczynnika Charlson (udział pacjentów ze współczynnikiem wyższym od 0 wynosił w Polsce 27,30%). Udział pacjentów starszych niż 80 lat, hospitalizowanych z rozpoznaniem głównym inne niedobory pokarmowe wyniósł w Polsce 27,4%, a w województwie wielkopolskim 19,71%.

Zaburzenia metaboliczne

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 65,00 hospitalizacji na 100 tys. dorosłych, przy wartości w Polsce 48,81). Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 2,43% do 19,75%. W województwie wielkopolskim wyniósł 4,33%. W przypadku pacjentów poniżej 18. roku życia, liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci jest także znacznie zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 135,50 hospitalizacji na 100 tys. dzieci, przy wartości w Polsce 95,22). Liczba hospitalizacji ogółem z powodu zaburzeń metabolicznych w analizowanym województwie wyniosła 2727.

W województwie wielkopolskim 8 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji dorosłych (wśród dzieci: 3 szpitale wykonywały 80% wszystkich hospitalizacji), gdzie rozpoznaniem głównym były zaburzenia metaboliczne. Analiza danych wskazuje, że dorośli pacjenci są głównie hospitalizowani na oddziałach: chorób wewnętrznych (43,72%), kardiologiczny (28,91%). Wśród dzieci i młodzieży pacjenci są głównie hospitalizowani na oddziałach: gastroenterologiczny dla dzieci (53,54%), pediatryczny (25,11%).

Udział pacjentów starszych niż 80 lat, hospitalizowanych z rozpoznaniem głównym jako zaburzenia metaboliczne wyniósł w Polsce 7,69%, a w województwie wielkopolskim 6,77%.

Spadek liczby hospitalizacji u młodych dorosłych może być spowodowany problemami z tranzycją ze służby zdrowia dla dzieci do opieki dla dorosłych (jedną z przyczyn może być brak specjalistycznych ośrodków do leczenia szpitalnego dorosłych).

Istotną kwestią w zaburzeniach metabolicznych u dzieci jest dostęp do programów lekowych.

Ośrodki realizujące program lekowy „Leczenie ciężkich wrodzonych hiperhomocysteinemii” znajdowały się w 2 województwach (w 3 ośrodkach, dotyczy to 17 pacjentów w skali kraju).

Ośrodki realizujące program lekowy „Leczenie choroby Hurler” znajdowały się w 11 województwach (w 14 ośrodkach, dotyczy to 17 pacjentów w skali kraju). Zwraca uwagę wysoka liczba kontaktów przypadających na pacjenta (42,7), co wynika ze specyfiki podawanego leku.

Ośrodki realizujące program lekowy „Leczenie mukopolisacharydozy typu II (zespół Huntera)” znajdowały się w 7 województwach (w 13 ośrodkach, dotyczy to 20 pacjentów w skali kraju). Zwraca uwagę wysoka liczba kontaktów przypadających na pacjenta (48,8), co wynika ze specyfiki podawanego leku.

Ośrodki realizujące program lekowy „Leczenie choroby Pompego” znajdowały się w 10 województwach (w 15 ośrodkach, dotyczy to 33 pacjentów w skali kraju). Zwraca uwagę wysoka liczba kontaktów przypadających na pacjenta (23,4), co wynika ze specyfiki podawanego leku. W województwie wielkopolskim nie odnotowano żadnego pacjenta.

Ośrodki realizujące program lekowy „Leczenie mukopolisacharydozy typu VI (zespół Maroteaux-Lamy)” znajdowały się w 2 województwach (w 2 ośrodkach, dotyczy to 2 pacjentów w skali kraju). Zwraca uwagę wysoka liczba kontaktów przypadających na pacjenta (40,5), co wynika ze specyfiki podawanego leku. W województwie wielkopolskim nie odnotowano żadnego pacjenta.

Ośrodki realizujące program lekowy „Leczenia choroby Gauchera typu I” znajdowały się w 4 województwach (w 4 ośrodkach, dotyczy to 6 pacjentów w skali kraju).

Na kolejnym etapie analiz zasadne jest przeanalizowanie migracji pacjentów w programach lekowych.

Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 50,20 hospitalizacji na 100 tys. dorosłych (liczba hospitalizacji dorosłych dla danej podgrupy wyniosła 1408 w omawianym województwie), przy wartości w Polsce 42,88). Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 1,57% do 6,14%. Odsetek migracji uzależniony jest od istnienia lub nie istnienia w danym województwie i województwach sąsiadujących ośrodków wysokospecjalistycznych zajmujących się zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej, położenia geograficznego oraz struktury demograficznej województwa i województw sąsiednich.

W przypadku pacjentów poniżej 18. roku życia, liczba hospitalizacji na 100 tys. dzieci jest także zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 26,53 hospitalizacji na 100 tys. dzieci, przy wartości w Polsce 65,61). Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 1% do 18%. W województwie wielkopolskim wyniósł 6,78%.

W województwie wielkopolskim 15 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji dorosłych, gdzie rozpoznaniem głównym były zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej. Analiza danych wskazuje, że dorośli pacjenci są głównie hospitalizowani na oddziałach: chorób wewnętrznych (93,47%), geriatryczny (2,2%).

W województwie wielkopolskim 5 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji dzieci, gdzie rozpoznaniem głównym były zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej. Analiza danych wskazuje, że najważniejsze oddziały, na których hospitalizowano dzieci to: oddział pediatriczny (95,48%), oddział obserwacyjno-zakaźny dla dzieci (3,39%) oraz oddział chorób zakaźnych (0,56%).

Wysoki udział hospitalizacji dzieci z rozpoznaniem zaburzenia wodno-elektrolitowe występował w grupie najmłodszych pacjentów, co wynika z konieczności wczesnej interwencji w tej grupie wiekowej (płyny parenteralne/diagnostyka).

Osteoporoza i inne choroby metaboliczne kości

Liczba hospitalizacji na 100 tys. dorosłych jest zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 29,52 hospitalizacji na 100 tys. dorosłych, przy wartości w Polsce 41,99). Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 1,97% do 18,55%. W województwie wielkopolskim wyniósł 14,61%. Liczba hospitalizacji pacjentów poniżej 18. roku życia na 100 tys. dzieci jest także zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 15,29 hospitalizacji na 100 tys. dzieci, przy wartości w Polsce 20,38). Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa waha się od 0% do 33,33%. W województwie wielkopolskim wyniósł 30,39%. Liczba hospitalizacji ogółem z powodu osteoporozy wyniosła 930 w omawianym województwie. Prawdopodobnie występujące różnice nie wynikają z rzeczywistej epidemiologii, lecz z różnic w sprawozdawczości i lokalizacji ośrodków specjalistycznych.

W województwie wielkopolskim 10 szpitali wykonywało 80% wszystkich hospitalizacji dorosłych, gdzie rozpoznaniem głównym rozpoznaniem była osteoporoza i inne choroby metaboliczne. Analiza danych wskazuje, że najważniejsze oddziały, na których hospitalizowano dorosłych pacjentów to: oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej (48,91%), oddział reumatologiczny (15,1%) oraz oddział neurochirurgiczny

(12,68%).

W województwie wielkopolskim 3 szpitale wykonywały 80% wszystkich hospitalizacji dzieci, gdzie rozpoznaniem głównym była osteoporoza i inne choroby kości. Analiza danych pokazuje, że rozkład hospitalizacji dzieci według oddziałów przedstawiał się następująco: oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej dla dzieci (52,94%), oddział chirurgiczny dla dzieci (19,61%) oraz oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej (13,73%).

Analiza trybów przyjęcia pacjenta wskazuje, że w województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji dorosłych w trybie nagłym (przekazanych przez ZRM) wyniósł 3,02% (w przypadku dzieci było to 0%) (wartość dla Polski: 1,96% - dorośli, 0,49% - dzieci), odsetek hospitalizacji dorosłych w trybie nagłym (inne przypadki) wyniósł 16,67% (w przypadku dzieci było to 12,75%) (wartość dla Polski: 18,56% - dorośli, 17,64% - dzieci), a odsetek hospitalizacji dorosłych w trybie planowym wyniósł 78,26% (w przypadku dzieci było to 83,33%) (wartość dla Polski: 79,05% - dorośli, 81,51% - dzieci).

Udział pacjentów starszych niż 80 lat, hospitalizowanych z rozpoznaniem głównym osteoporoza i inne choroby metaboliczne kości wyniósł w Polsce 15,79%, a w województwie wielkopolskim 14,78%.

Zwraca uwagę znaczny odsetek dorosłych pacjentów rehabilitowanych po hospitalizacji z powodu osteoporozy i innych metabolicznych chorób kości (22,11% w Polsce i 16,3% w województwie wielkopolskim). Wartość tego wskaźnika jest nieznacznie zróżnicowana pomiędzy poszczególnymi województwami. Duże zróżnicowanie liczby pacjentów rehabilitowanych w poszczególnych województwach w Polsce wydaje się korelować z liczbą pacjentów leczonych w danym województwie.

Złamania po 50. roku życia

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez ekspertów medycznych rozpoznanie złamania po 50. roku życia jest prawie równoznaczne z rozpoznaniem osteoporozy. W związku z tym łączna liczba hospitalizacji w grupach osteoporoza i inne choroby kości dorośli oraz złamania po 50. roku życia lepiej (choć nie w pełni) odzwierciedla rzeczywistą epidemiologię osteoporozy. Przy łącznej analizie tych dwóch grup, hospitalizacje z powodu osteoporozy i innych chorób metabolicznych kości są najczęstszą przyczyną hospitalizacji w grupie chorób metabolicznych.

W grupie złamania po 50. roku życia liczba hospitalizacji nie jest znacząco zróżnicowana pomiędzy województwami (w województwie wielkopolskim było to 6 790).

3.2 Choroby oka i okolic

Choroby oka i okolic zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na podgrupy: zaćma (w tym stany pozaćmowe), jaskra, AMD, zez i niedowidzenie, schorzenia siatkówki i ciała szklistego z wyłączeniem AMD, schorzenia aparatu ochronnego oka i oczodołu, schorzenia rogówki. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla poszczególnych podgrup. Szczegółowa analiza została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic.

Zaćma

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 19,0 tys. hospitalizacji, które zakwalifikowano do grupy zaćma, co stanowiło 71,6% wszystkich hospitalizacji z powodu rozpoznań, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 548,2 i była to 13 wartość wśród województw.

W Polsce wykazano dysproporcje w liczbie hospitalizacji jednodniowych w województwach. Największy odsetek hospitalizacji jednodniowych występował w województwach wielkopolskim (37%), kujawsko-pomorskim (34%) i małopolskim (30%), najmniejszy zaś w województwach podlaskim (0%), zachodnio-

pomorskim (4%) i śląskim (5%). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji jednodniowych w ośrodkach powyżej 300 pacjentów wahał się od 0% do 100%.

Odsetki leczenia zaćmy powikłanej (sprawozdane produkty z grupy B18 wg klasyfikacji JGP) w zestawieniu z leczeniem zaćmy niepowikłanej (sprawozdane produkty z grupy B19 wg klasyfikacji JGP) były zróżnicowane wśród województw. Największy odsetek sprawozdawania B18 wykazano w województwach śląskim (48,7%), warmińsko-mazurskim (48,5%) i świętokrzyskim (45,8%). Najmniejszy odsetek sprawozdawania B18 wykazano w województwach łódzkim (30,6%), zachodniopomorskim (28,6%) i podlaskim (17,3%). Odsetki te są również zróżnicowane według ośrodków wewnątrz omawianego województwa. W następnym kroku należy ocenić rozkład czasu pobytu pacjentów z zaćmą powikłaną.

W dalszych krokach analiza powinna zostać rozszerzona o informacje dotyczące leczenia zaćmy w trybie tzw. ustawy transgranicznej (Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw).

Stany pozaćmowe

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 1,09 tys. hospitalizacji z powodu powyższych rozpoznań, co stanowiło 4,1% wszystkich hospitalizacji z powodu rozpoznań, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 31,3 i była to 1 wartość wśród województw.

Odsetek pacjentów z rozpoznaniem stany zaćmowe pojawiających się w AOS w ośrodkach waha się od 14,3% do 93,8% w omawianym województwie. W następnym kroku należy przeanalizować odsetek sprawozdanej procedury kapsulotomia w ramach rozpoznań stany pozaćmowe w AOS oraz w szpitalu.

Jaskra

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 0,7 tys. hospitalizacji z powodu jaskry, co stanowiło 2,6% wszystkich hospitalizacji z powodu rozpoznań, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 20,2 i była to 10 wartość wśród województw. W analizie wykazano również, że w województwie wielkopolskim sprawozdano 7,8% hospitalizacji pacjentów zameldowanych poza terenem województwa gdzie sprawozdano hospitalizację.

Występują różnice w odsetkach hospitalizacji zabiegowych między województwami. Największy udział hospitalizacji zabiegowych występuje w województwach lubelskim (77,1%), podkarpackim (73,6%) oraz małopolskim (72,4%) najmniejszy zaś w województwach świętokrzyskim (50,4%), podlaskim (33,0%) oraz opolskim (22,4%). W Polsce wskaźnik ten wyniósł 59,3%. W analizowanym województwie odsetek ten wyniósł 69,3%. Udział dużych zabiegów wśród hospitalizacji zabiegowych w jaskrze był zróżnicowany w województwie wśród ośrodków, maksymalnie wyniósł 33%. Duże zabiegi w jaskrze zostały zdefiniowane za pomocą wykonanych procedur 12.69 (Wytworzenie przetoki twardówki – inne) oraz 12.59 (Ułatwienie krążenia śródgałkowego - inne).

W Polsce najczęściej sprawozdawane Jednorodne Grupy Pacjentów w ramach podgrupy chorób jaskra to B98, czyli LECZENIE ZACHOWAWCZE OKULISTYCZNE (40,7%), zaś w województwie wielkopolskim wskaźnik ten wyniósł 30,7%.

AMD

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 0,42 tys. hospitalizacji z powodu powyższych rozpoznań, co stanowiło 1,6% wszystkich hospitalizacji z powodu rozpoznań, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 12,2 i była to 16 wartość wśród województw.

W Polsce występowały różnice we sprawozdawczości JGP B02 - leczenie wysiękowej postaci AMD z zastosowaniem infekcji dozsklistkowych przeciwciała monoklonalnego anty-VEGF/ rekombinowanego białka fuzyjnego. W Polsce wskaźnik ten wynosił 84,1%, a w województwie wielkopolskim 95,5%.

Analiza i wnioskowanie z danych dotyczących hospitalizacji związanych z AMD w 2014 ma małe przełożenie na obecne potrzeby pacjentów w Polsce z powodu wprowadzonego w 2015 r. programu lekowego dotyczącego leczenia wysiękowej postaci AMD.

Zez oraz niedowidzenie

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 0,32 tys. hospitalizacji z powodu powyższych rozpoznań, co stanowiło 1,2% wszystkich hospitalizacji, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 9,3 i była to 13 wartość wśród województw.

Zez i niedowidzenie jest problemem wieku rozwojowego, a średni wiek pacjenta hospitalizowanego z powodu zezu i niedowidzenia wynosił w Polsce w 2014 roku 18 lat. Może z tego wynikać, że pacjenci byli hospitalizowani i leczeni zbyt późno. Tezę tę wzmacnia fakt, że udział pacjentów hospitalizowanych w grupie wiekowej 5-8 lat wynosił dla Polski jedynie 32%. W kolejnym kroku należy przeanalizować funkcjonowanie AOS oraz POZ w zakresie wczesnego wykrywania zezu i niedowidzenia, uwzględniając badania przesiewowe. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez ekspertów medycznych praktyka międzynarodowa wskazuje na konieczność badań ostrości wzroku u dzieci 4- letnich, najlepiej w trakcie badania pediatrycznego.

Schorzenia siatkówki i ciała szklanego z wyłączeniem AMD

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 1,5 tys. hospitalizacji z powodu powyższych rozpoznań, co stanowiło 5,5% wszystkich hospitalizacji z powodu rozpoznań, które zakwalifikowano do omawianej grupy, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 42,1 i była to 13 wartość wśród województw.

W województwach występowały duże różnice w odsetkach hospitalizacji zabiegowych. Największa wartość tego wskaźnika występowała w województwach wielkopolskim (81,0%), warmińsko-mazurskim (75,7%) oraz łódzkim (74,1%), najmniejsza wartość tego wskaźnika występowała natomiast w województwach świętokrzyskim (36,9%), opolskim (30,8%) i lubuskim (30%). Równocześnie obserwuje się zróżnicowanie wewnątrz województw.

W województwach występowały duże różnice we sprawozdawczości procedury witrektomii oraz witrektomii ze wstrzyknięciem substytutu. Największy udział hospitalizacji ze sprawozdaną procedurą witrektomii występował w województwach warmińsko-mazurskim (69,1%), śląskim (63,4%), wielkopolskim (55,1%) (w Polsce średnia wartość wskaźnika wynosi 44,4%), najmniejsza w województwach podlaskim (24,7%), kujawsko-pomorskim (24,5%) i opolskim (19%). Największy udział hospitalizacji ze sprawozdaną procedurą witrektomii ze wstrzyknięciem substytutu występował w województwach śląskim (48,9%), wielkopolskim (44,6%) i pomorskim (35,9%) (w Polsce wartość wskaźnika wynosi 27,7%) najmniejsza w województwach podkarpackim (12,3%), opolskim (6,5%) i podlaskim (3,8%). Eksperti medyczni wskazali, że przyczyną tego zjawiska może być niespójny system kwalifikacji do pilnych zabiegów witreo-retinalnych.

Schorzenia aparatu ochronnego oka i oczodołu

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 3,1 tys. hospitalizacji z powodu powyższych rozpoznań, co stanowiło 11,6% wszystkich hospitalizacji z powodu rozpoznań, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba

hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 88,7 i była to 2 wartość wśród województw. W analizie wykazano również, że w województwie wielkopolskim sprawozdano 5,6%, hospitalizacji pacjentów zameldowanych poza terenem województwa gdzie sprawozdano hospitalizację.

Odsetek hospitalizacji zabiegowych był zróżnicowany wśród województw. Najwyższą wartością charakteryzowały się województwa wielkopolskie (95,6%), pomorskie (94,6%) oraz mazowieckie (94,5%), natomiast najmniejszą wartością charakteryzowały się województwa warmińsko-mazurskie (88,6%), lubelskie (88,4%) oraz śląskie (78,3%). W Polsce wartość tego wskaźnika wynosiła 91,1%.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez ekspertów medycznych, praktyka międzynarodowa wskazuje na to, że duże zabiegi na aparacie ochronnym oka i oczodołu powinny być wykonywane w ramach hospitalizacji natomiast małe odpowiednio w AOS. Odsetek hospitalizacji dotyczących zabiegów małych w omawianym województwie wynosił 5%.

Schorzenia rogówki

W 2014 roku w województwie wielkopolskim odnotowano 0,14 tys. hospitalizacji z powodu powyższych rozpoznań, co stanowiło 0,5% wszystkich hospitalizacji z powodu rozpoznań, które przeanalizowano w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób oka i okolic dla województwa wielkopolskiego. Liczba hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców wyniosła 4,2 i była to 13 wartość wśród województw. W analizie wykazano również, że w województwie wielkopolskim sprawozdano 2,1%, hospitalizacji pacjentów zameldowanych poza terenem województwa gdzie sprawozdano hospitalizację.

W Polsce rozkład hospitalizacji na 100 tys. ludności był zróżnicowany i występowały duże migracje (największe do województwa mazowieckiego i śląskiego). Powyższe wynika najprawdopodobniej z przepisów związanych z pozwoleniem przeprowadzania operacji z przeszczepem w Polsce.

W Polsce udział hospitalizacji z przeszczepem drążącym w ramach hospitalizacji zabiegowych schorzeń rogówki wynosił 18%, jednocześnie różnił się między województwami. Najwyższy odsetek występował w województwach pomorskim (33,3%) oraz śląskim (27,6%), natomiast najniższy występował w województwach kujawsko-pomorskim (5,1%) i małopolskim (2,1%). W sześciu województwach nie sprawozdano hospitalizacji z przeszczepem drążącym.

W Polsce udział hospitalizacji z przeszczepem rąbkowym w ramach hospitalizacji zabiegowych schorzeń rogówki wynosił 1,4%, jednocześnie różnił się między województwami. Najwyższy odsetek występował w województwach śląskim (3,2%) oraz lubelskim (1,0%), natomiast najniższy odsetek występował w województwie mazowieckim (0,8%) oraz pomorskim (0,6%). W omawianym województwie odsetek ten wynosił 0%.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez ekspertów medycznych, praktyka międzynarodowa wskazuje na to, że ograniczeniem liczby wykonywanych przeszczepów w Polsce jest zbyt mała liczba pobrań rogówki.

Enukleacje i ewisceracje

Odsetek enukleacji i ewisceracji bez wszczepu wahał się w Polsce zakresie od 40% do 100% w danych dla województw. W omawianym województwie wyniósł 22,2%. Należy dążyć do minimalizacji odsetka enukleacji bez wszczepienia w przypadku enukleacji niezwiązanych z rozpoznaniem nowotworowymi. Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez ekspertów medycznych, standardy zagraniczne wskazują na minimalizację udziału enukleacji bez wszczepienia (w przypadku enukleacji niezwiązanych z rozpoznaniem nowotworowymi).

3.3 Choroby skóry

Choroby skóry zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na wybrane zakażenia, wybrane nowotwory niezłośliwe, zapalenie skóry i wyprysk, oparzenia, odmrożenia, odleżyny, owrzodzenia, choroby tkanki łącznej oraz wybrane układowe, choroby zapalne skóry, łuszczycę, nieczerniakowe złośliwe nowotwory skóry, stany przedrakowe, raki in situ, porzywka i obrzęk naczyńnioruchowy, wrodzone wady skóry, zakażenia przenoszone głównie drogą płciową, skórny chłoniak z komórek T, autoimmunizacyjne choroby pęcherzowe. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla grup: wybrane zakażenia, wybrane nowotwory niezłośliwe oraz zapalenie skóry i wyprysk. Szczegółowa analiza pozostałych podgrup została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób skóry.

Lecznictwo szpitalne chorób skóry charakteryzuje się dysproporcjami w liczbie hospitalizacji wykazanych w województwach. Najwięcej hospitalizacji sprawozdano w województwie mazowieckim (39,76 tys.), a najmniej - w lubuskim (4,28 tys.).

Rozkład wykazanych hospitalizacji na 100 tys. ludności względem miejsca udzielania świadczeń w Polsce nie jest równomierny. Największą wartością tego wskaźnika charakteryzowało się województwo mazowieckie (745). Z kolei najniższą wartość odnotowano w województwie lubuskim (419). W przypadku hospitalizacji na 100 tys. dzieci najwyższą wartość odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (968), a najniższą - w opolskim (509). Analogiczny współczynnik dla dorosłych osiągnął najwyższą wartość w województwie mazowieckim (742), a najniższą - w lubuskim (376).

Pełne wnioski dotyczące jakości opieki zdrowotnej w zakresie chorób skóry będzie można wyciągnąć po pełnej analizie z uwzględnieniem leczenia otwartego.

W województwie wielkopolskim w grupie wybrane zakażenia, najczęstszą grupą JGP wykorzystywaną do sprawozdania hospitalizacji w analizowanej grupie rozpoznań było J46 i stanowiło 28% wszystkich hospitalizacji sprawozdanych z grupą JGP. W przypadku grupy wybrane nowotwory niezłośliwe najczęściej sprawozdawano hospitalizacje z grupą J33 (37% wszystkich hospitalizacji z grupą JGP). W grupie zapalenie skóry i wyprysk, najliczniejszą grupą było J39 (69%), a J38 stanowiło 10%.

W przypadku grupy wybrane zakażenia najwyższy wojewódzki odsetek ponownych hospitalizacji w tym samym szpitalu w ciągu 30 dni od daty wypisu wyniósł 8,6% i został odnotowany w województwie mazowieckim. Dla grupy wybrane nowotwory niezłośliwe było to 3,4% w województwie podlaskim, a w przypadku grupy zapalenie skóry i wyprysk - 7,6% w podlaskim.

W grupie wybrane zakażenia, odsetek przyjęć planowych wyniósł 24,4%. W przypadku grupy wybrane nowotwory niezłośliwe ten odsetek wyniósł 87,1%, a dla grupy zapalenie skóry i wyprysk było to 60,6%.

3.4 Choroby układu płciowego mężczyzn (nienowotworowe)

Nienowotworowe choroby układu płciowego mężczyzn zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na rozrost łagodnego gruczołu krokowego, niepłodność męską, nadmiar napletka, stulejkę i załupkę, niezapalne choroby jąder oraz choroby zapalne. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla rozrostu łagodnego gruczołu krokowego, nadmiaru napletka, stulejki i załupka, niezapalnych chorób jąder oraz chorób zapalnych. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie nienowotworowych chorób układu płciowego mężczyzn.

Rozrost łagodny gruczołu krokowego

Rozrost łagodny gruczołu krokowego jest jednym z najistotniejszych problemów w chorobach układu płciowego mężczyzn (43,56% wszystkich hospitalizacji spośród analizowanych rozpoznań w województwie wielkopolskim). Istnieją różnice w zakresie liczby hospitalizowanych pacjentów z tym rozpoznaniem w

poszczególnych województwach od 65,48 w województwie zachodniopomorskim do 127,44 w województwie podkarpackim w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców. W woj. wielkopolskim wskaźnik wyniósł 80,94 na 100 tys. mieszkańców.

Najwięcej pacjentów po 65 r.ż. hospitalizowanych jest w woj. podkarpackim (584,74/100 tys. populacji), a najmniej w woj. zachodniopomorskim (308,32/100 tys. populacji). W analizowanym województwie wartość ta wyniosła 386,01.

W zakresie tego problemu zdrowotnego dominujące są hospitalizacje zabiegowe. Stanowiły one 93,4% hospitalizacji w Polsce. W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zabiegowych wyniósł 96,2%.

W zakresie leczenia zabiegowego łagodnego rozrostu gruczołu krokowego istnieją różnice w stosowanych metodach operacyjnych. W województwie wielkopolskim udział hospitalizacji z otwartymi zabiegami na sterzu stanowił 5,8% (5,4% w Polsce), natomiast udział hospitalizacji z przezcewkowymi zabiegami na sterzu wyniósł w województwie 54,0% czyli o 10,9 pp. więcej niż średnia wartość tego wskaźnika w Polsce. W jednym szpitalu odnotowano wyższy odsetek otwartych zabiegów na sterzu niż zabiegów przezcewkowych. Eksperti medyczni wskazali, że różnice między świadczeniodawcami mogą świadczyć o różnym doborze pacjentów lub stosowanych metodach operacyjnych w poszczególnych ośrodkach.

W województwie obserwowane są istotne różnice w odsetku pacjentów hospitalizowanych ponownie w podmiocie pierwotnie hospitalizującym pacjenta – od 0,00% do 8,38% wśród świadczeniodawców, którzy wykazali ponad 50 hospitalizacji z powodu łagodnego rozrostu gruczołu krokowego.

Istnieją różnice pomiędzy szpitalami w zakresie grup rozpoznań hospitalizowanych pacjentów, co może świadczyć o specjalizacji oddziałów, selekcji pacjentów, np. w zakresie grupy N40 od 38,0% do 86,1% w zakresie podmiotów, które wykazały ponad 50 hospitalizacji pacjentów z tym rozpoznaniem.

Nadmiar napletka, stulejka i załupek

Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności z powodu nadmiaru napletka, stulejki lub załupka wahała się od 25,21 w województwie śląskim do 52,75 w województwie podkarpackim (woj. wielkopolskie - 47,73 na 100 tys.). Krótki przeciętny czas pobytu (średnio w Polsce 1,4 dnia) oraz niska mediana czasu pobytu wynosząca w Polsce 1,0 wskazują na to, że większa część hospitalizacji mogłaby być realizowana w trybie jednodniowym.

W grupie tej widoczni są świadczeniodawcy hospitalizujący wyłącznie pacjentów poniżej 18 r.ż., wyłącznie powyżej 18 r.ż., jak i posiadający zakresy umożliwiające hospitalizacje obu grup pacjentów.

Niezapalne choroby jąder

Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności z powodu niezapalnych chorób jąder wahała się od 26,11 w województwie dolnośląskim do 49,81 w województwie świętokrzyskim. W woj. wielkopolskim wskaźnik ten wyniósł 32,92 na 100 tys. mieszkańców.

W województwie wielkopolskim nie zaobserwowano dużej koncentracji leczenia. Widoczny jest podział na pacjentów hospitalizowanych na oddziałach chirurgii dziecięcej i urologii, co w większości przypadków będzie odzwierciedlało różnice w wieku pacjentów.

Choroby zapalne

Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności z powodu niezapalnych chorób jąder wahała się od 6,88 w województwie zachodniopomorskim do 25,73 w województwie świętokrzyskim. W woj. wielkopolskim wskaźnik ten wyniósł 10,23 na 100 tys. mieszkańców. Tak wysokie różnice nie mogą wynikać wyłącznie z różnic demograficznych – być może ich przyczyną jest dostępność do leczenia zarówno w warunkach

ambulatoryjnych jak i szpitalnych. W województwie wielkopolskim nie zaobserwowano dużej koncentracji leczenia. 14 szpitali (34,1%) zrealizowało ponad 80% hospitalizacji w tym województwie.

3.5 Choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)

Choroby układu moczowo-płciowego (kobiet) zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego, zaburzenia miesiączkowania, niezapalne, nienowotworowe choroby narządu płciowego, zaburzenia statyki narządu płciowego, stany zapalne narządów płciowych u kobiet, zaburzenia płodności, nienowotworowe choroby gruczołu piersiowego, przetoki. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla nieprawidłowego rozrostu lub lokalizacji błony śluzowej układu płciowego, zaburzeń miesiączkowania i stanów zapalnych narządów płciowych u kobiet. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie chorób układu moczowo-płciowego (kobiet).

Nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego

Liczba hospitalizacji z powodu nieprawidłowego rozrostu lub lokalizacji błony śluzowej układu płciowego wyniosła 9,74 tys. Zwraca uwagę duże zróżnicowanie liczby hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców w poszczególnych województwach (min.: 156,65, max.: 304,98, analizowane województwo: 280,54). Dokładne wyjaśnienie takiego stanu wymaga rozszerzenia analizy o opiekę ambulatoryjną, gdyż część świadczeń udzielanych w ramach lecznictwa szpitalnego, np. kolposkopia, może być udzielanych w ramach AOS.

Warto zwrócić uwagę, że w województwie wielkopolskim 21,8% hospitalizacji z rozpoznaniem z grupy nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego odbywa się na oddziałach o III poziomie referencyjnym.

W województwie wielkopolskim występuje słaba koncentracja świadczeń – 80% hospitalizacji z grupy nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego miało miejsce w 23 szpitalach (48% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem).

Najczęściej rozliczonym produktem JGP przy hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem z grupy nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego jest JGP M15 MAŁE ZABIEGI GÓRNEJ CZĘŚCI UKŁADU ROZRODCZEGO. Mimo tego, że nie istnieje znacząca różnica w odsetku sprawozdanych hospitalizacji z tym JGP pomiędzy województwem wielkopolskim (33,8%), a Polską (37,1%) to wartość tego wskaźnika różni się pomiędzy poszczególnymi szpitalami w województwie. Biorąc pod uwagę tylko te szpitale, które sprawozdały łącznie 80% hospitalizacji, minimum wyniosło 7,4%, a maksimum 77,6%.

Zaburzenia miesiączkowania

Liczba hospitalizacji z powodu zaburzeń miesiączkowania wyniosła 8,73 tys. Zwraca uwagę duże zróżnicowanie liczby hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców w poszczególnych województwach (min.: 127,54, max.: 362,74, analizowane województwo: 251,45). Dokładne wyjaśnienie takiego stanu wymaga rozszerzenia analizy o opiekę ambulatoryjną.

W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie zaburzenia miesiączkowania wyniósł 62,0% (w Polsce: 58,5%).

W województwie wielkopolskim występuje słaba koncentracja świadczeń – 79% hospitalizacji z grupy zaburzenia miesiączkowania miało miejsce w 23 szpitalach (48% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem).

W analizowanym województwie odsetek JGP zabiegowych wyniósł 86%. Wśród szpitali sprawozdających łącznie 80% hospitalizacji tego województwa, odsetek ten waha się od 58% do 98%.

Najczęściej rozliczanym produktem JGP przy hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem z grupy zaburzenia miesiączkowania jest JGP M15 MAŁE ZABIEGI GÓRNEJ CZĘŚCI UKŁADU ROZRODCZEGO. Mimo tego, że nie istnieje znacząca różnica w odsetku sprawozdanych hospitalizacji z tym JGP pomiędzy województwem wielkopolskim (76,8%), a Polską (81,4%) to wartość tego wskaźnika różni się pomiędzy poszczególnymi szpitalami w województwie. Biorąc pod uwagę tylko te szpitale, które sprawozdały łącznie 80% hospitalizacji, minimum wyniosło 55,2%, a maksimum 94,6%.

Stany zapalne narządów płciowych u kobiet

Liczba hospitalizacji z powodu stanów zapalnych narządów płciowych u kobiet wyniosła 1,95 tys. Zwraca uwagę duże zróżnicowanie liczby hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców w poszczególnych województwach (min.: 32,09, max.: 123,87, analizowane województwo: 56,17). Dokładne wyjaśnienie takiego stanu wymaga rozszerzenia analizy o opiekę ambulatoryjną.

W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupie stany zapalne narządów płciowych u kobiet wyniósł 46,6% (w Polsce: 46,8%).

W województwie wielkopolskim występuje słaba koncentracja świadczeń – 79% hospitalizacji z grupy stany zapalne narządów płciowych u kobiet miało miejsce w 21 szpitalach (45% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem).

W analizowanym województwie odsetek JGP zabiegowych wyniósł 49%. Wśród szpitali sprawozdających łącznie 80% hospitalizacji tego województwa, odsetek ten waha się od 19% do 91%.

Najczęściej rozliczanym produktem JGP przy hospitalizacji pacjentów z rozpoznaniem z grupy stany zapalne narządów płciowych u kobiet jest JGP M27 LECZENIE ZACHOWAWCZE JAJNIKÓW, JAJOWODÓW I MIEDNICY MNIEJSZEJ. Odsetek hospitalizacji ze sprawozdaną tą grupą JGP w województwie wielkopolskim wyniósł 35,7% (w Polsce 48,5%). Warto podkreślić, że wartość tego wskaźnika różni się pomiędzy poszczególnymi szpitalami w województwie. Biorąc pod uwagę tylko te szpitale, które sprawozdały łącznie 80% hospitalizacji, minimum wyniosło 1,8%, a maksimum 74,3%.

3.6 Choroby nerek i dróg moczowych

Choroby nerek i dróg moczowych zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na choroby kłębuszków nerkowych, choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek, niewydolność nerek, inne zaburzenia nerki i moczowodu, wady układu moczowego, zaburzenia przemiany mineralnej, inne zaburzenia bilansu płynów, elektrolitów i równowagi kwasowo-zasadowej, nadciśnienie tętnicze u dzieci oraz wtórne nadciśnienie tętnicze i choroba nadciśnieniowa z zajęciem nerek u dorosłych, kamica moczowa, inne choroby dolnego układu moczowego, infekcja układu moczowego, nietrzymanie moczu oraz objawy i cechy chorobowe dotyczące układu moczowego. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla podgrup niewydolność nerek, choroby kłębuszków nerkowych, choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek, kamica moczowa, infekcja układu moczowego, nietrzymanie moczu oraz dla przeszczepów nerek i powikłaniach po przeszczepie. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup, analiza w podziale na dzieci i dorosłych oraz analiza transplantacji nerek i powikłań po transplantacjach została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób nerek i dróg moczowych.

W roku 2014 w Polsce odnotowano 358,5 tys. hospitalizacji z powodu chorób zakwalifikowanych jako choroby nerek i dróg moczowych, co w przeliczeniu na 100 tys. ludności daje 931 hospitalizacji. Wartość tego wskaźnika waha się od 655 w województwie małopolskim do 1192 w województwie mazowieckim. Zwraca uwagę bardzo duże zróżnicowanie tego współczynnika pomiędzy województwami w każdej z analizowanej podgrup chorób.

Należy zauważyć, że pełne wnioskowanie o opiece nad pacjentami z chorobami nerek i dróg moczowych

będzie możliwe po przeanalizowaniu wszystkich form leczenia, w tym w szczególności ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Niewydolność nerek

W ramach analizowanej podgrupy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności różni się istotnie pomiędzy województwami (od 191,77 w województwie śląskim do 281,23 w województwie mazowieckim w przypadku dorosłych oraz od 3,71 w województwie opolskim do 52,46 w województwie wielkopolskim w przypadku dzieci).

W województwie wielkopolskim z powodu analizowanej podgrupy odnotowano 6,03 tys. hospitalizacji dorosłych i 0,35 tys. hospitalizacji dzieci. Wartości w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i dzieci wyniosły odpowiednio 214,82 i 52,46. Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 4,96% w przypadku dorosłych i 18,57% w przypadku dzieci (wartości dla Polski wynoszą odpowiednio 5,05% i 15,51%).

Postulowane jest pogłębienie analiz w zakresie pacjentów z niewydolnością nerek, w szczególności w podziale na jej przypadki ostre i przewlekłe. Należy również dokonać szczegółowej analizy w zakresie dializoterapii.

Choroby kłębuszków nerkowych

W ramach analizowanej podgrupy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności różni się istotnie pomiędzy województwami (od 18,67 w województwie warmińsko-mazurskim do 59,86 w województwie dolnośląskim w przypadku dorosłych oraz od 9,28 w województwie opolskim do 153,71 w województwie kujawsko-pomorskim w przypadku dzieci).

W województwie wielkopolskim z powodu analizowanej podgrupy odnotowano 0,72 tys. hospitalizacji dorosłych i 0,42 tys. hospitalizacji dzieci. Wartości w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i dzieci wyniosły odpowiednio 25,74 i 62,20. Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 10,66% w przypadku dorosłych i 8,92% w przypadku dzieci (wartości dla Polski wynoszą odpowiednio 8,93% i 11,26%).

W przypadku 10,8% hospitalizacji dorosłych i 1,9% hospitalizacji dzieci sprawozdano procedurę biopsji nerek. Niewielka liczba tego typu zabiegów może wynikać z jakości sprawozdawczości, która jest powoływana systemem rozliczeń i raportowaniem jedynie najdroższej wykonanej w danym ośrodku procedury (z pominięciem innych procedur).

Choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek

W ramach analizowanej podgrupy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności różni się istotnie pomiędzy województwami (od 23,18 w województwie małopolskim do 61,84 w województwie pomorskim w przypadku dorosłych oraz od 20,45 w województwie świętokrzyskim do 91,41 w województwie zachodniopomorskim w przypadku dzieci).

W województwie wielkopolskim z powodu analizowanej podgrupy odnotowano 0,80 tys. hospitalizacji dorosłych i 0,36 tys. hospitalizacji dzieci. Wartości w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i dzieci wyniosły odpowiednio 28,56 i 53,66. Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 3,62% w przypadku dorosłych i 4,19% w przypadku dzieci (wartości dla Polski wynoszą odpowiednio 4,12% i 2,67%).

Kamica moczowa

W ramach analizowanej podgrupy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności różni się istotnie pomiędzy województwami (od 138,11 w województwie dolnośląskim do 391,31 w województwie łódzkim w przypadku dorosłych oraz od 22,88 w województwie opolskim do 149,61 w województwie lubuskim w przypadku dzieci).

W województwie wielkopolskim z powodu analizowanej podgrupy odnotowano 8,56 tys. hospitalizacji dorosłych i 0,57 tys. hospitalizacji dzieci. Wartości w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i dzieci wyniosły odpowiednio 305,20 i 85,58. Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 5,50% w przypadku dorosłych i 4,38% w przypadku dzieci (wartości dla Polski wynoszą odpowiednio 9,10% i 15,61%).

W przypadku dorosłych 71% hospitalizacji JGP zostało sprawozdanych jako JGP zabiegowe. W przypadku 42% hospitalizacji dorosłych sprawozdano procedurę pozaustrojową litotrypsja (ESWL), a w przypadku 15% procedurę uretroskopii (URSL). Warto podkreślić, że 98% hospitalizacji dzieci sprawozdano z JGP zachowawczym.

Infekcja układu moczowego

W ramach analizowanej podgrupy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności różni się istotnie pomiędzy województwami (od 36,11 w województwie zachodniopomorskim do 78,51 w województwie łódzkim w przypadku dorosłych oraz od 116,00 w województwie podkarpackim do 287,63 w województwie świętokrzyskim w przypadku dzieci).

W województwie wielkopolskim z powodu analizowanej podgrupy odnotowano 1,04 tys. hospitalizacji dorosłych i 0,93 tys. hospitalizacji dzieci. Wartości w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i dzieci wyniosły odpowiednio 37,12 i 139,54. Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 4,51% w przypadku dorosłych i 3,54% w przypadku dzieci (wartości dla Polski wynoszą odpowiednio 4,06% i 2,86%).

Nietrzymanie moczu

W ramach analizowanej podgrupy liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności różni się istotnie pomiędzy województwami (od 23,44 w województwie dolnośląskim do 90,19 w województwie kujawsko-pomorskim w przypadku dorosłych oraz od 9,24 w województwie łódzkim do 132,27 w województwie lubelskim w przypadku dzieci).

W województwie wielkopolskim z powodu analizowanej podgrupy odnotowano 1,10 tys. hospitalizacji dorosłych i 0,19 tys. hospitalizacji dzieci. Wartości w przeliczeniu na 100 tys. dorosłych i dzieci wyniosły odpowiednio 39,15 i 28,18. Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 3,55% w przypadku dorosłych i 11,70% w przypadku dzieci (wartości dla Polski wynoszą odpowiednio 7,51% i 7,89%).

Transplantacje nerek i powikłania po transplantacji

W Polsce w 2014 r. sprawozdano 1,14 tys. operacji przeszczepienia nerki, w tym z 1,09 tys. przeszczepień nerek dorosłych (w 20 ośrodkach w kraju), 26 przeszczepień nerek dzieci (w 1 ośrodku) oraz 25 przeszczepień nerki i trzustki (w 4 ośrodkach).

W województwie wielkopolskim sprawozdano 169 operacji transplantacji nerki w 2 ośrodkach. W 97% przypadków przeszczepiano nerki pobrane od dawcy zmarłego, a jako tryb przyjęcia w 98% przypadków sprawozdano tryb nagły. Odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 70,4% (dla Polski

70,4%), a mediana czasu pobytu 15 dni ((dla Polski 17 dni)).

W Polsce w 2014 r. odnotowano 6,21 tys. hospitalizacji dorosłych i 0,19 tys. hospitalizacji dzieci zakwalifikowanych jako hospitalizacje związane z powikłaniami po przeszczepie nerek³⁶.

W województwie odnotowano 0,57 tys. hospitalizacji dorosłych związanych z leczeniem powikłań po transplantacji nerek, a odsetek hospitalizacji pacjentów spoza województwa wyniósł 31,7% (dla Polski 32,5%).

W województwie nie odnotowano (lub odnotowano pojedyncze przypadki) hospitalizacji dzieci związanych z powikłaniami po transplantacji. Należy przy tym zwrócić uwagę, że Polsce znajdują się jedynie 2 ośrodki zajmujące się leczeniem powikłań dzieci po transplantacji nerek.

W dalszych krokach należy pogłębić analizę z zakresu transplantacji, w szczególności w zakresie czasu oczekiwania na przeszczep i prowadzenia pacjentów po przeszczepie.

3.7 Choroby wątroby, dróg żółciowych i trzustki

Choroby wątroby, dróg żółciowych i trzustki zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na: Marskość wątroby (niezwiązana z alkoholem), Choroby stłuszczeniowe wątroby, Alkoholowa choroba wątroby, Powikłania chorób wątroby, Niewydolność wątroby, Toksyczne choroby wątroby (z wyłączeniem alkoholowej choroby wątroby), Choroby pęcherzyka żółciowego (z kamicą lub bez), Choroby dróg żółciowych (z kamicą lub bez), Wady wrodzone wątroby, trzustki i dróg żółciowych, Ostre zapalenie trzustki, Przewlekłe zapalenia trzustki (włącznie z powikłaniami), Pozostałe choroby wątroby. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla tej grupy chorób. Szczegółowa analiza wszystkich podgrup oraz analiza procedur endoskopowych i chirurgicznych została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie chorób wątroby, dróg żółciowych i trzustki.

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z powodu chorób wątroby, dróg żółciowych i trzustki wyniosła 18,75 tys. (dla tys. pacjentów). Liczba hospitalizacji w przeliczeniu na 100 tys. ludności wyniosła 0,54 tys. i była to czwarta najniższa wartość tej zmiennej wśród województw³⁷.

Liczba świadczeniodawców, wśród których odnotowano co najmniej jedną hospitalizację z powodu schorzeń w obrębie wątroby, dróg żółciowych i trzustki wyniosła 54. Jednocześnie odnotowano umiarkowaną koncentrację świadczeń - liczba świadczeniodawców, którzy sprawozdali ponad 80% hospitalizacji w województwie wyniosła 27.

Najwyższy standaryzowany współczynnik 30-dniowej śmiertelności³⁸ dla województwa wielkopolskiego zaobserwowano w grupie 'powikłania chorób wątroby' (30,71%³⁹ przy liczbie hospitalizacji równej 0,03 tys. - najwyższa wartość wśród województw). Z kolei w przypadku najbardziej licznej grupy pod względem hospitalizacji tj. schorzeń zaklasyfikowanych jako 'choroby pęcherzyka żółciowego (z kamicą lub bez)' (9,21 tys. hospitalizacji) odnotowano 30-dniową śmiertelność na poziomie 0,88%⁴⁰ (3. najwyższa wartość w Polsce).

Zaobserwowano znaczne zróżnicowanie między województwami pod względem udziału hospitalizacji ze sprawozdaną cholecystektomią w ramach grupy 'choroby pęcherzyka żółciowego (z kamicą lub bez)'. W województwie wielkopolskim wartość ta wyniosła 14,34%, podczas gdy najniższa wartość wśród województw wyniosła 7,43%, najwyższa 21,80% a wartość dla Polski 13,95%. Różnice te są szczególnie wyraźne na poziomie poszczególnych świadczeniodawców. Jednocześnie podkreślić należy, że ze względu na słabą jakość danych sprawozdawczych wynikającą z ograniczeń systemowych nie jest możliwe wnioskowanie odnośnie biopsji wątroby.

³⁶hospitalizacje, dla których sprawozdano Z94.0 lub T86.1 jako rozpoznanie główne lub Z94.0 jako rozpoznanie współistniejące

³⁷Należy zauważyć, że pełne wnioskowanie o opiece nad pacjentami ze schorzeniami w obrębie przewodu pokarmowego będzie możliwe po przeanalizowaniu wszystkich form leczenia, w tym w szczególności ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Ponadto należy mieć na uwadze fakt, że powstały także mapy potrzeb zdrowotnych dla schorzeń w obrębie pozostałych części układu pokarmowego, nowotworów (złośliwych i niezłośliwych) a także, wad wrodzonych.

³⁸od momentu rozpoczęcia hospitalizacji

³⁹surowy współczynnik: 50,00%

⁴⁰surowy współczynnik: 0,67%

Liczba hospitalizacji z analizowanymi rozpoznaniem, w których sprawozdano wykonanie endoskopii w województwie wyniosła 3,04 tys. (16,20% hospitalizacji). Z tej liczby 0,02 tys. hospitalizacji zostało sprawozdanych z wykonaniem procedury endoskopowej o charakterze zabiegowym. Najwięcej hospitalizacji ze sprawozdaną endoskopią odnotowano w przypadku grupy 'choroby dróg żółciowych (z kamicą lub bez)' zarówno w wartościach bezwzględnych - 1,45 tys. jak i względnych 55,02%. Ze względu na fakt, iż analizowane rodzaje endoskopii wykonywane są również w innych rozpoznaniach przeprowadzono analizę dla rozszerzonej grupy rozpoznań o te właśnie rozpoznania. Na jej podstawie zidentyfikowano 2,00 tys. hospitalizacji w województwie wielkopolskim sprawozdanych z wykonaniem procedury endoskopowej w przypadku pozostałych wskazanych przez ekspertów chorób w obrębie wątroby, dróg żółciowych i trzustki (w tym również nowotworów). Dla tych rozpoznań udział hospitalizacji z procedurami endoskopowymi w województwie wyniósł 14,54% przy odsetku 18,33% dla Polski. W tej grupie w analizowanym województwie odsetek hospitalizacji, w których jednocześnie odnotowano sprawozdanie znieczulenia wyniósł 34,55% (3. najwyższa wartość wśród województw) podczas gdy wartość tej zmiennej dla kraju wyniosła 21,64%.

3.8 Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego

Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na: Choroba refluksowa przełyku, Inne choroby przełyku (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach), Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, Inne choroby żołądka i dwunastnicy (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach), Krawienia z górnego odcinka przewodu pokarmowego, Choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego, Zaburzenia wchłaniania z przewodu pokarmowego. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla tej grupy chorób. Szczegółowa analiza wszystkich podgrup oraz analiza procedur endoskopowych i chirurgicznych została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych w zakresie chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego.

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z powodu chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego wyniosła 29,42 tys. (dla 26,67 tys. pacjentów). Liczba hospitalizacji w przeliczeniu na 100 tys. ludności wyniosła 0,85 tys. i była to 11. najwyższa wartość tej zmiennej wśród województw⁴¹.

Liczba świadczeniodawców, wśród których odnotowano co najmniej jedną hospitalizację z powodu chorób w obrębie górnego odcinka przewodu pokarmowego wyniosła 55. Jednocześnie odnotowano umiarkowaną koncentrację świadczeń - liczba świadczeniodawców, którzy sprawozdali ponad 80% hospitalizacji w województwie wyniosła 28.

Najwyższy standaryzowany współczynnik 30-dniowej śmiertelności⁴² dla województwa wielkopolskiego zaobserwowano w grupie 'krawienia z górnego odcinka przewodu pokarmowego' (12,18%⁴³ przy liczbie hospitalizacji równej 1,99 tys. - 3. najwyższa wartość wśród województw). Z kolei w przypadku najbardziej licznej grupy pod względem hospitalizacji tj. schorzeń zaklasyfikowanych jako 'choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego' (10,73 tys. hospitalizacji) odnotowano 30-dniową śmiertelność na poziomie 1,96%⁴⁴ (9. najwyższa wartość w Polsce).

Liczba hospitalizacji z analizowanymi rozpoznaniem, w których sprawozdano wykonanie endoskopii w województwie wyniosła 12,10 tys. (41,12% hospitalizacji). Z tej liczby 0,84 tys. hospitalizacji zostało sprawozdanych z wykonaniem procedury endoskopowej o charakterze zabiegowym. Najwięcej hospitalizacji (bezwzględnie) ze sprawozdaną endoskopią odnotowano w przypadku grupy 'inne choroby żołądka i dwunastnicy (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)' (5,26 tys.), natomiast największy udział hospitalizacji ze sprawozdaną endoskopią odnotowano w przypadku grupy 'choroba refluksowa przełyku' (73,41%). zidentyfikowano 1,40 tys. hospitalizacji w województwie wielkopolskim sprawozdanych z wykonaniem procedury endoskopowej w przypadku pozostałych wskazanych przez ekspertów chorób w obrębie

⁴¹Należy zauważyć, że pełne wnioskowanie o opiece nad pacjentami ze schorzeniami w obrębie przewodu pokarmowego będzie możliwe po przeanalizowaniu wszystkich form leczenia, w tym w szczególności ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Ponadto należy mieć na uwadze fakt, że powstały także mapy potrzeb zdrowotnych dla schorzeń w obrębie pozostałych części układu pokarmowego, nowotworów (złośliwych i niezłośliwych) a także, wad wrodzonych.

⁴²od momentu rozpoczęcia hospitalizacji

⁴³surowy współczynnik: 12,39%

⁴⁴surowy współczynnik: 1,98%

górnego odcinka przewodu pokarmowego (w tym również nowotworów). Dla tych rozpoznai udział hospitalizacji z procedurami endoskopowymi w województwie wyniósł 49,82% przy odsetku 49,03% dla Polski. W tej grupie w analizowanym województwie odsetek hospitalizacji, w których jednocześnie odnotowano sprawozdanie znieczulenia wyniósł 31,58% (3. najwyższa wartość wśród województw) podczas gdy wartość tej zmiennej dla kraju wyniosła 20,44%.

3.9 Choroby dolnego odcinka układu pokarmowego (bez nowotworów złośliwych i niezłośliwych)

Choroby dolnego odcinka układu pokarmowego zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na choroby wymagające pilnej operacji chirurgicznej w dolnym odcinku przewodu pokarmowego, pozostałe choroby wymagające operacji chirurgicznej w dolnym odcinku przewodu pokarmowego, nie-nowotworowe choroby proktologiczne, chorobę Leśniowskiego-Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego (WZJG), zapalenia jelita w tym infekcyjne i pasożytnicze (bez choroby Leśniowskiego-Crohna i WZJG), krwawienia z dolnego odcinka przewodu pokarmowego (w tym choroby naczyniowe), choroby czynnościowe jelit, mukowiscydozę, chorobę uchyłkową, inne przyczyny hospitalizacji (badania kontrolne i przesiewowe), inne choroby jelit oraz niedrożności i perforacje noworodkowe. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji nt. liczby hospitalizacji, koncentracji świadczeń, śmiertelności pacjentów oraz zabiegów chirurgicznych i endoskopowych. Szczegółowa analiza dla wszystkich podgrup oraz zestawienie procedur endoskopowych i chirurgicznych w obrębie dolnego odcinka układu pokarmowego zostały przedstawione w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dolnego odcinka układu pokarmowego.

W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji z powodu chorób dolnego odcinka przewodu pokarmowego wyniosła 49,20 tys. (dla 45,72 tys. pacjentów). Liczba hospitalizacji w przeliczeniu na 100 tys. ludności wyniosła 1,42 tys. i była to 8. najwyższa wartość tej zmiennej wśród województw⁴⁵.

Liczba świadczeniodawców wśród, których odnotowano hospitalizacje z powodu chorób w obrębie dolnego odcinka przewodu pokarmowego wyniosła 65. Jednocześnie odnotowano umiarkowaną koncentrację świadczeń - liczba świadczeniodawców, którzy sprawozdali ponad 80% hospitalizacji w województwie wyniosła 30.

Najwyższy standaryzowany współczynnik 90-dniowej śmiertelności⁴⁶ dla województwa wielkopolskiego zaobserwowano w grupie 'krwawienia z dopp w tym choroby naczyniowe' (16.83%⁴⁷ przy liczbie hospitalizacji dorosłych równej 1,68 tys. - 3. najwyższa wartość wśród województw). Z kolei w przypadku najbardziej licznej grupy pod względem hospitalizacji tj. schorzeń zaklasyfikowanych jako 'pozostałe choroby wymagające operacji chirurgicznej w dopp' (9,92 tys. hospitalizacji dorosłych) odnotowano 90-dniową śmiertelność na poziomie 3.71%⁴⁸ (4. najwyższa wartość w Polsce).

Zaobserwowano silne zróżnicowanie między województwami pod względem udziału hospitalizacji ze sprawozdaną procedurą operacyjną w ramach grupy 'nienowotworowe choroby proktologiczne'. W województwie wielkopolskim wartość ta wyniosła 50.22%, podczas gdy najniższa wartość wśród województw wyniosła 36.9%, najwyższa 75.23% a wartość dla Polski 54.53%. Różnice te są jeszcze bardziej znaczące na poziomie poszczególnych świadczeniodawców.

Liczba hospitalizacji z analizowanymi rozpoznaniem, w których sprawozdano wykonanie endoskopii w województwie wyniosła 9,17 tys. (26.5% hospitalizacji). Z tej liczby 0,49 tys. hospitalizacji zostało sprawozdanych z wykonaniem procedury endoskopowej o charakterze zabiegowym. Najwięcej hospitalizacji (bezwzględnie) ze sprawozdaną endoskopią odnotowano w przypadku grupy 'choroby czynnościowe jelit' (2,46 tys.), natomiast największy udział hospitalizacji ze sprawozdaną endoskopią odnotowano w przypadku grupy 'choroba uchyłkowa' (73.62%).

⁴⁵Należy zauważyć, że pełne wnioskowanie o opiece nad pacjentami ze schorzeniami w obrębie przewodu pokarmowego będzie możliwe po przeanalizowaniu wszystkich form leczenia, w tym w szczególności ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Ponadto należy mieć na uwadze fakt, że powstały także mapy potrzeb zdrowotnych dla schorzeń w obrębie pozostałych części układu pokarmowego, nowotworów (złośliwych i niezłośliwych) a także, wad wrodzonych.

⁴⁶od momentu zakończenia hospitalizacji. Wartość obliczona na podstawie populacji dorosłych.

⁴⁷surowy współczynnik: 19.98%

⁴⁸surowy współczynnik: 3.05%

Dodatkowo zidentyfikowano 5,46 tys. hospitalizacji w województwie wielkopolskim sprawozdanych z wykonaniem procedury endoskopowej w przypadku pozostałych wskazanych przez ekspertów chorób w obrębie dolnego odcinka przewodu pokarmowego (w tym również nowotworów). Dla tych rozpoznań udział hospitalizacji z procedurami endoskopowymi w województwie wyniósł 42.39% przy odsetku 39.31% dla Polski. W tej grupie w analizowanym województwie odsetek hospitalizacji, w których jednocześnie odnotowano sprawozdanie znieczulenia wyniósł 27.22% (6. najwyższa wartość wśród województw) podczas gdy wartość tej zmiennej dla kraju wyniosła 26.14%.

3.10 Choroby nosa, zatok przynosowych, ucha, gardła i krtani

Choroby nosa, zatok przynosowych, ucha gardła i krtani zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na 7 podgrup. W niniejszym dokumencie, przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji. Szczegółowa analiza dla podgrup została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób nosa, zatok przynosowych, ucha gardła i krtani.

W 2014 roku świadczeniodawcy sprawozdali 288,4 tys. hospitalizacji z zakresu chorób nosa, zatok przynosowych, ucha gardła i krtani. Najwięcej hospitalizacji sprawozdano w ramach podgrupy chorób jamy ustnej i gardła (98,0 tys.), a najmniej w przypadku bezdechu sennego (1,2 tys.). W województwie wielkopolskim zostało sprawozdanych 25,0 tys. hospitalizacji w ramach analizowanej grupy chorób, najwięcej w przypadku chorób jamy ustnej i gardła (9,7 tys.), a najmniej w przypadku bezdechu sennego (200).

Istnieją różnice pod względem liczby hospitalizacji na 100 tysięcy ludności w poszczególnych województwach. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (1,1 tys.), a najniższy w województwie lubelskim (0,5 tys.). W analizowanym województwie wartość ta wynosiła 0,72 tys.

Najwyższym wskaźnikiem liczby hospitalizacji na 100 tys. dorosłych charakteryzowało się województwo mazowieckie (0,7 tys.), najniższym małopolskie (0,3 tys.). W przypadku liczby hospitalizacji na 100 tys. dzieci były to odpowiednio województwa opolskie (2,9 tys.) i małopolskie (1,4 tys.).

Dane wskazują na znaczące migracje pomiędzy województwami. Najwyższy udział hospitalizacji pacjentów spoza województwa zaobserwowano w województwie mazowieckim (18,2%), a najniższy w województwie dolnośląskim (4,5%). W analizowanym województwie wartość ta stanowiła 9,2%.

Obserwowane różnice w odsetku hospitalizacji pacjentów spoza województwa w analizowanej podgrupie mogą być wynikiem istnienia ośrodków wysokospecjalistycznych oraz wykonujących unikatowe w skali kraju zabiegi. Może to również być spowodowane różnicami w dostępności do leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego pomiędzy województwami.

Najwyższa migracja dodatnia na 100 tys. ludności obserwowana jest w województwie mazowieckim, a największa ujemna w województwie świętokrzyskim. W odniesieniu do dorosłych, były to odpowiednio województwa mazowieckie i świętokrzyskie. Natomiast w przypadku dzieci - województwa opolskie i świętokrzyskie. W analizowanym województwie zaobserwowano w 2014 roku ujemne saldo migracji na 100 tys. ludności (-2,6, 6. pozycja).

W województwie wielkopolskim hospitalizacje z rozpoznaniem z analizowanego zakresu sprawozdało 60 świadczeniodawców. 80% hospitalizacji zostało sprawozdanych przez 14 świadczeniodawców (23,3%), przy czym, największy z nich sprawozdał 18,2% wszystkich hospitalizacji w województwie (w ramach analizowanej grupy).

W 2014 roku w ramach analizowanej grupy chorób sprawozdano 154,5 tys. hospitalizacji JGP o charakterze zabiegowym. Największy udział hospitalizacji o charakterze zabiegowym wykazano w przypadku podgrupy określonej jako choroby nosa i zatok przynosowych (79,8%), a najniższy w przypadku podgrupy zaburzenia głosu, mowy i języka (8,4%).

W przypadku analizowanego województwa, dane dotyczące hospitalizacji zabiegowych w ramach poszczególnych podgrup prezentują się następująco: choroby ucha i wyrostka sutkowatego - 0,6 tys. (45,4%), choroby narządu słuchu i równowagi - 0,4 tys. (17,9%), choroby jamy ustnej i gardła - 7,5 tys. (77,9%), choroby nosa i zatok przynosowych - 4,3 tys. (77,2%), choroby krtani i tchawicy - 0,8 tys. (24,3%),

zaburzenia głosu, mowy i języka - 0,1 tys. (9,6%).

W 2014 roku w Polsce, średni czas hospitalizacji pacjenta z rozpoznaniem z analizowanej grupy wynosił 2,8 dni. Najdłuższy średni czas hospitalizacji zaobserwowano w podgrupie określonej jako choroby ucha i wyrostka sutkowatego (3,6 dni), a najkrótszy - zaburzenia głosu, mowy i języka (1,2 dni).

W analizowanym województwie średni czas hospitalizacji dla poszczególnych podgrup wynosił odpowiednio: choroby ucha i wyrostka sutkowatego - 5,3 dni (w Polsce 3,6), choroby narządu słuchu i równowagi - 3,2 dni (w Polsce 3,1), choroby jamy ustnej i gardła - 2,5 dni (w Polsce 2,5), choroby nosa i zatok przynosowych - 3,4 dni (w Polsce 3,1), choroby krtani i tchawicy - 3,2 dni (w Polsce 3,2), bezdech senny - 2,0 dni (w Polsce 2,7), zaburzenia głosu, mowy i języka - 1,1 dni (w Polsce 1,2).

Analizie podano również dane dotyczące rehabilitacji. W 2014 roku odnotowano 21,4 tys. świadczeń rehabilitacyjnych udzielonych w ciągu 90 dni od hospitalizacji z rozpoznaniem z analizowanej grupy. W analizowanych podgrupach najwyższy odsetek świadczeń rehabilitacyjnych stwierdzono w przypadku podgrupy choroby narządu słuchu i równowagi (29,6%), a najniższy - bezdech senny (1,1%). Największy odsetek rehabilitacji stanowiły te, które realizowano w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (66,8%). Na drugim miejscu odnotowano świadczenia zrealizowane na oddziałach dziennych (29,4%). Zaobserwowano różnice pod względem liczby świadczeń rehabilitacyjnych w poszczególnych województwach. Najwyższy odsetek świadczeń rehabilitacyjnych w ramach AOS wystąpił w województwie mazowieckim (24,8%), a najniższy w lubuskim (1,8%). W przypadku rehabilitacji na oddziale dziennym były to odpowiednio - województwa mazowieckie (50,5%) oraz lubuskie (0,8%).

3.11 Choroby zakaźne - Wirusowe zapalenie wątroby

Choroby zakaźne (wirusowe zapalenie wątroby) zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na: przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C, przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B, ostre wirusowe zapalenie wątroby oraz zwłóknienie i marskość wątroby jako powikłanie przewlekłego zapalenia wątroby typu B lub C. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla wymienionych grup chorób. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup oraz analiza w podziale na dzieci i dorosłych została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie wirusowego zapalenia wątroby.

Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C

Największą podgrupą chorób wirusowego zapalenia wątroby pod względem liczby hospitalizacji w Polsce było przewlekłe zapalenie wątroby typu C (12,5 tys. hospitalizacji w skali kraju). W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji dla tej grupy wyniosła 0,5 tys.

W zakresie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C istnieje znacząca różnica w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności w poszczególnych województwach. Od 13,3 hospitalizacji na 100 tys. ludności w województwie podkarpackim do 79,2 hospitalizacji na 100 tys. ludności w województwie świętokrzyskim. Natomiast w województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła 14.

W analizowanej grupie rozpoznań występuje duże zróżnicowanie udziału pacjentów spoza województwa: od 2,6% w województwie lubelskim do 35,8% w województwie zachodniopomorskim. Natomiast w województwie wielkopolskim udział pacjentów spoza województwa wyniósł 4,8%.

Statystyki dotyczące czasu oczekiwania i trybów przyjęć wskazują na duże zróżnicowanie między województwami. Największy udział hospitalizacji pacjentów przyjętych w trybie nagłym występuje w województwie pomorskim (94,3%). Natomiast w województwie wielkopolskim wartość ta wyniosła 45,3%.

Udział hospitalizacji zakończonych ponowną hospitalizacją w ciągu 30 dni z rozpoznaniem przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C wyniósł dla Polski 5,3%. Najwyższa wartość tego wskaźnika występuje w województwie świętokrzyskim i wynosi 13,9%. Natomiast w analizowanym województwie

wartość ta wynosi 2,2%.

W Polsce w 2014 roku program lekowy o nazwie 'Leczenie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C' był realizowany przez 73 świadczeniodawców, z czego 6 znajdowało się w województwie wielkopolskim. Największa koncentracja świadczeniodawców występowała w południowej części kraju.

Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B

Drugą największą grupą chorób wirusowego zapalenia wątroby pod względem liczby hospitalizacji w Polsce było przewlekłe zapalenie wątroby typu B (5,6 tys. w skali kraju). W województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji dla tej grupy wyniosła 178.

W zakresie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B istnieje znacząca różnica w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności w poszczególnych województwach. Od 13,3 hospitalizacji na 100 tys. ludności w województwie podkarpackim do 79,2 hospitalizacji na 100 tys. ludności w województwie świętokrzyskim. Natomiast w województwie wielkopolskim liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wyniosła: 5.

W związku z tym, że liczba hospitalizacji dzieci jest niewielka w województwie to można przypuszczać, że niewielka liczba hospitalizacji z powodu wirusowego zapalenia wątroby typu B wynika z obowiązkowego programu szczepień dzieci.

W analizowanej grupie rozpoznań występuje duże zróżnicowanie udziału pacjentów spoza województwa: od 2,2% w województwie wielkopolskim do 34,7% w województwie mazowieckim.

Statystyki dotyczące czasu oczekiwania i trybów przyjęć wskazują na duże zróżnicowanie między województwami. Największy udział pacjentów przyjętych w trybie nagłym występuje w województwie pomorskim (96,4%). Natomiast w województwie wielkopolskim wartość ta wynosi 55,6%.

Udział hospitalizacji zakończonych ponowną hospitalizacją w ciągu 30 dni z rozpoznaniem przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B wyniósł średnio dla Polski 2,8%. Najwyższa wartość tego wskaźnika występuje w województwie kujawsko-pomorskim i wynosi 7,5%. Natomiast w analizowanym województwie wartość ta wynosi 1,7%.

W Polsce w 2014 roku program lekowy o nazwie 'Leczenie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B' był realizowany przez 64 świadczeniodawców, z czego 4 znajdowało się w województwie wielkopolskim. Największa koncentracja świadczeniodawców występowała w południowej części kraju.

3.12 Choroby zakaźne - HIV

W części dotyczącej leczenia szpitalnego dotyczącej zespołu nabytego niedoboru odporności (AIDS) oraz zakażeń wirusem HIV, przeanalizowano wszystkie świadczenia szpitale z rozpoznaniem wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych edycja dziesiąta (ICD-10) z zakresu B20-B24.

W Polsce w ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ) sprawozdano 3,6 tys. hospitalizacji z rozpoznaniem głównym z zakresu B20-B24 w 50 szpitalach. W szpitalach w województwie wielkopolskim (4) sprawozdano łącznie 10,3% hospitalizacji w Polsce.

Z racji niewielkiej rocznej liczby hospitalizacji świadczenia szpitalne udzielane pacjentom chorym na AIDS lub zarażonym wirusem HIV w Polsce mają charakter scentralizowany i ponad wojewódzki. Z tego względu najwięcej hospitalizacji zanotowano w województwie mazowieckim (1,3 tys.), podczas gdy w pięciu województwach (lubelskim, opolskim, podkarpackim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim) zanotowano poniżej 50 hospitalizacji i jednocześnie poniżej 2,5 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców. Jednocześnie 12 szpitali w Polsce notowało powyżej 100 hospitalizacji. Liczba takich świadczeniodawców w województwie wielkopolskim wyniosła 1.

Znaczny udział w strukturze pacjentów w największych szpitalach leczących pacjentów z AIDS i HIV stanowią pacjenci przyjeżdżający z innych województw niż z tego, w którym ulokowany jest szpital. Jest to wynikiem wspomnianej centralizacji. W strukturze pacjentów przeważają mężczyźni. W Polsce jedynie co czwarta osoba hospitalizowana z powodu rozpoznania B20—B24 w 2014 roku była kobietą. W województwie wielkopolskim hospitalizowano 21% kobiet.

3.13 Choroby zakaźne (z wyłączeniem HIV i WZW)

Choroby zakaźne (z wyłączeniem HIV i WZW) zostały podzielone na podstawie klasyfikacji ICD-10 na grupy: oddechowe, skóry, krążenia, uogólnione, moczowo - płciowe, przewodu pokarmowego, borelioza, gruźlica, nerwowe. W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla chorób zakaźnych oddechowych, przewodu pokarmowego oraz uogólnionych. Szczegółowa analiza dla pozostałych podgrup została przedstawiona w Mapie Potrzeb Zdrowotnych dla chorób zakaźnych (z wyłączeniem HIV i WZW).

W województwie wielkopolskim w grupach: oddechowe, przewodu pokarmowego, uogólnione odpowiednio 79%, 79%, 80% hospitalizacji z grup miało miejsce w 26, 17, 11 szpitalach (odpowiednio 52%, 40%, 22% wszystkich szpitali z tego województwa leczących pacjentów z tym rozpoznaniem).

W województwie wielkopolskim mediana czasu pobytu chorych z grup: oddechowe, przewodu pokarmowego, uogólnione wynosi odpowiednio 6, 3, 5 dni (w Polsce natomiast 6, 3, 6 dni). Najczęściej wykorzystywaną grupą JGP do sprawozdawania hospitalizacji w grupach: oddechowe, przewodu pokarmowego, uogólnione były odpowiednio P04 CHOROBY DOLNYCH DRÓG ODDECHOWYCH, P22 INFEKCYJNE I NIEINFEKCYJNE ZAPALENIE ŻOŁĄDKA I JELIT, P06 MNIEJSZE INFEKCJE (W TYM CHOROBY IMMUNOLOGICZNE) (odpowiednio 23,1% i 90,0% i 43,8% hospitalizacji sprawozdanych z JGP w województwie).

W województwie wielkopolskim odsetek przyjęć planowych w grupach: oddechowe, przewodu pokarmowego, uogólnione wyniósł odpowiednio 11,9%, 6,2%, 24,0% (w Polsce: 14,8%, 10,3%, 15,4%). Natomiast procent przyjęć w trybie nagłym wyniósł odpowiednio 88,0%, 93,8%, 76,0%. W Polsce te wartości wyniosły kolejno 85,0%, 89,6%, 84,2%

3.14 Choroby jamy ustnej i stomatologia

W niniejszym dokumencie przedstawiono podsumowanie najważniejszych informacji dla chorób jamy ustnej i stomatologii. Szczegółowa analiza została przedstawiona w mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób jamy ustnej i stomatologii.

W przypadku analizowanej grupy chorób, leczenie odbywa się głównie w warunkach ambulatoryjnych. Świadczenia wykonywane w warunkach szpitalnych to przeważnie zabiegi chirurgiczne lub zabiegi dla osób wymagających znieczulenia (np. dzieci, osoby niepełnosprawne, wymagające specjalnej ostrożności). W województwie wielkopolskim sprawozdano 834 hospitalizacji, a 82% hospitalizacji JGP sprawozdano jako hospitalizacje zabiegowe.

Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności wahała się od 11,05 w województwie małopolskim do 69,75 w województwie warmińsko-mazurskim (woj. wielkopolskie - 24,02 na 100 tys.).

Analiza struktury oddziałów, na których hospitalizowani byli pacjenci w województwie wielkopolskim wykazała, że 68% wszystkich hospitalizacji sprawozdano na oddziale chirurgii szczękowo-twarzowej, natomiast 20% na oddziale otorynolaryngologicznym.

W województwie wielkopolskim zaobserwowano znaczną koncentrację świadczeń. Największy świadczeniodawca sprawozdał 48% wszystkich hospitalizacji, a dwóch największych 72%.

W przypadku 88% hospitalizacji w województwie jako tryb przyjęcia sprawozdano tryb planowy.

W ramach leczenia zamkniętego w przypadku danej grupy chorób przeanalizowano dodatkowo od-

działy chirurgii szczękowo-twarzowej. Analiza była prowadzona pod kątem rozpoznań jak i procedur. Procedury zostały podzielone na (w nawiasach podane są udziały hospitalizacji z zabiegiem z danej grupy procedur w województwie wielkopolskim): podstawową chirurgię szczękowo-twarzową (56,4%), zaawansowaną chirurgię szczękowo-twarzową (15,5%), chirurgię stomatologiczną (22,2%), stomatologię (w analizowanym województwie w 2014 roku nie było hospitalizacji z zabiegiem stomatologicznym) oraz procedury innych specjalności niż chirurgia szczękowo-twarzowa (21,6%). Liczba oddziałów w województwie wielkopolskim w 2014 roku - 5.

3.15 Urazy, zatrucia, objawy i inne określone skutki działań zewnętrznych

Objawy, cechy chorobowe i nieprawidłowe wyniki badań

Dane wskazują, że pomimo różnicy w liczbie hospitalizacji z powodu rozpoznań z tej grupy między szpitalami, udział ich w ogólnej liczbie hospitalizacji jest nieznaczny (ok. 3,4%). Jednakże analizy pokazują zróżnicowanie między świadczeniami udzielonymi tym pacjentom pod względem sprawozdanych procedur. Częstość występowania tych hospitalizacji jest również różna między oddziałami (najczęściej występowały one na oddziale endokrynologicznym dla dzieci).

Urazy

W Mapie Potrzeb Zdrowotnych rozpoznania przypisane do grupy Urazów zostały podzielone na następujące podgrupy: urazy kończyn, obrażenia czaszkowo-mózgowe, urazy kręgosłupa, urazy klatki piersiowej, urazy jamy brzusznej, urazy miednicy oraz inne urazy.

Urazy kończyn

W województwie wielkopolskim sprawozdano 17,16 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Wyraźne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. kujawsko-pomorskim (382,96), najwięcej w podkarpackim (717,66). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 494,20. Brak wyraźnej koncentracji świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 24 na 56 świadczeniodawców (43% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 9,0% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 5,7, a jego wartość standaryzowana 5,8 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 5,5 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 5,8 dnia (wahającym się między 1 a 9,9 dnia). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 1,3% (dla porównania w Polsce - 1,0%). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni odsetek zgonów wyniósł 1,3% (wahając się między 0% a 4,8%).

Obrażenia czaszkowo-mózgowe

W województwie wielkopolskim sprawozdano 8,74 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Znaczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. pomorskim (174,23), najwięcej w łódzkim (314,70). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 251,74. Brak wyraźnej koncentracji świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 19 na 48 świadczeniodawców (40% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 8,8% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 4,3, a jego wartość standaryzowana 4,4 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 4,8 dnia). Świadczeniodawcy, którzy sprawozdali powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzowali

się średnim czasem pobytu wynoszącym 4,3 dnia (wahającym się między 2,3 a 15,5 dnia). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 2,1% (dla porównania w Polsce - 2,8%). Świadczeniodawcy, którzy sprawozdali powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzowali się średnim odsetkiem zgonów wynoszącym 2,1% (wahając się między 0% a 11,9%).

Urazy kręgosłupa

W województwie wielkopolskim sprawozdano 1,36 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Wyraźne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. lubuskim (34,31), najwięcej w mazowieckim (55,20). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 39,06. Rozproszenie świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 22 na 44 świadczeniodawców (50% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 7,8% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 6,5, a jego wartość standaryzowana 6,4 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 6,4 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 7,3 dnia (wahającym się między 4,2 a 8,4 dnia). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 1,5% (dla porównania w Polsce - 1,1%). Świadczeniodawcy, którzy sprawozdali powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzowali się średnim odsetkiem zgonów wynoszącym 1,6% (wahając się między 0% a 5,8%).

Urazy klatki piersiowej

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,98 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Istotne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. małopolskim (20,28), najwięcej w świętokrzyskim (37,53). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 28,20. Rozproszenie świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 24 na 42 świadczeniodawców (57% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 7,5% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 5,2 dnia i był równy wartości standaryzowanej (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 5,3 dnia). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 5,4 dnia (wahającym się między 4,2 a 7,2 dnia). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 1,4% (dla porównania w Polsce - 1,5%). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni odsetek zgonów wyniósł 2,0% (wahając się między 0% a 4,3%).

Urazy jamy brzusznej

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,81 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Wyraźne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. pomorskim (15,47), najwięcej w podlaskim (25,59). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 23,42. Rozproszenie świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 23 na 43 świadczeniodawców (53% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 9,0% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 5,7 dnia i był równy wartości standaryzowanej (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 5,6 dnia). Świadczeniodawcy, którzy sprawozdali powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzowali się średnim czasem pobytu wynoszącym 5,8 dnia (wahającym się między 5,5 a 6,2 dnia). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 1,6% (dla porównania w Polsce - 2,2%). Świadczeniodawca, który sprawozdał powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzował się średnim odsetkiem zgonów wynoszącym 1,1%.

Urazy miednicy

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,30 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Znaczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. podlaskim (5,62), najwięcej w opolskim (12,70). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 8,58. Rozproszenie świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 20 na 41 świadczeniodawców (49% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 11,1% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 1,3% (dla porównania w Polsce - 1,4%).

Zatrucia i inne określone skutki działań zewnętrznych

Rozpoznanie wchodzące w skład Zatruc i innych określonych czynników zewnętrznych zostały podzielone na podgrupy: następstwa i powikłania pourazowe, zatrucia lekami, inne przyczyny zewnętrzne, nie ujęte gdzie indziej, powikłania po zabiegach medycznych, oparzenia, zatrucia alkoholem, ciało obce, zatrucia środkami chemicznymi, zatrucia: jady, grzyby, rośliny, zatrucia: narkotyki, inne zatrucia oraz odmrożenia.

Następstwa i powikłania pourazowe

W województwie wielkopolskim sprawozdano 3,30 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Znaczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. pomorskim (84,42), najwięcej w świętokrzyskim (172,62). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 95,02. Brak wyraźnej koncentracji świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 21 na 55 świadczeniodawców (38% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 10,3% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). Świadczeniodawcy, którzy sprawozdali powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzowali się średnim czasem pobytu wynoszącym 3,8 dnia (wahającym się między 1,4 a 6 dni).

Zatrucia lekami

W województwie wielkopolskim sprawozdano 1,93 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Wyraźne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. podlaskim (22,32), najwięcej w łódzkim (78,70). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 55,68. Brak wyraźnej koncentracji świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 15 na 41 świadczeniodawców (37% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 41,2% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 3,6 dnia (wahającym się między 2,3 a 5,5 dnia). W województwie pacjenci byli najczęściej hospitalizowani w zakresie toksykologia kliniczna - hospitalizacja (41,18%) (w Polsce ten odsetek wyniósł 27,27%).

Powikłania po zabiegach medycznych

W województwie wielkopolskim sprawozdano 1,08 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Znaczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. opolskim (22,99), najwięcej w dol-

nośląskim (43,16). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 30,99. Znaczna koncentracja świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 15 na 49 świadczeniodawców (31% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 24,8% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wyniósł 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 13,6 dnia (wahającym się między 7 a 20,4 dnia). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 1,0% (dla porównania w Polsce - 1,2%). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni odsetek zgonów wyniósł 0,8% (wahając się między 0% a 3,0%).

Oparzenia

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,83 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Istotne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. opolskim (15,10), najwięcej w świętokrzyskim (31,99). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 23,99. Znaczna koncentracja świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 10 na 37 świadczeniodawców (27% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 20,5% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wyniósł 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). Świadczeniodawcy, którzy sprawozdali powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzowali się średnim czasem pobytu wynoszącym 11 dni. (wahającym się między 7,2 a 24,9 dnia). W województwie wielkopolskim odsetek hospitalizacji zakończonych zgonem pacjenta wyniósł 1,7% (dla porównania w Polsce - 2,6%). U świadczeniodawcy, u którego odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni odsetek zgonów wyniósł 2,2%.

Zatrucia alkoholem

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,78 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Istotne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. opolskim (6,20), najwięcej w łódzkim (46,86). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 22,61. Znaczna koncentracja świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 10 na 36 świadczeniodawców (28% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 24,3% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wyniósł 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 2,2 dnia (wahającym się między 1,8 a 3,6 dnia). W województwie pacjenci byli najczęściej hospitalizowani w zakresie choroby wewnętrzne - hospitalizacja (51,97%). W zakresie toksykologia kliniczna hospitalizowano 24,33% (w Polsce ten odsetek wyniósł 19,22%).

Ciało obce

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,52 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Wyraźne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. małopolskim (7,96), najwięcej w świętokrzyskim (16,79). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 15,12. Wyraźna koncentracja świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 9 na 38 świadczeniodawców (24% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 19,0% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wyniósł 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). U świadczeniodawców, u których odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 2,4 dnia (wahającym się między 1,6 a 2,8 dnia).

Zatrucia środkami chemicznymi

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,43 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Wyraźne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. podlaskim (3,78), najwięcej w śląskim (23,16). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 12,39. Brak wyraźnej koncentracji świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 13 na 36 świadczeniodawców (36% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 44,0% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). U świadczeniodawcy, u którego odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 2,1 dnia. W województwie pacjenci byli najczęściej hospitalizowani w zakresie toksykologia kliniczna - hospitalizacja (43,95%) (w Polsce ten odsetek wyniósł 26,41%).

Zatrucia: jady, grzyby, rośliny

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,21 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Znaczne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. podlaskim (2,35), najwięcej w łódzkim (7,67). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 6,11. Brak wyraźnej koncentracji świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 12 na 30 świadczeniodawców (40% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 24,1% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). Świadczeniodawca, który sprawozdał powyżej 50 hospitalizacji, charakteryzował się średnim czasem pobytu wynoszącym 1,5 dnia. W województwie pacjenci byli najczęściej hospitalizowani w zakresie pediatria - hospitalizacja (79,72%). W zakresie toksykologia kliniczna hospitalizowano 13,21% (w Polsce ten odsetek wyniósł 10,87%).

Zatrucia: narkotyki

W województwie wielkopolskim sprawozdano 0,34 tys. hospitalizacji w ramach tej podgrupy. Istotne różnice w liczbie hospitalizacji na 100 tys. ludności: najmniej w woj. podlaskim (2,43), najwięcej w łódzkim (23,41). W woj. wielkopolskim wartość tego wskaźnika wyniosła 9,68. Wyraźna koncentracja świadczeń - 80% hospitalizacji zostało wykazanych przez 4 na 29 świadczeniodawców (14% wszystkich w województwie, którzy sprawozdali przynajmniej jednego pacjenta z tej grupy). Największy ze świadczeniodawców sprawozdał 72,0% wszystkich hospitalizacji. Średni czas hospitalizacji w województwie wynosił 9,5, a jego wartość standaryzowana 9,6 dnia (w Polsce średni czas hospitalizacji tych pacjentów to 10 dni). U świadczeniodawcy, u którego odnotowano powyżej 50 hospitalizacji, średni czas pobytu wyniósł 1,6 dnia. W województwie pacjenci byli najczęściej hospitalizowani w zakresie toksykologia kliniczna - hospitalizacja (72,02%) (w Polsce ten odsetek wyniósł 44,60%).

3.16 Wielochorobowość pacjentów w wieku podeszłym

W wielu grupach chorób analizując wiek pacjentów zaobserwowano znaczny odsetek chorych w wieku podeszłym. Dodatkowo prognozy demograficzne przewidują znaczny wzrost liczby ludności w tym wieku w najbliższych latach, co przełoży się bezpośrednio na wzrost liczby chorych w wieku podeszłym. Eksperti medyczni współpracujący z Departamentem Analiz i Strategii zwrócili uwagę, że w większości przypadków pacjenci w tym wieku poza chorobą, która była przyczyną hospitalizacji, chorują także na wiele innych schorzeń jednocześnie. Pacjenci o takich cechach wymagają kompleksowej opieki oraz stanowią większe obciążenie dla hospitalizujących ich szpitali.

W związku z tym w kolejnym kroku analiz zasadnym byłaby dokładna analiza wielochorobowości pacjentów w wieku podeszłym oraz ustalenie jaki odsetek pacjentów w wieku powyżej 80 roku życia był

poddany w trakcie hospitalizacji świadczeniu: Całościowa Ocena Geriatryczna (COG).

W trakcie konsultacji map potrzeb zdrowotnych środowisko geriatryczne reprezentowane między innymi przez konsultanta krajowego w dziedzinie geriatryki wskazało, że problem z pacjentami wielochorobowymi w wieku podeszłym jest istotny głównie w przypadku następujących grup chorób:

- Zaburzenia mineralizacji i struktury kości (Choroby układu kostno-mięśniowego)
- Choroby stawów (Choroby układu kostno-mięśniowego)
- Choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego
- Cukrzyca
- Choroba Alzheimera i inne otępienia (Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego))
- Choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe (Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego))
- Udar niedokrwienny mózgu (Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego))
- Zaburzenia nastroju inne niż schizofrenia (Choroby psychiczne)
- Niedożywienie (choroby metaboliczne)
- Inne niedobory pokarmowe (choroby metaboliczne)
- POChP (choroby układu oddechowego (przewlekłe))
- Astma (choroby układu oddechowego (przewlekłe))
- Zapalenie Płuc (choroby układu oddechowego (przewlekłe))
- Choroby tarczycy (choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego)
- Niedokrwistość (Hematologia nienowotworowa)
- Zaćma (choroby oka i okolic)
- Jaskra (choroby oka i okolic)
- Nietrzymanie moczu (choroby układu moczowo-płciowego)
- Niewydolność nerek (choroby układu moczowo-płciowego)
- Choroby narządu słuchu i mowy (choroby uszu i wyrostka sutkowatego)
- Urazy (urazy, objawy, zatrucia)

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Ministerstwo Zdrowia

Część IV

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

W ramach poszczególnych grup chorób omawianych w mapach potrzeb zdrowotnych dokonano analizy funkcjonowania ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. W pierwszym kroku analizy dla każdej grupy chorób sprawdzano w jakich typach poradni definiowanych na podstawie VIII części kodu resortowego pojawiali się pacjenci z analizowaną grupą rozpoznań wg ICD-10. Tabela 4.1 przedstawia poradnie, w których zrealizowano 80% porad dla poszczególnych grup chorób.

Tabela 4.1: Poradnie, w których zrealizowano 80% porad dla danej grupy rozpoznań

Grupa chorób	Poradnie
Choroby układu kostno-mięśniowego	chirurgii urazowo-ortopedycznej, reumatologiczna, neurologiczna, chirurgii ogólnej
Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego)	neurologiczna
Choroby układu nerwowego (inne niż podeszłego)	neurologiczna, chirurgii urazowo-ortopedycznej, leczenia bólu
Choroby aorty i naczyń obwodowych	chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej, chorób naczyń, dermatologiczna
Nadciśnienie	kardiologiczna
Choroby układu oddechowego (przewlekłe)	gruźlicy i chorób płuc, alergologiczna, chorób płuc
Choroby układu oddechowego (ostre)	gruźlicy i chorób płuc, chorób płuc, gruźlicy i chorób płuc dla dzieci, alergologiczna
Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	endokrynologiczna, endokrynologiczna dla dzieci
Zaburzenia psychiczne - dorośli	zdrowia psychicznego, terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, leczenia uzależnień
Zaburzenia psychiczne - dzieci	logopedyczna, zdrowia psychicznego dla dzieci, dla osób z autyzmem dziecięcym
Ciąża, poród i połów oraz opieka nad noworodkiem	położniczo-ginekologiczna
Cukrzyca	diabetologiczna
Nowotwory układu krwiotwórczego i chłonnego	hematologiczna, onkologiczna, chemioterapii
Choroby krwi i układu odpornościowego	hematologiczna, hematologiczna dla dzieci, immunologiczna
Nowotwory niezłośliwe	chirurgii ogólnej, endokrynologiczna, dermatologiczna, chirurgii onkologicznej, położniczo-ginekologiczna, onkologiczna
Wady wrodzone	chirurgii ogólnej, preluksacyjna, chirurgii ogólnej dla dzieci, chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii urazowo-ortopedycznej dla dzieci, dermatologiczna
Zaburzenia metaboliczne	reumatologiczna, osteoporozy, chorób metabolicznych, chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii ogólnej, endokrynologiczna osteoporozy
Złamania po 50 roku życia	chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii ogólnej
Choroby oka i okolic	okulistyczna
Choroby skóry	dermatologiczna, chirurgii ogólnej
Nienowotworowe choroby układu płciowego mężczyzn	urologiczna
Choroby układu moczowo-płciowego kobiet	położniczo-ginekologiczna
Choroby nerek i dróg moczowych	kardiologiczna, urologiczna, nefrologiczna

Grupa chorób	Poradnie
Choroby wątroby, dróg żółciowych i trzustki (z wyłączeniem nowotworów złośliwych i niezłośliwych)	chirurgii ogólnej, gastroenterologiczna, hepatologiczna
Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego (z wyłączeniem nowotworów złośliwych i niezłośliwych)	gastroenterologiczna, Pracownia endoskopii, chirurgii ogólnej, gastroenterologiczna dla dzieci
Choroby dolnego odcinka przewodu pokarmowego (z wyłączeniem nowotworów złośliwych i niezłośliwych)	chirurgii ogólnej, gastroenterologiczna, proktologiczna, Pracownia endoskopii, chirurgii ogólnej dla dzieci
Choroby nosa, zatok przynosowych, ucha, gardła i krtani	otorynolaryngologiczna, alergologiczna
Choroby zakaźne (WZW)	chorób zakaźnych, hepatologiczna
Choroby zakaźne (HIV)	profilaktyczno-lecznicza (hiv/aids)
Choroby zakaźne (z wyłączeniem HIV i WZW)	dermatologiczna, otorynolaryngologiczna, chirurgii ogólnej, chorób zakaźnych, gruźlicy i chorób płuc
Choroby jamy ustnej i stomatologii	stomatologiczna
Objawy	logopedyczna, otorynolaryngologiczna, neurologiczna, chirurgii ogólnej, kardiologiczna dla dzieci, gruźlicy i chorób płuc, neurologiczna dla dzieci, Pracownia tomografii komputerowej, kardiologiczna, chorób płuc, urologiczna, Pracownia endoskopii, leczenia bólu
Urazy	chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii ogólnej
Zatrucia i inne określone skutki działań zewnętrznych	chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii ogólnej, neurologiczna

Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS

Tabela 4.2 przedstawia porównanie liczby porad sprawozdanych poprzez ZD-3 oraz liczby porad sprawozdanych do NFZ. Należy podkreślić, że wartości w tabeli oznaczają minimalny szacowany odsetek świadczeń realizowanych poza NFZ. Sprawozdanie ZD-3 dotyczy podmiotów prowadzących ambulatoryjną opiekę zdrowotną, w przypadku zakładów opieki zdrowotnej publicznych i niepublicznych, a w przypadku praktyk lekarskich finansowanych ze środków publicznych. W sytuacji gdy dla danego regionu liczba porad sprawozdawanych przez ZD-3 była mniejsza od liczby porad sprawozdawanych do NFZ, przyjęto, że różnica ta wyniosła 0.

Tabela 4.2: Porównanie liczby porad NFZ ze sprawozdaniem ZD3

Nazwa poradni ZD-3	Nazwy poradni NFZ	% porad poza NFZ dla woj.	% porad poza NFZ dla PL
chorob wewnętrznych	chorób metabolicznych, chorób metabolicznych dla dzieci	93,1	96,2
alergologiczna	alergologiczna, alergologiczna dla dzieci	14,3	14,1
diabetologiczna	diabetologiczna, diabetologiczna dla dzieci	4,6	5,8

Nazwa poradni ZD-3	Nazwy poradni NFZ	% porad poza NFZ dla woj.	% porad poza NFZ dla PL
endokrynologiczna	endokrynologiczna, endokrynologiczna dla dzieci, endokrynologiczno-ginekologiczna	22,9	22,5
kardiologiczna	kardiologiczna, kardiologiczna dla dzieci, nadciśnienia tętniczego, chorób naczyń	8,8	15,7
nefrologiczna	nefrologiczna, nefrologiczna dla dzieci	7,6	13,1
dermatologiczna	dermatologiczna, dermatologiczna dla dzieci	8,5	14,5
neurologiczna	neurologiczna, neurologiczna dla dzieci, leczenia bólu	14,4	14,5
onkologiczna	onkologiczna, chemioterapii, radioterapii, onkologii i hematologii dziecięcej	25,3	14,1
gruźlicy i chorób płuc	gruźlicy i chorób płuc, gruźlicy i chorób płuc dla dzieci, chorób płuc, chorób płuc dla dzieci, leczenia mukowiscydozy	5,7	6,1
reumatologiczna	reumatologiczna, reumatologiczna dla dzieci	6,5	9,2
chorob zakaźnych	chorób zakaźnych, chorób zakaźnych dla dzieci, profilaktyczno-lecznicza (hiv/aids), chorób odzwierzęcych i pasożytniczych	2,0	15,4
ginekologiczno-polożnicza	położniczo-ginekologiczna, ginekologiczna, ginekologiczna dla dziewcząt, ginekologii onkologicznej	13,9	21,2
Chirurgiczne - inne niż urazowo-ortopedyczne i neurochirurgiczne	chirurgii ogólnej, chirurgii ogólnej dla dzieci, proktologiczna, chirurgii klatki piersiowej, chirurgii naczyniowej, chirurgii onkologicznej, chirurgii onkologicznej dla dzieci, chirurgii plastycznej, kardiochirurgiczna, kardiochirurgiczna dla dzieci, chirurgii szczękowo-twarzowej	3,7	7,5
chirurgia urazowo-ortopedyczna	chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii urazowo-ortopedycznej dla dzieci	19,0	17,6
neurochirurgia	neurochirurgiczna, neurochirurgiczna dla dzieci	7,0	21,7
okulistyczna	okulistyczna, okulistyczna dla dzieci, leczenia zeza	20,0	23,3
otolaryngologiczna	otorynolaryngologiczna, otorynolaryngologiczna dla dzieci, audiologiczna, audiologiczna dla dzieci, foniatryczna, logopedyczna, logopedyczna dla dzieci	5,0	11,6
urologiczna	urologiczna, urologiczna dla dzieci	11,1	14,1
stomatologiczna	stomatologiczna	29,4	37,1
chorob błon śluzowych przyzębia	chorób błon śluzowych przyzębia	98,6	84,1
ortodontyczna	ortodontyczna	35,3	37,3
protetyki stomatologicznej	protetyki stomatologicznej	89,9	78,7
chirurgii stomatologicznej	chirurgii stomatologicznej	64,8	51,7

Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS

Na podstawie informacji przedstawionych w tabeli 4.1 wyróżniono poradnie bezpośrednio oraz pośrednio dedykowane poszczególnym grupom chorób. W analizie wyróżniono poradnie dedykowane bezpośrednio analizowanym grupom rozpoznań. Szczegółowa analiza dla poszczególnych typów poradni została

przedstawiona w Mapach Potrzeb Zdrowotnych. Tabela 4.3 przedstawia podsumowanie informacji dla poradni bezpośrednio dedykowanym omawianym grupom chorób w województwie wielkopolskim.

Tabela 4.3: Poradnie w województwie wielkopolskim

poradnia	liczba poradni w woj.	liczba porad w woj. (tys.)	liczba porad na poradnię w woj. (tys.)	% porad W11 wśród porad zachowawczych dla woj.	% porad W11 wśród porad zachowawczych dla PL	% porad pacjentów, którzy pojawili się conajmniej 3 razy dla woj.	% porad pacjentów, którzy pojawili się conajmniej 3 razy dla PL
stomatologiczna	871	1 540,00	1,8	-	-	64,8	69,1
położniczo-ginekologiczna	257	864,32	3,4	31,3	42,4	65,0	70,5
okulistyczna	168	665,19	4,0	20,3	27,3	46,2	49,1
otorynolaryngologiczna	159	497,96	3,1	39,0	50,6	50,6	47,5
neurologiczna	140	429,67	3,1	58,2	69,6	56,2	56,0
dermatologiczna	135	553,41	4,1	46,7	60,0	54,8	53,1
chirurgii ogólnej	133	798,98	6,0	69,5	65,1	68,9	66,7
chirurgii	109	551,02	5,1	54,1	56,5	58,5	62,6
urazowo-ortopedycznej							
kardiologiczna	108	377,77	3,5	5,3	10,6	54,4	60,1
zdrowia psychicznego	108	553,48	5,1	-	-	89,7	88,8
logopedyczna	96	169,98	1,8	-	-	97,4	97,1
urologiczna	93	221,85	2,4	20,6	45,4	50,7	57,0
reumatologiczna	66	130,07	2,0	61,2	57,0	72,8	70,3
ortodontyczna	57	85,10	1,5	-	-	73,7	82,2
diabetologiczna	56	188,35	3,4	60,1	53,7	77,0	73,5
alergologiczna	54	196,19	3,6	52,0	60,2	72,3	76,8
stomatologiczna dla dzieci	51	86,86	1,7	-	-	64,3	70,2
endokrynologiczna	48	166,84	3,5	29,8	33,4	37,9	45,0
gruźlicy i chorób płuc	45	159,95	3,6	30,3	45,0	59,3	60,9
Pracownia tomografii komputerowej	41	78,22	1,9	-	100,0	3,9	6,8
chorób płuc	36	89,01	2,5	38,6	46,2	62,8	60,3
leczenia uzależnień	36	135,37	3,8	-	-	95,8	95,7
onkologiczna	34	120,33	3,5	44,7	50,4	60,4	62,8
terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	28	123,97	4,4	-	-	95,4	94,9
chirurgii ogólnej dla dzieci	23	117,43	5,1	63,8	60,2	57,2	55,0
chirurgii naczyniowej	22	51,17	2,3	44,6	53,8	32,1	37,2
chirurgii onkologicznej	22	118,70	5,4	65,3	60,1	65,0	61,7
nefrologiczna	21	40,54	1,9	20,0	26,1	59,4	59,2
chirurgii stomatologicznej	20	19,83	1,0	-	-	38,4	45,5
neurologiczna dla dzieci	18	42,15	2,3	55,4	57,6	50,1	48,4
zdrowia psychicznego dla dzieci	18	52,16	2,9	-	-	85,3	85,7
gastroenterologiczna	17	41,79	2,5	52,5	63,6	38,2	48,2
protetyki	16	2,66	0,2	-	-	15,2	41,0
stomatologicznej							
chorób naczyń	13	21,31	1,6	27,6	38,8	25,4	33,3
leczenia bólu	13	29,94	2,3	87,8	83,9	88,6	92,5

poradnia	liczba poradni w woj.	liczba porad w woj. (tys.)	liczba porad na poradnię w woj. (tys.)	% porad W11 wśród porad zachowawczych dla woj.	% porad W11 wśród porad zachowawczych dla PL	% porad pacjentów, którzy pojawili się conajmniej 3 razy dla woj.	% porad pacjentów, którzy pojawili się conajmniej 3 razy dla PL
alergologiczna dla dzieci	11	35,71	3,2	53,3	62,3	67,3	75,3
hematologiczna	11	53,99	4,9	35,6	32,0	80,1	70,2
proktologiczna	11	19,18	1,7	50,1	62,1	62,4	52,6
neurochirurgiczna	11	22,40	2,0	57,2	72,0	26,3	29,0
chirurgii urazowo-ortopedycznej dla dzieci	8	9,34	1,2	26,3	45,6	27,2	39,7
okulistyczna dla dzieci	8	24,89	3,1	18,8	36,3	23,0	36,2
kardiologiczna dla dzieci	7	19,72	2,8	1,7	4,0	25,0	26,7
otorynolaryngologiczna dla dzieci	7	20,36	2,9	22,3	42,9	36,9	49,8
audiologiczna	7	15,15	2,2	8,2	21,7	29,3	37,1
terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	7	23,71	3,4	-	-	94,6	95,1
chorób metabolicznych	6	10,02	1,7	41,5	43,6	64,2	58,0
nefrologiczna dla dzieci	6	11,84	2,0	46,5	48,0	63,9	55,3
gruźlicy i chorób płuc dla dzieci	6	14,84	2,5	39,5	59,0	69,7	77,4
ginekologiczna	6	13,52	2,3	54,4	49,8	66,7	65,1
chirurgii szczękowo-twarzowej	6	11,16	1,9	74,8	71,6	41,0	60,3
leczenia zeza	5	20,40	4,1	21,5	44,1	84,3	76,0
diabetologiczna dla dzieci	4	5,04	1,3	94,7	73,9	80,8	84,9
gastroenterologiczna dla dzieci	4	6,74	1,7	37,9	60,9	36,3	41,5
hepatologiczna	4	6,09	1,5	33,1	37,0	47,8	46,0
chorób płuc dla dzieci	4	9,60	2,4	56,7	60,3	67,5	73,5
chorób zakaźnych	4	14,21	3,6	28,6	44,6	36,2	46,1
foniatryczna	4	6,56	1,6	16,9	21,8	29,5	39,0
chorób zakaźnych dla dzieci	3	3,06	1,0	28,4	49,2	23,2	48,4
ginekologii onkologicznej	3	26,61	8,9	38,0	49,7	51,0	52,9
logopedyczna dla dzieci	3	3,18	1,1	-	-	91,5	94,3
transplantologiczna	3	4,79	1,6	73,2	31,7	91,2	88,3
ortodontyczna dla dzieci	3	4,64	1,5	-	-	77,0	81,1
endokrynologiczna dla dzieci	2	7,23	3,6	55,2	41,7	38,5	47,7
onkologii i hematologii dziecięcej	2	5,56	2,8	42,5	43,8	69,4	60,3
reumatologiczna dla dzieci	2	1,94	1,0	40,6	52,5	50,3	54,1
chorób odzwierzęcych i pasożytniczych	2	4,56	2,3	39,3	45,0	27,6	41,4
ginekologiczna dla dziewcząt	2	3,42	1,7	32,7	34,8	37,9	51,7
osteoporozy	2	4,50	2,2	52,0	32,2	25,7	32,1

poradnia	liczba poradni w woj.	liczba porad w woj. (tys.)	liczba porad na poradnię w woj. (tys.)	% porad W11 wśród porad zachowawczych dla woj.	% porad W11 wśród porad zachowawczych dla PL	% porad pacjentów, którzy pojawili się conajmniej 3 razy dla woj.	% porad pacjentów, którzy pojawili się conajmniej 3 razy dla PL
urologiczna dla dzieci	2	2,83	1,4	31,8	42,1	31,5	41,3
chorób metabolicznych dla dzieci	1	1,25	1,2	69,3	53,2	25,8	46,5
endokrynologiczno-ginekologiczna	1	7,30	7,3	69,1	54,6	49,5	52,8
leczenia niepłodności	1	1,27	1,3	1,9	29,2	66,8	73,7
endokrynologiczna	1	1,70	1,7	28,9	27,6	42,6	27,2
osteoporozy							
hematologiczna dla dzieci	1	3,40	3,4	26,5	41,1	39,5	47,5
nadciśnienia tętniczego	1	4,65	4,7	34,9	30,5	58,6	55,2
dermatologiczna dla dzieci	1	3,54	3,5	49,5	60,0	35,9	44,4
genetyczna	1	4,23	4,2	100,0	67,8	5,3	17,9
leczenia mukowiscydozy	1	0,27	0,3	37,5	43,9	79,8	71,7
profilaktyczno-lecznicza (hiv/aids)	1	1,54	1,5	57,2	52,9	89,9	93,2
chirurgii klatki piersiowej	1	4,29	4,3	39,4	56,6	25,2	47,4
chirurgii onkologicznej dla dzieci	1	0,03	0,0	45,5	57,6	71,4	42,8
chirurgii plastycznej	1	1,50	1,5	33,8	58,0	47,2	56,9
neurochirurgiczna dla dzieci	1	2,32	2,3	82,3	69,3	23,3	24,2
audiologiczna dla dzieci	1	1,32	1,3	0,8	11,5	2,5	32,1
transplantologiczna dla dzieci	1	0,33	0,3	-	47,0	95,1	80,9
dla osób z autyzmem dziecięcym	1	0,12	0,1	-	-	100,0	97,4
terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla dzieci	1	0,30	0,3	-	-	93,0	89,1
seksuologiczna i patologii współżycia	1	1,04	1,0	-	-	53,6	89,1
stomatologiczna dla osób z grupy ryzyka hiv	1	1,15	1,2	-	-	75,4	78,0
chorób błon śluzowych przyzębia	1	0,18	0,2	-	-	28,3	56,2

Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ

Poza informacjami przedstawionymi powyżej, eksperci współpracujący z Ministerstwem Zdrowia wskazali za istotne następujące informacje:

- W poradniach neurologicznych w województwie wielkopolskim 15,7% wszystkich porad udzielanych jest pacjentom z rozpoznaniem bóle głowy.
- Porady z powodu chorób demielinizacyjnych w poradniach neurologicznych stanowiły 1,3%.

- Występuje wysoki odsetek porad udzielanych w AOS pacjentom z chorobami zwyrodnieniowymi kręgosłupa. Stanowią one około 9,8% wszystkich porad w poradniach neurologicznych (często kilkakrotnych w ciągu roku). Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa są najczęstszym powodem wizyt w poradniach neurochirurgicznych stanowiąc 78,8% wszystkich porad.
- Wysoki jest również odsetek udzielanych porad pacjentom z chorobami z grupy mononeuropatii, zespołów cieśni i radikulopatii, które stanowią około 21,3% wszystkich porad w poradniach neurologicznych, często kilkakrotnych w ciągu roku.
- W AOS w przypadku pacjentów z chorobami układu kostno-mięśniowego 90% świadczeń było realizowane w pięciu typach poradni: chirurgii urazowo-ortopedycznej, reumatologicznej, neurologicznej, chirurgii ogólnej, leczenia bólu oraz pracowni rezonansu magnetycznego. Porady z trzech pierwszych typów poradni stanowiły 75% wszystkich porad udzielonych pacjentom z chorobami układu kostno-mięśniowego. Ze względu na istotną rolę w leczeniu tych pacjentów, dokonano również analizy poradni osteoporozy, endokrynologicznej osteoporozy oraz neurochirurgicznej.
- W przypadku poradni reumatologicznej zwracają uwagę różnice w udziale pacjentów z rozpoznaniem zapalnym i niezapalnym. W województwie wielkopolskim udział porad dla pacjentów z rozpoznaniem zapalnym wyniósł 53,1% (w Polsce 45,5%). Widoczne jest również zróżnicowanie między świadczeniodawcami (66 w województwie) - udział porad dla pacjentów z rozpoznaniem zapalnym wahał się od 22,2% do 85,4%.
- W Polsce istnieje niewielka liczba poradni nadciśnienia tętniczego (14 poradni w Polsce, brak poradni w woj. łódzkim, opolskim, pomorskim, podkarpackim, świętokrzyskim) co wiąże się również z długim okresem oczekiwania w tego typu poradniach (mediana czasu oczekiwania od wystawienia skierowania do przyjęcia do AOS dla Polski 269 dni).
- Występują nierówności w dostępie do poradni chorób naczyń (w woj. warmińsko-mazurskim i podkarpackim nie było w 2014 r. tego typu poradni, w woj. śląskim było ich 38, a w analizowanym województwie 13). Podobne obserwacje dotyczą poradni chirurgii naczyniowej, których liczba różni się pomiędzy poszczególnymi województwami (najwięcej–24 w województwie mazowieckim, najmniej–1 w województwie lubuskim i podlaskim). Mediana czasu oczekiwania od daty wystawienia skierowania do uzyskania porady w ramach AOS z zakresu chorób naczyń wyniosła w Polsce 195 dni zaś w województwie 958 dni. W przypadku poradni chirurgii naczyniowej mediana czasu oczekiwania (czas od daty wystawienia skierowania do uzyskania świadczenia) dla Polski wynosiła 205 dni, a dla województwa 158 dni. Porady W17 (świadczenia specjalistyczne 7-ego typu) w poradniach chorób naczyń stanowiły w Polsce 32% porad zachowawczych udzielonych pacjentom z rozpoznaniem z grupy, zaś w województwie 58%. Natomiast w poradniach chirurgii naczyniowej wśród porad udzielonych pacjentom z rozpoznaniem z analizowanej grupy porady W17 stanowiły w Polsce 27% porad zachowawczych, zaś w województwie 39%.
- W przypadku poradni dedykowanych zaburzeniom psychicznym w analizie wyszczególniono m.in. udział porad lekarskich, porad psychologa, psychoterapii oraz porad/ wizyt środowiskowych. W ramach porad lekarskich wyodrębniono takie kategorie jak porady lekarskie diagnostyczne, porady lekarskie kontrolne, porady lekarskie terapeutyczne – analiza wskazała, że w województwie wielkopolskim w poradni zdrowia psychicznego dominowały porady lekarskie (68,6%), a wśród nich porady lekarskie terapeutyczne (68,6%). Porady diagnostyczne zostały wyróżnione również w przypadku porad psychologa. W przypadku psychoterapii wyszczególniono psychoterapię indywidualną, grupową, rodzinną oraz sesje wsparcia psychospołecznego. Szczegółowe informacje przedstawiono w mapie potrzeb w zakresie zaburzeń psychicznych.
- Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna w grupie chorób - choroby jamy ustnej i stomatologia, została przeanalizowana pod kątem komórki sprawozdającej wykonanie procedury (VIII część kodu resortowego) oraz dodatkowo zawartej umowy z NFZ i wykonywanych procedur. Ze względu na dużą liczbę świadczeniodawców zestawienia zostały przygotowane z dokładnością do powiatów, a nie pojedynczych świadczeniodawców jak miało to miejsce w przypadku innych analizowanych grup chorób.

- Do analizy Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej w Stomatologii dodano informacje na temat poradni chirurgii szczękowo-twarzowej. Poradnie te podzielono na poradnie przyszpitalne (3 poradnie w województwie wielkopolskim) oraz poradnie pozaszpitalne (5 poradnie w województwie wielkopolskim). Podział ten został wykonany ze względu na specyfikę każdego z typów poradni, co zostało dokładniej opisane w dokumencie.

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Ministerstwo Zdrowia

Część V

Podstawowa opieka zdrowotna

Obecny sposób prowadzenia sprawozdawczości uniemożliwia przeprowadzenie pogłębionej analizy funkcjonowania Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ), w szczególności określenie liczby pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi (raportowana jest tylko 1 przyczyna wizyty) oraz ich ścieżki leczenia (brak informacji o wykonanych badaniach).

W POZ realizowane są świadczenia nie tylko w związku z lecnictwem. Realizowane świadczenia w ramach POZ przeanalizowane w dokumencie to:

- Lekarz

5.01.00.0000077	świadczenia dla pacjentów bez rozpoznania cukrzycy i/lub chorób układu krążenia
5.01.00.0000078	
5.01.00.0000075	świadczenia dla pacjentów z rozpoznaniem cukrzycy i/lub chorób układu krążenia
5.01.00.0000076	
5.01.00.0000104	bilans zdrowia
5.01.00.0000046	świadczenia dla pacjentów spoza POZ
5.01.00.0000047	
5.01.00.0000079	
5.01.00.0000102	porada patronażowa
5.01.00.0000103	

- Pielęgniarka

5.01.00.0000054	porada profilaktyki gruźlicy
5.01.00.0000107	porada patronażowa
5.01.00.0000052	świadczenia dla pacjentów spoza POZ
5.01.00.0000053	
5.01.00.0000080	

- Położna

5.01.00.0000089	wizyty patronażowe
5.01.00.0000111	wizyty w edukacji przedporodowej
5.01.00.0000110	
5.01.00.0000091	wizyty w opiece pooperacyjnej
5.01.00.0000055	świadczenia dla pacjentów spoza POZ
5.01.00.0000056	
5.01.00.0000081	

- Nocna i świąteczna opieka zdrowotna

5.01.00.0000108	świadczenia ambulatoryjne
5.01.00.0000109	świadczenia wyjazdowe
5.21.00.0000020	świadczenia dla pacjentów z UE

Stąd też pacjenci nie zgłaszają się do POZ tylko z problemami zdrowotnymi, ale także z działaniami profilaktycznymi (szczepienia, bilanse, itd.) oraz w celach orzecznicych lub innych administracyjnych.

Najwięcej świadczeń w ramach POZ udzielanych było przez lekarzy (stanowią one 94,8% wszystkich świadczeń). Na drugim miejscu znajdują się świadczenia nocnej i świątecznej opieki medycznej (3,5

Największa liczba placówek sprawozdających świadczenia lekarskie na 100 tys. ludności występuje w województwach: podlaskim, lubelskim, warmińsko-mazurskim i lubuskim (powyżej 20/100 tys. ludności), a najmniejsza w województwach: pomorskim, mazowieckim oraz małopolskim (poniżej 15/100 tys. ludności). W województwie zachodniopomorskim placówek sprawozdających świadczenia POZ było 18,7/100 tys. ludności.

Z przeanalizowanych danych wynika, że w ciągu badanego roku najczęściej pacjenci z list aktywnych odwiedzali placówki sprawozdające świadczenia POZ w województwie łódzkim (4,40) i podlaskim (4,30), a najrzadziej w województwie mazowieckim (3,59) oraz małopolskim (3,66). Województwo zachodniopomorskie charakteryzowało się siódmą najwyższą wartością (4,2).

Można zaobserwować duże różnice między liczbą udzielonych świadczeń lekarza POZ w poszczególnych powiatach województwa. Najwięcej świadczeń zostało udzielonych w powiecie m. Koszalin (49,0 tys./10 tys. ludności oraz 4,3 na pacjenta z listy aktywnej), a najmniej w powiecie sławieńskim (32,4 tys./10 tys. ludności oraz 3,6 na pacjenta z listy aktywnej). Najwięcej wizyt w ciągu roku pacjentów z listy aktywnej odbyło się w powiecie drawskim (5,1), a najmniej w powiecie m. Świnoujście (3,4).

Na podstawie danych można stwierdzić, że największa liczba porad w województwie udzielana była osobom w wieku 65+ (2 202 tys.) oraz w wieku 45-64 (2 153 tys.).

Istnieją istotne różnice w wykorzystaniu świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej przez mieszkańców poszczególnych powiatów. Najwięcej świadczeń sprawozdano w powiecie m. Koszalin (2,3 tys./10 tys. ludności), a najmniej w powiecie łobeskim (712/10 tys. ludności). Natomiast w powiecie koszalińskim nie były sprawozdawane tego typu świadczenia. Świadczyć to może o innej dostępności do nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej lub efektywności innych placówek realizujących świadczenia zdrowotne (w tym dostępność do AOS, nie tylko POZ).

W kolejnym kroku zasadne byłoby stworzenie dla POZ narzędzia, które pokazywałoby ilu pacjentów oraz z jakich powodów trafiło do wyższego poziomu opieki (AOS, szpital) w celu wzmocnienia koordynacji leczenia tych pacjentów.

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Ministerstwo Zdrowia

Część VI

Wykorzystanie nagłej opieki medycznej

Dokonano analizy list aktywnych pacjentów pod kątem świadczeń udzielonych w ramach Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych, Izb Przyjęć oraz Opieki Nocnej i Świątecznej. Wskaźnik ten nazwano wskaźnikiem wykorzystania nagłej opieki medycznej (WWNOM)

W celu wyliczenia wskaźnika z danych zostały wyłączone te świadczenia, w wyniku których po zgłoszeniu do SOR, IP lub NPL była konieczność uzyskania przez pacjenta świadczenia wyższego rzędu (hospitalizacji) w ciągu 2 dni od daty wizyty. Tak ograniczoną liczbę świadczeń przeliczono na 100 pacjentów zapisanych do POZ (stan na czerwiec 2014) na poziomie województw, powiatów i podmiotów POZ.

Najwyższe wartości wskaźnika notowano w województwach pomorskim (35,5), zachodniopomorskim (33,4), śląskim (31,9), opolskim (31,2). Najniższe zaś w województwach lubuskim (23,5), dolnośląskim (24,2), warmińsko-mazurskim (24,7), wielkopolskim (26,0). W skali całego kraju wskaźnik wykorzystania nagłej opieki medycznej wyniósł 29,5 na 100 pacjentów zapisanych na listy aktywne.

Poziom wskaźnika WWNOM jest bardzo zróżnicowany pomiędzy POZ i poszczególnymi powiatami; na przykład spośród 35 powiatów województwa wielkopolskiego 5, czyli 14%, cechowało się wartością omawianego wskaźnika wyższą od ogólnopolskiej (29,5). Natomiast skrajne wartości dla powiatów wyniosły 16,1 (powiat kościański) oraz 35,0 (powiat m. Poznań). W skali kraju mediana dla powiatów wyniosła 27,8, co oznacza, że spośród wielkopolskich powiatów 9 notowało wskaźnik wykorzystania nagłej opieki medycznej powyżej, a 26 poniżej tej środkowej wartości.

Na zróżnicowanie w wartościach wskaźnika wykorzystania nagłej opieki duży wpływ będzie miała dostępność do SOR, izb przyjęć i punktów nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Znaczna liczba takich punktów w regionie będzie dodatkowo wpływać na omawiany wskaźnik (co widać na podstawie np. dużych miast).

Dodatkowo analizy pokazują że, ceteris paribus, większa liczba zapisanych podmiotów do POZ jest dodatnio skorelowana z większą wartością wskaźnika WWNOM (dla POZ o dużej liczbie zapisanych pacjentów pacjent średnio częściej korzysta z nagłej opieki medycznej).

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Część VII

Pozostałe formy lecznictwa

7.1 Rehabilitacja zdrowotna

Rehabiliacja Stacjonarna Ogólnostojowa

Dostęp do rehabilitacji ogólnoustrojowej dla osób dorosłych w warunkach stacjonarnych jest znacznie zróżnicowany w skali kraju. Najwięcej hospitalizacji na 100 tys. dorosłych odnotowano w województwie świętokrzyskim (787,3), a najmniej w województwie warmińsko-mazurskim (270,5). Natomiast w analizowanym województwie wielkopolskim było to 393,1 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców.

Analiza rehabilitacji stacjonarnej dla dzieci również wykazała, że dostęp do rehabilitacji ogólnoustrojowej dla pacjentów w tym wieku jest znacznie zróżnicowany w skali kraju. Najwięcej hospitalizacji na 100 tys. dzieci odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (1 095,4) najmniej w województwie opolskim (1,2). Natomiast w analizowanym województwie wielkopolskim było to 230,8 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców.

Należy zwrócić uwagę, że 35,5% hospitalizacji dla dzieci w zakresie rehabilitacja ogólnoustrojowa w województwie wielkopolskim zostało wykonane dla mieszkańców innych województw.

5 świadczeniodawców w województwie wielkopolskim realizowało mniej niż 250 hospitalizacji w zakresie rehabilitacja ogólnoustrojowa w ciągu roku (około 20 hospitalizacji miesięcznie), co skłania do zastanowienia się nad kompleksowością udzielanych w tych ośrodkach świadczeń.

Zwraca uwagę wysoki odsetek pacjentów rehabilitowanych stacjonarnie w zakresie rehabilitacja ogólnoustrojowa w wieku 65+ i 80+ (w województwie wielkopolskim odpowiednio 43,4% i 8,0%). Może to świadczyć o potrzebach zdrowotnych w zakresie rehabilitacji wśród tej grupy chorych.

Istnieją znaczne różnice pomiędzy świadczeniodawcami w odsetku pacjentów rehabilitowanych w zakresie rehabilitacja ogólnoustrojowa, którzy uprzednio przebyli leczenie szpitalne (maksimum w województwie - 79,8%, minimum w województwie - 16,2%). Przyczyny tego stanu rzeczy mogą być złożone i wymagają dalszej analizy.

Rehabiliacja Stacjonarna Kardiologiczna

Dostęp do rehabilitacji kardiologicznej dla osób dorosłych w warunkach stacjonarnych jest znacznie zróżnicowany w skali kraju. Najwięcej hospitalizacji na 100 tys. dorosłych odnotowano w województwie opolskim (273,2), a najmniej w województwie mazowieckim (27,7). Natomiast w analizowanym województwie wielkopolskim było to 69,9 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców.

Analiza rehabilitacji stacjonarnej dla dzieci również wykazała, że jedynie w województwach śląskim i dolnośląskim znajdowały się ośrodki udzielające świadczenia z zakresu rehabilitacji kardiologicznej dla dzieci.

2 świadczeniodawców w województwie wielkopolskim realizowało mniej niż 250 hospitalizacji w zakresie rehabilitacja kardiologiczna w ciągu roku (około 20 hospitalizacji miesięcznie), co skłania do zastanowienia się nad kompleksowością udzielanych w tych ośrodkach świadczeń.

Zwraca uwagę wysoki odsetek pacjentów rehabilitowanych stacjonarnie w zakresie rehabilitacja kardiologiczna w wieku 65+ i 80+ (w województwie wielkopolskim odpowiednio 47,3% i 5,1%). Może to świadczyć o potrzebach zdrowotnych w zakresie rehabilitacji wśród tej grupy chorych.

Rehabiliacja Stacjonarna Neurologiczna

Dostęp do rehabilitacji neurologicznej dla osób dorosłych w warunkach stacjonarnych jest znacznie zróżnicowany w skali kraju. Najwięcej hospitalizacji na 100 tys. dorosłych odnotowano w województwie opolskim (157,5), a najmniej w województwie łódzkim (66,0). Natomiast w analizowanym województwie wielkopolskim było to 97,0 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców.

Analiza rehabilitacji stacjonarnej dla dzieci również wykazała, że dostęp do rehabilitacji neurologicznej dla pacjentów w tym wieku jest znacznie zróżnicowany w skali kraju. Najwięcej hospitalizacji na 100 tys. dzieci odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (223,4) najmniej w województwie świętokrzyskim (0,5). Natomiast w analizowanym województwie wielkopolskim było to 8,1 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców. Należy podkreślić, że w województwach: lubuskim, łódzkim nie było ani jednego świadczeniodawcy, który realizował zakres rehabilitacja neurologiczna dla dzieci.

Należy zwrócić uwagę, że 31,5% hospitalizacji dla dzieci w zakresie rehabilitacja neurologiczna w województwie wielkopolskim zostało wykonane dla mieszkańców innych województw.

2 świadczeniodawców w województwie wielkopolskim realizowało mniej niż 120 hospitalizacji w zakresie rehabilitacja neurologiczna w ciągu roku (około 10 hospitalizacji miesięcznie), co skłania do zastanowienia się nad kompleksowością udzielanych w tych ośrodkach świadczeń.

Zwraca uwagę wysoki odsetek pacjentów rehabilitowanych stacjonarnie w zakresie rehabilitacja neurologiczna w wieku 65+ i 80+ (w województwie wielkopolskim odpowiednio 48,5% i 8,5%). Może to świadczyć o potrzebach zdrowotnych w zakresie rehabilitacji wśród tej grupy chorych.

Istnieją znaczne różnice pomiędzy świadczeniodawcami w odsetku pacjentów rehabilitowanych w zakresie rehabilitacja neurologiczna, którzy uprzednio przebyli leczenie szpitalne (maksimum w województwie - 27,6%, minimum w województwie - 0%). Przyczyny tego stanu rzeczy mogą być złożone i wymagają dalszej analizy.

Rehabiliacja Stacjonarna Pulmonologiczna

Dostęp do rehabilitacji pulmonologicznej dla osób dorosłych w warunkach stacjonarnych jest znacznie zróżnicowany w skali kraju. Najwięcej hospitalizacji na 100 tys. dorosłych odnotowano w województwie opolskim (145,6), a najmniej w województwie lubelskim (1,9). Natomiast w analizowanym województwie wielkopolskim było to 77,4 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców. Należy podkreślić, że w województwach: łódzkim, podlaskim, świętokrzyskim, zachodniopomorskim nie było ani jednego świadczeniodawcy, który realizował zakres rehabilitacja pulmonologiczna dla dorosłych.

Analiza rehabilitacji stacjonarnej dla dzieci również wykazała, że dostęp do rehabilitacji pulmonologicznej dla pacjentów w tym wieku jest znacznie zróżnicowany w skali kraju. Najwięcej hospitalizacji na 100 tys. dzieci odnotowano w województwie lubuskim (378,1) najmniej w województwie małopolskim (0,2). Natomiast w analizowanym województwie wielkopolskim było to 21,1 hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców. Należy podkreślić, że w województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim, świętokrzyskim, zachodniopomorskim nie było ani jednego świadczeniodawcy, który realizował zakres rehabilitacja pulmonologiczna dla dzieci.

3 świadczeniodawców w województwie wielkopolskim realizowało mniej niż 250 hospitalizacji w zakresie rehabilitacja pulmonologiczna w ciągu roku (około 20 hospitalizacji miesięcznie), co skłania do zastanowienia się nad kompleksowością udzielanych w tych ośrodkach świadczeń.

Zwraca uwagę wysoki odsetek pacjentów rehabilitowanych stacjonarnie w zakresie rehabilitacja pulmonologiczna w wieku 65+ i 80+ (w województwie wielkopolskim odpowiednio 50,2% i 7,8%). Może to świadczyć o potrzebach zdrowotnych w zakresie rehabilitacji wśród tej grupy chorych.

Istnieją znaczne różnice pomiędzy świadczeniodawcami w odsetku pacjentów rehabilitowanych w zakresie rehabilitacja pulmonologiczna, którzy uprzednio przebyli leczenie szpitalne (maksimum w województwie - 69,0%, minimum w województwie - 9,0%). Przyczyny tego stanu rzeczy mogą być złożone i

wymagają dalszej analizy.

Rehabiliacja w Ośrodkach/Oddziałach Dziennych

Analiza rozmieszczenia świadczeniodawców udzielających rehabilitację w warunkach oddziału dziennego wykazała, że w województwie było 18 powiatów, w których nie istniał ani jeden ośrodek rehabilitacji ogólnoustrojowej oraz 22 powiatów, w których nie było ośrodka rehabilitacji zaburzeń wieku rozwojowego. W przypadku pozostałych zakresów rehabilitacji w warunkach oddziału dziennego nie jest konieczne, ze względu na węższą specjalizację, aby znajdowały się w każdym powiecie.

Analizowane w Mapach Potrzeb Zdrowotnych dane wskazują na różnice w dostępności do świadczeń rehabilitacyjnych w poszczególnych województwach i powiatach. Dla dokładniejszego określenia poziomu zaspokojenia potrzeb społeczeństwa w tym zakresie, w kolejnym kroku zaleca się uwzględnienie danych na temat list oczekujących oraz porównywanie uzyskanych wskaźników ze wskaźnikami z innych krajów.

7.2 Lecznictwo uzdrowiskowe

W 2014 roku w województwie wielkopolskim nie funkcjonowali świadczeniodawcy realizujący świadczenia z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego.

Świadczenia dla pacjentów z województwa

Najwięcej świadczeń lecznictwa uzdrowiskowego dla pacjentów z województwa wielkopolskiego udzielono dla analizowanego profilu, 21,10 tys. pacjentów, natomiast najmniej dla profilu „choroby krwi i układu krwiotwórczego (hematologia)” (tabela 7.1).

Tabela 7.1: Struktura świadczeń lecznictwa uzdrowiskowego sprawozdanych dla pacjentów z województwa z podziałem na profil

Profil	Liczba pacjentów (tys.)	w tym dzieci (tys.)	% pacjentów
choroby reumatologiczne (reumatologia)	21,10	0,03	59,14
choroby kardiologiczne i nadciśnienie (kardiologia)	7,00	0,00	19,63
choroby układu nerwowego (neurologia)	2,55	0,01	7,14
choroby dolnych dróg oddechowych (pulmonologia)	1,86	0,42	5,21
choroby górnych dróg oddechowych (laryngologia)	0,97	0,23	2,71
cukrzyca (diabetologia)	0,80	0,00	2,24
choroby ortopedyczno-urazowe (ortopedia)	0,40	0,02	1,11
choroby kobiece (ginekologia)	0,26	-	0,74
choroby układu trawienia (gastroenterologia, hepatologia)	0,17	0,01	0,48
otyłość	0,12	0,07	0,34
choroby naczyń obwodowych	0,12	-	0,34
choroby nerek i dróg moczowych (nefrologia i urologia)	0,11	-	0,32
choroby skóry (dermatologia)	0,09	0,01	0,26
choroby endokrynologiczne	0,06	0,01	0,17

Profil	Liczba pacjentów (tys.)	w tym dzieci (tys.)	% pacjentów
osteoporoza	0,06	-	0,16
choroby krwi i układu krwiotwórczego (hematologia)	0,00	0,00	0,01
Polska	35,68	0,80	

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ

Najwięcej świadczeń lecznictwa uzdrowiskowego dla pacjentów z województwa zostało zrealizowanych dla kategorii świadczenie sanatoryjne (29,21 tys.), natomiast najmniej dla dla kategorii świadczenie ambulatoryjne (0,04 tys.) (tabela 7.2).

Tabela 7.2: Sprawozdane świadczenia dla pacjentów z województwa z podziałem na kategorie świadczeń

Kategoria świadczeń	Liczba osobodni (tys.)	Liczba pacjentów (tys.)	w tym dzieci (tys.)	% pacjentów
sanatoryjne	6 669,1	29,21	0,42	81,87
szpitalne	1 374,8	6,43	0,38	18,03
ambulatoryjne	232,1	0,04	0,01	0,10
Polska	8 275,9	35,68	0,80	

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ

7.3 Opieka paliatywna i hospicyjna

Analizując rozkład wykazanych pobytów paliatywno-hospicyjnych w warunkach domowych na 100 tys. ludności względem miejsca zamieszkania pacjenta łatwo zauważyć, że nie był on równomierny względem województw. Największą wartością tego wskaźnika charakteryzowały się województwa kujawsko-pomorskie (232,0), lubuskie (202,8), warmińsko-mazurskie (184,7), najmniejszą województwa lubelskie (90,2), podkarpackie (89,3) oraz małopolskie (86,6). Warto zwrócić również uwagę na zróżnicowany profil świadczeniodawców co łatwo zauważyć obserwując odsetek pacjentów sprawozdanych pacjentów pochodzących spoza województwa.

Również zróżnicowany jest rozkład liczby pacjentów korzystających z pobytów paliatywno-hospicyjnych w warunkach stacjonarnych. Największą wartością wskaźnika liczby pacjentów na 100 tys. ludności charakteryzowały się województwa małopolskie (107,8), świętokrzyskie (107,4), podkarpackie (104,1), najmniejszą województwa łódzkie (68,8), mazowieckie (61,9) oraz zachodniopomorskie (46,4). Warto zwrócić również uwagę na zróżnicowany profil świadczeniodawców co łatwo zauważyć obserwując odsetek pacjentów sprawozdanych pacjentów pochodzących spoza województwa.

7.4 Opieka długoterminowa

Opieka długoterminowa w warunkach stacjonarnych

Rozkład liczby dorosłych pacjentów korzystających z opieki długoterminowej w warunkach stacjonarnych przeliczony na 100 tys. dorosłej ludności nie był równomierny względem województw. Największą wartością tego wskaźnika charakteryzowały się województwa podkarpackie (198,4), opolskie (178,3), małopolskie (155,0), najmniejszą województwa zachodniopomorskie (108,8), lubelskie (101,8) oraz wielkopolskie (75,3).

Również rozkład liczby dzieci korzystających z opieki długoterminowej w warunkach stacjonarnych na 100 tys. dzieci nie był równomierny względem województw. Największą wartością tego wskaźnika charakteryzowały się województwa dolnośląskie (33,6), śląskie (14,8) oraz opolskie (14,2), natomiast najmniejszą województwa podkarpackie (2,5), wielkopolskie (2,2), małopolskie (0,9).

Warto zwrócić również uwagę na zróżnicowany profil świadczeniodawców co łatwo zauważyć obserwując odsetek pacjentów pochodzących spoza województwa.

Opieka długoterminowa w warunkach domowych

Rozkład liczby dorosłych pacjentów korzystających z opieki długoterminowej w warunkach domowych na 100 tys. dorosłej ludności nie był równomierny względem województw. Największą wartością tego wskaźnika charakteryzowały się województwa opolskie (457,0), śląskie (413,2) oraz podkarpackie (325,9), najmniejszą województwa kujawsko-pomorskie (132,3), podlaskie (123,9) oraz pomorskie (57,2).

Rozkład liczby dzieci korzystających z opieki długoterminowej w warunkach domowych na 100 tys. dzieci nie był równomierny względem województw. Największą wartością tego wskaźnika charakteryzowały się województwa warmińsko-mazurskie (17,7), wielkopolskie (16,0), podkarpackie (14,0), natomiast najmniejszą województwa zachodniopomorskie (5,0), lubuskie (3,8), lubelskie (3,6).

Warto zwrócić również uwagę na zróżnicowany profil świadczeniodawców co łatwo zauważyć obserwując odsetek pacjentów pochodzących spoza województwa.

EFEKTYWNE DZIAŁANIE
PRZEZ MAPOWANIE

Ministerstwo Zdrowia

Część VIII

Prognozy

8.1 Prognoza zapadalności rejestrowanej

W niniejszym rozdziale zaprezentowano podsumowanie wyników prognoz zapadalności rejestrowanej na lata 2020-2029 w województwie wielkopolskim dla chorób przewlekłych. Informacje dla pozostałych podgrup chorób, zaliczanych do chorób przemijających (ostrych) zostały zaprezentowane w odpowiednich mapach potrzeb zdrowotnych. Zgodnie z wyjaśnieniem przedstawionym w rozdziale **Szacowanie wskaźników epidemiologicznych** należy pamiętać, że proces prognozowania obarczony jest niepewnością. Z tego względu szczegółowe wyniki prognoz prezentowane w poszczególnych mapach przedstawiają cztery scenariusze ('minimalny', 'maksymalny', 'zindywidualizowany' oraz 'uśredniony').

W tym rozdziale prezentowane jest zestawienie dla scenariusza zindywidualizowanego, który zakłada, że dla województwa wielkopolskiego do prognozowania wykorzystujemy historycznie zaobserwowane w danym województwie wartości współczynników zapadalności rejestrowanej/chorobowości szpitalnej w danej podgrupie chorób. Wybór tego scenariusza wynika faktu, że naturalnym punktem odniesienia w prognozowaniu jest analiza zakładająca utrzymywanie się zróżnicowania pomiędzy województwami w zakresie wartości współczynników zapadalności rejestrowanej/chorobowości szpitalnej na poziomie zgodnym z danymi historycznymi. Ponieważ założenie to nie musi być w rzeczywistości spełnione scenariusze 'minimalny', 'maksymalny' oraz 'uśredniony' prezentowane w mapach szczegółowych pozwalają na przeanalizowanie konsekwencji przyjęcia różnych wariantów prognozowanego poziomu zapadalności rejestrowanej.

8.1.1 Choroby układu kostno-mięśniowego

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.1 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby kręgosłupa' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'artropatie związane z zakażeniami'.

Tabela 8.1: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

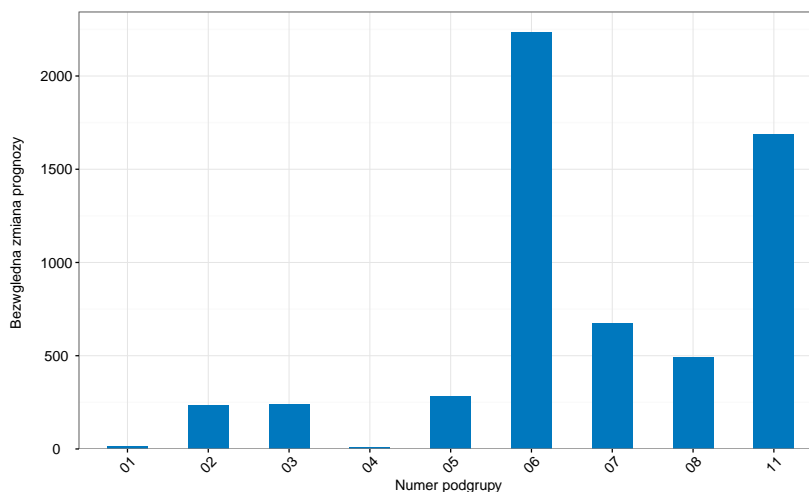
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroby kręgosłupa	49,04	50,73
Choroby stawów	47,20	49,43
Choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (niezapalne)	36,14	36,81
Artropatie wielostawowe zapalne	8,91	9,15
Choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (zapalne)	8,23	8,51
Choroby układowe tkanki łącznej	5,11	5,35
Zaburzenia mineralizacji i struktury kości	4,32	4,81
Choroby mięśni	0,82	0,82
Artropatie związane z zakażeniami	0,26	0,28

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu kostno-mięśniowego). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.1 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami

2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'choroby stawów'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 2,23 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'choroby mięśni'.

Wykres 8.1: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.2: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Artropatie związane z zakażeniami
02	Artropatie wielostawowe zapalne
03	Choroby układowe tkanki łącznej
04	Choroby mięśni
05	Choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (zapalne)
06	Choroby stawów
07	Choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich (niezapalne)
08	Zaburzenia mineralizacji i struktury kości
11	Choroby kręgosłupa

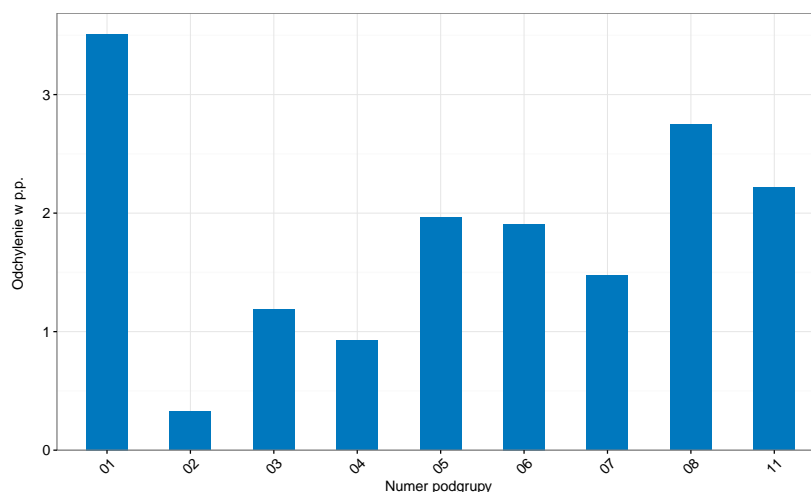
Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.2 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskie między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'artropatie związane z zakażeniami' i wynosi 3.51 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 5.25% w stosunku do zmiany 1.73% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że

w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla artropatii wielostawowe zapalne i wynosi 0.33 p.p..

Wykres 8.2: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.2 Choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.3 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowa w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'choroba Alzheimera i inne otępienia'.

Tabela 8.3: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

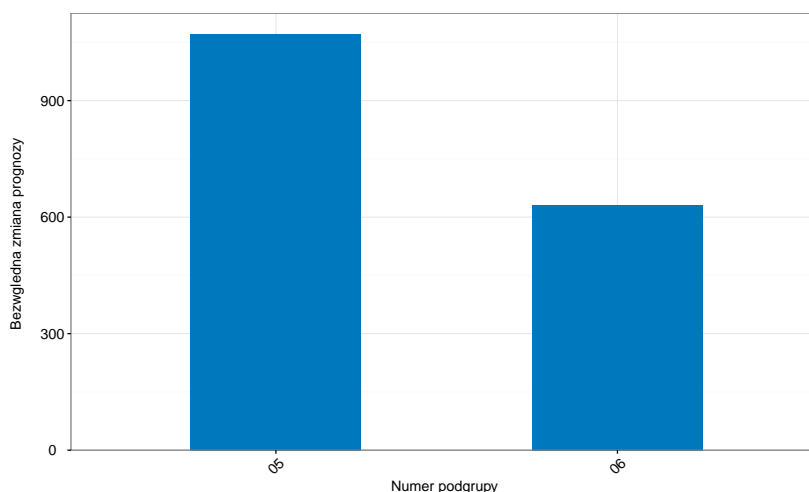
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroba Alzheimera i inne otępienia	3,62	4,70
Choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe	3,72	4,35

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.3 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'choroba Alzheimera i inne otępienia'. Oznacza, to,

że prognozowany na poziomie 1,07 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe'.

Wykres 8.3: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

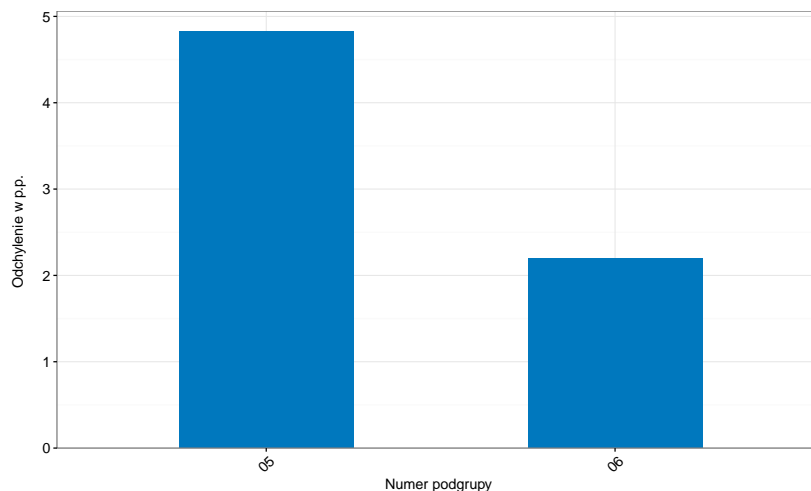
Tabela 8.4: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
05	Choroba Alzheimera i inne otępienia
06	Choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.4 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskie między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'choroba Alzheimera i inne otępienia' i wynosi 4.82 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 29.57% w stosunku do zmiany 24.75% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla choroby Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe i wynosi 2.19 p.p..

Wykres 8.4: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.3 Choroby układu nerwowego (pozostałe choroby)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.5 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'choroby demielinizacyjne'.

Tabela 8.5: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

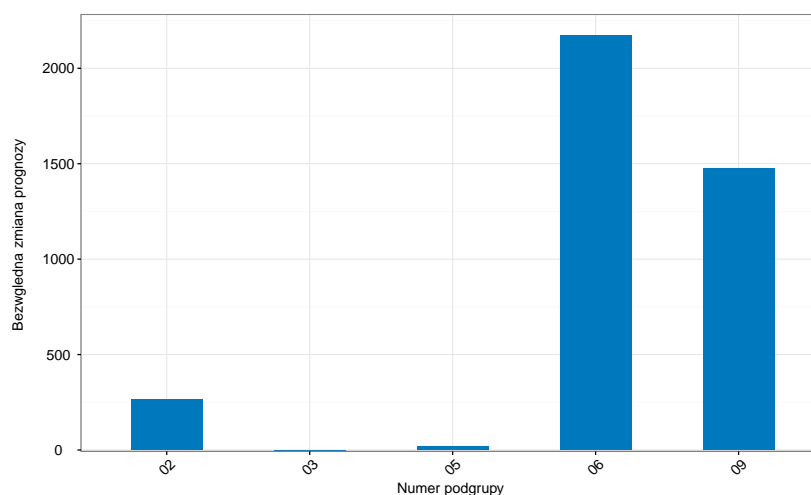
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa	39,23	41,40
Mononeuropatie, zespoły cieśni i radikulopatie	35,45	36,92
Padaczka	3,92	3,94
Choroby nerwowo-mięśniowe	2,90	3,16
Choroby demielinizacyjne	0,44	0,43

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu nerwowego (pozostałe choroby)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.5 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 2,17 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów

profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'choroby demielinizacyjne'.

Wykres 8.5: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

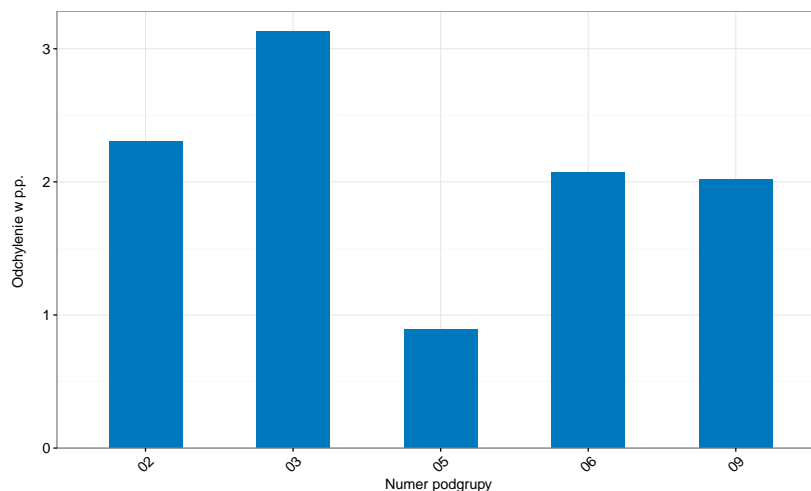
Tabela 8.6: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
02	Choroby nerwowo-mięśniowe
03	Choroby demielinizacyjne
05	Padaczka
06	Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa
09	Mononeuropatie, zespoły cieśni i radikulopatie

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.6 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskie między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'choroby demielinizacyjne' i wynosi 3.13 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi -1.61% w stosunku do zmiany -4.73% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla padaczka i wynosi 0.89 p.p..

Wykres 8.6: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.4 Choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.7 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowa w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'nadciśnienie tętnicze' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'miażdżycy tętnicy nerkowej'.

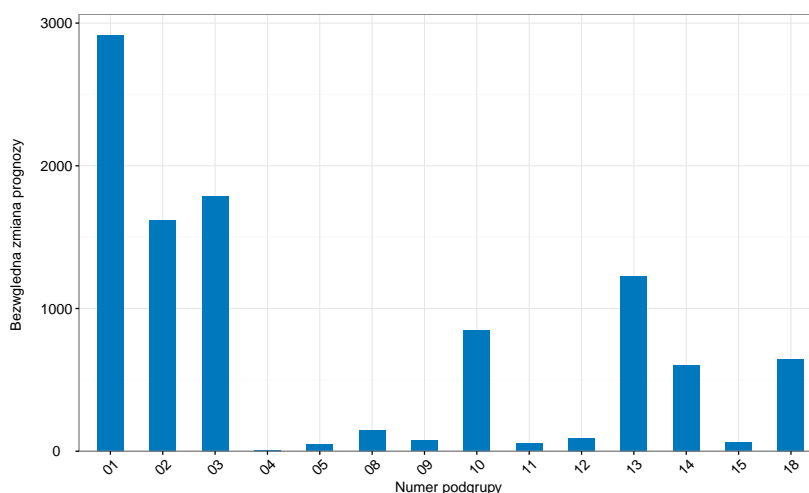
Tabela 8.7: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Nadciśnienie tętnicze	27,96	30,87
Zylaki kończyn	18,49	19,71
Nadciśnienie tętnicze odporne	12,51	14,13
Miażdżycy tętnic	9,63	11,42
Zakrzepica i/lub zatorowość płucna	7,28	8,13
Niedrożność i zwężenie tętnic przedmózgowych	4,20	4,85
Owrodzenia	3,13	3,73
Zapalenie naczyń	2,07	2,13
Obrzęk chłonny	0,84	0,90
Tętniak odcinka brzuszego i tętnicy biodrowej	0,69	0,84
Tętniak innych tętnic	0,50	0,57
Zator i zakrzep tętniczy	0,46	0,56
Tętniak i tętniak rozwarstwiający tętnicy głównej (z wyłączeniem tętniaka odcinka brzuszego)	0,44	0,49
Miażdżycy tętnicy nerkowej	0,08	0,09

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. nadciśnienie tętnicze (ogółem)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.7 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'nadciśnienie tętnicze. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 2,92 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'miażdżyca tętnicy nerkowej'.

Wykres 8.7: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.8: Nazwy podgrup użytych na wykresach

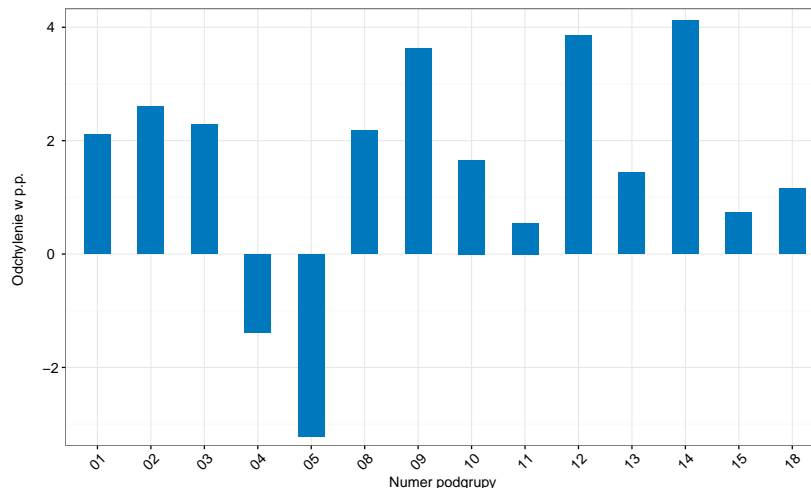
Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Nadciśnienie tętnicze
02	Nadciśnienie tętnicze odporne
03	Miażdżyca tętnic
04	Miażdżyca tętnicy nerkowej
05	Tętniak i tętniak rozwarstwiający tętnicy głównej (z wyłączeniem tętniaka odcinka brzuszego)
08	Tętniak odcinka brzuszego i tętnicy biodrowej
09	Tętniak innych tętnic
10	Zakrzepica i/lub zatorowość płucna
11	Zapalenie naczyń

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
12	Zator i zakrzep tętniczy
13	Zyłaki kończyn
14	Owrodzenia
15	Obrzęk chłonny
18	Niedrożność i zwężenie tętnic przedmózgowych

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.8 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'owrodzenia' i wynosi 4.12 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 19.3% w stosunku do zmiany 15.18% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla zapalenie naczyń i wynosi 0.55 p.p..

Wykres 8.8: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.5 Choroby układu oddechowego (przewlekłe)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.9 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'astma' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'choroby śródmiąższowe płuc'.

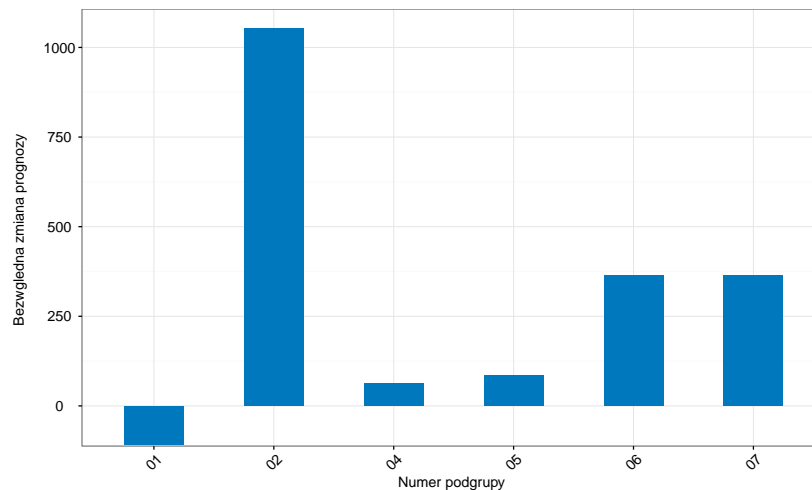
Tabela 8.9: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Astma	22,13	22,03
Przewlekła obturacyjna choroba płuc	7,82	8,87
Przewlekłe choroby zapalne płuc	7,35	7,72
Niewydolność oddychania	1,86	2,22
Zaburzenia oddychania w czasie snu	1,90	1,99
Choroby śródmiąższowe płuc	1,80	1,86

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu oddechowego (przewlekłe)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.9 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'przewlekła obturacyjna choroba płuc'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 1,05 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'astma'.

Wykres 8.9: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.10: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Astma

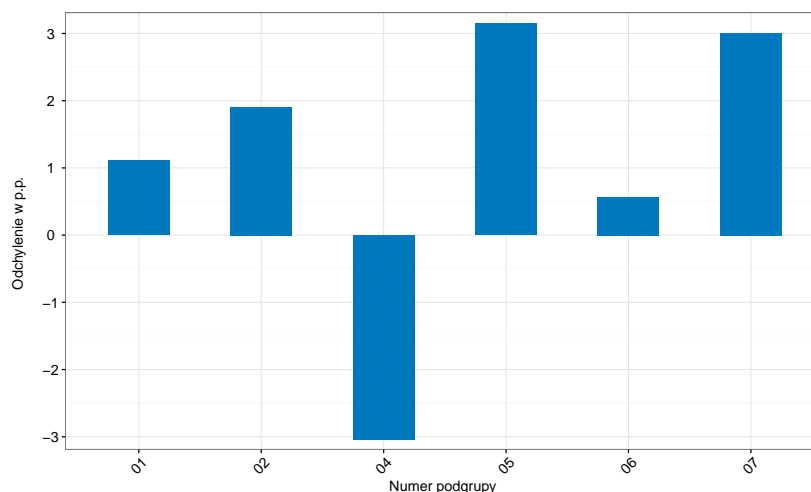

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
02	Przewlekła obturacyjna choroba płuc
04	Choroby śródmiąższowe płuc
05	Zaburzenia oddychania w czasie snu
06	Przewlekłe choroby zapalne płuc
07	Niewydolność oddychania

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.10 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'zaburzenia oddychania w czasie snu' i wynosi 3.15 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 4.51% w stosunku do zmiany 1.35% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla przewlekłe choroby zapalne płuc i wynosi 0.57 p.p..

Wykres 8.10: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.6 Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.11 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowa w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby tarczycy' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'choroby nadnerczy'.

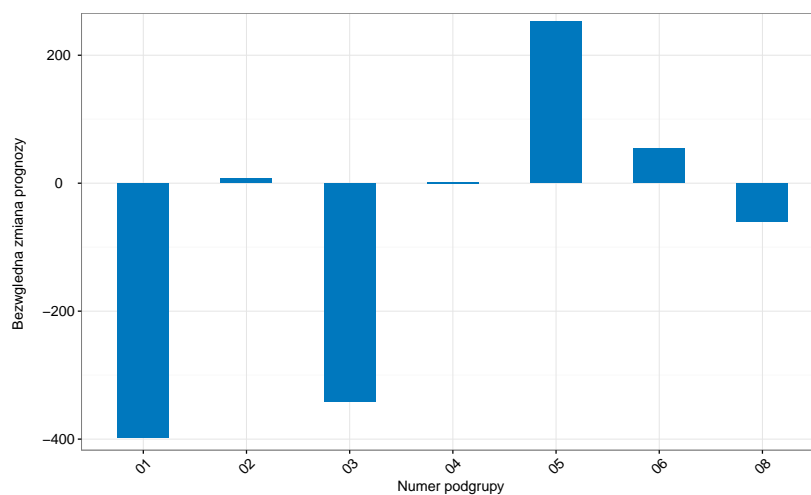
Tabela 8.11: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
choroby tarczycy	12,89	13,14
choroby gonad	3,40	3,00
otyłość	2,91	2,85
choroby przysadki	2,86	2,52
choroby trzustki	0,83	0,88
choroby przytarczyc	0,29	0,29
choroby nadnerczy	0,29	0,30

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zmniejszenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.11 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'choroby tarczycy'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,25 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'choroby gonad'.

Wykres 8.11: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

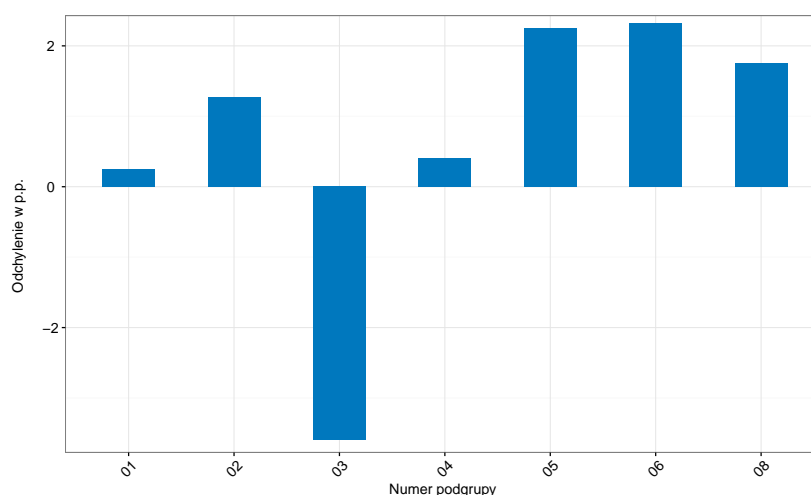
Tabela 8.12: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	choroby gonad
02	choroby nadnerczy
03	choroby przysadki
04	choroby przytarczyc
05	choroby tarczycy
06	choroby trzustki
08	otyłość

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.12 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'choroby przysadki' i wynosi -3.59 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi -11.93% w stosunku do zmiany -8.34% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla choroby gonad i wynosi 0.24 p.p..

Wykres 8.12: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.7 Choroby psychiczne

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.13 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielko-

polskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowa w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'zaburzenia odżywiania' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi'.

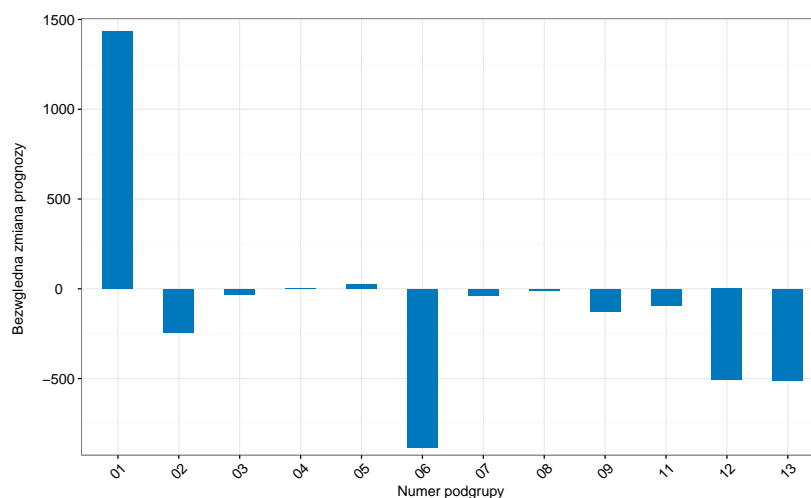
Tabela 8.13: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Zaburzenia odżywiania	25,53	24,65
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i postacią somatyczną	9,29	9,32
Uzależnienia	9,42	9,17
Zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i choroba somatyczna	8,20	9,64
Mieszane zaburzenia zachowania i emocji	6,19	5,68
Zaburzenia emocji	5,83	5,32
Zaburzenia hiperkinetyczne i zaburzenia zachowania	1,67	1,58
Upośledzenie umysłowe	1,60	1,48
Schizofrenia	1,29	1,26
Zaburzenia afektywne	0,78	0,79
Pozostałe zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży	0,65	0,64
Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	0,35	0,31

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zmniejszenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby psychiczne). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.13 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i choroba somatyczna'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 1,44 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'zaburzenia odżywiania'.

Wykres 8.13: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.14: Nazwy podgrup użytych na wykresach

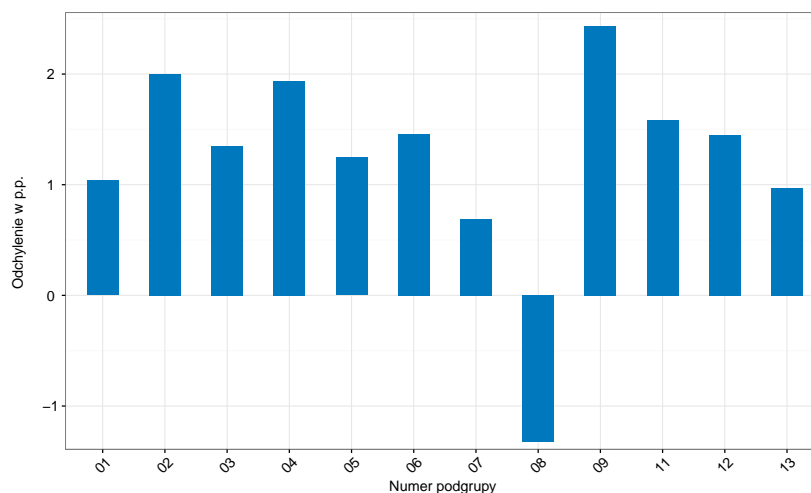
Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i choroba somatyczna
02	Uzależnienia
03	Schizofrenia
04	Zaburzenia afektywne
05	Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i postacią somatyczną
06	Zaburzenia odżywiania
07	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi
08	Pozostałe zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży
09	Upośledzenie umysłowe
11	Zaburzenia hiperkinetyczne i zaburzenia zachowania
12	Mieszane zaburzenia zachowania i emocji
13	Zaburzenia emocji

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.14 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'upośledzenie umysłowe' i wynosi 2.44 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi -7.87% w stosunku do zmiany -10.31% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla zespoły behawioralne

związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi i wynosi 0.69 p.p..

Wykres 8.14: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.8 Cukrzyca

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.15 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

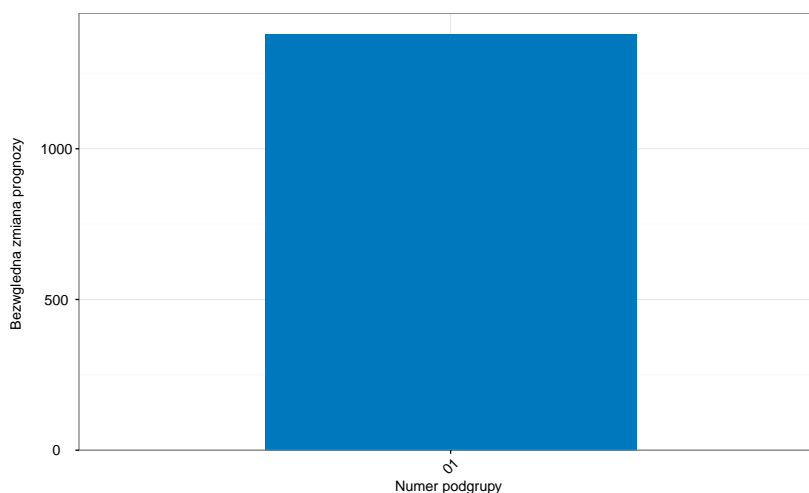
Tabela 8.15: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Cukrzyca	11,92	13,30

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. cukrzyca). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.15 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Wykres 8.15: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.16: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Cukrzyca

Źródło: Opracowanie DAiS.

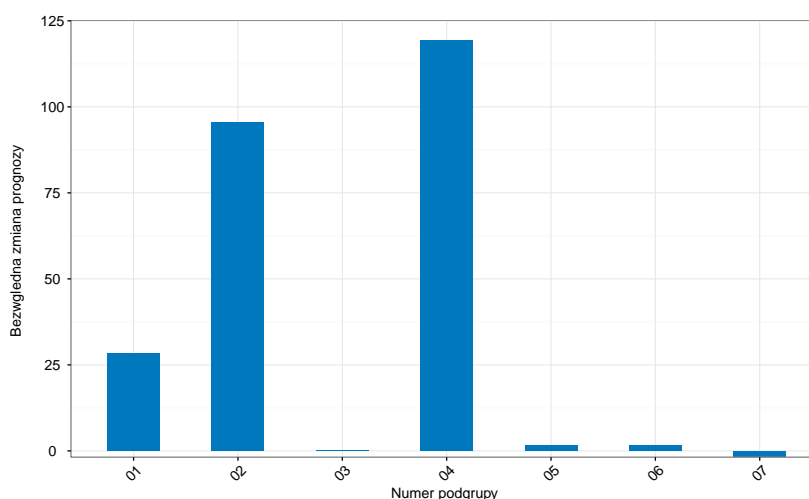
Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.16 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskie między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla cukrzyca i wynosi 3.12 p.p..

że prognozowany na poziomie 0,12 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'nowotwory z komórek histiocytarnych i dendrytycznych'.

Wykres 8.17: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

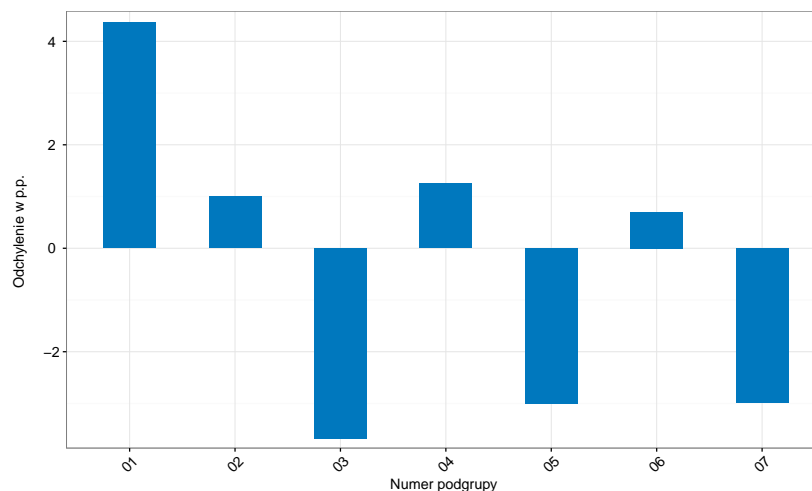
Tabela 8.18: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Ostre nowotwory układu krwiotwórczego
02	Przewlekłe nowotwory układu krwiotwórczego
03	Nowotwory z prekursorowych komórek B i T
04	Nowotwory z dojrzałych komórek B
05	Nowotwory z dojrzałych komórek T i NK
06	Chłoniak Hodgkina
07	Nowotwory z komórek histiocytarnych i dendrytycznych

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.18 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'ostre nowotwory układu krwiotwórczego' i wynosi 4.37 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 15.37% w stosunku do zmiany 11% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla chłoniaka Hodgkina i wynosi 0.7 p.p..

Wykres 8.18: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.10 Choroby krwi, układu krwiotwórczego i odpornościowego

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.19 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'inne choroby krwi' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'porfiria'.

Tabela 8.19: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

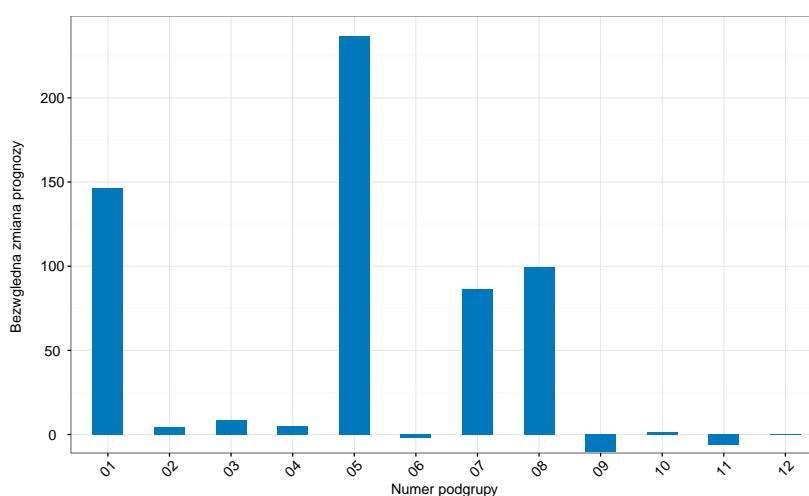
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Inne choroby krwi	2,79	2,89
Niedokrwistości niedoborowe	1,97	2,12
Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (nabyte)	1,53	1,62
Inne niedokrwistości	1,24	1,47
Choroby układu odpornościowego (pierwotne)	0,19	0,18
Niedokrwistości hemolityczne (nabyte)	0,11	0,12
Choroby układu odpornościowego (nieokreślone)	0,09	0,08
Niedokrwistości hemolityczne (wrodzone)	0,06	0,07
Niedokrwistości aplastyczne	0,06	0,06
Choroby układu odpornościowego (wtórne)	0,04	0,04
Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (wrodzone)	0,03	0,03
Porfiria	0,01	0,01

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej

na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby krwi, układu krwiotwórczego i odpornościowego). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.19 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'inne niedokrwistości. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,24 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'choroby układu odpornosciowego (pierwotne)'.

Wykres 8.19: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.20: Nazwy podgrup użytych na wykresach

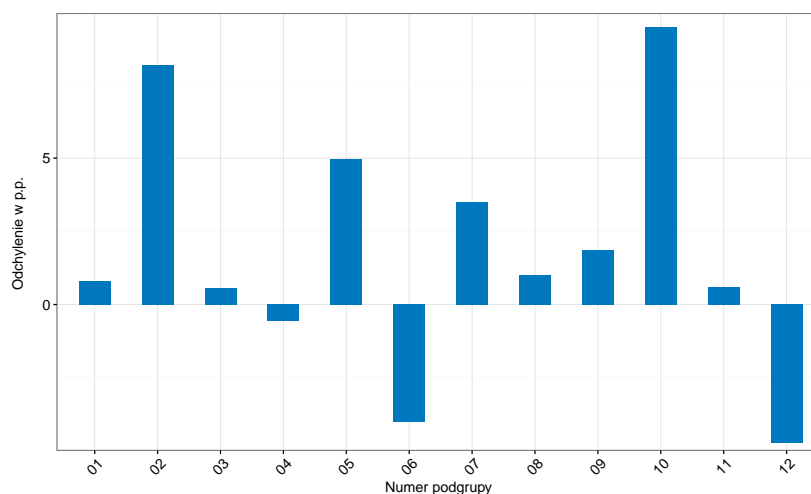
Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Niedokrwistości niedoborowe
02	Niedokrwistości hemolityczne (wrodzone)
03	Niedokrwistości hemolityczne (nabyte)
04	Niedokrwistości aplastyczne
05	Inne niedokrwistości
06	Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (wrodzone)
07	Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne (nabyte)
08	Inne choroby krwi
09	Choroby układu odpornosciowego (pierwotne)
10	Choroby układu odpornosciowego (wtórne)
11	Choroby układu odpornosciowego (nieokreślone)
12	Porfiria

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wiel-

kopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.20 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'choroby układu odpornościowego (wtórne)' i wynosi 9.47 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 4.02% w stosunku do zmiany -5.45% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla niedokrwiłości aplastyczne i wynosi -0.56 p.p..

Wykres 8.20: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.11 Choroby metaboliczne

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.21 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'zaburzenia metaboliczne' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'niedobór witaminy D'.

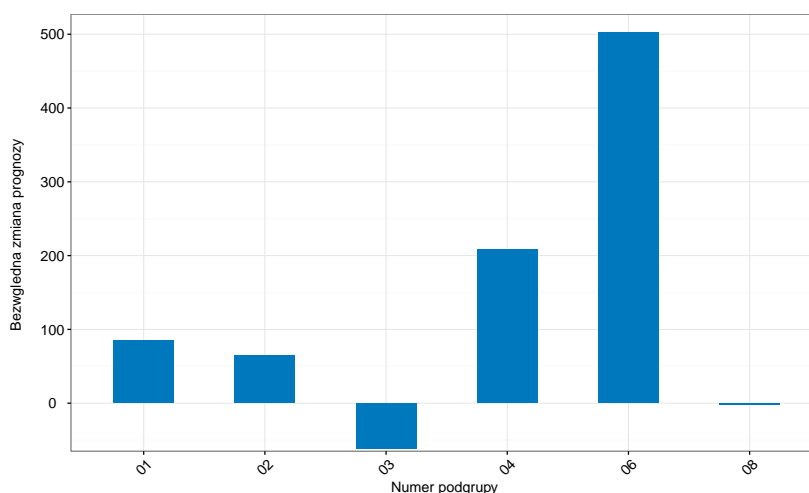
Tabela 8.21: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Zaburzenia metaboliczne	5,63	5,84
Osteoporoza i inne choroby metaboliczne kości	4,83	5,33
Otyłość	2,91	2,85
Niedożywienie	0,56	0,65
Inne niedobory pokarmowe	0,42	0,49
Niedobór witaminy D	0,09	0,09

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby metaboliczne). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.21 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'osteoporoza i inne choroby metaboliczne kości'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,50 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'otyłość'.

Wykres 8.21: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

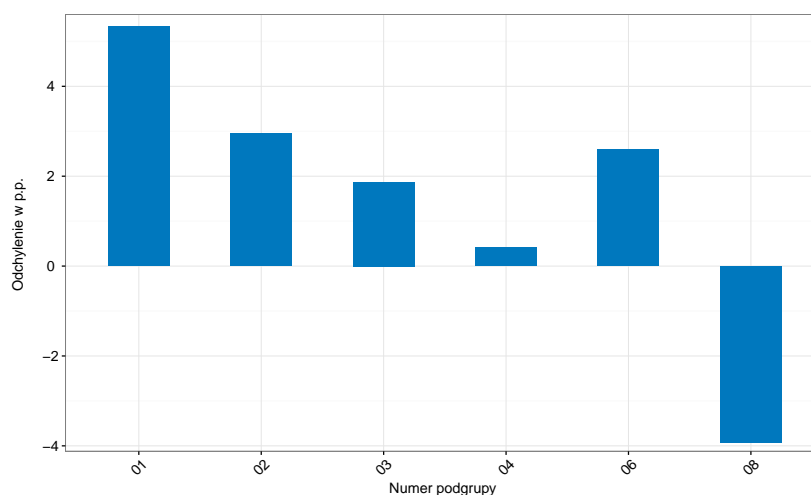
Tabela 8.22: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Niedożywienie
02	Inne niedobory pokarmowe
03	Otyłość
04	Zaburzenia metaboliczne
06	Osteoporoza i inne choroby metaboliczne kości
08	Niedobór witaminy D

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.22 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'niedożywienie' i wynosi 5.33 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 15.12% w stosunku do zmiany 9.79% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla zaburzenia metaboliczne i wynosi 0.41 p.p..

Wykres 8.22: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.12 Choroby oka i okolic

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.23 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'zez oraz niedowidzenie' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'AMD'.

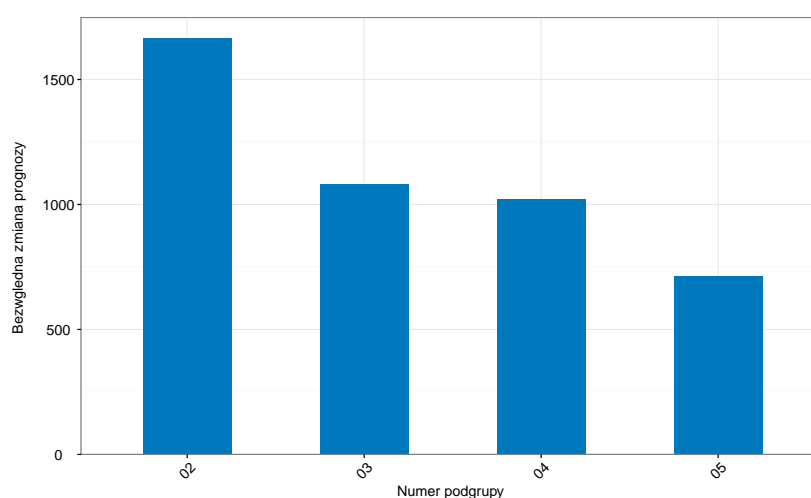
Tabela 8.23: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
zez oraz niedowidzenie	84,55	85,63
schorzenia siatkówki i ciała szklanego z wyłączeniem AMD	19,75	21,42
jaskra	11,34	12,36
AMD	3,14	3,85

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby oka i okolic). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.23 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'schorzenia siatkówki i ciała szklanego z wyłączeniem AMD'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 1,66 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'aAMD'.

Wykres 8.23: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.24: Nazwy podgrup użytych na wykresach

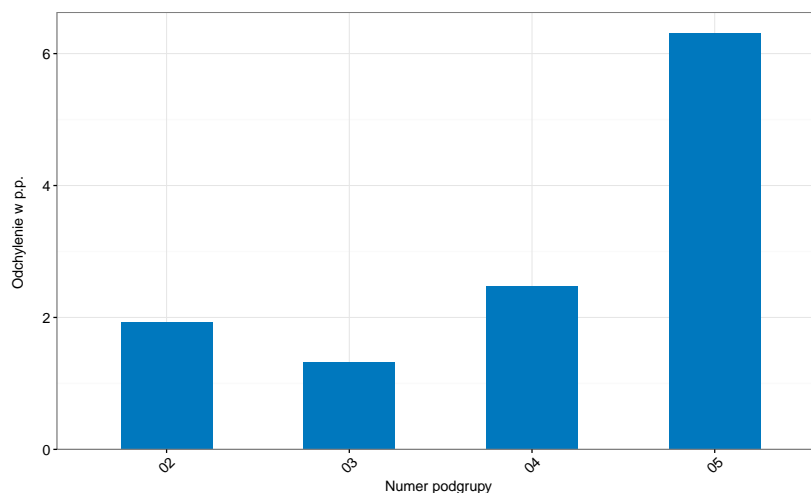
Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
02	schorzenia siatkówki i ciała szklanego z wyłączeniem AMD
03	zez oraz niedowidzenie
04	jaskra
05	AMD

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.24 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskie między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'aAMD' i wynosi 6.31 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 22.74% w stosunku do zmiany 16.43% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie

całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla zez oraz niedowidzenie i wynosi 1.33 p.p..

Wykres 8.24: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.13 Choroby skóry

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.25 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'wybrane zakażenia' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'skórny chłoniak z komórek T'.

Tabela 8.25: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Wybrane zakażenia	53,39	52,40
Zapalenie skóry i wyprysk	49,30	48,54
Inne choroby skóry, włosów i paznokci	48,16	48,38
Wybrane nowotwory niezłośliwe	44,26	44,62
Choroby zapalne skóry	27,76	26,37
Oparzenia, odmrożenia, odleżyny, owrzodzenia	8,64	9,14
Pokrzywka i obrzęk naczyń naczynioruchowy	5,79	5,58
Łuszczyca	4,83	4,79
Nieczerniakowe złośliwe nowotwory skóry, stany przedrakowe, raki in situ	3,60	4,40
Choroby tkanki łącznej oraz wybrane układowe	3,16	3,21
Wrodzone wady skóry	0,40	0,37
Autoimmunizacyjne choroby pęcherzowe	0,33	0,34
Zakażenia przenoszone głównie drogą płciową	0,31	0,28
Skórny chłoniak z komórek T	0,02	0,03

Nazwa podgrupy

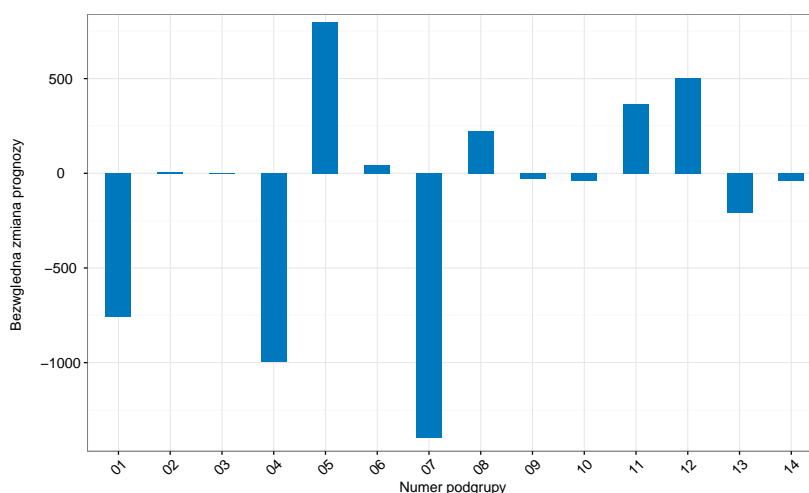
Prognoza
2020 (w tys.)

Prognoza
2029 (w tys.)

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zmniejszenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby skóry). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.25 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'nieczerniakowe złośliwe nowotwory skóry, stany przedrakowe, raki in situ. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,80 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'choroby zapalne skóry'.

Wykres 8.25: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.26: Nazwy podgrup użytych na wykresach

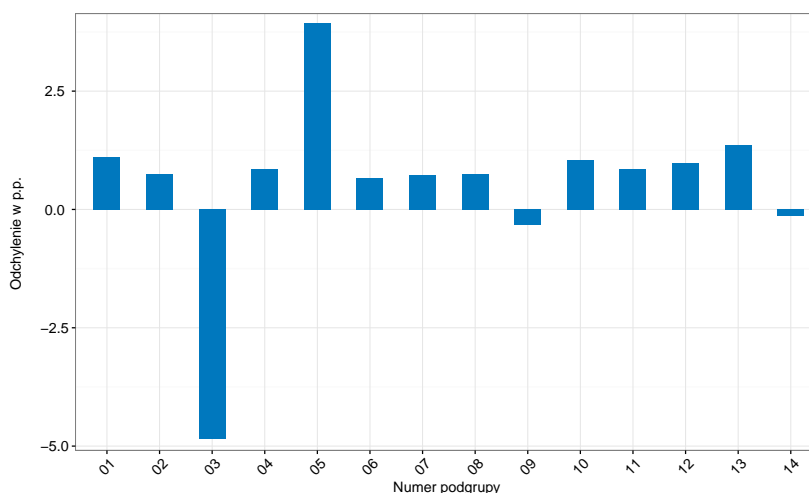
Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Zapalenie skóry i wyprysk
02	Autoimmunizacyjne choroby pęcherzowe
03	Skórny chłoniak z komórek T
04	Wybrane zakażenia
05	Nieczerniakowe złośliwe nowotwory skóry, stany przedrakowe, raki in situ
06	Choroby tkanki łącznej oraz wybrane układowe
07	Choroby zapalne skóry
08	Inne choroby skóry, włosów i paznokci
09	Zakażenia przenoszone głównie drogą płciową
10	Łuszczyca

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
11	Wybrane nowotwory niezłośliwe
12	Oparzenia, odmrożenia, odleżyny, owrzodzenia
13	Pokrzywka i obrzęk naczyńioruchowy
14	Wrodzone wady skóry

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.26 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'skórny chłoniak z komórek T' i wynosi -4.85 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 4% w stosunku do zmiany 8.85% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla wrodzone wady skóry i wynosi -0.13 p.p..

Wykres 8.26: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.14 Choroby męskich narządów płciowych

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.27 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowa w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'rozrost łagodny gruczolu krokowego' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'niepłodność męska'.

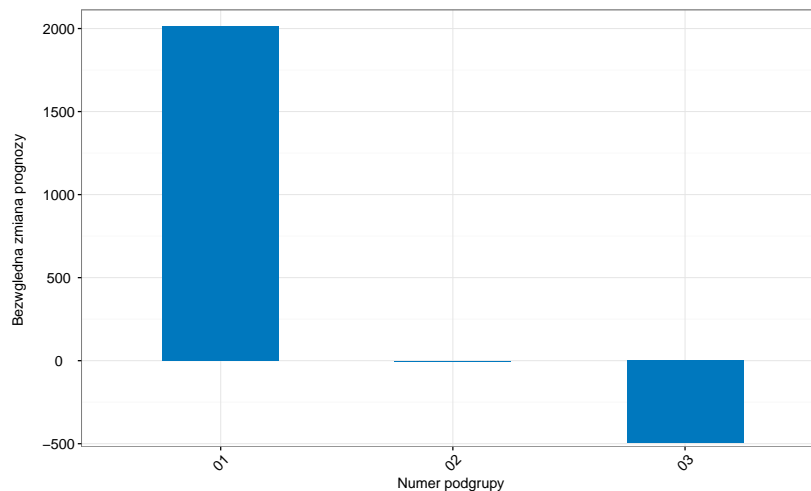
Tabela 8.27: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Rozrost łagodny gruczołu krokowego	14,95	16,96
Nadmiar napletka, stulejka i załupek	6,23	5,74
Niepłodność męska	0,06	0,06

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby męskich narządów płciowych). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.27 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'rozrost łagodny gruczołu krokowego'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 2,01 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'nadmiar napletka, stulejka i załupek'.

Wykres 8.27: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

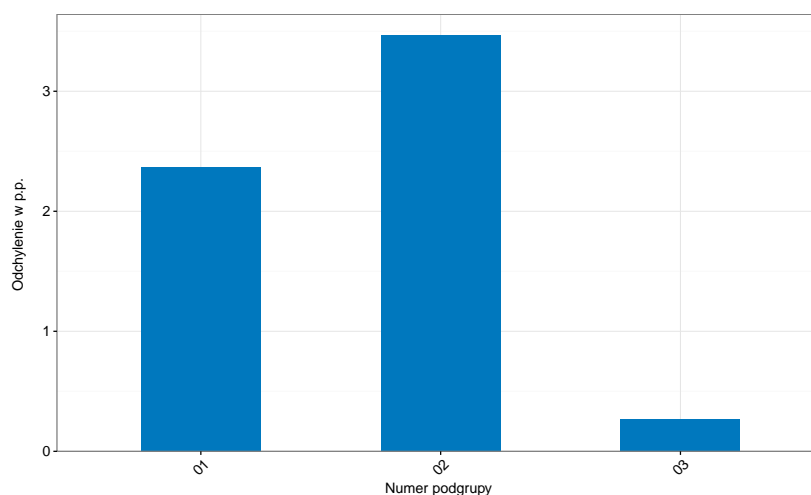
Tabela 8.28: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Rozrost łagodny gruczołu krokowego
02	Niepłodność męska
03	Nadmiar napletka, stulejka i załupek

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.28 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'niepłodność męska' i wynosi 3.47 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi -9.84% w stosunku do zmiany -13.3% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla nadmiar napletka, stulejka i załupek i wynosi 0.27 p.p..

Wykres 8.28: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.15 Choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.29 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'zaburzenia miesiączkowania' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'przetoki'.

Tabela 8.29: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

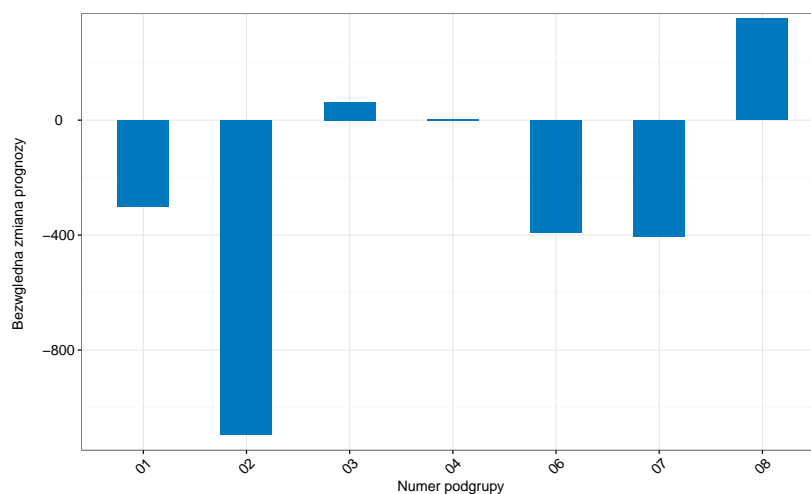
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
zaburzenia miesiączkowania	36,67	36,28
nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego	18,21	17,12
nienowotworowe choroby gruczołu piersiowego	15,56	15,26
niezapalne, nienowotworowe choroby narządu płciowego	13,50	13,56
zaburzenia statyki narządu płciowego	4,86	5,21

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
zaburzenia płodności	2,95	2,55
przetoki	0,08	0,09

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zmniejszenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.29 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'zaburzenia statyki narządu płciowego. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,35 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego'.

Wykres 8.29: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.30: Nazwy podgrup użytych na wykresach

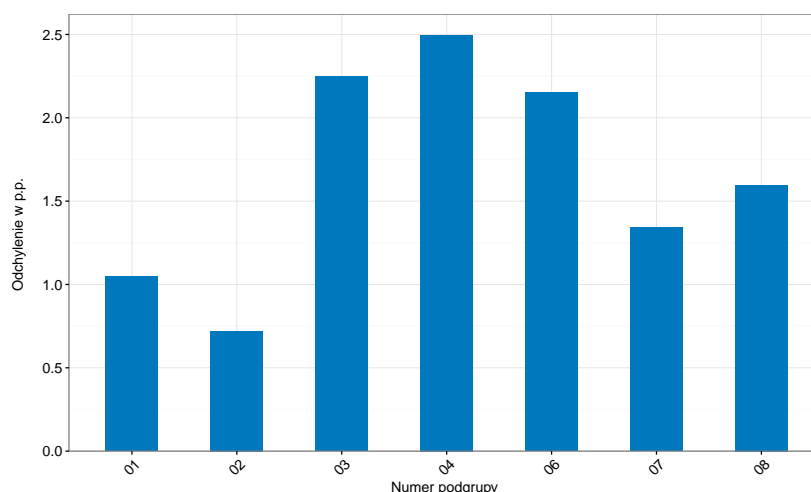
Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	nienowotworowe choroby gruczołu piersiowego
02	nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego
03	niezapalne, nienowotworowe choroby narządu płciowego
04	przetoki
06	zaburzenia miesiączkowania
07	zaburzenia płodności
08	zaburzenia statyki narządu płciowego

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
----------------	----------------

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.30 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'przetoki' i wynosi 2.5 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 4.71% w stosunku do zmiany 2.21% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla nieprawidłowy rozrost lub lokalizacja błony śluzowej układu płciowego i wynosi 0.72 p.p..

Wykres 8.30: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.16 Choroby układu moczowego

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.31 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'nadciśnienie tętnicze' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'zaburzenia przemiany mineralnej'.

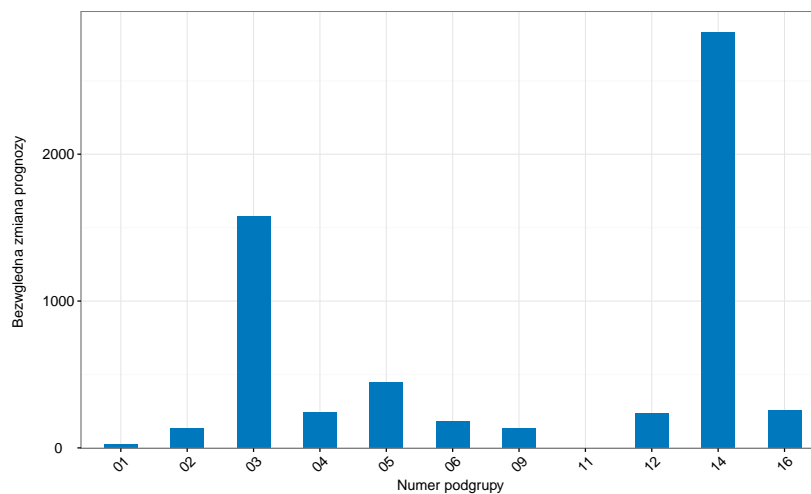
Tabela 8.31: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Nadciśnienie tętnicze	27,61	30,44
Kamica moczowa	11,66	11,90
Niewydolność nerek	6,64	8,21
Wady układu moczowego	4,91	5,05
Inne zaburzenia nerki i moczowodu	4,42	4,87
Nietrzymanie moczu	4,51	4,76
Choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek	1,87	2,00
Inne choroby dolnego układu moczowego	1,36	1,54
Inne zaburzenia bilansu płynów, elektrolitów i równowagi kwasowo-zasadowej	1,26	1,50
Choroby kłębuszków nerkowych	0,98	1,00
Zaburzenia przemiany mineralnej	0,13	0,13

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu moczowego). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.31 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'nadciśnienie tętnicze'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 2,83 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'zaburzenia przemiany mineralnej'.

Wykres 8.31: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

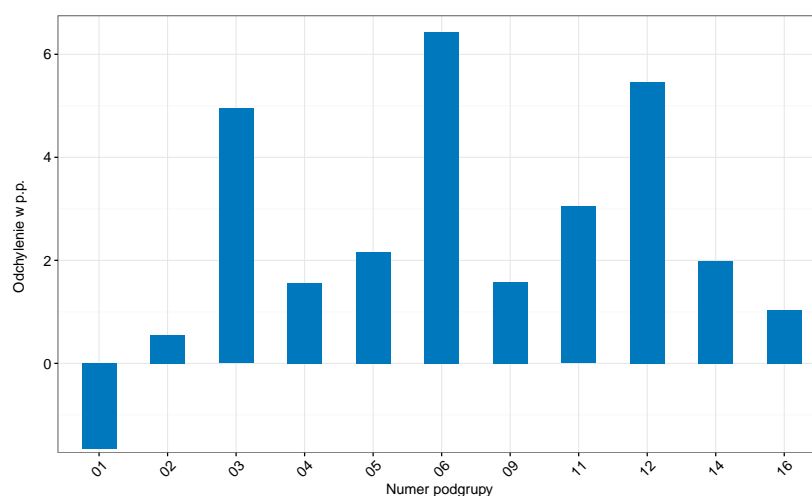
Tabela 8.32: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Choroby kłębuszków nerkowych
02	Choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek
03	Niewydolność nerek
04	Kamica moczowa
05	Inne zaburzenia nerki i moczowodu
06	Inne choroby dolnego układu moczowego
09	Wady układu moczowego
11	Zaburzenia przemiany mineralnej
12	Inne zaburzenia bilansu płynów, elektrolitów i równowagi kwasowo-zasadowej
14	Nadciśnienie tętnicze
16	Nietrzymanie moczu

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.32 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskie między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'inne choroby dolnego układu moczowego' i wynosi 6.43 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 13.31% w stosunku do zmiany 6.88% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek i wynosi 0.55 p.p..

Wykres 8.32: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.17 Choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.33 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowa w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby dróg żółciowych (z kamicą lub bez)' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'powikłania chorób wątroby'.

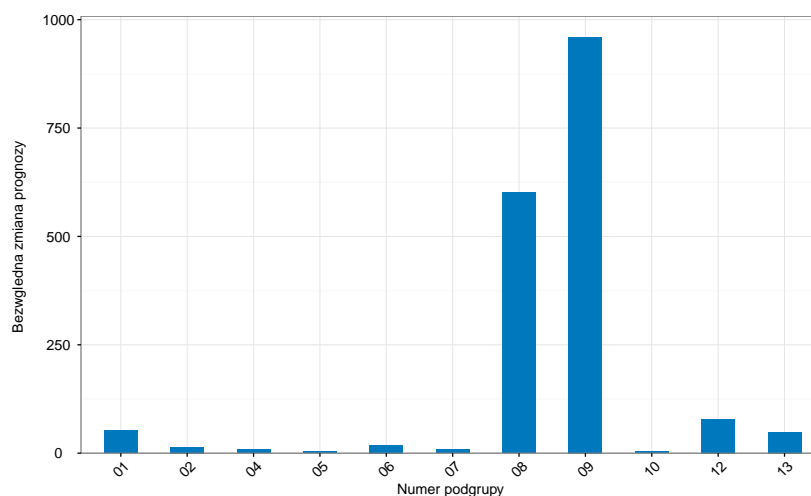
Tabela 8.33: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroby dróg żółciowych (z kamicą lub bez)	12,82	13,78
Choroby pęcherzyka żółciowego (z kamicą lub bez)	9,93	10,54
Alkoholowa choroba wątroby	2,03	2,04
Pozostałe choroby wątroby	1,86	1,91
Przewlekłe zapalenia trzustki (włącznie z powikłaniami)	1,37	1,45
Marskość wątroby (niezwiązana z alkoholem)	0,62	0,68
Choroby tłuszczeniowe wątroby	0,59	0,61
Toksyczne choroby wątroby (z wyłączeniem alkoholowej choroby wątroby)	0,34	0,35
Niewydolność wątroby	0,18	0,20
Wady wrodzone wątroby, trzustki i dróg żółciowych	0,07	0,07
Powikłania chorób wątroby	0,04	0,05

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.33 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'choroby dróg żółciowych (z kamicą lub bez)'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,96 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'wady wrodzone wątroby, trzustki i dróg żółciowych'. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'powikłania chorób wątroby'.

Wykres 8.33: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

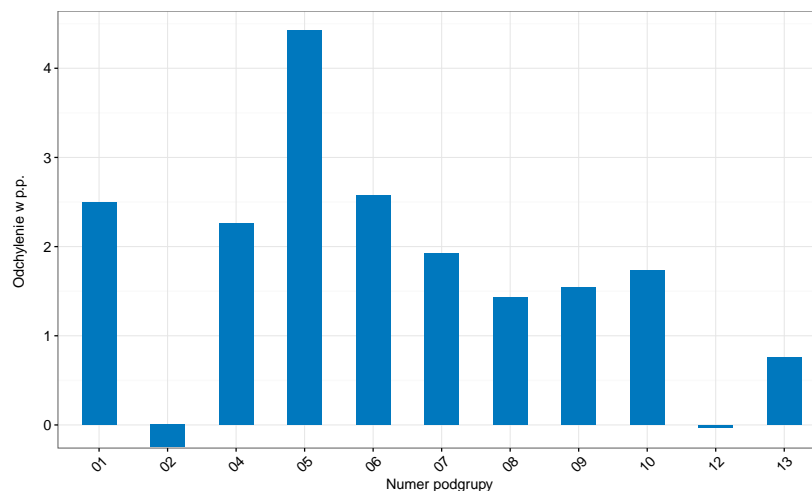
Tabela 8.34: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Marskość wątroby (niezwiązana z alkoholem)
02	Choroby stłuszczeniowe wątroby
04	Alkoholowa choroba wątroby
05	Powikłania chorób wątroby
06	Niewydolność wątroby
07	Toksyczne choroby wątroby (z wyłączeniem alkoholowej choroby wątroby)
08	Choroby pęcherzyka żółciowego (z kamicą lub bez)
09	Choroby dróg żółciowych (z kamicą lub bez)
10	Wady wrodzone wątroby, trzustki i dróg żółciowych
12	Przewlekłe zapalenia trzustki (włącznie z powikłaniami)
13	Pozostałe choroby wątroby

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.34 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'powikłania chorób wątroby' i wynosi 4.42 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 9.52% w stosunku do zmiany 5.1% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla przewlekłe zapalenia trzustki (włącznie z powikłaniami) i wynosi -0.03 p.p..

Wykres 8.34: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.18 Choroby układu trawiennego (górny odcinek bez wątroby i trzustki)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.35 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'inne choroby przełyku (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)'.

Tabela 8.35: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

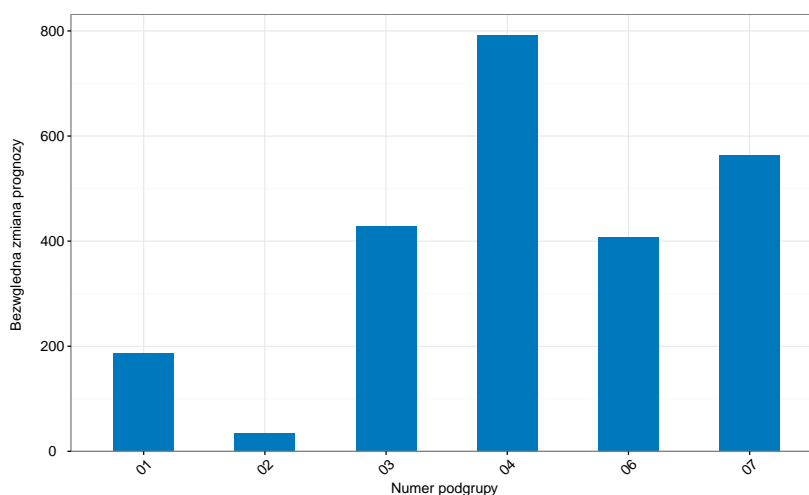
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego	36,16	36,57
Inne choroby żołądka i dwunastnicy (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)	22,57	23,37
Zaburzenia wchłaniania z przewodu pokarmowego	6,71	7,27
Choroba refluksowa przełyku	6,15	6,33
Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy	3,86	4,29
Inne choroby przełyku (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)	0,51	0,54

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby układu trawiennego (górny odcinek bez wątroby i trzustki)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.35 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w

województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'inne choroby żołądka i dwunastnicy (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,79 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'inne choroby przełyku (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)'.

Wykres 8.35: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.36: Nazwy podgrup użytych na wykresach

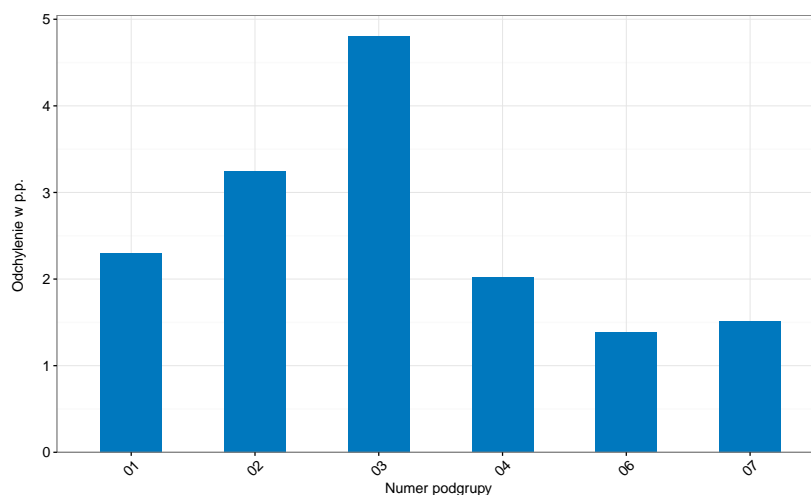
Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Choroba refluksowa przełyku
02	Inne choroby przełyku (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)
03	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy
04	Inne choroby żołądka i dwunastnicy (nieuwzględnione w pozostałych podgrupach)
06	Choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego
07	Zaburzenia wchłaniania z przewodu pokarmowego

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.36 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy' i wynosi 4.81 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 11.08% w stosunku do zmiany 6.27% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu

intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego i wynosi 1.38 p.p..

Wykres 8.36: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.19 Choroby dolnego odcinka układu pokarmowego

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.37 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby czynnościowe jelit' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'choroba Leśniowskiego-Crohna'.

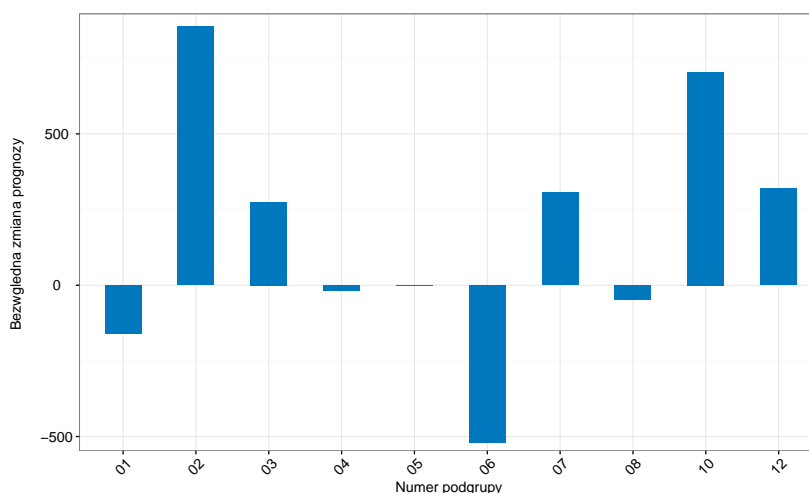
Tabela 8.37: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroby czynnościowe jelit	27,29	27,24
Pozostałe choroby wymagające operacji chirurgicznej w dopp	15,09	15,95
Nienowotworowe choroby proktologiczne	14,03	14,31
Zapalenia jelita w tym infekcyjne i pasożytnicze (bez choroby Leśniowskiego-Crohna i WZJG)	12,97	12,45
Inne choroby jelit	11,53	11,85
Krwawienia z dopp w tym choroby naczyniowe	6,50	6,81
Choroby wymagające pilnej operacji chirurgicznej w dopp	5,40	5,24
Choroba uchyłkowa	4,37	5,08
Wrzodziejące zapalenie jelita grubego (WZJG)	1,02	1,02
Choroba Leśniowskiego-Crohna	0,40	0,39

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby dolnego odcinka układu pokarmowego). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.37 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'pozostałe choroby wymagające operacji chirurgicznej w dopp. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,85 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'zapalenia jelita w tym infekcyjne i pasozytnicze (bez choroby Leśniowskiego-Crohna i WZJG)'.

Wykres 8.37: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

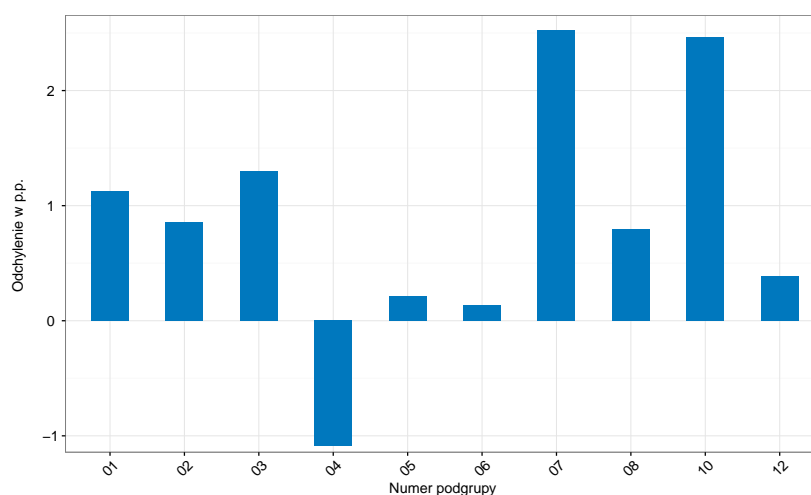
Tabela 8.38: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Choroby wymagające pilnej operacji chirurgicznej w dopp
02	Pozostałe choroby wymagające operacji chirurgicznej w dopp
03	Nienowotworowe choroby proktologiczne
04	Choroba Leśniowskiego-Crohna
05	Wrzodziejące zapalenie jelita grubego (WZJG)
06	Zapalenia jelita w tym infekcyjne i pasozytnicze (bez choroby Leśniowskiego-Crohna i WZJG)
07	Krwawienia z dopp w tym choroby naczyniowe
08	Choroby czynnościowe jelit
10	Choroba uchyłkowa
12	Inne choroby jelit

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.38 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'krwawienia z dopp w tym choroby naczyniowe' i wynosi 2.53 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 4.71% w stosunku do zmiany 2.18% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla zapalenia jelita w tym infekcyjne i pasozyticzne (bez choroby Leśniowskiego-Crohna i WZJG) i wynosi 0.14 p.p..

Wykres 8.38: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.20 Choroby nosa, zatok przynosowych, ucha, gardła i krtani

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.39 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby nosa i zatok przynosowych' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'zaburzenia głosu, mowy i języka'.

Tabela 8.39: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

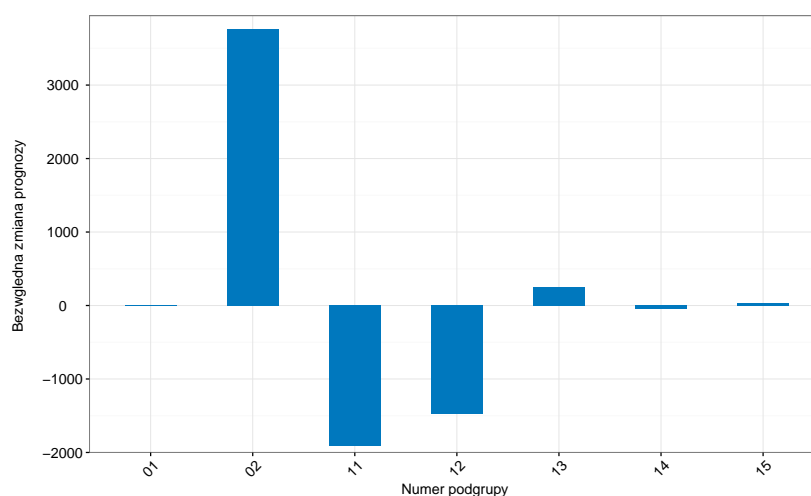
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroby nosa i zatok przynosowych	57,37	55,90
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego	48,10	48,10
Choroby narządu słuchu i równowagi	40,26	44,02

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Choroby jamy ustnej i gardła	41,51	39,60
Choroby krtani i tchawicy	19,78	20,03
Bezdech senny	1,25	1,28
Zaburzenia głosu, mowy i języka	1,09	1,05

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby nosa, zatok przynosowych, ucha, gardła i krtani). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.39 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'choroby narządu słuchu i równowagi'. Oznacza to, że prognozowany na poziomie 3,76 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'choroby jamy ustnej i gardła'.

Wykres 8.39: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

Tabela 8.40: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
01	Choroby ucha i wyrostka sutkowatego
02	Choroby narządu słuchu i równowagi
11	Choroby jamy ustnej i gardła
12	Choroby nosa i zatok przynosowych
13	Choroby krtani i tchawicy
14	Zaburzenia głosu, mowy i języka

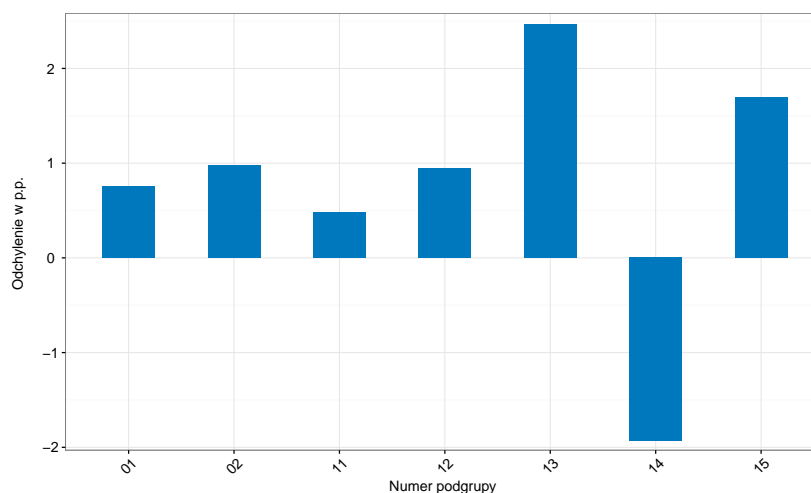

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
15	Bezdech senny

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.40 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'choroby krtani i tchawicy' i wynosi 2.46 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 1.28% w stosunku do zmiany -1.18% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla choroby jamy ustnej i gardła i wynosi 0.48 p.p..

Wykres 8.40: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.21 Choroby zakaźne (WZW)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.41 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'inne i nieokreślone postaci przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C'.

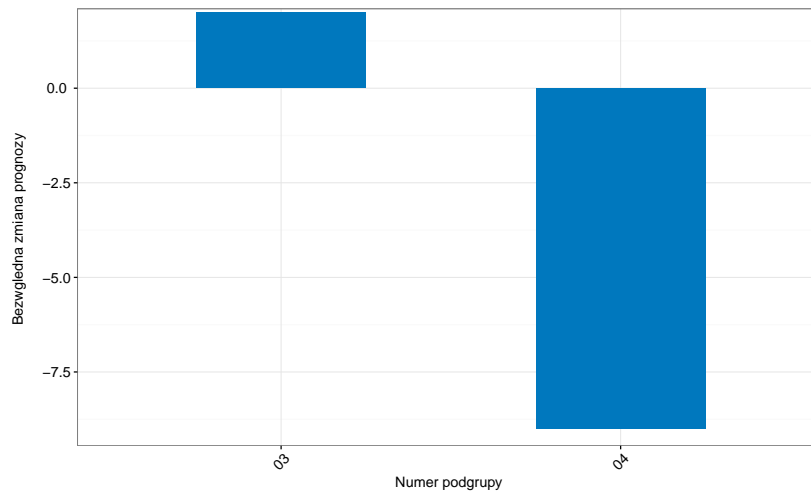
Tabela 8.41: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
Inne i nieokreślone postacie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby	1,34	1,33
Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C	0,45	0,45

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zmniejszenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby zakaźne (WZW)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.41 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,00 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'inne i nieokreślone postacie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby'.

Wykres 8.41: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

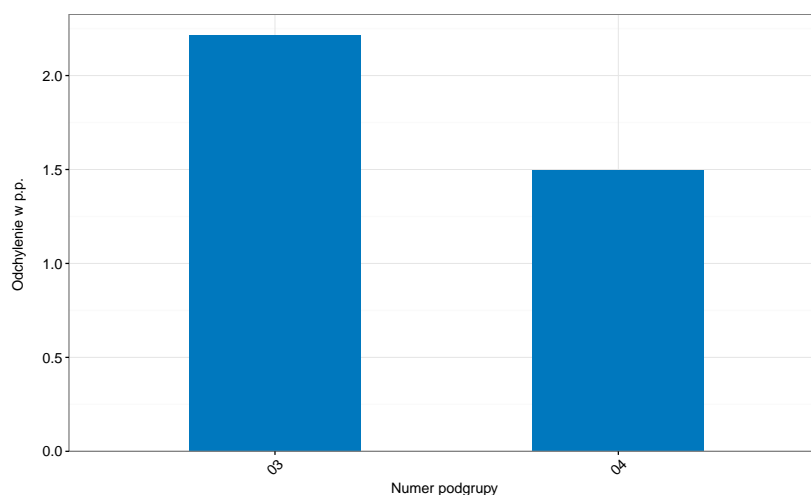
Tabela 8.42: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
03	Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C
04	Inne i nieokreślone postacie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.42 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C' i wynosi 2.22 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 0.45% w stosunku do zmiany -1.77% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla inne i nieokreślone postaci przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby i wynosi 1.5 p.p..

Wykres 8.42: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.22 Choroby zakaźne (AIDS/HIV)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.43 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'choroby zakaźne (AIDS/HIV)' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'choroby zakaźne (AIDS/HIV)'.

Tabela 8.43: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

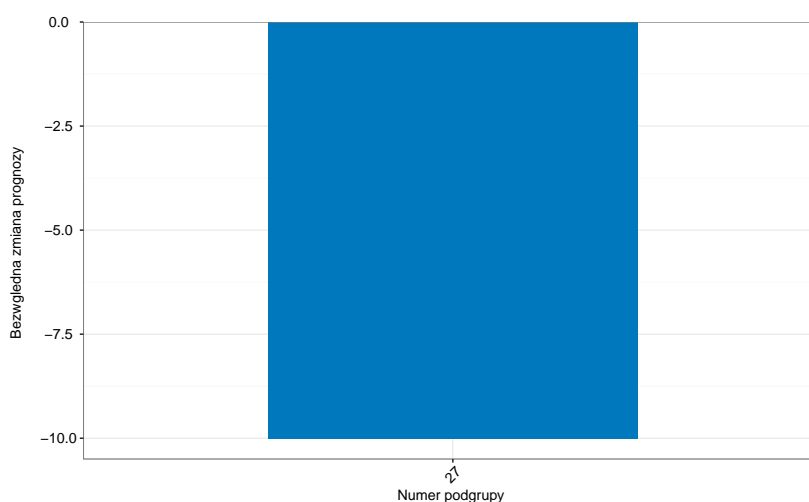
Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
choroby zakaźne (AIDS/HIV)	0,10	0,09

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zmniejszenie zapadalności rejestrowanej

na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby zakaźne (AIDS/HIV)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.43 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie ' choroby zakaźne (AIDS/HIV)'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie -0,01 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei największy spadek zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy ' choroby zakaźne (AIDS/HIV)'.

Wykres 8.43: **Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.**

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

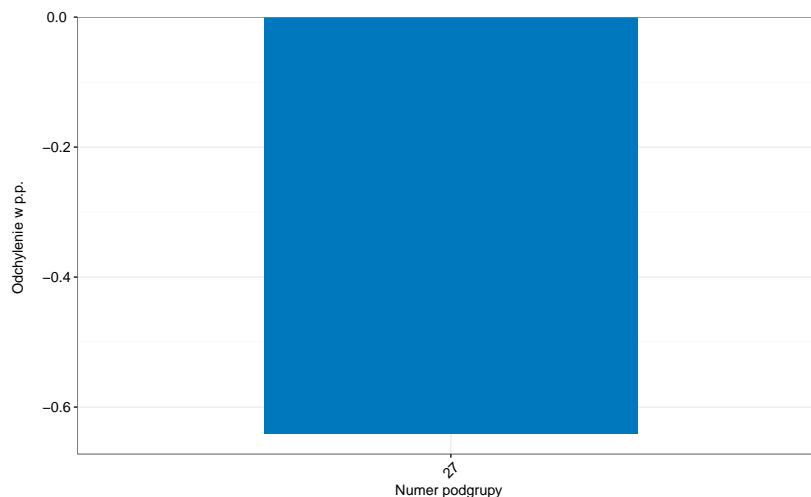
Tabela 8.44: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
27	choroby zakaźne (AIDS/HIV)

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.44 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskie między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako ' choroby zakaźne (AIDS/HIV)' i wynosi -0.64 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi -9.8% w stosunku do zmiany -9.16% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla choroby zakaźne (AIDS/HIV) i wynosi -0.64 p.p..

Wykres 8.44: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.23 Choroby zakaźne (inne)

W celu pokazania, w których podgrupach chorobowych, należy się spodziewać największych wartości zapadalności rejestrowanej w Tabeli 8.45 zaprezentowano wartości jej prognoz w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029. Największa zapadalność rejestrowana w roku 2020 prognozowana jest dla podgrupy o nazwie 'gruźlica' a najmniejsza dla schorzeń zakwalifikowanych jako 'gruźlica'.

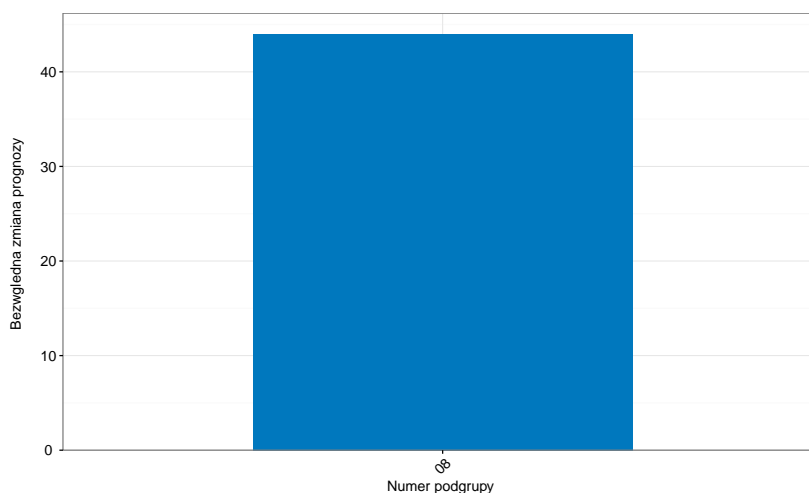
Tabela 8.45: Wartości prognozy zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim w latach 2020 i 2029.

Nazwa podgrupy	Prognoza 2020 (w tys.)	Prognoza 2029 (w tys.)
gruźlica	0,48	0,52

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

W okresie od 2020 do 2029 roku prognozowane jest ogólne zwiększenie zapadalności rejestrowanej na choroby wchodzące w skład analizowanych rozpoznań (tj. choroby zakaźne (inne)). W zarządzaniu systemem ochrony zdrowia istotne jest zrozumienie jak zmiana zapadalności rejestrowanej będzie kształtowała się w podgrupach chorobowych. Z tego względu na wykresie 8.45 przedstawiono zmiany w bezwzględnej wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029. Największy wzrost zapadalności rejestrowanej pomiędzy latami 2020 i 2029 prognozowany jest dla podgrupy o nazwie 'gruźlica'. Oznacza, to, że prognozowany na poziomie 0,04 tys. wzrost w ramach tej podgrupy chorób będzie wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza medycznego w systemie ochrony zdrowia lub wprowadzenia programów profilaktycznych, które pozwolą na ograniczenie tego wzrostu. Z kolei najmniejszy wzrost zapadalności rejestrowanej prognozowany jest dla podgrupy 'gruźlica'.

Wykres 8.45: Bezwzględne zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

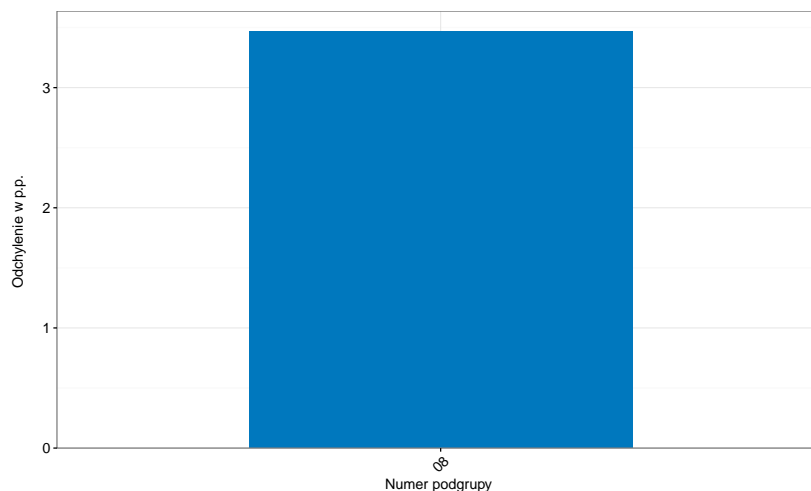
Tabela 8.46: Nazwy podgrup użytych na wykresach

Numer podgrupy	Nazwa podgrupy
08	gruźlica

Źródło: Opracowanie DAiS.

Prognozowana dynamika zmian zapadalności rejestrowanej w latach 2020-2029 w województwie wielkopolskim różni się od przeciętnej wartości tej dynamiki prognozowanej dla całej Polski. Z tego względu na wykresie 8.46 przedstawiono odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski. Odchylenie to jest wyrażone w punktach procentowych. Największe odchylenie procentowej zmiany zapadalności rejestrowanej prognozowane jest dla podgrupy zdefiniowanej jako 'gruźlica' i wynosi 3.46 p.p. (prognozowana zmiana procentowa w województwie wielkopolskim wynosi 9.26% w stosunku do zmiany 5.8% prognozowanej dla całej Polski). Oznacza to, że w tej podgrupie chorób można przewidywać, że wymagane będzie prowadzenie działań w stopniu intensywniejszym niż przeciętnie na poziomie całej Polski. Najmniejsze odchylenie prognozowane jest dla gruźlica i wynosi 3.46 p.p..

Wykres 8.46: Odchylenie procentowej zmiany wartości prognoz zapadalności rejestrowanej w województwie wielkopolskim między latami 2020 i 2029 w stosunku do takiej samej zmiany dla całej Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie DAiS na podstawie danych NFZ i GUS.

8.1.24 Wrodzone wady rozwojowe

W przypadku wrodzonych wad rozwojowych, prognoza zapadalności rejestrowanej została przygotowana na podstawie danych pochodzących z Polskiego Rejestru Wad Wrodzonych skorygowanych o dane Narodowego Funduszu Zdrowia oraz prognozę urodzeń Głównego Urzędu Statystycznego. W prognozie przyjęto tzw. wariant uśredniony. Zakłada on, że różnice pomiędzy województwami w długim okresie się wyrównają, a przyczyny powodujące zaobserwowane różnice w danych historycznych były tylko przejściowe (będzie następowała konwergencja w ramach kraju, ponieważ różnice nie wynikają z systematycznych różnic w rzeczywistym ryzyku między województwami). Wobec czego przyjmuje się, że współczynniki zapadalności rejestrowanej dla wszystkich województw są równe wartości dla Polski. Podejście to pozwala również na pominięcie problemów z dostępnością do szczegółowych danych o miejscu zamieszkania pacjenta. Wykorzystanie powyższego rozumowania daje możliwość oszacowania zmienności wartości prognostycznych dla obserwowanego trendu demograficznego. Drugim wariantem jest pokazanie jak wyglądałby trend gdyby przyjąć dane z EUROCAT.

Zgodnie z powyższą metodyką prognozuje się, że w przypadku wariantu demograficznego dla danych polskich w latach 2020-2029 zaobserwuje się spadek zapadalności rejestrowanej o 15% (spadek z 11,4 tys. w roku 2020 do 9,7 tys. w 2029 r.). Najwyższy spadek zapadalności rejestrowanej jest prognozowany dla województwa opolskiego (18,0%), a najmniejszy dla województwa pomorskiego (11,9%). W przypadku wariantu demograficznego dla danych EUROCAT prognozuje się zdecydowanie niższe wartości zapadalności rejestrowanej (7 tys. w 2020 r. i 6 tys. w 2029 r.) oraz spadek tej wartości w latach 2020-2029 (spadek o 15%). Tak jak w przypadku wariantu demograficznego dla Polski największy spadek zapadalności rejestrowanej prognozuje się dla województwa opolskiego (17,7%), a najmniejszy dla województwa pomorskiego (11,7%).

8.2 Prognozy dedykowane wybranym grupom chorób

8.2.1 Prognoza zapotrzebowania w zakresie pediatrii ogólnej

Opracowano model prognostyczny dla hospitalizacji ogólnopediatrycznych w szpitalach posiadających oddziały pediatrii ogólnej (zgodnie z VIII częścią kodu resortowego), bazujący na prognozie demograficznej GUS dla powiatów oraz założeniu o stałych współczynnikach hospitalizacji w grupach wieku. Otrzymane wyniki wskazują, że w latach 2014-2020 zaobserwujemy w województwie spadek liczby hospitalizacji ogólnopediatrycznych o około 1 700, zaś liczba szpitali, które będą odnotowywały co najmniej 700 takich hospitalizacji spadnie z 25 do 24.

8.2.2 Prognoza zapotrzebowania na placówki położnicze

W 2014 roku w województwie wielkopolskim 35 podmiotów sprawozdawało porody do Narodowego Funduszu Zdrowia. Spośród tych placówek 33 (tj. 94%) sprawozdały tych porodów minimum 400. W skali kraju sprawozdających podmiotów było 395, a wartość graniczną 400 porodów osiągnęło 310 z nich (78%).

Zgodnie z wynikami modelu w 2020 roku 29 spośród obecnie funkcjonujących w województwie wielkopolskim świadczeniodawców wykazuje potencjał na przeprowadzenie minimum 400 porodów, bądź jest niezbędna z punktu zapewnienia szybkiego dostępu do świadczeń położniczych (wyjątek od zastosowanej reguły 400 porodów stanowiły ośrodki położnicze, które jako jedyne zapewniały świadczenia w promieniu 40km). W pozostałych przypadkach należy rozważyć zasadność funkcjonowania oddziału o charakterze położniczym.

Funkcjonowanie oddziałów i pododdziałów neonatologicznych (włącznie z tymi będącymi elementem struktury oddziału położniczego/ginekologiczno-położniczego lub pediatrycznego) jest ściśle powiązane z funkcjonowaniem oddziałów położniczych. Dlatego też wyniki prognozy będą miały bezpośredni wpływ na rekomendacje dla tych oddziałów – w szpitalach, w których liczba porodów nie osiąga wartości progowej należy rozważyć zasadność funkcjonowania zarówno oddziału położniczego/ginekologiczno-położniczego (w zakresie porodów) oraz oddziału/pododdziału neonatologicznego.

8.2.3 Prognoza liczby miejsc w opiece paliatywno-hospicyjnej

W mapie potrzeb zdrowotnych zaprezentowano model prognostyczny kalkulujący niezbędną liczbę miejsc opieki paliatywno-hospicyjnej. Autorzy modelu posłużyli się metodyką zaprezentowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) w publikacji „Global Atlas of Palliative Care at the End of Life”. W ramach analizy wykorzystano wskaźniki zapadalności na guzy łagodne przedstawione w mapach potrzeb zdrowotnych w grudniu 2016 wg sześciu grup wiekowych oraz płci, obliczono iloczyn wskaźnika zapadalności oraz prognozy ludności Polski przygotowanej przez Główny Urząd Statystyczny dla lat 2009-2050 wg województw i kodów TERYT, obliczono dożycia prezentujące liczbę pacjentów, którzy wg danych Narodowego Funduszu Zdrowia dożywają odpowiednio 1,2,3,4,5,6 roku od momentu rozpoznania choroby, obliczono liczbę zgonów w każdej z grup wieku. Oryginalny model proponował, aby opiekę hospicyjną i paliatywną objętych było 84% wszystkich pacjentów z rozpoznaniem z katalogu C oraz D (wg klasyfikacji ICD-10) na rok przed zgonem, z uwagi na wyniki badań nad przewlekłością bólu u wspomnianej grupy pacjentów. Po dyskusji z krajowymi ekspertami medycyny paliatywnej, aby uwzględnić specyfikę lokalnych uwarunkowań determinujących konieczność objęcia opieką paliatywno-hospicyjną, zdecydowano się na podniesienie wartości tego parametru do 90%. Finalny model wskazuje na niezbędną liczbę miejsc opieki paliatywno-hospicyjnej ogółem. W celu obliczenia liczby niezbędnych miejsc w hospicjach stacjonarnych posłużono się wytycznymi Europejskiego Towarzystwa Medycyny Paliatywnej mówiącymi o konieczności zapewnienia co najmniej 100 łóżek w hospicjach stacjonarnych na milion populacji. Liczba miejsc w hospicjach domowych stanowi różnicę oszacowanej liczby miejsc paliatywno-hospicyjnych ogółem oraz liczby miejsc w hospicjach stacjonarnych wg województw.

Dla województwa wielkopolskiego, prognoza liczby potrzebnych miejsc paliatywno-hospicyjnych w hospicjach w 2020 r. wynosi 9287 (ogółem) w tym 349 miejsc stacjonarnych i 8938 miejsc domowych.